

Załącznik do uchwały Nr 9/2023
Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej
z dnia 29 września 2023 roku

Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku

Wykonawcy:

Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Ewa Milewska - Dyrektor Biura

Klaudia Kwapisz - Specjalista ds. wyboru projektów, monitoringu, sprawozdawczości i kontroli

przy wykorzystaniu „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, strategicznych dokumentów sektorowych, wyników badań i wsparciu eksperckim Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Źródła finansowania:

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kalisz, wrzesień 2023 roku

Stowarzyszenie
Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Stowarzyszenie
Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Członkowie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Miasto Kalisz

**Gmina Miasto
Ostrów Wielkopolski**

Powiat Kaliski

Powiat Ostrowski

Powiat Pleszewski

Gmina Blizanów

**Gmina i Miasto
Nowe Skalmierzyce**

**Miasto i Gmina
Pleszew**

Gmina Brzeziny

**Gmina i Miasto
Odolanów**

Gmina Gołuchów

Gmina Ceków-Kolonia

**Gmina
Ostrów Wielkopolski**

Gmina Godziesze Wielkie

Gmina Przygodzice

Gmina i Miasto Koźminek

Gmina i Miasto Raszków

Gmina Lisków

Gmina Sieroszewice

Gmina Mycielin

Gmina Sośnie

Gmina i Miasto Opatówek

Gmina i Miasto Stawiszyn

Gmina Szczytniki

Gmina Żelazków

Spis treści

1. Wstęp	17
2. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych	23
2.1. Analiza uwarunkowań (problemów, potrzeb i potencjałów) strategicznych	24
2.2. Analiza wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	66
3. Wizja rozwoju i cele Strategii	75
3.1. Wizja rozwoju	75
3.2. Cele strategiczne, cele szczegółowe i główne kierunki działań	78
3.3. Identyfikacja projektów zintegrowanych	99
3.4. Spójność z dokumentami wyższego rzędu	112
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej	124
4.1. Podstawowe elementy zagospodarowania	126
4.2. Wizualizacja kluczowych obszarów działań	129
4.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	141
5. Obszary strategicznej interwencji	149
5.1. Obszary strategicznej interwencji na poziomie państwa	149
5.2. Obszary strategicznej interwencji na poziomie regionalnym	151
5.3. Obszary strategicznej interwencji na poziomie ponadlokalnym	155
6. System planowania, realizacji i wdrażania oraz procedury i warunki obowiązujące w realizacji Strategii	158
6.1. Założenia, podstawy prawne i istota zintegrowanego podejścia do planowania rozwoju	158
6.2. Struktura systemu przygotowania, realizacji i wdrażania Strategii	162
6.3. Procedury obowiązujące w realizacji Strategii	193
7. Opis procesu zaangażowania kluczowych partnerów oraz udziału interesariuszy w przygotowaniu Strategii i jej realizacji	197
7.1. Badania społeczne	199
7.2. Badania z lokalnymi liderami	204
7.3. Warsztaty strategiczne	205
7.4. Panele obywatelskie	212
7.5. Konsultacje społeczne projektu Strategii	216
8. Ramy finansowe i źródła finansowania	218
9. Monitoring i ewaluacja Strategii	227
10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	263
11. Bibliografia	267
12. Spis tabel i rycin	269
13. Załączniki	275

Streszczenie

„Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” (dalej: Strategia, Strategia rozwoju ponadlokalnego) jest długookresowym dokumentem strategicznym opracowanym na podstawie art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.) i art. 34 ust. 8 i 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. 2022, poz. 1079). Pełni ona funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 roku ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 231/159).

Strategia została opracowana dla obszaru gmin – Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (dalej: Stowarzyszenie AKO), potwierdzonego uchwałą Nr 6130/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie wyznaczenia zasięgu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027. Obszar Strategii obejmuje terytorium Miasta Kalisza, Gminy Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, Gminy i Miasta Koźminek, Gminy i Miasta Nowe Skalmierzyce, Gminy i Miasta Odolanów, Gminy i Miasta Opatówek, Miasta i Gminy Pleszew, Gminy i Miasta Raszków, Gminy i Miasta Stawiszyn, Gminy Blizanów, Gminy Brzeziny, Gminy Ceków-Kolonia, Gminy Godziesze Wielkie, Gminy Gołuchów, Gminy Lisków, Gminy Mycielin, Gminy Ostrów Wielkopolski, Gminy Przygodzice, Gminy Sieroszewice, Gminy Sośnie, Gminy Szczytniki oraz Gminy Żelazków. Ponadto, Członkami Stowarzyszenia są: Powiat Kaliski, Powiat Ostrowski i Powiat Pleszewski.

Struktura Strategii wynika z przepisów ustawowych, dokumentu pn. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021–2027” oraz rekomendacji sformułowanych w podręcznikach i poradnikach dotyczących planowania strategicznego (w tym szczególnie w zakresie strategii rozwoju ponadlokalnego).

W pierwszej części dokumentu zostały określone podstawowe dane o wielkości Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (dalej: AKO) oraz o zasięgu planowanych, zintegrowanych inwestycji terytorialnych.

W kolejnej części dokumentu przedstawiono syntezę ustaleń diagnostycznych w formie najważniejszych problemów rozwojowych (słabych stron i zagrożeń) oraz potencjałów rozwojowych (mocnych stron i szans) zidentyfikowanych w analizie SWOT, oraz potrzeb rozwojowych, będących ich wypadkową. Problemy i potencjały rozwojowe AKO zostały wyodrębnione na podstawie przeprowadzonych szerokich badań szczegółowych, opisanych w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” oraz analizy otoczenia strategicznego Aglomeracji. Ponadto, przy określaniu SWOT, uwzględniono także badania i analizy przeprowadzone w ramach opracowania przez Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (dalej: Biuro) dokumentów sektorowych. W sumie wyróżniono 12 problemów rozwojowych, 13 potencjałów rozwojowych oraz 5 potrzeb rozwojowych. Ponadto przedstawiono zdiagnozowane wzajemne powiązania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w ujęciu terytorialnym (powiązań pomiędzy gminami Aglomeracji) oraz problemowym (powiązań i wzajemnych oddziaływań pomiędzy zdiagnozowanymi zjawiskami).

Wnioski z diagnozy były podstawą sformułowania kolejnej, najważniejszej części Strategii, czyli jej elementów kierunkowych. Ustalono, że będą one tworzyły układ kilkupoziomowy. Najbardziej ogólnym celem jest wizja rozwoju, stanowiąca jednocześnie cel główny. Przyjęto, że „Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w 2030 roku będzie liderem integracji funkcjonalnej wśród miast subregionalnych w Polsce, wyróżniającym się silną pozycją gospodarczą, wysoką jakością życia, dążącym do neutralności klimatycznej, rozwijającym lokalne potencjały, budującym tożsamość ponadlokalną, zorientowanym na wszechstronny i zrównoważony rozwój oraz dającym poczucie bezpieczeństwa”.

Cel ten został ujęty następnie w formie 5 celów strategicznych:

1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Każdy z celów strategicznych został uszczegółowiony w formie celów szczegółowych oraz głównych kierunków działań. W sumie w Strategii przyjęto do realizacji 18 celów szczegółowych oraz 80 głównych kierunków działań. Wśród nich wyodrębniono główne kierunki działań zaplanowane do realizacji w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych oraz opisano ich powiązania z celami szczegółowymi właściwych programów polityki spójności na lata 2021-2027, tj. programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Główne kierunki działań będą następnie uszczegóławiane w formie projektów zintegrowanych, stanowiących przedmiot odrębnej uchwały Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Przeanalizowano powiązania Strategii z dokumentami wyższego rzędu, tj. na poziomie międzynarodowym, krajowym i regionalnym. Wykazano, że dokumenty, poddane analizie, zawierają cele i działania, które mają związek z celami rozwojowymi AKO.

Strategie rozwoju ponadlokalnego wyposażone są w narzędzia łączące planowanie strategiczne z planowaniem przestrzennym. Są nimi model struktury funkcjonalno-przestrzennej, rekomendacje dla polityki przestrzennej w AKO oraz obszary strategicznej interwencji identyfikowane na różnych poziomach terytorialnych. W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO zawarto następujące elementy: analizę kluczowych uwarunkowań rozwojowych, podstawowe elementy zagospodarowania, wizualizację kluczowych obszarów działań oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

W Strategii wyodrębniono także (na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego) strefy zróżnicowanych procesów osadniczych, tj.: strefę wysokiej intensywności procesów osadniczych, strefę średniej intensywności procesów osadniczych, strefę ograniczania intensywności procesów osadniczych oraz strefę zielonego pierścienia. Dla każdej z tych stref przewidziano odmienne ustalenia i rekomendacje. W Strategii wskazano także obszary strategicznej interwencji (OSI), zidentyfikowane na poziomie państwa i regionu. Wyznaczono również OSI na poziomie ponadlokalnym, tj. OSI rozwojowy – strefa wysokiej intensywności procesów rozwojowych oraz OSI problemowy – strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych.

W dalszej części dokumentu przedstawiono podstawy prawne opracowania Strategii rozwoju ponadlokalnego oraz najważniejsze elementy opisujące istotę zintegrowanego planowania rozwoju. Następnie opisano uwarunkowania, rekomendacje i wskazania dotyczące wdrażania dokumentu. Wśród nich znalazł się system realizacji Strategii, opisujący rolę poszczególnych podmiotów tworzących SAKO lub uczestniczących

w procesie opracowania i wdrażania Strategii. W tej części Strategii opisano działalność strategicznych zespołów konsultacyjnych oraz Zespołu roboczego ds. Strategii, który pełni funkcję tzw. ciała doradczego wskazanego w „Umowie Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce” oraz w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”. Ponadto, określono ciąg logiczny uszczegóławiania kierunków rozwoju, uwzględniając w nim także (oprócz wspomnianych wcześniej celów i kierunków działań) dokumenty sektorowe, operacyjne oraz projekty zintegrowane. W Strategii wskazano również podmioty odpowiedzialne za jej wdrażanie oraz uczestniczące w realizacji poszczególnych kierunków działań. Opisano również procedury dotyczące opracowania Strategii i jej aktualizacji.

Następnie przedstawiono proces zaangażowania partnerów w przygotowanie Strategii i jej realizacji. Opisano wyniki przeprowadzonych badań społecznych (ankiet audytoryjnych, CAWI/CATI, geoankiet, indywidualnych wywiadów pogłębionych, zogniskowanych wywiadów grupowych) oraz warsztatów strategicznych. Przedmiotem tej części Strategii jest także opis procesu konsultacji społecznych i paneli obywatelskich.

W rozdziale 8 zaprezentowano szacunkowe ramy finansowe realizacji założeń Strategii, skupiając się na środkach własnych (analiza budżetów gmin i powiatów SAKO), ramach finansowych realizacji ZIT AKO w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Natomiast w rozdziale 9 określono zasady i częstotliwość monitoringu Strategii oraz jej ewaluacji – z uwzględnieniem ewaluacji ex-ante, ex-temporare oraz ex-post. Przedstawiono oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

W ostatniej części dokumentu opisano procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”. W jej ramach opracowano Prognozę Oddziaływania na Środowisko projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”, która stanowi załącznik do niniejszej Strategii. Dokument zamyka spis tabel i rycin oraz wykaz literatury i załączników.

Wykaz zastosowanych skrótów

Agenda	Agenda ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju	KSRG	Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy
AKO	Aglomeracja Kalisko-Ostrowska	KSRR	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
AOS	Ambulatoryjna opieka zdrowotna	LGD	Lokalne Grupy Działania
ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
B&R	Bike&Ride	LWK	Lista Wskaźników Kluczowych
BDOT10k	Baza Danych Obiektów Topograficznych	MFiPR	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
Biuro	Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska	MOF	Miejski Obszar Funkcjonalny
CPK	Centralny Port Komunikacyjny	MZK Ostrów	Miejski Zakład Komunikacji Ostrów Wielkopolski
DNSH	„Nie czyni poważnych szkód”	Wilp.	Wielkopolski
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	OF	Obszar Funkcjonalny
EFS+	Europejski Fundusz Społeczny Plus	OF AKO	Obszar Funkcjonalny Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej
FEW 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027	OSI	Obszar strategicznej interwencji
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	OPS	Obywatelski Parlament Seniorów
GOZ	Gospodarka o obiegu zamkniętym	P&R	Park&Ride
GPR	Gminny Program Rewitalizacji	PIT	Podatek dochodowy od osób fizycznych
GUGiK	Główny Urząd Geodezji i Kartografii	PLA	Pleszewskie Linie Autobusowe
GUS	Główny Urząd Statystyczny	POZ	Podstawowa opieka zdrowotna
IOB	Instytucje Otoczenia Biznesu	PPP	Partnerstwo Publiczno-Prywatne
ITPOK	Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych	PSP	Państwowa Straż Pożarna
ICT	Technologie informacyjno-komunikacyjne	PSZOK	Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
ITS	Inteligentny system transportowy	PZMM AKO	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej
ISP	Informacje Sektora Publicznego	PZPWW	Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania
IZ FEW 2021-2027	Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027	Raport diagnostyczny	Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego	RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Poznaniu
KDP	Kolej Dużych Prędkości	RIS 2030	Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030
KGW	Koła Gospodyń Wiejskich	RRF	Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności
KLA	Kaliskie Linie Autobusowe		
KOWR	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa		
KMP 2030	Krajowa Polityka Miejska 2030		
KPO	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności		

RZGW	Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej	Ustawa wdrożeniowa (2014)	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020, poz. 818)
RZIIP AKO	Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej	Ustawa wdrożeniowa (2022)	Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022, poz. 1079)
SAKO	Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko–Ostrowska	UTO	Urządzenia Transportu Osobistego
SIM	Spółeczna Inicjatywa Mieszaniowa	UTW	Uniwersytet Trzeciego Wieku
SKPL	Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych	WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Sooś	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	WHO	Światowa Organizacja Zdrowia
SOR	Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku)	WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
SRWW 2030	Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Zespół	Zespół roboczy do spraw „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej
SSE	Specjalna Strefa Ekonomiczna	ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
Stowarzyszenie	Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko–Ostrowska	Związek ZIT AKO	Związek Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej
Strategia ZIT	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej		
Strategia	Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku		
SUMP	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej		
TBS	Towarzystwo Budownictwa Społecznego		
UE	Unia Europejska		
UKE	Urząd Komunikacji Elektronicznej		
UP	Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021–2027 w Polsce		
Ustawa ooś	Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023, poz. 1094 ze zm.)		

01

Wstęp

Kształtowanie ponadlokalnej polityki rozwoju pozwala na podejmowanie aktywności, które wykraczają poza zdolności poziomu lokalnego. Współpraca sąsiadujących ze sobą jednostek samorządu terytorialnego jest szansą na realizację skutecznych, efektywnych i wspólnych przedsięwzięć. Wykorzystanie potencjałów endogenicznych tkwiących w miejskich obszarach funkcjonalnych jest kluczowe dla zapewnienia społecznie wrażliwego i terytorialnie zrównoważonego rozwoju, a także wzrostu gospodarczego opartego na nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (dalej: AKO) to obszar składający się z dwóch rdzeni wraz z powiązanim z nimi funkcjonalnie otoczeniem. Jest to wyraźnie zauważalna i wyodrębniająca się strefa oddziaływania dwóch miast – Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego na zidentyfikowane otoczenie. Jak wskazano w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” Aglomeracja Kalisko-Ostrowska to zespół gmin i powiatów powiązanych funkcjonalnie z Kaliszem i Ostrowem Wielkopolskim, tworzących dwubiegunowy ośrodek regionalny, położony w południowo-wschodniej części województwa. Miejski Obszar Funkcjonalny Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej jako obszar realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych został określony uchwałą Zarządu Województwa Wielkopolskiego Nr 4014/2013 z dnia 7 listopada 2013 roku w sprawie wyznaczenia zasięgu terytorialnego Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla obszaru funkcjonalnego ośrodka regionalnego Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim w ramach Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 oraz uchwałą Nr 6130/2023 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2023 roku w sprawie wyznaczenia zasięgu realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) dla obszaru funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Polityka rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej koncentruje się na podejmowaniu działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawę spójności społecznej i terytorialnej Aglomeracji oraz poprawę efektywności administracji publicznej.

Początkiem zinstytucjonalizowanej współpracy w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej było podpisanie w dniu 19 lutego 2008 roku Porozumienia o współpracy pomiędzy samorządami Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (gminami i powiatami). W ramach porozumienia utworzono Stałą Radę Współpracy Prezydentów, Starostów, Burmistrzów i Wójtów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

10 marca 2015 roku dokonano rejestracji Stowarzyszenia w Krajowym Rejestrze Sądowym i tym samym powołano Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, które funkcjonuje jako samorządne zrzeszenie 25 jednostek samorządu terytorialnego (do grudnia 2021 roku 24 JST, od stycznia 2022 roku 25 JST) – gmin i powiatów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Statut Stowarzyszenia został przyjęty uchwałą Nr 2/2015 Zebrania Założycielskiego z dnia 17 lutego 2015 roku.

Stowarzyszenie jest zinstytucjonalizowaną płaszczyzną współpracy stowarzyszonych gmin i powiatów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.) oraz ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022, poz. 1526 ze zm.).

Rycina 1.1. Historia powstania Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Źródło: Opracowanie własne.

Podstawowym celem Stowarzyszenia jest wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów jego Członków, a w szczególności wzmacnianie rozwoju społeczno-gospodarczego, infrastrukturalno-środowiskowego i kulturowego jednostek samorządu terytorialnego tworzących Aglomerację Kalisko-Ostrowską oraz współpraca gmin i powiatów w tym zakresie. Do zadań Stowarzyszenia należy m.in. podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, realizacja wspólnych przedsięwzięć prorozwojowych mających na celu zrównoważony, wszechstronny rozwój Aglomeracji, pozyskiwanie środków finansowych na ich realizację, prowadzenie działalności informacyjnej, konsultacyjnej i programowej, szkoleniowej, promocyjnej i wydawniczej, obrona wspólnych interesów Członków Stowarzyszenia oraz ich reprezentacja na forum publicznym, współpraca z osobami oraz instytucjami o podobnych celach działania, a także budowanie partnerstwa lokalnego i ponadlokalnego.

Stowarzyszenie wobec władz regionalnych i krajowych pełni funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, stanowiącą wspólną reprezentację jednostek samorządu terytorialnego wdrażających Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, zgodnie z rekomendacjami ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. W perspektywie finansowej na lata 2014-2020, Instytucja Zarządzająca Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2014-2020 oddelegowała część zadań dotyczących wdrażania programu do Instytucji Pośredniczącej WRPO 2014+ - Związku ZIT AKO. Pełnienie przez SAKO funkcji Związku ZIT oraz roli Instytucji Pośredniczącej WRPO 2014+ pozwoliło na realizację szeregu przedsięwzięć prorozwojowych oraz wzmocnienie partnerskiego modelu współpracy. Również środki finansowe pozyskane z innych źródeł umożliwiły podjęcie szeregu działań, zmierzających do wszechstronnego i zrównoważonego rozwoju AKO. Uczestnictwo w licznych projektach, w tym międzynarodowych, sprzyjało sieciowaniu współpracy, budowaniu i rozwijaniu partnerstwa, w tym ponadlokalnego oraz wymianie dobrych praktyk w planowaniu i wdrażaniu projektów, skoncentrowanych na rozwoju Obszaru Funkcjonalnego AKO.

Rycina 1.2. Filary działalności Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Źródło: Opracowanie własne.

Od przyjęcia „Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” mija siedem lat. Kończący się okres obowiązywania perspektywy finansowej na lata 2014-2020 był podstawową przesłanką do podjęcia prac nad nowym dokumentem strategicznym, który wyznaczałby szersze ramy działania niż dotychczasowa Strategia ZIT dla rozwoju AKO.

Agglomeracja Kalisko-Ostrowska w 2023 roku jest Obszarem Funkcjonalnym o silnych zasobach gospodarczych, środowiskowych oraz społecznych, a także dojrzałych podstawach instytucjonalnych. Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska jest szeroką formułą współpracy, które funkcjonuje zarówno jako organizacja prowadząca działalność pożytku publicznego, jak i jako Związek ZIT na podstawie ustawy wdrożeniowej (2014) i ustawy wdrożeniowej (2022). Cele SAKO wykraczają poza zadania wynikające z wdrażania instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, stąd oprócz realizacji projektów zintegrowanych działania Stowarzyszenia ukierunkowane są na dalszy rozwój Obszaru Funkcjonalnego AKO, pozyskiwanie środków z różnych źródeł (poza instrumentem ZIT), a także budowanie partnerstwa oraz tworzenie lokalnych i regionalnych sieci współpracy. Stowarzyszenie będzie kontynuowało partnerską współpracę zarówno w oparciu o wypracowane już potencjały, jak i nowe możliwości rozwojowe.

Niniejsza „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” odpowiada na światowe wyzwania związane z zieloną i cyfrową transformacją, jednocześnie rozwijając potencjał swoich mieszkańców, a także budując tożsamość ponadlokalną. Podstawą zintegrowanego planowania rozwoju będzie niezmiennie partnerski model współpracy zrzeszonych gmin i powiatów oraz świadomych i zaangażowanych mieszkańców.

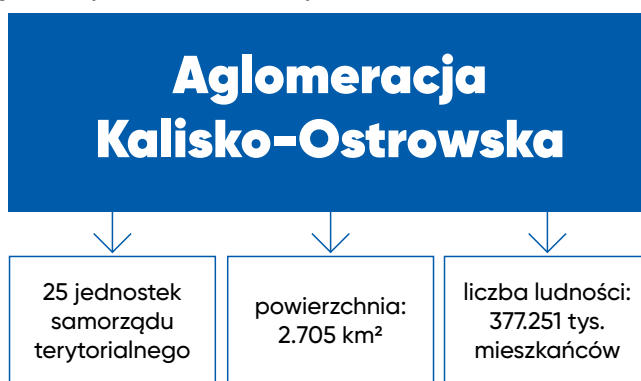
W perspektywie najbliższej dekady Aglomeracja Kalisko-Ostrowska stanie się dobrym miejscem do życia, nauki, pracy i biznesu. Będziemy jeszcze bardziej:

zgodnie z przyjętym sprzed lata mottem:

Działając RAZEM osiągniemy WIĘCEJ.

Rycina 1.3. Dane statystyczne Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej¹.

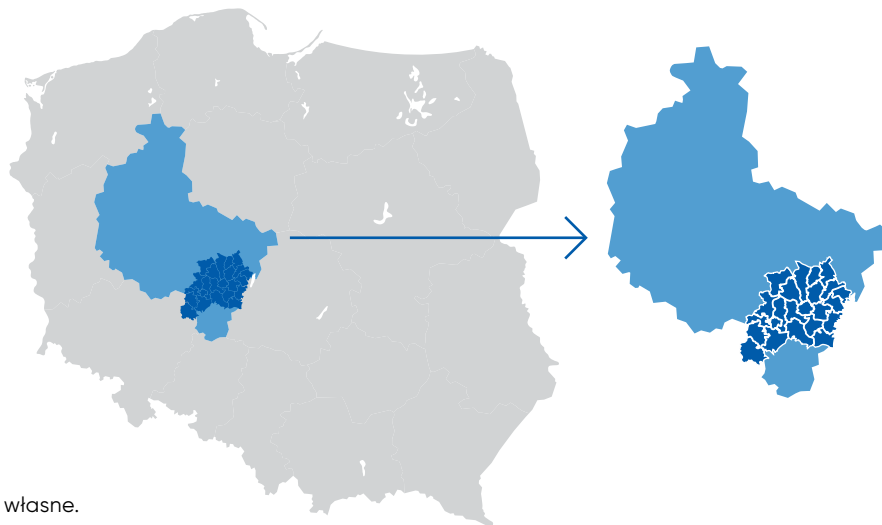

Źródło: Opracowanie własne.

Aktualnie, Obszar Funkcjonalny Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej obejmuje 25 jednostek samorządu terytorialnego, w tym 2 miasta, 3 powiaty, 7 gmin miejsko-wiejskich oraz 13 gmin wiejskich (ryc. 1.5.). Aglomeracja zajmuje łącznie obszar 2705 km², tj. ok. 9,1% powierzchni województwa wielkopolskiego i zamieszkuje go wg danych Głównego Urzędu Statystycznego 377 251 mieszkańców, tj. ok. 10,8% ludności województwa wielkopolskiego.

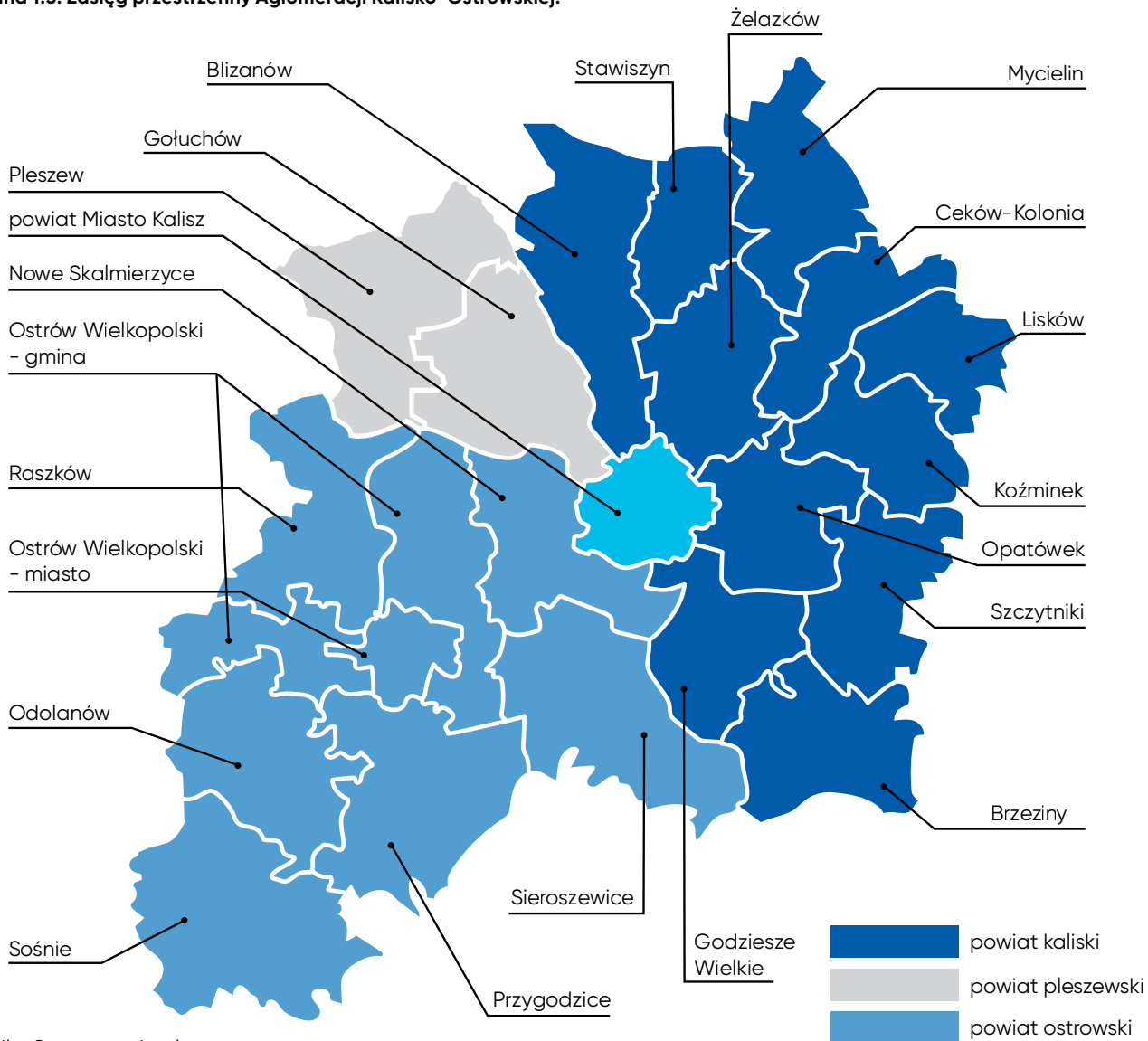
1 Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w 2021 roku <https://poznan.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/foldery/aglomeracja-kalisko-ostrowska-w-2021-r-13,2.html> [dostęp: 10.05.2023].

Rycina 1.4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska na tle kraju i województwa wielkopolskiego.

Źródło: Opracowanie własne.

Rycina 1.5. Zasięg przestrzenny Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Źródło: Opracowanie własne.

02

2. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych

Szczegółowe ustalenia diagnostyczne zawarto w Raporcie diagnostycznym – „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”, który stanowi załącznik do niniejszego opracowania i który był przedmiotem odrębnych konsultacji z interesariuszami uczestniczącymi w procesie strategicznym. W niniejszym rozdziale zapisano najważniejsze wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, co wprost wynika z art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 34 ust. 15 punkt 1 ustawy wdrożeniowej (2022). Ten ostatni przepis wskazuje szczególnie, że strategia powinna zawierać: „syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych”.

Zgodnie z tym zaleceniem, niniejszy rozdział został podzielony na dwa podrozdziały.

1. W pierwszym z nich, w trzech kolejnych punktach przedstawiono analizę:

- a. problemów rozwojowych;
- b. potencjałów rozwojowych;
- c. potrzeb rozwojowych.

2. W drugim z kolei przedstawiono zdiagnozowane wzajemne powiązania:

- a. gospodarcze;
- b. społeczne;
- c. środowiskowe.

Powiązania, o których mowa w punkcie 2, przedstawiono zarówno w ujęciu terytorialnym (powiązań pomiędzy gminami Aglomeracji), jak i problemowym (powiązań i wzajemnych oddziaływań pomiędzy zdiagnozowanymi zjawiskami).

2.1. Analiza uwarunkowań (problemów, potrzeb i potencjałów) strategicznych

Objaśnienie metodyczne:

- przez **problemy strategiczne** rozumie się zarówno słabe strony, jak i zagrożenia zidentyfikowane w diagnozie, które wpływają hamująco lub ograniczająco na procesy rozwojowe Aglomeracji;
- przez **potencjały rozwojowe** rozumiemy te elementy zdiagnozowanych mocnych stron oraz szans, na których można opierać planowane działania prorozwajowe na rzecz rozwiązania problemów i zaspokojenia potrzeb;
- przez **potrzeby strategiczne** rozumie się pożądane stany rzeczy w poszczególnych obszarach i dziedzinach, które domagają się zrealizowania w świetle ustaleń Diagnozy².

W niniejszym opracowaniu przyjęto kolejność: problemy – potencjały – potrzeby. Umieszczenie potrzeb na końcu tej triady jest uzasadnione tym, że potrzeby wynikają zarówno z problemów, które trzeba rozwiązać, jak i z potencjałów, które z kolei należy efektywnie wykorzystać.

2.1.1. Problemy rozwojowe AKO

Problemy rozwojowe Aglomeracji zidentyfikowane w analizie SWOT przedstawiono w tabelach poniżej i w towarzyszącej im części opisowej. Problemy zostały sklasyfikowane na te dotyczące:

- sytuacji transportowo-mobilnościowej i planowania przestrzennego;
- środowiska i infrastruktury komunalnej;
- sytuacji społeczno-gospodarczej.

Tabela 2.1. Problemy strategiczne (słabe strony lub zagrożenia).

LP.	PROBLEMY DOTYCZĄCE SYTUACJI TRANSPORTOWO-MOBILNOŚCIOWEJ I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
1.	Niezintegrowany transport publiczny kołowy i szynowy oraz brak spójnej sieci dróg rowerowych.
2.	Niski odsetek powierzchni pokrytej planami miejscowymi, rozproszona zabudowa i brak integracji planowania przestrzennego.
3.	Brak istotnych węzłów przesiadkowych i obwodnic oraz niezadawalający stan dróg.

² Potrzeby strategiczne są najczęściej bezpośrednim lub pośrednim odzwierciedleniem problemów strategicznych: np. jeśli problemem jest jakiś zdiagnozowany deficyt lub bariera, to z kolei potrzebą jest usunięcie tej bariery lub zaspokojenie tego deficytu. Potrzeby strategiczne mogą także mieć charakter zapotrzebowania na wykorzystanie zdiagnozowanego potencjału.

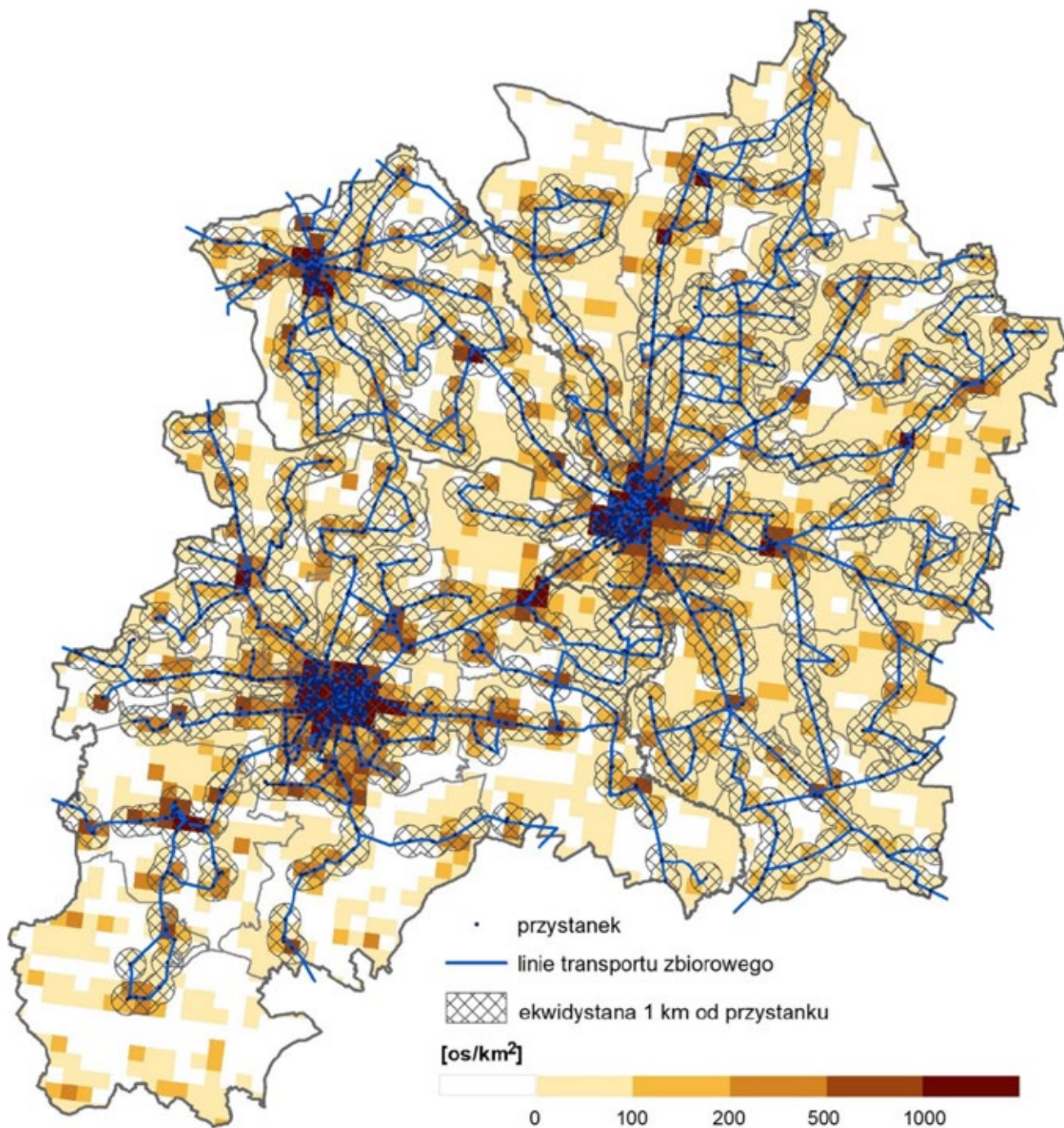
PROBLEMY W ZAKRESIE ŚRODOWISKA I INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	
4.	Teren silnie lub ekstremalnie zagrożony suszą oraz inne problemy przyrodnicze (jakość wód i powietrza).
5.	Braki w infrastrukturze wodno-ściekowej i infrastrukturze gospodarki odpadami oraz niski poziom dostępności do dobrej jakości sieci telekomunikacyjnej.
6.	Konsekwencje zmian klimatu.
PROBLEMY DOTYCZĄCE SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	
7.	Drenaż kapitału ludzkiego przez odpływ młodych osób do ośrodków regionalnych.
8.	Następstwa ekonomiczne i społeczne pandemii COVID-19 oraz niedostatki w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.
9.	Depopulacja i starzenie się społeczeństwa.
10.	Niski poziom zainteresowania szkolnictwem zawodowym wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych.
11.	Obniżenie poziomu dochodów własnych JST na skutek zmian podatkowych.
12.	Konkurencja ośrodków regionalnych w zakresie pozyskiwania inwestorów.

Źródło: Opracowanie własne.

PROBLEM 1. Niezintegrowany transport publiczny kołowy i szynowy oraz brak spójnej sieci dróg rowerowych.

Pierwszym z wyróżnionych problemów AKO jest niezintegrowany transport publiczny i brak spójności sieci dróg rowerowych. W AKO nie funkcjonuje jeden wspólny organizator, który byłby odpowiedzialny za organizowanie, funkcjonowanie i koordynowanie autobusowego publicznego transportu zbiorowego. Organizatorem transportu zbiorowego jest każdorazowo gmina. W gminach powiatu ostrowskiego, takich jak: Odolanów, Sośnie i Przygodzice oraz powiatu kaliskiego, tj.: Ceków-Kolonia, Lisków, Koźminek funkcjonują tylko przewoźnicy komercyjni. Istniejąca siatka linii autobusowych (publicznych i komercyjnych) swoim zasięgiem obejmuje znaczną część AKO. Z szacunków bazujących na siatce kilometrowej GUGiK oraz danych przestrzennych BDOT10k wynika, że w odległości do 1 km od istniejącej infrastruktury przystankowej, przez którą przebiega linia autobusowa (wliczono jedynie te przystanki, gdzie zatrzymywał się przynajmniej jeden autobus) (ryc. 2.1.), mieszka blisko 92% mieszkańców AKO. Niestety, w południowej części Aglomeracji występują wciąż „białe plamy”, czyli obszary pozbawione dostępu do transportu zbiorowego (ryc. 2.2.). Na liniach podmiejskich występują problemy z informacją pasażerską – nieczytelne rozkłady jazdy – a także zjawisko nieuczciwej konkurencji przewoźników prywatnych, charakteryzujące się jazdą poza rozkładem w celu przejęcia pasażerów oczekujących na kurs innego przewoźnika na tej samej trasie. Istotnym mankamentem ograniczającym korzystanie w AKO z autobusowego transportu zbiorowego jest brak integracji przewoźników w zakresie stosowanych taryf biletowych oraz brak honorowania biletów między przewoźnikami, w wyniku czego mieszkańcy AKO (ale i użytkownicy zewnętrzni jak np. turyści) muszą posiadać bilety na przejazdy zakupione u różnych przewoźników. Rozwiązaniem wyżej wskazanych problemów mogłoby być utworzenie Związku Powiatowo-Gminnego lub innego organu zapewniającego możliwość dobrowolnej, wspólnej organizacji transportu międzygminnego i międzypowiatowego na obszarze AKO.

Rycina 2.1. Sieć transportu autobusowego w AKO w 2021 roku na tle rozmieszczenia ludności w układzie siatki kilometrowej.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.2. Połączenia autobusowe na terenie AKO w dzień roboczy szkolny.

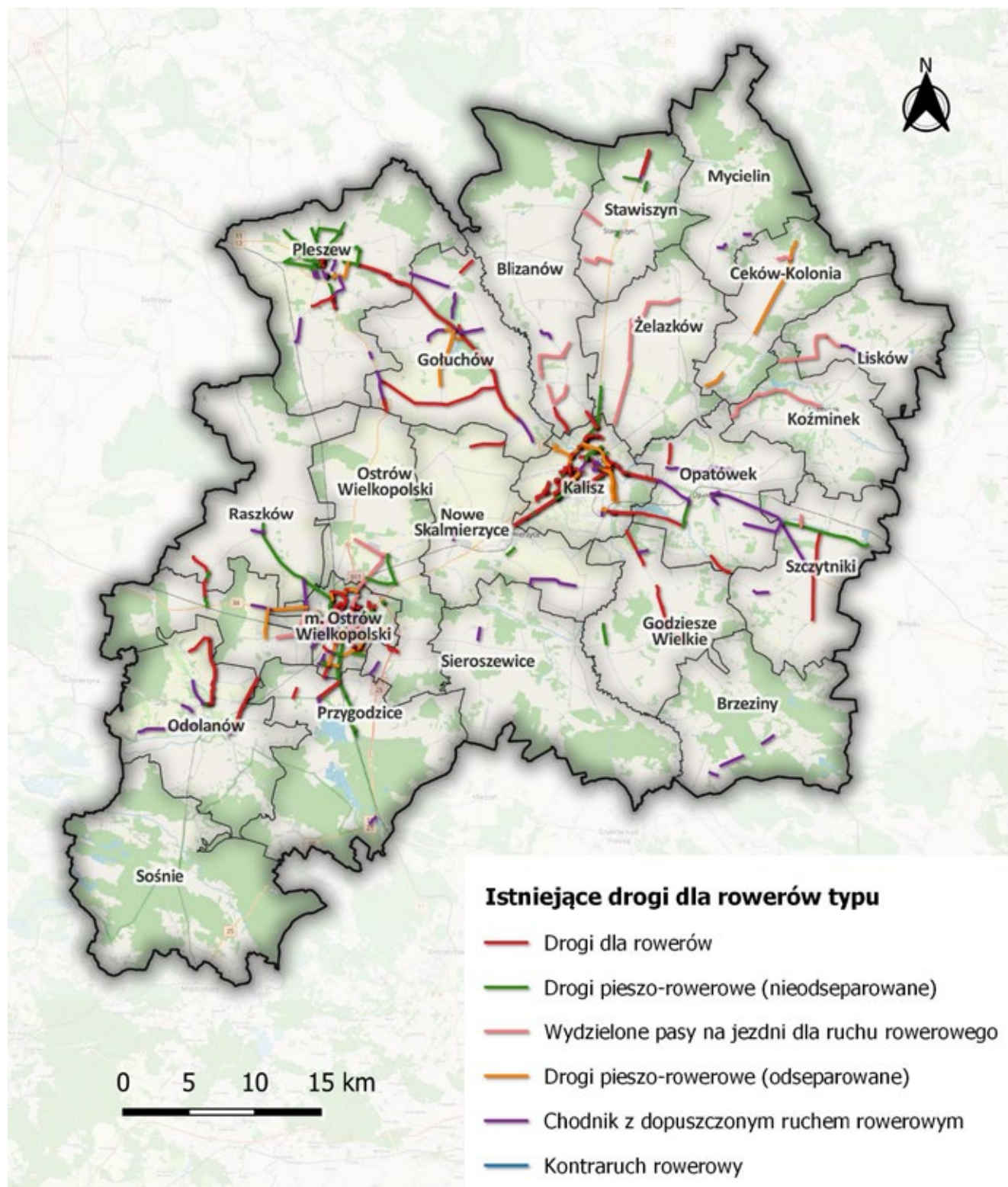

Źródło: „Raport diagnostyczno-strategiczny stanu istniejącego oraz sytuacji mobilnościowej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej brakuje również spójnej sieci dróg rowerowych (ryc. 2.3). Aglomeracja jako całość oraz jednostki samorządu terytorialnego wchodzące w jej skład dokonały realizacji (patrząc całościowo) dużej liczby dróg rowerowych. W 2020 roku na obszarze całej Aglomeracji takich dróg było łącznie 231,1 km, względem 69,2 km w 2011 roku. Jednakże z punktu widzenia potrzeby tworzenia spójnej, zintegrowanej sieci tego rodzaju infrastruktury, ciągle jest wiele do zrobienia. Realizacja inwestycji w infrastrukturę dróg rowerowych powinna się koncentrować na uzupełnieniu kluczowych elementów istniejącej sieci w oparciu o sporządzoną analizę stanu istniejącego. Infrastrukturę drogową należy także uzupełniać o miejsca postojowe oraz inne punktowe elementy infrastruktury rowerowej (np. miejsca obsługi rowerów, stacje naprawcze, parkingi).

Szczegółowe analizy diagnostyczne w tym zakresie, a także docelowa sieć tras turystycznych i infrastruktury rowerowej zostały przedstawione w „Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, w tym w „Koncepcji rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

Rycina 2.3. Istniejąca liniowa infrastruktura rowerowa na obszarze AKO.

Źródło: „Koncepcja rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 2. Niski odsetek powierzchni pokrytej planami miejscowymi, rozproszona zabudowa i brak integracji planowania przestrzennego.

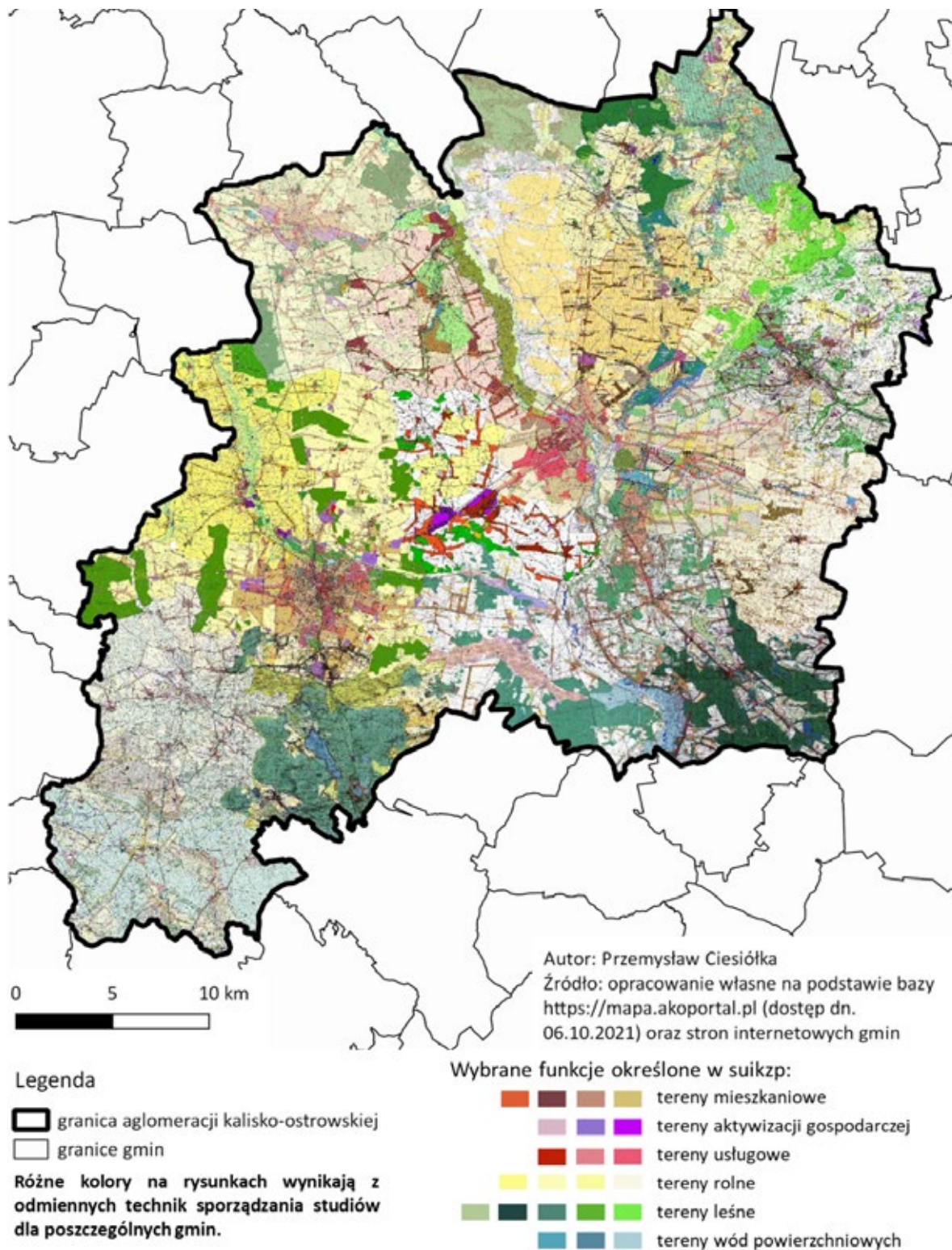
Niski odsetek powierzchni pokrytej planami miejscowymi utrudnia wprowadzanie ładu przestrzennego, przyczyniając się tym samym do wzrostu rozproszenia zabudowy (ryc. 2.4.), a co za tym idzie również do wzrostu kosztów infrastruktury sieciowej. W 2019 roku zaledwie 12% powierzchni AKO zostało objętej planami miejscowymi, co było wartością zdecydowanie niższą od średniej dla województwa wielkopolskiego (21%) oraz dla kraju (31%). Zdecydowanie brakuje opracowań, które w sposób kompleksowy wprowadzałyby szczegółowe rozwiązania planistyczne na większych terenach (o powierzchni powyżej 100 ha). Zamierzenia określone w tym względzie w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin dają takie możliwości (ryc. 2.5.). Wobec niewielkiego pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, AKO charakteryzuje się dużą liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy, które są zwykle przygotowywane dla pojedynczych działek. Takie rozwiązania sprawiają, że nowa zabudowa, obok generowania wskazanych powyżej dodatkowych kosztów, charakteryzuje się także niższymi walorami architektonicznymi i brakiem spójności w tym względzie z zabudową występującą w sąsiedztwie. Potrzebne jest zatem zintensyfikowanie w najbliższych latach prac, które podniosą kulturę planowania przestrzennego na terenie AKO. Niewątpliwie dobrym krokiem w tym kierunku jest wdrażany od 2021 roku system informacji przestrzennej pod nazwą „Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”. Może być on przyczynkiem do zintensyfikowania prac nad kompleksowymi opracowaniami planistycznymi, skutkującymi wzrostem ładu przestrzennego na tym terenie. W szczególności istnieje potrzeba opracowania analizy przestrzennej dla AKO, która byłaby podstawą do planowania zintegrowanych, wspólnych i przemyślanych procesów rozwoju przestrzennego oraz kształtowania polityki przestrzennej. Opracowanie wspólnej wizji przestrzennej AKO podniesie jej konkurencyjność, jak również przyczyni się do poprawy jakości przestrzeni, a także wzmocni dialog pomiędzy Członkami Stowarzyszenia.

Rycina 2.4. Zagospodarowanie przestrzenne – tereny zabudowy mieszkaniowej.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.5. Zagospodarowanie przestrzenne – rysunki kierunków studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.

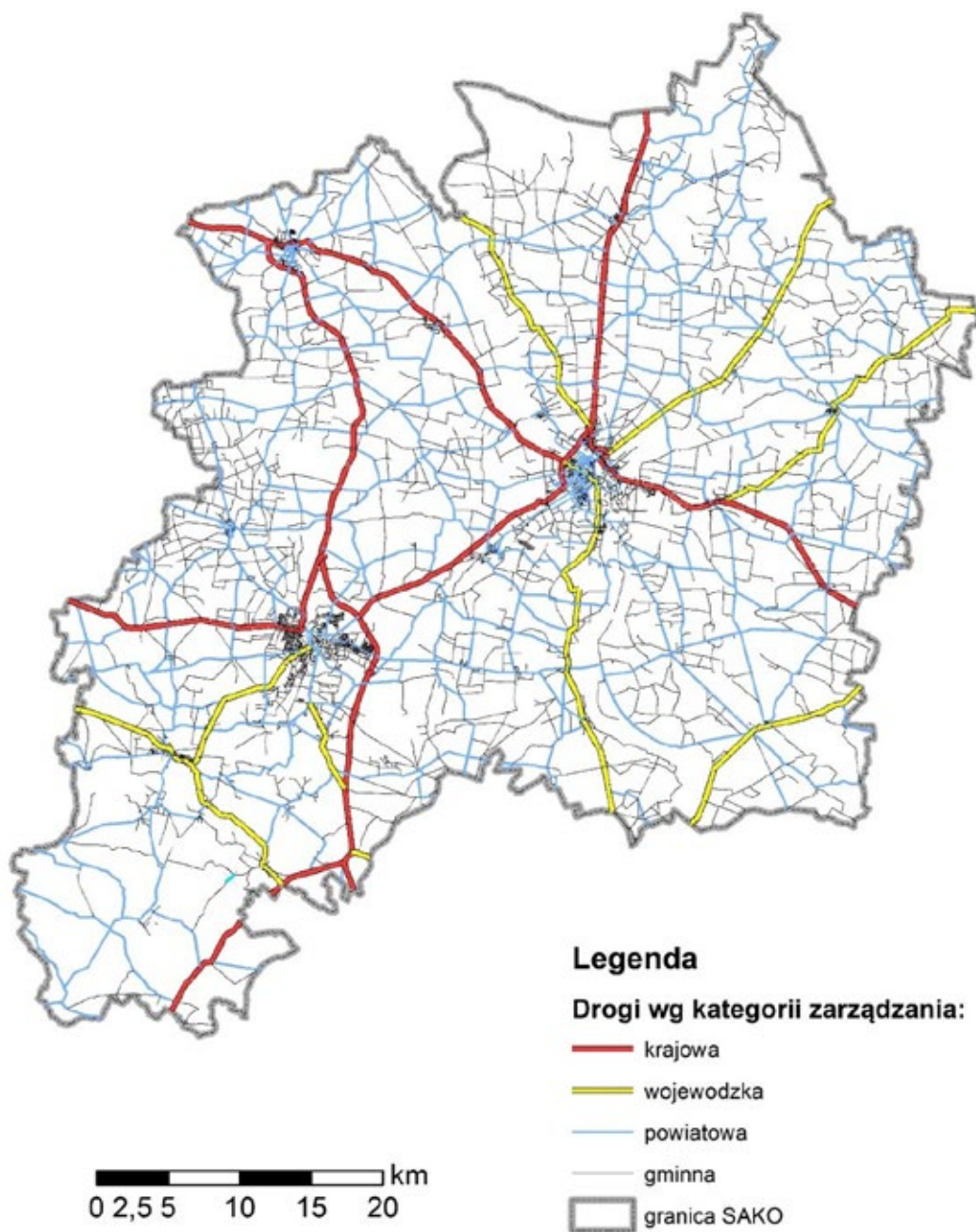
Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 3. Brak istotnych węzłów przesiadkowych i obwodnic oraz niezadawalający stan dróg.

Obszar AKO niestety leży poza systemem istniejących w Polsce autostrad. To istotnie obniża konkurencyjność gospodarczą w porównaniu choćby do takich ośrodków jak Konin. Na sieć dróg w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej składają się: droga ekspresowa S11, drogi krajowe nr: 11, 12, 25, 36, drogi wojewódzkie nr: 442, 444, 445, 447, 449, 450, 470, 471 i 490 (ryc. 2.6.). Na obszarze AKO znajduje się 2 763,4 km dróg powiatowych, w tym 1,6% to drogi gruntowe oraz 5 307,2 km dróg gminnych, w których drogi gruntowe stanowią 24,2%. Drogi twarde ulepszone to odpowiednio 48,7% dróg powiatowych i 35,1% dróg gminnych. W najgorszym stanie jest aktualnie DK36 od Ostrowa Wielkopolskiego do granicy obszaru. Niewiele lepiej wygląda sytuacja na DK25 od Kalisza na północ do granicy obszaru oraz DK12 na całym obszarze AKO. Około 20% mieszkańców stan dróg w miastach ocenia źle lub bardzo źle. Poza stanem nawierzchni istnieją jednak również inne uchybienia w jakości sieci, tj. zbyt mała szerokość dróg, zdeformowane spadki poprzeczne, nieuporządkowane pobocza i oznakowanie. W Aglomeracji występują również negatywne oddziaływania transportu, tj. hałas, zanieczyszczenie powietrza i wypadki, które należy niwelować poprzez prowadzenie inwestycji mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach, w tym poprzez budowę obwodnic dużych miast i mniejszych miejscowości. Na obszarze AKO w latach 2013-2017 wydarzyło się 1 670 wypadków związanych z transportem drogowym, w których śmierć poniosło 55 osób, a 1 491 osób zostało rannych. W 2020 roku na terenie większości gmin w AKO odnotowano przekroczenie poziomu emisji zanieczyszczeń powietrza (tab. 2.2.). Analizując poziom hałasu w miastach rdzeniowych AKO, zauważa się, że w Ostrowie Wielkopolskim, będącym w zasięgu oddziaływania S11, poziom hałasu w centrum miasta jest zdecydowanie niższy w porównaniu do Kalisza, który nie posiada obwodnicy.

Na terenie AKO układ sieci kolejowych i pasażerskiego ruchu kolejowego skupiony jest wokół trzech głównych ośrodków miejskich: Ostrowa Wielkopolskiego, Kalisza oraz Pleszewa. Poza największymi ośrodkami większość przystanków i stacji kolejowych w AKO nie tworzy centrów lokalnych ani węzłów przesiadkowych, nawet w lokalizacjach, gdzie kolej przebiega bezpośrednio w pobliżu miejscowości. Poza Kaliszem, Ostrowem Wielkopolskim i Pleszewem punkty przesiadkowe integrujące kolej z innymi środkami transportu funkcjonują jedynie w Nowych Skalmierzycach, Jankowie Przygodzkim, Przygodzicach, Radliczycach, Opatówku i Odolanowie. Efektem tej sytuacji jest marginalne wykorzystanie kolei na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w ruchu regionalnym. Ponadto w Aglomeracji brakuje w pełni funkcjonalnych systemów P&R w miastach rdzeniowych. W Kaliszu utworzono dwa węzły przesiadkowe P&R w rejonie dworca autobusowego i PKP oraz przy ul. Majkowskiej, obok dawnej bazy KLA. Jednakże żadnego z nich nie można uznać za w pełni zgodnego z ideą P&R. W Ostrowie Wielkopolskim parking P&R znajdujący się w pobliżu Basenu Miejskiego Olimpijska i Stadionu Miejskiego jest przede wszystkim parkingiem docelowym dla osób korzystających z obiektów. Na terenie AKO powinny zatem powstać nowe duże węzły przesiadkowe, miejsca integracji transportu zbiorowego i indywidualnego przy przystankach, stacjach kolejowych oraz parkingi P&R, B&R przy najważniejszych przystankach autobusowych. Zintegrowane węzły przesiadkowe muszą stanowić kluczowe punkty integrujące różne środki transportu (w tym kolej, autobus, rower), które zapewnią będą dogodne połączenia oraz płynne przesiadki. Koncentracja węzłów przesiadkowych poza centrami miast zredukuje popyt na podróże realizowane indywidualnym transportem samochodowym i zachęci mieszkańców AKO do korzystania z różnych środków transportu publicznego.

Rycina 2.6. Diagnoza przestrzenna – komunikacja – układ drogowy.

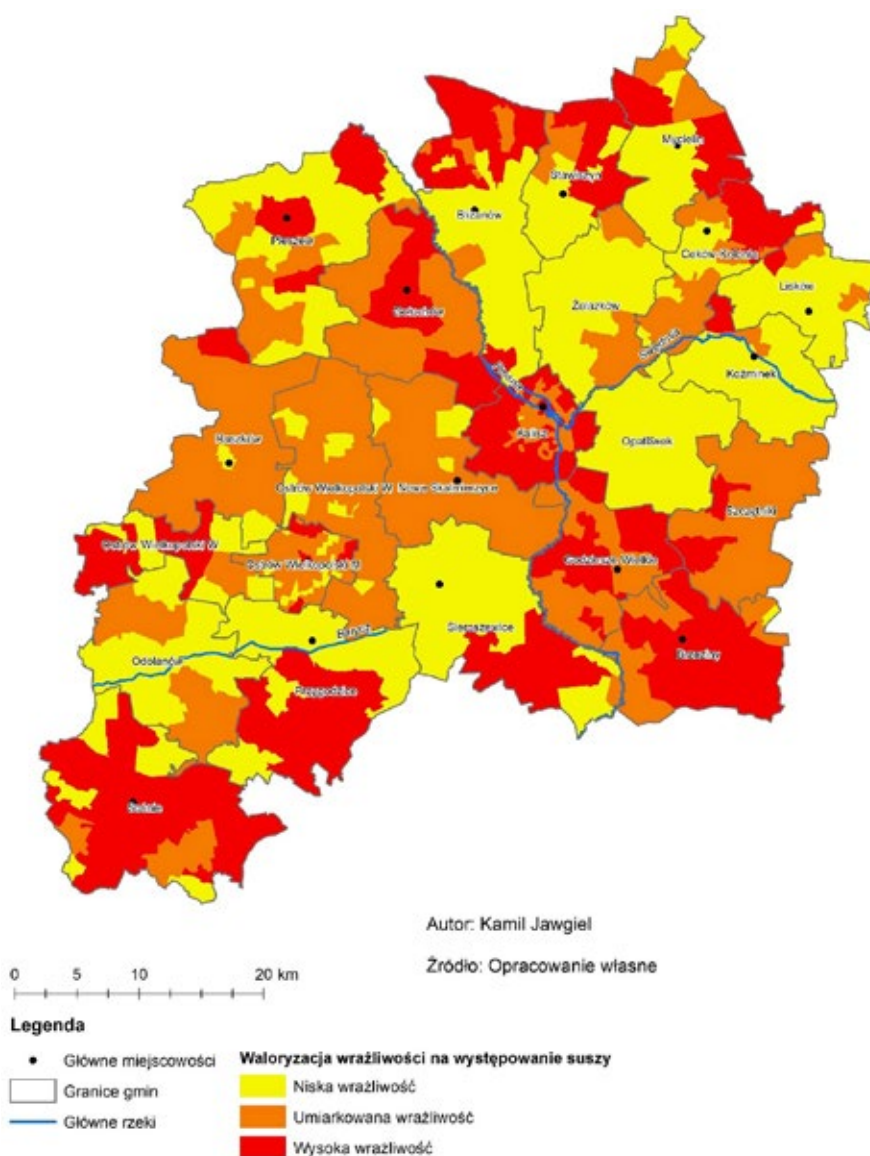

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 4. Teren silnie lub ekstremalnie zagrożony suszą oraz inne problemy przyrodnicze (jakość wód i powietrza).

W oparciu o ocenę łącznego zagrożenia suszą, uwzględniającą zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną, gminy Aglomeracji zaklasyfikowano jako zagrożone suszą w stopniu silnym lub ekstremalnym. Najbardziej narażonymi na suszę sektorami gospodarki w AKO są: rolnictwo, leśnictwo oraz środowisko i zasoby przyrodnicze. Najwyższą wrażliwość na susze można zaobserwować w gminach: Brzeziny, Sośnice i Przygodzice, a najmniejszą w gminach: Opatówek i Koźminek oraz śródmiejskiej części Ostrowa Wielkopolskiego i Kalisza (ryc. 2.7.).

Rycina 2.7. Wrażliwość Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na skutki suszy.

Źródło: „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Z uwagi na staroglacjalny charakter rzeźby terenu, obszar AKO właściwie pozbawiony jest naturalnych zbiorników wodnych. Głównymi zbiornikami w Aglomeracji są zbiorniki wielofunkcyjne (stale piętrzące wodę), tj. zbiornik Szałe (Jezioro Pokrzywnickie), zbiornik Piaski-Szczygliczka, Jezioro Gołuchowskie i zbiornik Murowaniec. Obszar AKO w 2020 roku charakteryzował się wielkością opadów 450–650 mm na metr kwadratowy, co stanowi wartość niższą w stosunku do danych ogólnokrajowych. Jednocześnie wskazania temperatury ($m=9,5^{\circ}\text{C}$) w AKO były wyższe niż średnia dla kraju. Innym zidentyfikowanym problemem jest jakość wód powierzchniowych (ryc. 2.27). Ocena obejmująca lata 2014–2019 wykazała osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego tylko w przypadku jednej jednolitej części wód – „Parowa Pilska”, zaś dobrego stanu chemicznego dla dwóch: „Lutynia do Radowicy” oraz „Kuroch”. Głównymi źródłem złego stanu wód są niedostatecznie wyposażone i rozwinięte systemy odbioru i oczyszczania ścieków oraz zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego. Ponad połowa powierzchni jednolitych części wód AKO jest zlokalizowana na obszarach szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych wymaga zasadniczego ograniczenia. W diagnozie stanu gospodarki wodnej na terenie AKO, zawartej w dokumencie pn. „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”, przedstawiono przypadki występowania problemów z zapewnieniem odpowiednich ilości wody na cele sanitarne i gospodarcze, spowodowane m.in. obniżaniem zwierciadła wód podziemnych podczas okresów suszy. W wyżej wskazanym dokumencie, jak i „Programie poprawy bezpieczeństwa – funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej na lata 2021–2027” przewidziano konieczność rozbudowy systemu gromadzenia wód poprzez zwiększanie retencji w zbiornikach wodnych, budowę progów wodnych, modernizację i rozbudowę sieci rowów i kanałów, a także inwestycje w systemy kanalizacji deszczowej.

Kolejny istotny problem wiąże się z zanieczyszczeniem powietrza w zakresie pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu. Głównym źródłem złej jakości powietrza jest emisja niska. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dokonano oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia. W 2020 roku gminy AKO zaliczono do klasy A (brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych) w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM10, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego ołowiu, kadmu, arsenu oraz niklu. W przypadku pyłu zawieszonego PM2,5 miasto Kalisz uzyskało klasę A1 (brak przekroczeń poziomu dopuszczalnego), natomiast strefa wielkopolska klasę C1 (poziomy stężenie zanieczyszczenia powyżej poziomu dopuszczalnego). Ponadto w mieście Kalisz oraz w strefie wielkopolskiej stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu (strefy zaliczono do klasy C) oraz O3 wg poziomu celu długoterminowego (klasa D2) (tab. 2.2.). Źródłem emisji benzo(a)pirenu jest spalanie w kotłach indywidualnych. W szczególności wysokie emisje B(a)P wynikają ze spalania śmieci, ale także paliwa węglowego niskiej jakości. Tymczasem benzo(a)piren jest jednym z najbardziej toksycznych składników spalin emitowanych z domowych palenisk. Węglowodór ten gromadzi się w organizmie człowieka i jest bardzo silnie rakotwórczy oraz ma wiele innych szkodliwych oddziaływań na organizm człowieka, między innymi może upośledzać płodność. Według programów ochrony powietrza dla Kalisza i strefy wielkopolskiej, w gminach Aglomeracji należy wymienić do połowy 2026 roku 71 868 kotłów opalanych węglem za kwotę 1 078 020 000 zł, co stanowi ok. 12% potrzeb całego województwa w tym zakresie. Najwięcej kotłów trzeba wymienić w miastach: Kalisz i Ostrów Wielkopolski. Ponadto w stosunku do średniej krajowej, produkcja energii z OZE w Aglomeracji jest niska (tab. 2.3.) zarówno w odniesieniu do energii z fotowoltaiki, wody, jak i biomasy, stąd oprócz wymiany kotłów konieczne jest podjęcie działań zwiększających udział OZE.

Tabela 2.2. Zestawienie gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie normowanych poziomów zanieczyszczeń w 2020 roku.

ZANIECZYSZCZENIE	TYP NORMY	CZAS UŚREDNIANIA	GMINY, NA OBSZARZE KTÓRYCH WYSTĄPIŁO PRZEKROCZENIE
Pył zawieszony PM 2,5	poziom dopuszczalny – faza II od 1.01.2020 r.	rok	Pleszew, Nowe Skalmierzyce, Ostrów Wielkopolski (g. m.), Ostrów Wielkopolski (g. w.), Raszków
Benzo(a)piren	poziom docelowy	rok	Kalisz, Ostrów Wielkopolski (g. m.), Ostrów Wielkopolski (g. w.), Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Raszków, Stawiszyn, Blizanów, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Opatówek, Pleszew, Sierszewice, Szczytniki, Żelazków
O ₃	cel długoterminowy, od 1.01.2020 r.	8-godz.	Kalisz, Ostrów Wielkopolski (g. m.), Ostrów Wielkopolski (g. w.), Nowe Skalmierzyce, Odolanów, Pleszew, Raszków, Stawiszyn, Blizanów, Brzeziny, Ceków-Kolonia, Godziesze Wielkie, Gołuchów, Mycielin, Opatówek, Przygodzice, Sierszewice, Sośnie, Szczytniki, Żelazków

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Tabela 2.3. Moc zainstalowana OZE w powiatach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na tle średniej krajowej.

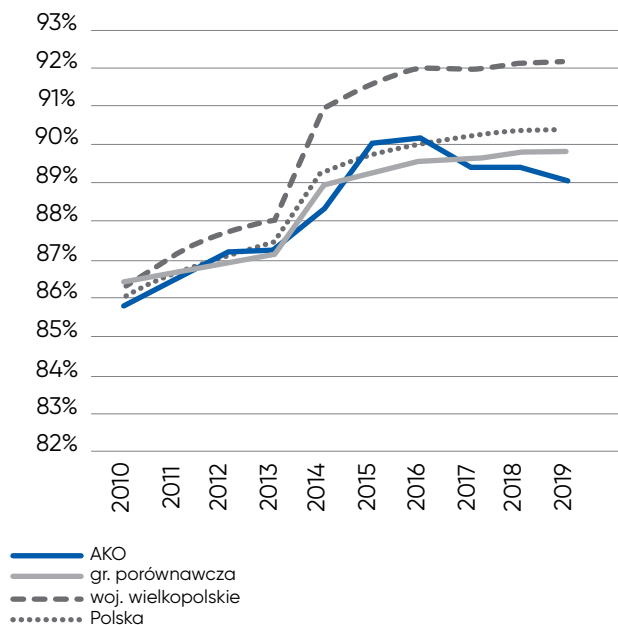
POWIAT	FOTOWOLTAIKA [MW]	WIATR [MW]	WODA [MW]	BIOMASA [MW]
Miasto Kalisz	0,07	0,0	0,07	0,00
Powiat kaliski	0,02	10,8	0,08	1,85
Powiat ostrowski	0,14	25,5	0,00	1,88
Powiat pleszewski	0,01	47,5	0,30	0,86
Średnia w powiatach Aglomeracji	0,06	21,2	0,11	1,15
Średnia w powiatach Polski	1,30	15,5	2,60	4,60

Źródło: „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 5. Braki w infrastrukturze wodno-ściekowej i infrastrukturze gospodarki odpadami oraz niski poziom dostępności do dobrej jakości sieci telekomunikacyjnej.

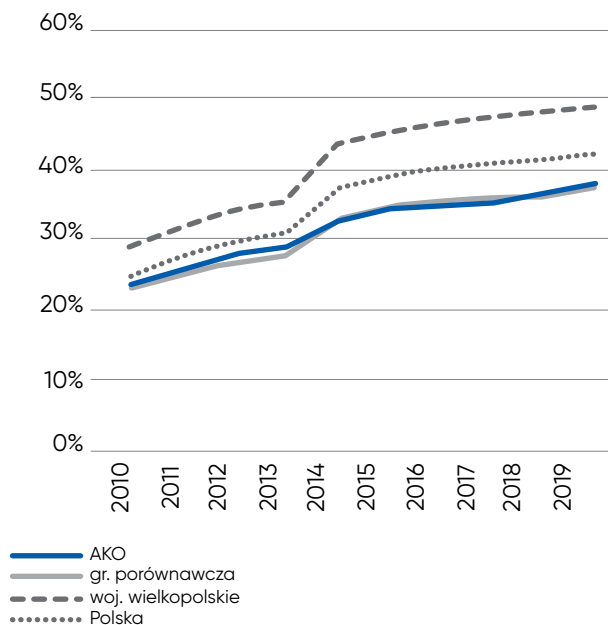
Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej, budowa nowych lub modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków, jak również rozbudowa kanalizacji indywidualnej stanowią najważniejsze wyzwania gmin AKO w zakresie gospodarki ściekowej. Dużym problemem AKO jest wciąż słabe skanalizowanie dużych obszarów aglomeracji ściekowych. Jak wskazuje opracowanie „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, głównym źródłem złego stanu wód na terenie AKO są niedostatecznie wyposażone i rozwinięte systemy odbioru i oczyszczania ścieków. Na obszarze AKO funkcjonują łącznie 24 oczyszczalnie ścieków komunalnych, które obsługują wyznaczone na przedmiotowym terenie aglomeracje ściekowe. Bardzo niskie wskaźniki skanalizowania zarówno obszarów miejskich (ryc. 2.8.), jak i wiejskich (ryc. 2.9.) na poziomie poniżej średnich dla grup odniesienia wskazują na bardzo duże wyzwania stojące przed samorządami w zakresie dalszej realizacji inwestycji kanalizacyjnych. Poprawa tego wskaźnika, w obliczu dużego rozproszenia zabudowy oraz znacznych odległości od funkcjonujących oczyszczalni ścieków, jest bardzo trudna i możliwa do realizacji jedynie w przypadku podjęcia próby realizowania dużych projektów w ramach AKO, przy znacznym udziale środków zewnętrznych. Działania te w pierwszej kolejności mogłyby przełożyć się na poprawę stopnia skanalizowania obszarów wiejskich, ale także największych ośrodków miejskich, które również wymagają inwestycji w przedmiotowym zakresie. Niewystarczające skoordynowanie działań w ramach AKO nie pozwala na realizację inwestycji o dużo większej skali i wyrównania szans poszczególnych samorządów w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnych.

Rycina 2.8. Wskaźnik dostępności sieci kanalizacyjnej dla ludności miasta na obszarze AKO.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.9. Wskaźnik dostępności sieci kanalizacyjnej dla ludności wsi na obszarze AKO.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

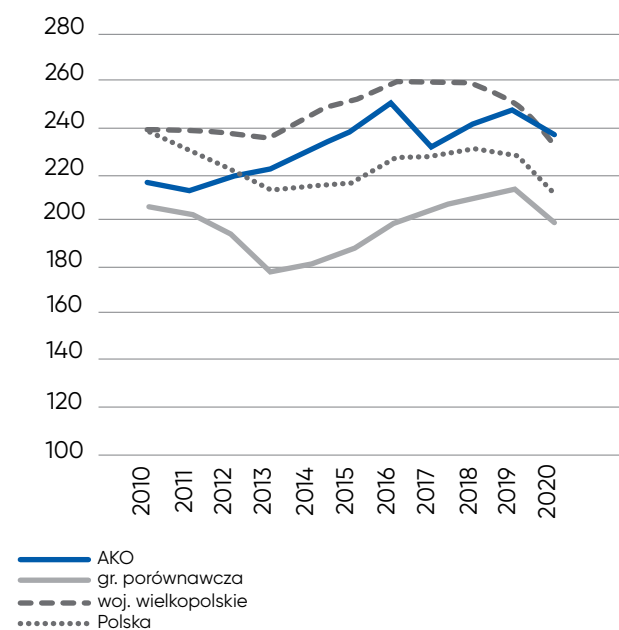
Drugim istotnym problemem w zakresie infrastruktury komunalnej jest niewystarczający zakres współpracy wszystkich gmin AKO w obszarze organizacji systemu zbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych. Na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej 9 gmin organizuje system samodzielnie, pozostałe działają w ramach Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” (ryc. 2.10.). Samodzielne prowadzenie przedmiotowych systemów przez część samorządów oraz specyficzna lokalizacja instalacji zagospodarowania odpadów, powoduje dysproporcje w zakresie ponoszonych przez mieszkańców AKO kosztów z tym związanych. Brak wspólnej organizacji przedmiotowego systemu utrudnia również jego uszczelnianie czy osiąganie wymaganych wskaźników w zakresie zbieranych i zagospodarowywanych odpadów. Niepokój budzi wciąż bardzo wysoki udział zmieszanych odpadów komunalnych w ogólnym strumieniu odbieranych odpadów stanowiący w 2020 roku wartości najwyższe względem grupy porównawczej oraz wielkości odniesienia dla województwa wielkopolskiego i obszaru kraju (ryc. 2.11.). Ponadto, na obszarze AKO nie ma obecnie instalacji termicznego przekształcania odpadów, co jest niewątpliwie słabością. Mechaniczno-biologiczne przekształcanie odpadów jest obecnie zbyt mało efektywne dla osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku. Obecne rozmieszczenie instalacji oraz fakt zrzeszenia tylko części gmin w działającym Związku Komunalnym skutkuje brakiem jednolitej i spójnej strategii w zakresie niezbędnych inwestycji. Z pewnością polityka AKO w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych powinna ulec modyfikacji, a współpraca mieć szerszy zakres.

Rycina 2.10. Gminy AKO zrzeszone w Związku Komunalnym Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.11. Zebrane odpady zmieszane na 1 mieszkańca [kg/os.].

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Obok inwestycji w tradycyjne sektory usług komunalnych, konieczne są także działania zwiększające poziom cyfryzacji świadczonych usług oraz obsługi mieszkańców poprzez środki komunikacji elektronicznej, a także rozwijanie inicjatyw przenoszących do sfery online tzw. big data, czyli duże zbiory danych. Obecnie proces ten jest w AKO na względnie niskim poziomie zaawansowania. Jedną z dobrych praktyk, wspomnianych w Diagnozie, jest cyfryzacja zasobów przestrzennych. Wdrożony system informacji przestrzennej pod nazwą

„Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (RZIIP AKO) ułatwia dostęp mieszkańców, przedsiębiorców i innych zainteresowanych do ustaleń planistycznych gmin. RZIIP AKO powinna stanowić wzór do naśladowania dla digitalizacji innych informacji i danych w Aglomeracji. Wprowadzenie technologii i rozwiązań cyfrowych w sektorze usług komunalnych powinno objąć co najmniej takie dziedziny jak: gospodarka odpadami, zaopatrzenie w wodę i energię, zarządzanie nieruchomościami, czy oświetlenie uliczne. Wdrożenie działań w tym zakresie pozwoli na lepsze planowanie i monitorowanie świadczonych usług oraz zmniejszy negatywny wpływ na środowisko m.in. poprzez lepsze zarządzanie zużyciem energii i wody oraz zrównoważone wykorzystanie zasobów, w tym redukcję odpadów.

PROBLEM 6. Konsekwencje zmian klimatu.

Aktualna sytuacja w zakresie zmian klimatu na obszarze AKO nie odbiega od obserwowanej na innych obszarach Wielkopolski. W efekcie takich zjawisk, jak fale upałów, huraganowe wiatry, susze czy powodzie, mogą zostać zniszczone zarówno zasoby infrastrukturalne, jak i mogą być zagrożeni mieszkańcy. Zmiany klimatu zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia szkodliwych zjawisk, które skutkują szerokimi następstwami, mającymi wymiar zarówno ekonomiczny (w tym koszty usuwania efektów katastrof oraz przywracania stanu infrastruktury zniszczonej przez zjawiska katastrofalne), jak i społeczny (w tym przedwczesne zgony). Na skutki zmian klimatycznych szczególnie narażone są obszary miejskie. Świadczy o tym m.in. skupienie wysp ciepła w największych miastach AKO oraz wysoki poziom uszczelnienia powierzchni w Ostrowie Wielkopolskim (25,9%) oraz w Kaliszu (16,6%), przy średniej wartości dla AKO wynoszącej 3,9%. Poza tymi miastami wysokie wartości zanotowano w gminach miejskich, tj.: Opatówek, Nowe Skalmierzyce i Pleszew (tab. 2.4.).

Tabela 2.4. Poziom uszczelnienia powierzchni w gminach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

NAZWA GMINY	USZCZELNIENIE [%] W 2018 R.
Blizanów	2,1
Brzeziny	1,2
Ceków Kolonia	1,3
Godziesze Wielkie	1,8
Gołuchów	2,1
Kalisz	18,6
Koźminek	2,1
Lisków	1,2
Mycielin	0,7
Nowe Skalmierzyce	3,5
Odolanów	2,6
Opatówek	3,8
Ostrów Wielkopolski (gmina miejska)	25,9
Ostrów Wielkopolski (gmina wiejska)	2,2
Pleszew	3,4
Przygodzice	1,8
Raszków	2,0
Sieroszewice	1,5
Sośnie	0,7
Stawiszyn	2,1
Szczytniki	1,4
Żelazków	3,1
Średnia	3,9

Źródło: „Plan Adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Obszary AKO o znacznym udziale terenów zabudowanych narażone są na tzw. powodzie błyskawiczne. O wzroście zagrożenia z ich strony decydują zachodzące zmiany klimatu i związana z nimi większa częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych, jak również zagospodarowanie przestrzenne zwiększające udział terenów uszczelnionych. W sumie w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zidentyfikowano 107 obszarów problemowych predysponowanych do występowania gwałtownych powodzi błyskawicznych, a najwięcej z nich znajduje się w Kaliszu (24), Ostrowie Wielkopolskim (13) i w Pleszewie (5). W celu przeciwdziałania tym negatywnym zjawiskom należy wspierać przedsięwzięcia polegające na rozszczelnieniu i zwiększeniu powierzchni biologicznie czynnej w obrębie intensywnej zabudowy miejskiej, w tym poprzez tworzenie ogrodów deszczowych, parków kieszonkowych, stawów, niecek czy rowów. Jak wskazano w opracowaniu „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, powodzie błyskawiczne narażają na istotne straty gospodarcze nie tylko tereny zurbanizowane, ale także rolnicze o niskim udziale zadrzewień i użytków zielonych i niewydolnym systemie rowów odwadniająco-nawadniających, stąd działania adaptacyjne do zmian klimatu powinny być również skierowane na te obszary. Pożary częściej występują i bardziej rozprzestrzeniają się w okresach suszy, na które teren AKO jest silnie narażony. Dobry system wykrywania pożarów oraz reagowania pozwala na szybkie ugaszenie pożarów lasów. Jak zidentyfikowano w „Programie poprawy bezpieczeństwa - funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027” na terenie AKO jedynie 16 gmin posiada zorganizowane Centra Zarządzania Kryzysowego, a obecne wyposażenie JST oraz jednostek Straży Pożarnej w zasoby materiałowe i sprzętowe jest niewystarczające do zwalczania skutków nadzwyczajnych zagrożeń na terenie AKO. Rozwiązaniem problemu mogłoby być zatem stworzenie na terenie Aglomeracji systemu wczesnego reagowania, ostrzegania oraz wykrywania i usuwania skutków nadzwyczajnych zdarzeń, doposażenie jednostek Straży Pożarnej, a także wsparcie jednostek OSP, w tym tych funkcjonujących w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym, jak również jednostek OSP znajdujących się poza KSRRG, często niosących pomoc jako pierwsza służba.

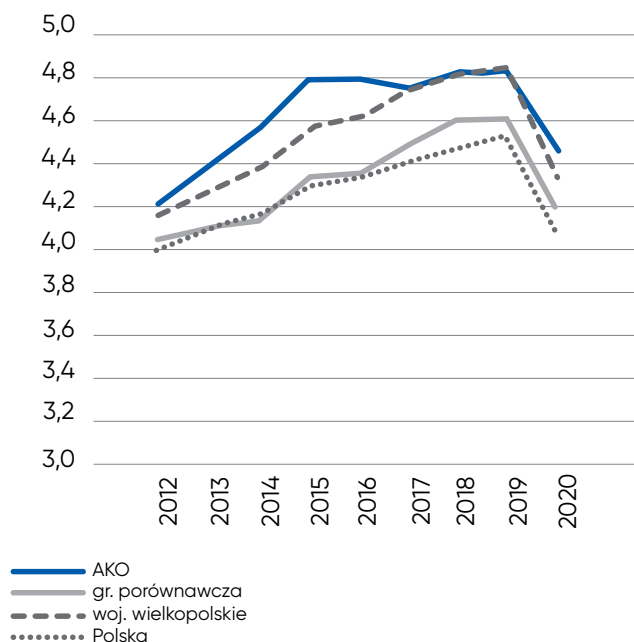
PROBLEM 7. Drenaż kapitału ludzkiego przez odpływ młodych osób do ośrodków regionalnych.

Podczas warsztatów strategicznych zdiagnozowano drenaż kapitału ludzkiego przez duże ośrodki miejskie jako najpoważniejsze zagrożenie strategiczne AKO. Na obszarze AKO funkcjonują szkoły wyższe, w tym cztery jednostki zamiejscowe oraz Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, który oferuje kształcenie na Wydziale Nauk Społecznych, w tym m.in. na kierunkach: bezpieczeństwo wewnętrzne, logistyka, zarządzanie oraz na Wydziale Politechnicznym, np. na kierunkach: lotnictwo i kosmonautyka, informatyka, mechanika i budowa maszyn, a także na Wydziale Nauk o Zdrowiu, w tym na kierunkach, tj. pielęgniarstwo, położnictwo, zdrowie publiczne, kosmetologia, fizjoterapia, dietetyka. Ponadto w roku akademickim 2023/2024 uruchomione zostaną studia na kierunku lekarskim oraz na kierunku prawo. Pomimo tego spora część mieszkańców AKO, chcących zdobyć wyższe wykształcenie, zazwyczaj wybiera naukę w większych ośrodkach miejskich, które oferują lepsze możliwości studiowania na różnych kierunkach, ale także bogatszą ofertę kulturalną i rozrywkową. Odpływ młodych mieszkańców do dużych miast nie wygląda alarmująco w ogólnej statystyce migracji, ale należy brać pod uwagę, że emigrują najdynamiczniejsi, a więc ubytek demograficzny skupia się w grupie najwartościowszej rozwojowo. Odpływ ludzi młodych do regionalnych ośrodków miejskich, tj. Poznania, Łodzi, Wrocławia czy Warszawy, skutkować będzie pojawieniem się negatywnych efektów ekonomicznych związanych ze zmniejszeniem popytu na produkowane towary i oferowane usługi oraz trudnościami w przyspieszeniu wzrostu gospodarczego. Odpowiedzią na tę narastającą tendencję powinno być aktywne działanie władz samorządowych Aglomeracji, poprzez wzmacnianie współpracy między nauką a biznesem, budowanie sprawnej infrastruktury usług publicznych i społecznych, dobrej oferty edukacyjnej oraz zagwarantowanie odpowiedniego poziomu i jakości życia poprzez np. czyste środowisko, atrakcyjne miejsca pracy i ofertę mieszkaniową, dobrze zorganizowany transport publiczny, które zahamują proces odpływu młodych osób do większych ośrodków miejskich.

PROBLEM 8. Następstwa ekonomiczne i społeczne pandemii COVID-19 oraz niedostatki w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.

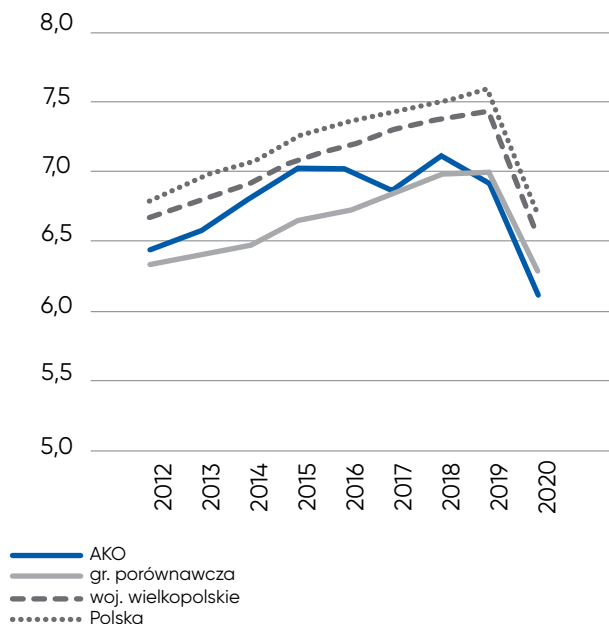
Ostatnie lata pandemii COVID-19 skutkowały następstwami ekonomicznymi i społecznymi na obszarze AKO. Bezpośrednią konsekwencją pandemii COVID-19 o charakterze społecznym jest spadek liczby udzielonych porad podstawowej opieki zdrowotnej. W Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej udzielono w 2020 roku ponad 155 tys. porad mniej niż w 2019 roku (-8,1%). W 2020 roku nastąpił bardzo duży spadek udzielonych porad lekarskich ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w AKO (ryc. 2.12.). Względem 2019 roku odnotowano spadek o ok. 330 tys. (-12%) (ryc. 2.13.). Brak zdiagnozowania szeregu dolegliwości i schorzeń w okresie pandemii może mieć długofalowe konsekwencje na zdrowie i życie mieszkańców Aglomeracji. W celu przeciwdziałania społecznym skutkom pandemii COVID-19 podjęte powinny zostać działania zmierzające do poprawy zdrowia mieszkańców AKO, np. poprzez rozwój usług opieki zdrowotnej, realizację regionalnych programów zdrowotnych.

Rycina 2.12. Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.13. Porady lekarskie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca.

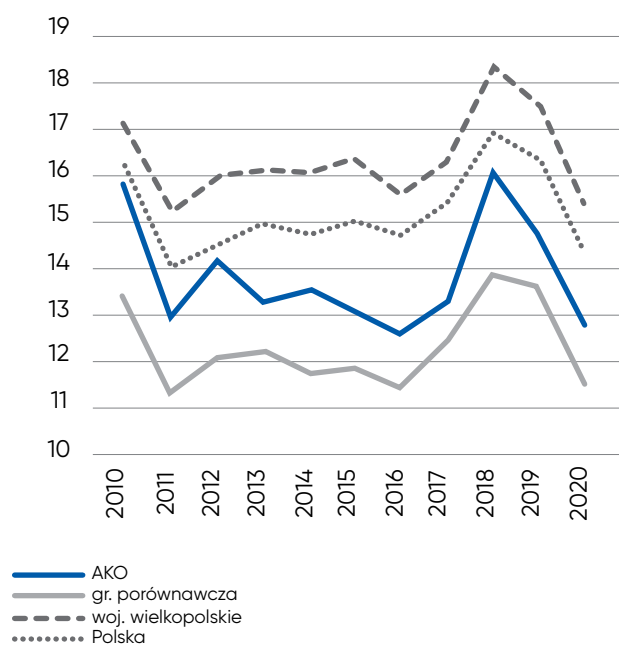

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Pandemia COVID-19 wpłynęła również na spadek liczby nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych na obszarze AKO. W latach 2011-2020 wartości te oscylowały w granicach 13-14 na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym z dwuletnim wzrostem w latach 2018-2019 do poziomu 15-16, który następnie został zahamowany (ryc. 2.14.). Pandemia ukazała również duże niedostatki w zakresie infrastruktury teleinformatycznej na obszarze AKO (ryc. 2.15.), gdy w okresie krajowego lockdownu wielu pracowników przeszło na pracę zdalną. W Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej brakuje dobrze rozwiniętej infrastruktury w zakresie sieci szerokopasmowej, która spełni wymagane kryteria w zakresie przepustowości i bezawaryjności. Odpowiedzią na skutki gospodarcze pandemii COVID-19 powinny być zarówno działania zachęcające do zakładania działalności gospodarczej oraz rozwijania przedsiębiorstw, jak również projekty umożliwiające, jak najszerszy dostęp gospodarstw domowych i przedsiębiorstw do szerokopasmowego internetu, przy jak najwyższych parametrach technicznych. Brak odpowiedniej infrastruktury utrudnia wprowadzenie i korzystanie z e-usług publicznych, w tym e-administracji, a także publicznych usług zdrowotnych, edukacyjnych czy kulturalnych.

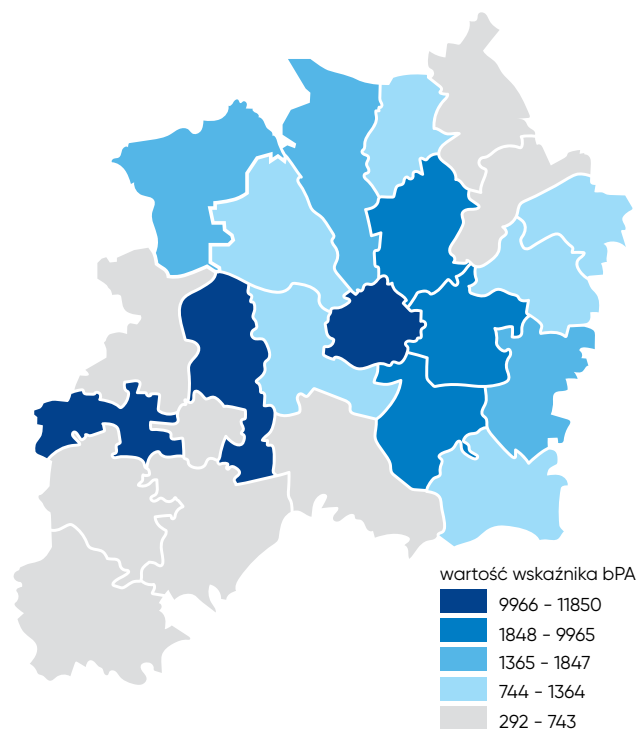
Biorąc pod uwagę dane ogólnopolskie z 2021 roku, najmniejszy odsetek administracji samorządowej posiadających politykę lub strategię udostępniania informacji publicznych oraz udostępniających online dane publiczne odnotowano w urzędach gmin. Odsetek jednostek korzystających z EZD (Elektronicznego Zarządzania Dokumentami) wyniósł w województwie wielkopolskim 68,1%, co stanowiło wartość niższą niż w kraju (83,1%)³. Poziom rozwoju e-administracji w AKO różni się w zależności od konkretnych gmin i ich zaawansowania w dziedzinie cyfryzacji. Na obszarze AKO nie istnieje jedna wspólna platforma oferująca załatwianie spraw przez mieszkańców drogą cyfrową, stąd zasadne jest uspojnienie sposobu świadczenia e-usług w OF AKO. Wspólne standardy poprawią przepływ informacji i uproszą procedury administracyjne, co przyczyni się do większej efektywności pracy urzędów i instytucji publicznych oraz oszczędności czasu i zasobów. Słabością AKO jest również brak aplikacji mobilnej integrującej sprzedaż biletów różnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego, a także aplikacji rowerowej, zawierającej w sobie obiekty i przebieg tras rowerowych. Należy zatem zarówno wspierać tworzenie nowych e-usług w instytucjach publicznych AKO w celu wyrównania różnic rozwojowych pomiędzy JST, jak i rozwijać nowoczesne e-usługi publiczne cechujące się wysokim poziomem dojrzałości.

Rycina 2.14. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.15. Wartości wskaźnika bPA dla gmin AKO.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 9. Depopulacja i starzenie się społeczeństwa.

Spadek liczby ludności w całej Aglomeracji negatywnie wyróżnia ją na tle regionu (ryc. 2.16.). Obserwuje się duże zróżnicowanie potencjału demograficznego wewnątrz AKO. Korzystne zmiany, polegające na wzroście liczby mieszkańców, zachodzą w gminach położonych w strefie oddziaływania Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, a główną determinantą tych zmian jest utrzymujące się dodatnie saldo migracji. Zdecydowanie niekorzystna sytuacja występuje we wschodnich gminach, które cechuje spadek liczby ludności spowodowany bardziej ubytkiem naturalnym niż odpływem ludności. W świetle prognoz GUS negatywne procesy demograficzne będą się pogłębiać. Prognozy wskazują na dalszy spadek liczby ludności w całej Aglomeracji (ryc. 2.17.). Obserwowane prawidłowości mają również konsekwencje dla funkcjonowania rynku pracy AKO. Prowadzą one do ogólnego spadku liczby osób w wieku produkcyjnym i co gorsza mają również swój niekorzystny wymiar strukturalny. Jest on potwierdzony prognozowanym wzrostem udziału ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym (tj. powyżej 45 lat) przy jednoczesnym spadku udziału ludności w wieku produkcyjnym mobilnym (tj. do 45 lat). Wiąże się on również z zaznaczającymi się po stronie podaży deficytami pracowników w konkretnych grupach zawodowych, w tym przede wszystkim operatorów maszyn, robotników przemysłowych oraz rzemieślników. Obniża to sprawność lokalnego rynku pracy i możliwość jego równoważenia. Należy również zauważyć, że w całej Aglomeracji odnotowano spadek wartości wskaźnika przyrostu naturalnego z 1,3‰ w 2010 roku do -3,3‰ w 2020 roku. Wpływ na decyzje o posiadaniu dzieci, szczególnie dla osób pracujących, może mieć dostępność i jakość opieki nad dziećmi, w tym żłobków i przedszkoli. Na obszarze Aglomeracji w każdym roku liczba dzieci przewyższała liczbę miejsc oferowanych przez placówki wychowania przedszkolnego. W latach 2011–2020 na terenie AKO nastąpił wzrost liczby przedszkoli z 225 do 229 i liczby oddziałów przedszkolnych z 595 do 747 i jednocześnie wzrosła liczba miejsc w przedszkolach do 13 373 w 2018 roku (o 2 375 miejsc w stosunku do 2011 roku) i liczby dzieci w przedszkolach do 14 569 w 2020 roku (o 1 743 osoby), jednakże zmiany te zachodziły wolniej niż w województwie i w kraju. W odpowiedzi na te tendencje należy zarówno tworzyć nowe miejsca wychowania przedszkolnego, jak i rozwijać jakość edukacji przedszkolnej, organizować zajęcia dodatkowe dla dzieci oraz rozwijać kompetencje kadr.

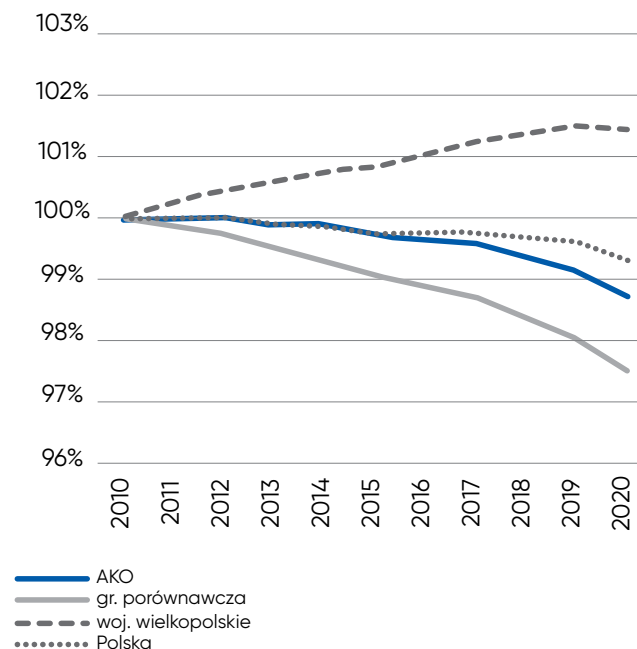
Zjawiskiem współwystępującym depopulacji jest starzenie się populacji mieszkańców. Wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym) jest wyższy niż w województwie i kraju. Jeszcze w 2010 roku wartość tego wskaźnika oscylowała w granicach 86 osób, a w 2020 roku było to już 121 osób, czyli oznacza to wzrost o 41% (ryc. 2.18.). Jest on szczególnie widoczny w największych miastach, tj. Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim, Pleszewie oraz wschodnich gminach Aglomeracji. Prognoza na rok 2027 w grupie Seniorów dla AKO, wskazuje na wzrost o prawie 29 tys. osób ogółem, w tym kobiet o 16 tys., a mężczyzn o 13 tys. osób. Z prognozy wieloletniej GUS wynika, że w 2050 roku Seniorzy w Polsce będą stanowili 40,4% ludności⁴.

W tej konfiguracji społecznej nie będzie szans na realizowanie modelu usług społecznych, w którym Seniorzy jako cała grupa są przedmiotem opieki, ponieważ opieki takiej nie będzie miał kto sprawować. Wyzwaniem polityki senioralnej musi być od zaraz radykalna poprawa zdrowotności umożliwiająca dotrwanie do późnej starości w możliwie pełnej samodzielności życiowej. Niezbędna jest aktywizacja Seniorów na poziomie lokalnym. Według danych z 2018 roku na obszarze AKO funkcjonowały 3 Rady Seniorów, 6 Uniwersytetów Trzeciego Wieku, 37 ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie Miasta Kalisza oraz 60 ośrodków kultury, w tym 8 ośrodków kultury na terenie Miasta Ostrowa Wielkopolskiego, 34 na terenie Powiatu Kaliskiego, 10 na terenie Powiatu Ostrowskiego oraz 8 na terenie Powiatu Pleszewskiego. Ponadto w 2019 roku samorządy zrzeszone w SAKO powołały Aglomeracyjną Radę Seniorów, a w 2022 roku utworzono Wielkopolską Delegaturę Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. Przeciwdziałanie negatywnym trendom demograficznym w AKO

⁴Sytuacja osób starszych w Polsce w 2021 roku, Główny Urząd Statystyczny 2022r. https://stat.gov.pl/download/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/6002/2/4/1/sytuacja_osob_starszych_w_polsce_w_2021_r.pdf [dostęp: 05.06.2023].

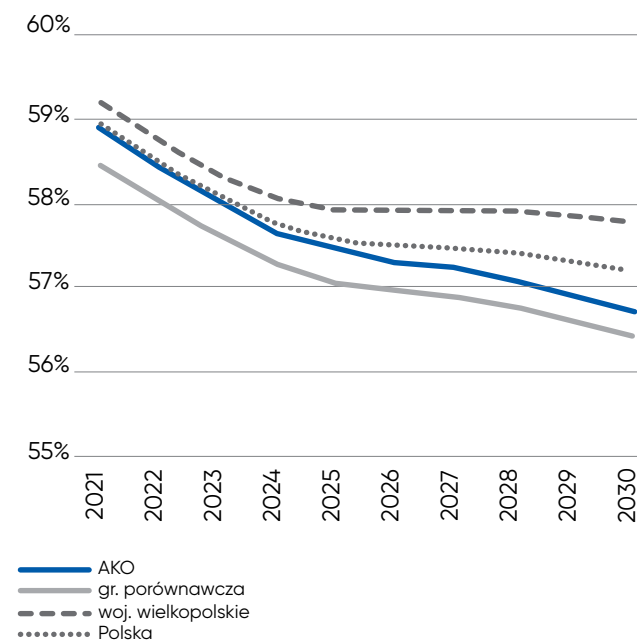
wymaga podjęcia działań na rzecz poprawy dostępu osób starszych do usług społecznych, zdrowotnych, opiekuńczych, likwidacji barier architektonicznych, a także podnoszenia ich aktywności w życiu społecznym, np. poprzez realizację działań rekreacyjnych, edukacyjnych, informacyjnych oraz tworzenie warunków do wzrostu partycypacji społecznej i obywatelskiej, w tym wolontariatu.

Rycina 2.16. Zmiany liczby ludności w latach 2010–2020 (2010=100%).

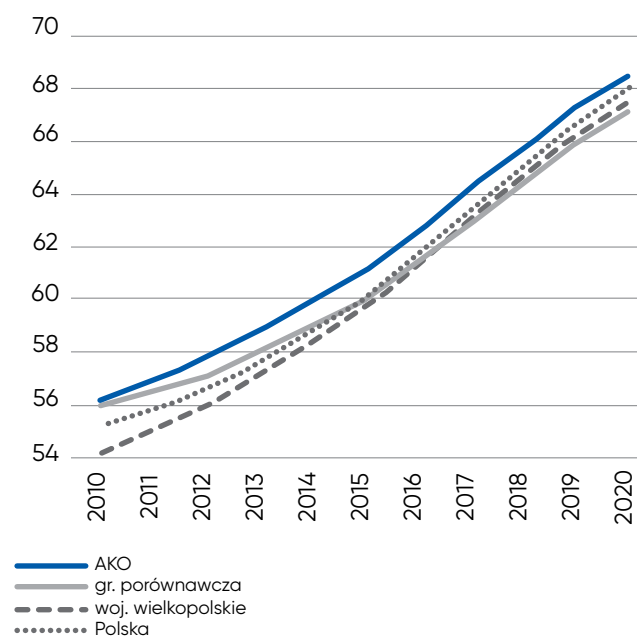
Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.17. Prognozowany udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności AKO (2021–2030).

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.18. Wskaźnik obciążenia demograficznego dla AKO.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 10. Niski poziom zainteresowania szkolnictwem zawodowym wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych.

Na przestrzeni ostatnich lat w AKO postępował regres szkolnictwa zawodowego. W latach 2010–2018 liczba szkół zawodowych zmniejszyła się z 25 do 17 (tab. 2.5.), a liczba uczniów spadła w tym okresie z 3 602 do 2 234 (tab. 2.6.). Spadek zainteresowania kształceniem na poziomie zawodowym to tendencja obserwowana w całym kraju. Przyczyn takiego stanu rzeczy należy upatrywać przede wszystkim w niedofinansowaniu szkolnictwa zawodowego. Skutkuje to utrwalaniem modelu szkolnictwa zawodowego, w którym uruchomieniu nowego kierunku kształcenia nie decydują potrzeby uczniów i rynku pracy, a głównie posiadane zasoby infrastrukturalne i kadrowe. To z kolei generuje absolwentów, których kompetencje i kwalifikacje nie odpowiadają oczekiwaniom pracodawców. Poza tym szkoły zawodowe obecnie postrzegane są jako szkoły gorszego wyboru, skupiające uczniów o najniższych wynikach edukacyjnych. Zatem konieczne jest podniesienie rangi kształcenia zawodowego w ocenie społeczeństwa, a zwłaszcza wśród ludzi młodych, którzy dopiero planują swoją karierę zawodową. Analiza wykazała, że w Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej najbardziej poszukiwani są pracownicy z branży budowlanej, a w sumie zidentyfikowano 12 zawodów deficytowych, na które istnieje zapotrzebowanie w każdym powiecie AKO, a mianowicie: kucharze, ogrodnicy i sadownicy, magazynierzy, pielęgniarki i położne, opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, ślusarze, spawacze, monterzy instalacji budowlanych, robotnicy obróbki drewna i stolarze, elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy oraz kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników. Jednym z instrumentów propagujących szkolnictwo zawodowe powinien być system efektywnego poradnictwa zawodowego, jak również działania mające na celu jego promocję.

Podniesienie jakości kształcenia w szkołach zawodowych na obszarze AKO można dokonać m.in. poprzez aktywną współpracę szkół z pracodawcami w zakresie organizacji praktycznej nauki zawodu z wykorzystaniem najnowszych technologii, ustawiczne doskonalenie kompetencji nauczycieli kształcących zawodowo, wsparcie uczniów w przygotowaniu do egzaminu zawodowego oraz rozwój ich kompetencji kluczowych. Ponadto ważne znaczenie ma wsparcie uczniów szkół podstawowych w rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz naprowadzanie ich na ścieżkę zawodową zgodną z ich uzdolnieniami i zainteresowaniami. Należy realizować kompleksowe programy rozwojowe oraz zajęcia pozalekcyjne, dzięki którym uczniowie rozwiną kompetencje przedsiębiorcze, kreatywne, społeczne, cyfrowe czy innowacyjne.

Tabela 2.5. Liczba wybranych typów szkół na obszarze AKO w latach 2010–2018.

TYP SZKOŁY	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2010=100
licea ogólnokształcące	18	19	19	19	18	18	19	18	17	94,4
licea ogólnokształcące dla dorosłych	13	13	13	17	18	15	16	14	12	92,3
szkoły policealne	44	40	37	32	33	32	32	28	25	56,8
szkoły średnie zawodowe ⁵	42	41	39	35	30	20	20	22	21	50,0
szkoły zawodowe ⁶	25	25	35	19	18	17	16	17	17	68,0
RAZEM	142	138	133	122	117	102	103	99	92	64,8

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

⁵ Licea profilowane, technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe).

⁶ Zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I stopnia i specjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej.

Tabela 2.6. Liczba uczniów w wybranych rodzajach szkół na obszarze AKO w latach 2010–2018.

TYP SZKOŁY	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2010=100
licea ogólnokształcące	6772	6758	6412	6111	5879	5726	5578	5381	5259	77,7
licea ogólnokształcące dla dorosłych	1127	1068	1419	1965	2075	1476	1477	1306	1238	109,8
szkoły policealne	3251	3538	3173	3688	2588	2698	2416	2268	1968	60,5
szkoły średnie zawodowe ⁷	7939	7345	7018	6569	6348	6242	6141	6353	6508	82,0
szkoły zawodowe ⁸	3602	3336	3002	3788	2797	2653	2462	2381	2234	62,0
RAZEM	22691	22045	21024	20121	19687	18795	18074	17689	17207	75,8

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

PROBLEM 11. Obniżenie poziomu dochodów własnych JST na skutek zmian podatkowych.

W związku z narastającymi konsekwencjami najpierw pandemii COVID-19, a następnie wojny w Ukrainie rząd wprowadza szereg zwolnień i reform podatkowych, które mogą istotnie obniżyć dochody własne jednostek samorządu terytorialnego. W związku z obniżką stawki PIT z 17% do 12% dochodzi do istotnego uszczuplenia wpływów do budżetów samorządowych w części dochodów własnych. Te zjawiska najprawdopodobniej zahamują bardzo szybki wzrost możliwości finansowych gmin i powiatów z obszaru Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej w najbliższych kilku latach, co zrodzi jednocześnie konieczność zwiększania zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji, a czasami być może – także ograniczania wydatków bieżących. Przy ograniczonych środkach finansowych JST warto skoncentrować się na kilku strategicznych obszarach, gdzie korzyści generowane dla całego AKO są najbardziej wymierne.

PROBLEM 12. Konkurencja ośrodków regionalnych w zakresie pozyskiwania inwestorów.

Agglomeracja z pewnością nie jest w stanie konkurować z ośrodkami regionalnymi, takimi jak Poznań, Wrocław czy Łódź. Ich potencjał funkcjonalny i ludnościowy jest zdecydowanie większy. Tworzy to zagrożenie przejmowania nowych inwestorów, w tym zagranicznych przez te ośrodki. Pełnią one rolę regionalnych biegunów wzrostu i rozwoju, które z jednej strony mogą oddziaływać pozytywnie na swoje otoczenie, w tym obszar AKO, ale z drugiej strony ich oddziaływania mogą prowadzić do negatywnych następstw związanych przykładowo z uzależnieniem technologicznym, drenażem kapitału ludzkiego oraz „wylukiwaniem” innych czynników rozwojowych, co prowadzi do odpływu ludności i trwałej recesji. Za tzw. jednostki motoryczne, które napędzają lokalną gospodarkę i stanowią główny jej kościec (często reprezentują kapitał zagraniczny, napędzają m.in. rozwój inwestycji, kooperacji) uznawane są największe podmioty gospodarcze (powyżej 250 pracujących). W AKO w latach 2010–2020 funkcjonowało 27–30 takich podmiotów, co stanowiło wartość

⁷ Licea profilowane, technika (wraz z ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe).

⁸ Zasadnicze szkoły zawodowe, szkoły branżowe I stopnia i specjalne szkoły przysposabiające do pracy zawodowej.

niższą niż notowana w kraju i w Wielkopolsce. Tym samym w AKO zauważalne jest niższe tempo wzrostu liczby podmiotów gospodarczych niż ogólnie w Polsce i Wielkopolsce. W 2020 roku liczba zarejestrowanych w systemie REGON GUS podmiotów w AKO wyniosła 42,4 tys., co w stosunku do 2010 roku (36,6 tys.) oznacza wzrost o 15,5%. W tym samym okresie wzrost liczby podmiotów gospodarczych w Polsce oscylował na poziomie 19%, a w Wielkopolsce 22%. Za niekorzystne z punktu widzenia kształtowania rozwoju gospodarczego, w tym przyciągania inwestycji zewnętrznych, można uznać położenie AKO w trzech różnych Specjalnych Strefach Ekonomicznych, w tym Łódzkiej SSE, Kamiennogórskiej SSE oraz Wałbrzyskiej SSE, oraz brak koordynacji działań w zakresie planowania inwestycji w AKO przez jeden podmiot. Na zwiększenie potencjału inwestycyjnego AKO wpłynąć może utworzenie podmiotu zarządzającego terenami inwestycyjnymi AKO, zapewnienie inwestorom dostępu do odpowiednio uzbrojonych terenów inwestycyjnych, rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, czy też dostępność wykwalifikowanych kadr. W tym kontekście ważne znaczenie ma także podnoszenie rangi regionalnego lotniska Michałków, które obecnie funkcjonuje jako cywilne lotnisko sportowe, ale jego infrastruktura daje potencjał do dalszej rozbudowy w kierunku możliwości lepszego wykorzystania.

2.1.2. Potencjały rozwojowe AKO

Potencjały rozwojowe Aglomeracji odnotowane w analizie SWOT przedstawiono w tabeli poniżej i w towarzyszącej jej części opisowej. Potencjały zostały sklasyfikowane na te dotyczące:

- sytuacji transportowo-mobilnościowej i planowania przestrzennego;
- środowiska i infrastruktury komunalnej;
- sytuacji społeczno-gospodarczej.

Tabela 2.7. Potencjały strategiczne (mocne strony lub szanse).

LP.	POTENCJAŁY DOTYCZĄCE SYTUACJI TRANSPORTOWO-MOBILNOŚCIOWEJ I PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO
1.	Rozbudowa układu drogowego o znaczeniu ogólnopolskim (S11, DK25).
2.	Budowa kolei dużych prędkości, zwiększenie liczby połączeń kolejowych, stworzenie i rozwój kolei aglomeracyjnej.
3.	Reforma planowania przestrzennego.
4.	Nowoczesny tabor autobusowy przewoźników miejskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą i węzły przesiadkowe w głównych ośrodkach AKO.
POTENCJAŁY W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA I INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ	
5.	Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO.
6.	Potencjał pod rozwój wysokiej jakości rolnictwa oraz energii odnawialnej: biomasa, biogaz, energia wiatrowa.
7.	Cenne zasoby przyrodnicze podnoszące jakość i warunki życia (w tym obszary chronione).
POTENCJAŁY DOTYCZĄCE SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ	
8.	Duża liczba podmiotów usługowych o ponadlokalnym znaczeniu.
9.	Tereny inwestycyjne (w tym w ramach SSE), klastry i instytucje otoczenia biznesu.
10.	Zinstytucjonalizowane formy współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.
11.	Dobra sytuacja na rynku pracy (niski poziom bezrobocia).
12.	Wzrastająca świadomość ekologiczna, w tym zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia oraz aktywność fizyczna społeczeństwa.
13.	Dziedzictwo historyczne – układy urbanistyczne, zabytki, kolej wąskotorowa.

Źródło: Opracowanie własne.

POTENCJAŁ 1. Rozbudowa układu drogowego o znaczeniu ogólnopolskim (S11, DK25).

W opisie Problemu 3. stwierdzono, że brak obecnie istniejących dróg szybkiego ruchu w AKO to istotna bariera rozwoju. Szansą jest jednak perspektywa budowy drogi ekspresowej S11 na odcinku Jarocin-Ostrów Wielkopolski, jednak zakończenie budowy zaplanowano dopiero pod koniec obecnej dekady. Droga ta jednak wzmocni zasadniczo zachodnią część obszarów Aglomeracji, przy braku odpowiedniego połączenia poszczególnych fragmentów AKO. Pozytywnym elementem jest uzyskanie zapewnienia o budowie obwodnicy

Kalisza oraz przebudowie DK25 od węzła z autostradą A2 do węzła z drogą ekspresową S11 (w przekroju 2x2). Przedmiotowa inwestycja znajduje się obecnie również na etapie opracowywania dokumentacji i uzyskiwania zgód, decyzji oraz opinii niezbędnych do jej realizacji. Etap budowy może być więc zakończony najszybciej w ciągu 4-5 lat. Oznacza to, że możliwości wykorzystania przez AKO efektów tych inwestycji pojawią się najszybciej pod koniec okresu realizacji niniejszej Strategii. Należy oczywiście w tym kontekście skupić się na motywowaniu (na ile to możliwe) władz wyższego szczebla w celu sprawnej realizacji opisanych wyżej inwestycji, które w dłuższej perspektywie zmienią pozycję konkurencyjną obszaru AKO. Wskazane inwestycje mogą być przełomem dla AKO, zwiększyć dostępność tego terenu, a tym samym – atrakcyjność inwestycyjną i osiedleńczą. „Wpięcie” głównych miast Aglomeracji, a tym samym także ich otoczenia w ogólnopolski system dróg szybkiego ruchu, wzmocni także potencjał tego obszaru w zakresie usług publicznych. Oczywiście okolicznością studzącą entuzjazm w przedmiotowym zakresie jest perspektywa czasowa realizacji tych inwestycji, jednak kluczową informacją jest zapewnienie ich finansowania oraz opracowanie istotnej części dokumentacji projektowej.

POTENCJAŁ 2. Budowa kolei dużych prędkości, zwiększenie liczby połączeń kolejowych, stworzenie i rozwój kolei aglomeracyjnej.

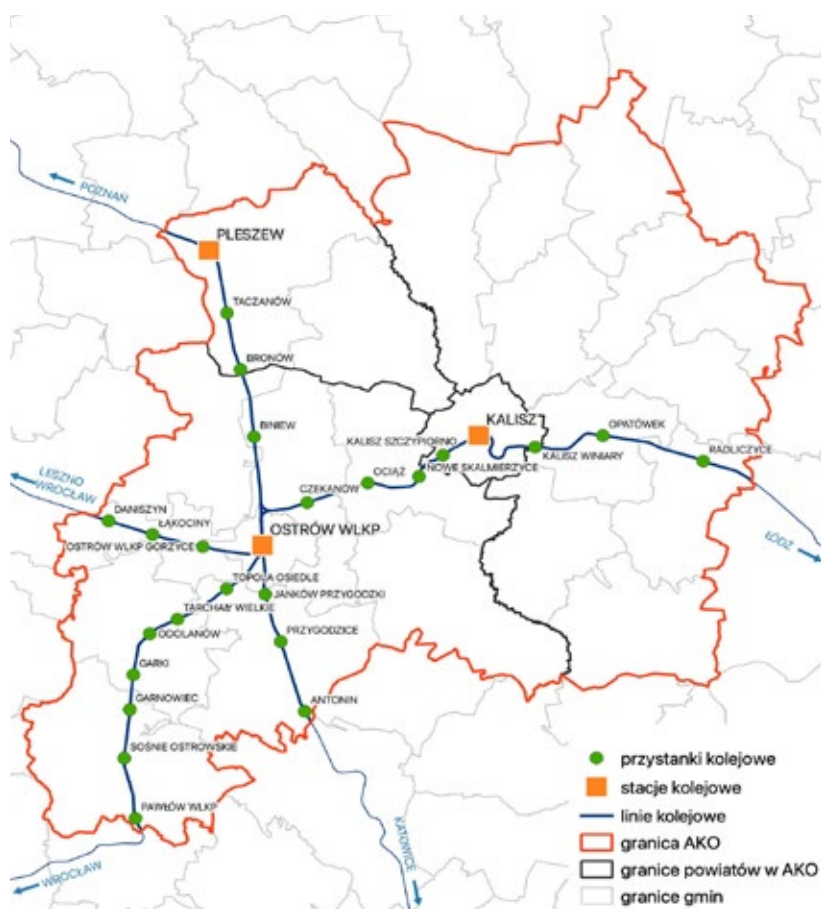
W związku z projektowaną budową kolei dużych prędkości (KDP) w relacji Sieradz-Kalisz-Pleszew-Poznań (linia kolejowa nr 85) obszar AKO może zyskać dogodne i bardzo szybkie połączenie kolejowe z Warszawą (i jednocześnie z planowanym Centralnym Portem Komunikacyjnym – CPK) oraz Poznaniem i Łodzią. Prędkość projektowa nowej trasy (część tzw. szprychy nr 9) ma wynosić 350 km/h, a prędkość eksploatacyjna 250 km/h. Plany wskazują, że linia KDP, wpinając się w istniejącą sieć kolejową w Kaliszu, będzie biegła przez Pleszew w kierunku Poznania z ominięciem Ostrowa Wielkopolskiego. Realizacja planów KDP z pewnością znacznie poprawi dostępność kolejową AKO, ale w największym stopniu Kalisza. Planowany czas przejazdu z Kalisza do Poznania ma trwać około 35 minut (obecnie 90-120 minut), do Łodzi około 70 minut (obecnie około 180 minut), do Warszawy około 85 minut (obecnie około 180 minut)⁹. Jednak, aby wszyscy mieszkańcy Aglomeracji skorzystali z budowy KDP, należy właściwie skomunikować i zintegrować transportowo cały obszar AKO w taki sposób, by umożliwić dogodne połączenie ośrodków gminnych z dworcem kolejowym w Kaliszu (centrum przesiadkowym). Potencjalne szanse rozwojowe i korzyści wynikające z przebiegu przez obszar AKO planowanej linii KDP to m.in.: poprawa dostępności czasowej względem największych ośrodków miejskich w kraju, poprawa spójności z ośrodkiem regionalnym, wzrost mobilności mieszkańców. To z kolei pośrednio może skutkować: poprawą atrakcyjności inwestycyjnej i osiedleńczej AKO, wzrostem wartości terenów najbliższej położonych, które można wykorzystać do prowadzenia działalności gospodarczej, rozbudową sieci dróg i poprawą stanu już istniejących, poprawą stanu istniejących linii kolejowych i wzrostem ich możliwości eksploatacyjnych, jak również poprawą oferty kolejowych i autobusowych połączeń regionalnych i lokalnych (w tym wzmocnieniem roli i rozbudowaniem siatki połączeń o charakterze aglomeracyjnym). Potencjałem AKO są również istniejące linie kolejowe (ryc. 2.19.), na których możliwe jest prowadzenie ruchu aglomeracyjnego. Utworzenie i rozwój kolei aglomeracyjnej to szansa na rozwiązanie problemów transportowych oraz wzmocnienie powiązań na obszarze funkcjonalnym AKO. Wynika to z większej efektywności transportu kolejowego niż drogowego (a zwłaszcza indywidualnego) z uwagi na wyższą prędkość, a tym samym krótszy czas przejazdu pomiędzy centrami miast i obszarami zewnętrznymi Aglomeracji oraz większą pojemność. Zwiększenie popularności tego środka transportu docelowo ograniczy zjawiska takie jak nadmierne rozlewanie się miast, czy kongestia na drogach. Wszystkie wyżej wskazane elementy w efekcie mogą wpłynąć na poprawę jakości życia mieszkańców oraz warunków do prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju przedsiębiorczości w AKO.

⁹ <https://kalisz.naszemiasto.pl/centralny-port-komunikacyjny-znamy-juz-przebieg-linii-kolei/ar/c1-9318989> [dostęp: 06.06.2023].

POTENCJAŁ 3. Reforma planowania przestrzennego.

Planowane jest wprowadzenie dużej reformy prawa planowania przestrzennego, zmierzającej do zwiększenia elastyczności i integralności systemu planowania przestrzennego, przeciwdziałania rozpraszaniu się zabudowy na tereny rolnicze, leśne i przyrodniczo cenne oraz do ułatwienia inwestowania na terenach już zabudowanych. Jej ważnymi elementami będzie także cyfryzacja danych o planowaniu przestrzennym oraz zwiększenie przejrzystości konsultacji społecznych w zakresie rozwoju przestrzennego. Powyższe zmiany mają doprowadzić m.in. do zastąpienia studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, nowymi planami ogólnymi, a także do wprowadzenia standardów urbanistycznych, warunkujących powstawanie nowych inwestycji mieszkaniowych, dostępem do infrastruktury społecznej, w wyniku czego przestrzeń w większym stopniu odpowiadać będzie na potrzeby mieszkańców. Warto zauważyć, że w 2019 roku zaledwie 12% powierzchni AKO objęta była planami miejscowymi, podczas gdy dla województwa wielkopolskiego wskaźnik wynosił 21%, a dla Polski aż 31%. Biorąc pod uwagę niski dotychczasowy poziom planowania przestrzennego na terenie AKO, powyższa reforma jest szansą na szybkie nadrobienie zaległości w stosunku do innych części kraju. Jednocześnie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska charakteryzuje się dużą liczbą obowiązujących programów rewitalizacji. W sumie ponad 72% gmin posiada tego typu dokumenty (16 z 22 gmin), w tym 4 gminy posiadają Gminne Programy Rewitalizacji, natomiast 12 gmin posiada Lokalne Programy Rewitalizacji. Potrzebne jest zatem stopniowe wygaszanie LPR i zastępowanie ich GPR, które po 2023 roku będą jedyną podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych w Polsce. W ramach planowanych reform gminy opracują nowe i lepsze dokumenty, które zwiększą spójność rozwiązań przestrzenno-funkcjonalnych, poprawią ład przestrzenny i przyczynią się do integracji planowania przestrzennego i zrównoważonego rozwoju AKO.

Rycina 2.19. Linie, stacje i przystanki kolejowe w AKO.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

POTENCJAŁ 4. Nowoczesny tabor autobusowy przewoźników miejskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą i węzły przesiadkowe w głównych ośrodkach AKO.

Tabor autobusowy przewoźników publicznych z Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego i Pleszewa umożliwiający sprawne poruszanie się nie tylko w obszarze miast, ale i w gminach je otaczających, a także zapewniający połączenia pomiędzy największymi ośrodkami AKO jest ważnym elementem ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko oraz w istotny sposób podnoszącym poziom i jakość życia mieszkańców AKO korzystających z autobusowego transportu publicznego. Blisko 30% taboru publicznych przewoźników AKO to tabor pięcioletni lub nowszy. Tabor ten spełnia najwyższe europejskie normy emisji spalin i ochrony środowiska (euro 6), a połowa tego nowego taboru to autobusy o napędzie hybrydowym (30%) i napędzie elektrycznym (10%). Nowoczesny tabor transportu publicznego zintegrowany z innymi środkami transportu poprawia przede wszystkim jakość i standard podróży mieszkańców AKO, dzięki któremu szybko i w komfortowych warunkach mogą przemieszczać się między różnymi punktami docelowymi, odbywając m.in. dojazdy do szkół, pracy czy usług. Jednocześnie poprawia się atrakcyjność komunikacyjna głównych ośrodków miejskich, co w połączeniu z rosnącą ich kongestią, może stymulować ograniczenie wykorzystania indywidualnych form transportu na rzecz nowoczesnych i zintegrowanych form komunikacji publicznej. Szansą jest również upowszechnienie „konceptu 15-minutowego miasta-AKO”, gdzie w zasięgu 15 minut spaceru możliwe do osiągnięcia są niemal wszystkie podstawowe usługi, w tym dotarcie do środków transportu publicznego. Koncept miasta kompaktowego, która jest już wdrażana w Pleszewie, należy do dobrych praktyk w skali kraju. Elementem znacznie poprawiającym funkcjonowanie transportu zbiorowego w AKO są węzły przesiadkowe zlokalizowane w Kaliszu i Ostrowie Wielkopolskim, a także powstające w Pleszewie parkingi P&R, które należą do dobrych przykładów w skali AKO i wpisują się w strategię budowy Pleszewa jako miasta 15-minutowego. Węzły przesiadkowe ułatwiają mieszkańcom korzystanie z różnych form transportu zarówno zbiorowego, jak i indywidualnego. Najczęściej są to punkty integrujące transport kolejowy, autobusowy oraz indywidualny w postaci samochodów, rowerów, czy też ostatnio popularnych hulajnóg elektrycznych. Istniejące i powstające na terenie AKO parkingi mogą stać się podstawą do stworzenia w pełni funkcjonalnego systemu P&R, który obniży atrakcyjność docierania samochodem do celów podróży. Oprócz inwestycji w nowoczesny tabor autobusowy ważne znaczenie ma uprzywilejowanie transportu publicznego, ruchu pieszego i rowerowego poprzez rozwój inteligentnych systemów m.in. poprzez wprowadzenie sygnalizacji świetlnej zapewniającej priorytet dla transportu zbiorowego, rozwój systemów śledzenia pojazdów transportu zbiorowego w czasie rzeczywistym, utworzenie mobilnej aplikacji integrującej sprzedaż biletów różnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego, a także wyposażenie przystanków w tablice systemu Dynamicznej Informacji Pasażerskiej.

POTENCJAŁ 5. Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO.

Unia Europejska postawiła sobie za główny cel osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku. Priorytety Zielonego Ładu UE dotyczą infrastruktury wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, rozwoju OZE i adaptacji do zmian klimatu oraz multimodalnej mobilności i niskoemisyjnego transportu. Przewiduje się m.in. inwestycje w technologie przyjazne środowisku, wsparcie innowacji, wprowadzenie czystych, tańszych i zdrowszych form transportu oraz poprawę efektywności energetycznej budynków. Biorąc pod uwagę wyżej wskazane priorytety, niezbędne znaczenie dla AKO mają przede wszystkim inwestycje w pojazdy nisko- i zeroemisyjne, P&R, B&R oraz węzły przesiadkowe, drogi dla pieszych i rowerów, inteligentne systemy transportowe, systemy kanalizacji deszczowej, błękitno-zieloną infrastrukturę, zwiększanie retencji w zbiornikach wodnych, budowę progów wodnych, modernizację i rozbudowę sieci rowów i kanałów, wzmocnienie obszarów chronionych, zachowanie ekosystemów oraz populacji rzadkich i chronionych gatunków roślin, rozwój energetyki

odnawialnej, wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważoną gospodarkę wodno-ściekową, a także projekty miękkie ukierunkowane na podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców oraz zmniejszenie marnowania żywności na obszarze AKO. Kluczową rolę w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu odgrywają technologie cyfrowe, które zastępując tradycyjne dokumenty papierowe, przyczyniają się do redukcji zużycia papieru i ułatwienia przechowywania oraz wymiany informacji. Ponadto technologie cyfrowe pozwalają m.in. na optymalizację procesów gospodarki odpadami, zdalny monitoring strat wody, wprowadzanie systemów monitorowania i zarządzania energią w budynkach, a także przyczyniają się do rozwoju inteligentnych miast, które wykorzystują TIK w celu poprawy jakości życia mieszkańców przy jednoczesnym minimalizowaniu negatywnego wpływu na środowisko. Należy zatem wspierać na obszarze AKO projekty dotyczące rozwoju elektronicznej administracji publicznej oraz wykorzystania TIK w relacjach pomiędzy administracją i klientem.

POTENCJAŁ 6. Potencjał pod rozwój wysokiej jakości rolnictwa oraz energii odnawialnej: biomasa, biogaz, energia wiatrowa.

Rolnictwo w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej stanowi jeden z najważniejszych jej potencjałów gospodarczych. Na obszarze AKO ponadprzeciętny na tle Wielkopolski (powyżej 25%) udział gleb zaliczanych do bardzo dobrych i dobrych (I do III) mają gminy Żelazków (53%), Stawiszyn (53%), Blizanów (51%), Gołuchów (34%), Szczytniki (28%) oraz Nowe Skalmierzyce (27%). Potencjał pod rozwój wysokiej jakości rolnictwa związany jest przede wszystkim z wysoką kulturą rolną na obszarze AKO związaną np. z wykorzystaniem nowoczesnych metod produkcji i technologii. Ta cecha w połączeniu z wysokim udziałem form ochrony przyrody, zwłaszcza Natura 2000, oraz znacznym udziałem gruntów narażonych na stepowanie i na erozję wodną powierzchniową w niektórych gminach, sprawiają, że AKO może stać się liderem rozwoju rolnictwa zrównoważonego w województwie wielkopolskim i w Polsce. Obszary AKO należące do obszarów intensywnej produkcji roślinnej i zwierzęcej stanowią tereny korzystne dla produkcji biomasy pochodzenia rolniczego i biogazu. W powiatach: kaliskim, ostrowskim i pleszewskim produkcja energii z biomasy wynosi 1,15 MW, co w przeliczeniu na przeciętny powiat w Polsce jest wartością niższą od średniej krajowej i z pewnością nie oddaje całego potencjału Aglomeracji w tym zakresie (tab. 2.3.). Ważne jest tworzenie odpowiednich warunków instytucjonalnych i technicznych do funkcjonowania energetyki odnawialnej ze źródeł pochodzenia rolniczego. Niewątpliwie szansą dla finansowania działań wspierających efektywne gospodarowanie zasobami i przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu oraz odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa, są działania podejmowane w ramach wspólnej polityki rolnej UE. W przypadku potencjału rozwoju energetyki wiatrowej, warunki przyrodnicze zdiagnozowane w AKO dają możliwość efektywnego wykorzystania tego źródła do produkcji energii elektrycznej. Średnia prędkość wiatru na znacznej części obszaru AKO przekracza 7 m/s, co jest rezultatem korzystnym. W powiatach: kaliskim, ostrowskim i pleszewskim produkcja energii wiatrowej wynosi 21,2 MW, co jest wartością wyższą od średniej krajowej (15,5 MW) (tab. 2.3.) Z pewnością konieczne jest w tym zakresie wykorzystanie istniejących możliwości budowy turbin, jednak równolegle powinny dokonywać się zmiany legislacyjne, które pozwolą możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych zwiększyć.

POTENCJAŁ 7. Cenne zasoby przyrodnicze podnoszące jakość życia (w tym obszary chronione).

Niewątpliwie duże walory przyrodniczo-krajobrazowe są nierównomiernie rozłożone w obszarze Aglomeracji (ryc. 2.20.). Udział powierzchniowych form ochrony przyrody wynosi w AKO 29%, a średni ich udział w gminach to prawie 23,6%. Bardzo istotnym elementem ochrony przyrody AKO, zwłaszcza w kontekście ochrony korytarzy ekologicznych, jest Park Krajobrazowy Dolina Baryczy. Oprócz parku krajobrazowego, na terenie AKO znajduje się pięć Specjalnych Obszarów Ochrony Natura 2000, dwa Obszary Specjalnej Ochrony Natura 2000, siedem rezerwatów przyrody, pięć obszarów chronionego krajobrazu, a także użytki ekologiczne i pomniki przyrody¹⁰. Na obszarze AKO występuje ok. 60 parków, które pełnią bardzo ważne funkcje przyrodnicze, zwłaszcza na obszarach miejskich. Największe i najbardziej znane to park-arboretum w Gołuchowie oraz Park Miejski w Kaliszu, który stanowi najstarszy park miejski w Polsce. Występowanie cennych zasobów przyrodniczych na obszarze Aglomeracji sprzyja zarówno środowisku, jak i daje bezpieczeństwo mieszkańcom oczekującym komfortu w ich miejscu zamieszkania. Ponadto obecność parków może być impulsem rozwoju turystyki i zrównoważonego rolnictwa.

Rycina 2.20. Diagnoza przestrzenna – środowisko przyrodnicze – pokrycie terenu i ochrona przyrody.

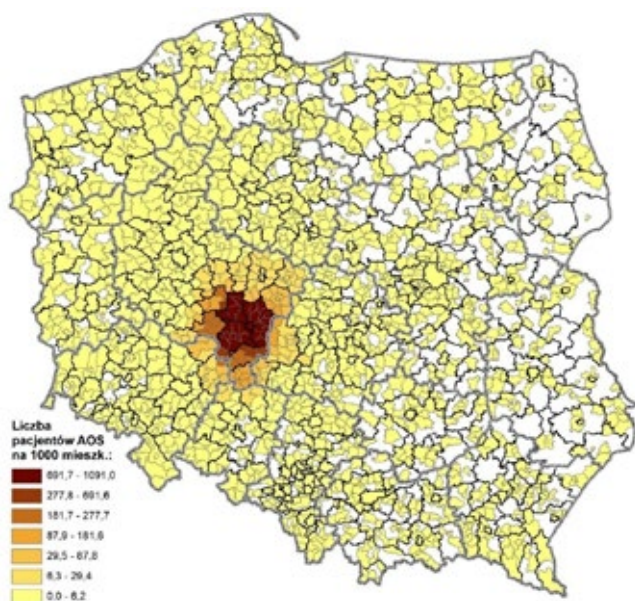
Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

¹⁰ Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku, Kalisz 2023.

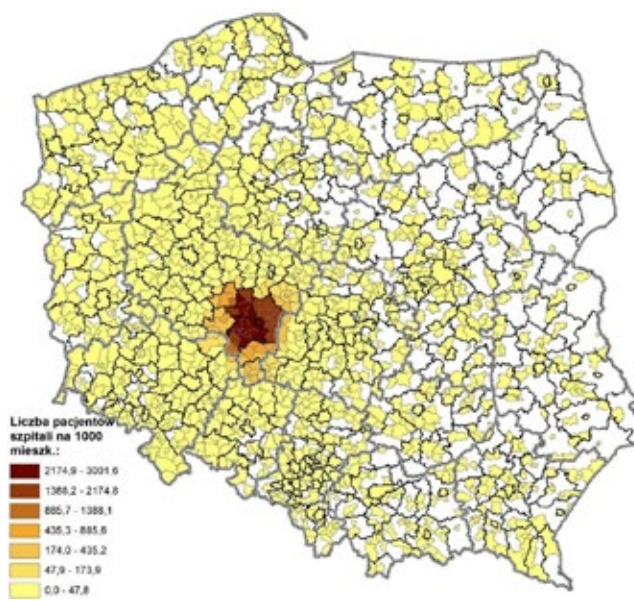
POTENCJAŁ 8. Duża liczba podmiotów usługowych o ponadlokalnym znaczeniu.

Pod względem liczby placówek usługowych o ponadlokalnym znaczeniu (m.in. placówki medyczne, kulturalne, uczelnie, szkoły) AKO wypada korzystnie w porównaniu z innymi Obszarami Funkcjonalnymi. Zlokalizowane głównie w Kaliszu podmioty medyczne zapewniają leczenie specjalistyczne w zakresie wielu rodzajów świadczeń, ale również leczenie ambulatoryjne w zakresie większości specjalizacji lekarskich. Placówki AOS i leczenia szpitalnego w AKO mają znaczenie subregionalne (ryc. 2.21. i ryc. 2.22.).

Rycina 2.21. Zasięg oddziaływania placówek z AKO w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.

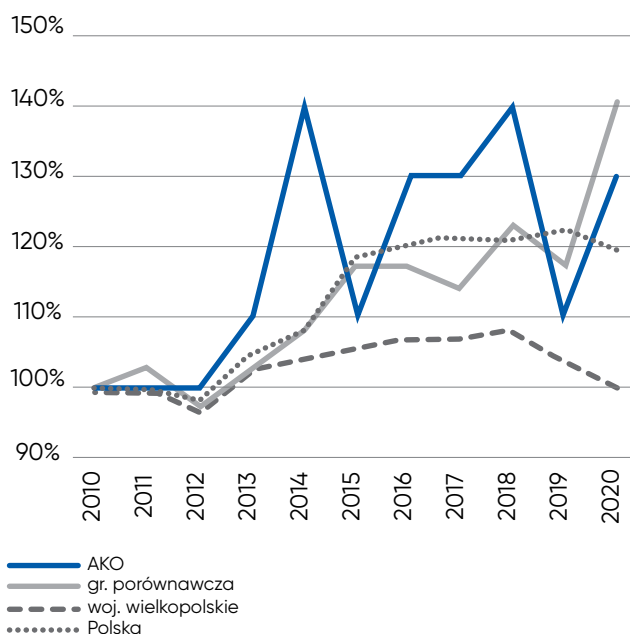
Rycina 2.22. Zasięg oddziaływania placówek z AKO w zakresie leczenia szpitalnego.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

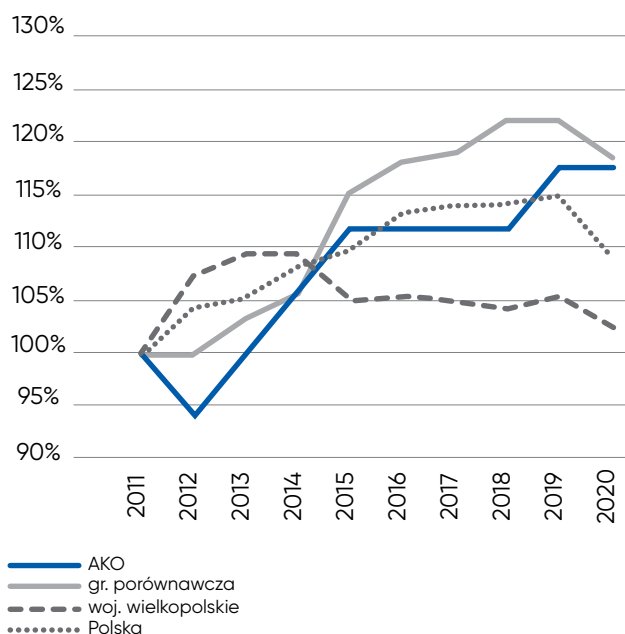
Obszar AKO jawi się także jako atrakcyjne miejsce do życia z szerokim dostępem do obiektów kultury i sztuki o subregionalnym charakterze. Do najważniejszych podmiotów zaliczyć należy: Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, Filharmonię Kaliską, Galerię Sztuki im. Jana Tarasina w Kaliszu i Galerię Sztuki Współczesnej w Ostrowie Wielkopolskim. W 2020 roku w Aglomeracji działało 13 muzeów (łącznie z oddziałami), w tym pięć w Kaliszu. Była to wartość wyższa od wartości dla Polski i województwa (ryc. 2.23.). AKO wykazuje podobny z wojewódzkim i krajowym poziom dostępności do teatrów, a w porównaniu z miastami średniej wielkości grupy referencyjnej wypada dużo korzystniej (tab. 2.8.). Na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w 2020 roku funkcjonowało również 20 centrów kultury, co stanowiło liczbę wyższą od wartości dla województwa wielkopolskiego i Polski (ryc. 2.24.) oraz 5 kin, w tym trzy w Kaliszu i po jednym w Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie. Warto dodać, że na obszarze AKO funkcjonują małe kina społecznościowe zlokalizowane np. w Nowych Skalmierzycach czy w Opatówku.

Rycina 2.23. Wskaźnik dynamiki liczby muzeów w latach 2010-2020.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.24. Wskaźnik dynamiki centrów kultury w latach 2011-2020 (2011=100%).

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Tabela 2.8. Liczba teatrów na 100 tys. mieszkańców w latach 2010-2020.

AGLOMERACJA/ REGION/KRAJ	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kalisz - Ostrów Wielkopolski	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
grupa porównawcza	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
wielkopolskie	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Polska	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

W AKO zlokalizowane są również nowoczesne obiekty sportowe, takie jak Arena Ostrów czy Kalisz Arena, przystosowane do organizacji dużych imprez masowych przede wszystkim o charakterze sportowym, ale również koncertów, przedstawień teatralnych, kongresów czy targów. W 2018 roku na obszarze AKO dostępnych było 31 różnego rodzaju obiektów sportowo-rekreacyjnych o charakterze ponadlokalnym.

Kalisz i Ostrów Wielkopolski są istotnymi ośrodkami akademickimi w skali subregionalnej i obsługują obszar kilku powiatów południowej i południowo-wschodniej części województwa wielkopolskiego. Wiodącą uczelnią w Aglomeracji jest Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego. Możliwość prowadzenia badań i kształcenia na poziomie wyższym zapewnia również Wydział Artystyczno-Pedagogiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na obszarze AKO zapewniono także szeroki dostęp do szkół ponadpodstawowych o zróżnicowanym profilu kształcenia. Unikatowym zawodem nauczonym w Technikum Budowy Fortepianów im. Gustawa Arnolda Fibigera w Kaliszu jest technikum budowy fortepianów i pianin. Natomiast długie tradycje rolnicze w Aglomeracji podtrzymuje kształcący przyszłych rolników

i ogrodników Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Marszewie, którego organem prowadzącym jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także Zespół Szkół Ponadpodstawowych Centrum Kształcenia Ustawicznego w Przygodzicach oraz Zespół Szkół im. Stanisława Mikołajczyka w Opatówku. Ogółem na obszarze AKO funkcjonowało w 2018 roku 17 liceów ogólnokształcących, 12 liceów ogólnokształcących dla dorosłych, 25 szkół policealnych, 21 szkół średnich zawodowych i 17 szkół zawodowych. W Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej istnieje zatem potencjał bazy edukacyjnej, który należy wzmocnić poprzez realizację działań poprawiających jakość i dostępność edukacji na każdym poziomie kształcenia, takich jak np.: kompleksowe programy rozwojowe szkół, podnoszenie kompetencji nauczycieli, rozwój umiejętności uczniów poza edukacją formalną, wyrównywanie szans edukacyjnych, wsparcie edukacji włączającej, wdrażanie programów wsparcia psychologicznego, a także rozwijanie współpracy nauki z biznesem oraz wsparcie infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej. Ważne znaczenie ma również wspieranie i promowanie lokalnego – aglomeracyjnego rzemiosła poprzez rozwój edukacji w tym zakresie oraz wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu.

POTENCJAŁ 9. Tereny inwestycyjne (w tym w ramach SSE), klastry i instytucje otoczenia biznesu.

Potencjał terenów inwestycyjnych AKO jest relatywnie duży. Tworzą go zarówno tereny inwestycyjne należące do osób prywatnych, jak i samorządów gminnych oraz powiatowych (lub będące w ich zarządzie). Są one zlokalizowane w granicach trzech Specjalnych Stref Ekonomicznych: Łódzkiej, Kamiennogórskiej i Wałbrzyskiej, co może wpłynąć na zróżnicowane podejście do procesów inwestycyjnych i wzajemne uczenie się. Jednakże, w tym przypadku wskazany jest, by na poziomie instytucjonalnym AKO powstała instytucja koordynująca działalność trzech SSE na obszarze AKO, w tym wspierająca rozwój przedsiębiorczości. Łączna powierzchnia terenów inwestycyjnych znajdujących się w SSE wynosi niespełna 119 ha, natomiast sumaryczna powierzchnia terenów inwestycyjnych wynosi blisko 820 ha. Istotnym uzupełnieniem oferty terenów inwestycyjnych AKO jest występowanie i działalność instytucji otoczenia biznesu (w tym inkubatorów przedsiębiorczości, stowarzyszeń i izb gospodarczych) zlokalizowanych głównie w trzech największych ośrodkach miejskich – Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie. Ponadto w Kaliszu działają dwa klastry, które promują oraz wspomagają rozwój podmiotów gospodarczych branży spożywczej i przemysłu lotniczego. Dostępne tereny inwestycyjne, a w szczególności ich dogodne położenie komunikacyjne, preferencyjne warunki prowadzenia działalności gospodarczej (czy to w ramach terenów należących do samorządów lokalnych czy SSE), a także odpowiednia podaż siły roboczej docelowo mogą prowadzić do aktywizacji gospodarczej i podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej gmin i powiatów AKO. W tym zakresie ważna jest przychylność władz lokalnych dla inwestorów oraz działalność instytucji otoczenia biznesu, obejmujące przede wszystkim działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i obsługi procesów inwestycyjnych, doradztwo zawodowe i szkolenia dla dorosłych i młodzieży, a także doradztwo i pośrednictwo finansowe. Istotne również jest to, by oferowane tereny inwestycyjne nie były „pustynią infrastrukturalną”, ale zostały odpowiednio uzbrojone. W przypadku Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego powinno się preferować inwestorów z branż stanowiących filary AKO, tj. lotnictwa, automatyki i branży spożywczej i pod ich potrzeby przygotowywać tereny inwestycyjne. Dobre wykorzystanie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych może indukować wiele efektów mnożnikowych, które mogą stymulować wzrost gospodarczy i w efekcie rozwój społeczno-gospodarczy gmin i powiatów AKO. Skutkiem nowych inwestycji mogą być nowe miejsca pracy, wzrost wpływów z podatków do budżetów samorządów lokalnych, napływ innowacji produkcyjnych i organizacyjnych, wzrost poziomu konkurencyjności i specjalizacji gospodarczej gmin i powiatów (w tym rozwój kolejnych podmiotów poprzez wzrost kooperacji), a tym samym mogą poprawić atrakcyjność osiedleńczą i ograniczyć drenaż wysoko wykształconych i wykwalifikowanych mieszkańców.

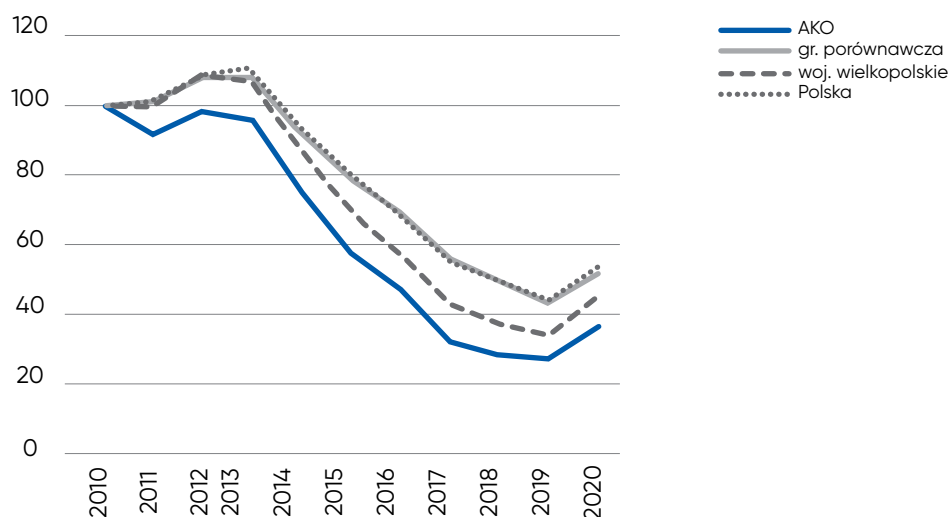
POTENCJAŁ 10. Zinstytucjonalizowane formy współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Niewątpliwym atutem Aglomeracji jest funkcjonowanie zinstytucjonalizowanej formy współpracy jednostek samorządu terytorialnego w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska. Stowarzyszenie stanowiące formułę porozumienia miast, gmin i powiatów jest stałą platformą negocjowania wspólnych rozwiązań i wypracowywania kompromisów na poziomie całej Aglomeracji. Tak duża liczba interesariuszy w sposób naturalny zwiększa możliwość wystąpienia nieporozumień wynikających z różnic interesów poszczególnych stron. Należy jednak pamiętać, że znacznie trudniejsza byłaby sytuacja braku wspólnej instytucji, której celem jest utrzymanie kooperacji na obszarze AKO. SAKO stanowi dojrzałą i trwałą formę współpracy, którego działalność obejmuje zarówno zadania związane z wdrażaniem instrumentu ZIT, jak i działalność na rzecz budowania partnerstwa lokalnego i ponadlokalnego, sieciowania współpracy na różnych płaszczyznach w kraju i zagranicą oraz pozyskiwanie środków z różnych źródeł na realizację przedsięwzięć w OF AKO. W innych obszarach funkcjonalnych miast subregionalnych województwa wielkopolskiego ta współpraca dopiero się rodzi i zaczyna przyjmować formy prawne, w większości bazując jednak na mniej wiążącej formule porozumienia. Stowarzyszenie jest sprawdzoną zinstytucjonalizowaną formą współpracy, zapamiętującą pewne procedury, rozwiązania i doskonalącą swoje zasoby. Porozumienia komunalne zwykle mają charakter jednorazowy lub dotyczą jakiegoś pojedynczego zadania. Współpraca w zakresie koordynacji polityk inwestycyjnych, rozwojowych i przestrzennych wymaga większej i bardziej ścisłej współpracy, którą Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwija.

POTENCJAŁ 11. Dobra sytuacja na rynku pracy – niski poziom bezrobocia.

Kolejną silną stroną AKO jest dobra sytuacja na rynku pracy (niski poziom bezrobocia). Rynek pracy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej wyróżnia się wysokim stopniem zrównoważenia, który potwierdza zarówno niska stopa bezrobocia, jak i wysoka dynamika spadku liczby bezrobotnych. Poziom bezrobocia we wszystkich gminach AKO nie przekracza poziomu przejściowego bezrobocia frykcyjnego i jest niższy od wartości średnich obserwowanych na krajowym rynku pracy, regionalnym rynku pracy województwa wielkopolskiego oraz na lokalnych rynkach pracy obszarów funkcjonalnych średnich miast uwzględnionych w Raporcie diagnostycznym jako grupa referencyjna.

Rycina 2.25. Dynamika zmian liczby osób bezrobotnych w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w latach 2010–2020.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Ponadto, w ostatnich kilku latach obserwowano we wszystkich gminach AKO wzrost wartości wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (tzw. samozatrudnieni), co świadczy o rosnącym poziomie przedsiębiorczości indywidualnej. Dobra sytuacja na rynku pracy kształtuje również przewagę konkurencyjną AKO w zakresie pozyskiwania nowych inwestorów i wzmacniania potencjału gospodarczego tego obszaru. Wpływa ona również korzystnie na poziom i warunki życia mieszkańców i nie skutkuje dodatkowymi obciążeniami dla budżetów samorządów lokalnych związanych z koniecznością uruchamiania dodatkowych świadczeń pomocy społecznej.

POTENCJAŁ 12. Wzrastająca świadomość ekologiczna, w tym zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia oraz aktywność fizyczna społeczeństwa.

Szansą dla Aglomeracji jest wzrastająca świadomość ekologiczna, w tym zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia. Badania ankietowe zrealizowane wśród 1200 mieszkańców województwa wielkopolskiego w 2021 roku przez Instytut Badawczy IPC wskazują, że dla 83,6% mieszkańców województwa stan środowiska przyrodniczego jest ważny. Jednocześnie 72,6% badanych mieszkańców podregionu kaliskiego uznało, że to aktywność każdego z nas, a nie tylko władz czy przedsiębiorców, ma największy wpływ na stan środowiska naturalnego. Wysoki poziom świadomości ekologicznej to szansa na rozwój turystyki przyrodniczej i aktywnej, agroturystyki oraz rolnictwa ekologicznego. Ze względu na duży udział form ochrony przyrody, zwłaszcza w południowo-zachodniej części Aglomeracji, można wzmocnić powiązania między turystyką i edukacją ekologiczną, wzbudzającą także świadomość zjawisk społecznych i kulturowych zachodzących w otoczeniu. Turystyka przyrodnicza powinna przyczyniać się do zwiększania korzyści ekonomicznych dla miejscowej społeczności. Szczególnie duży potencjał dla rozwoju turystyki zrównoważonej ma Dolina Baryczy oferująca takie formy ekoturystyki, jak obserwowanie ptaków, kajakarstwo, wędkarstwo, turystyka piesza i rowerowa, a także wolontariat dla przyrody. Ochronie środowiska, zwłaszcza zrównoważonemu rolnictwu, sprzyja rosnące zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia. Obecnie spożycie produktów ekologicznych w Polsce jest niewielkie i wynosi zaledwie 0,2%. Obserwując jednak istniejące trendy w Europie Zachodniej, gdzie udział ten wynosi średnio 3%, można przypuszczać, że w Polsce rynek ten będzie bardzo dynamicznie się rozwijał. Zainteresowanie rolnictwem ekologicznym, to nie tylko wyraz troski o jakość żywności i własne zdrowie, ale także o stan środowiska naturalnego, gdyż nadmierna intensyfikacja rolnictwa spowodowała jego degradację, w tym zanieczyszczenie wód.

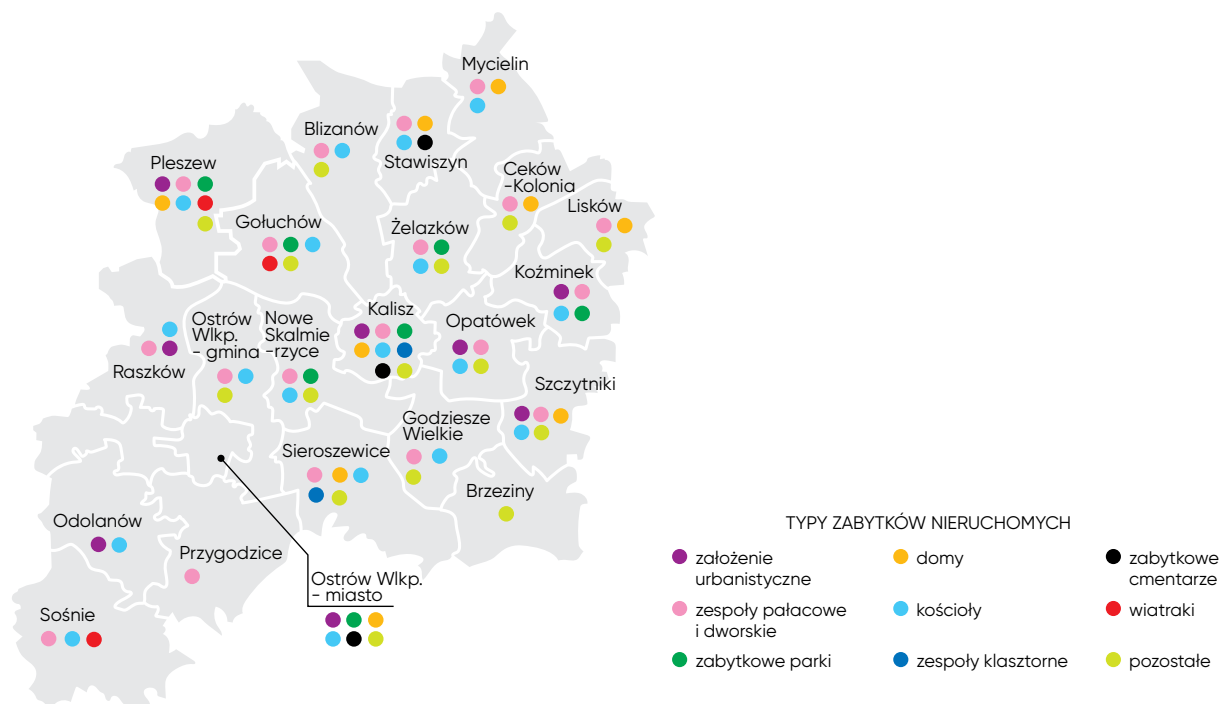
Warto również zaznaczyć, że Aglomeracja Kalisko-Ostrowska od lat kojarzona jest ze sportem i uchodzi za jednego z liderów w takich dyscyplinach, jak: piłka siatkowa, piłka koszykowa czy piłka ręczna. Ważne znaczenie ma zatem promowanie prozdrowotnych wartości sportu oraz wspieranie wydarzeń, takich jak: rajdy rowerowe, turnieje, zawody sportowe, które podnoszą poziom aktywności fizycznej, integrują lokalne społeczności oraz wzmacniają więzy pomiędzy mieszkańcami Aglomeracji.

POTENCJAŁ 13. Dziedzictwo historyczne – układy urbanistyczne, zabytki, kolej wąskotorowa.

Ważną mocną stroną Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej jest występowanie wielu zabytków o zróżnicowanym charakterze, w tym m.in. chronione założenia urbanistyczne, parki, zespoły pałacowe, zamki, klasztory, budynki administracyjne i mieszkalne, kościoły, kaplice, cmentarze, a także różne budowle, które świadczą o bogatej

i dobrze zachowanej historii tego terenu (ryc. 2.26.). Wśród chronionych układów urbanistycznych na uwagę zasługuje przede wszystkim założenie urbanistyczne centrum Kalisza (będącego jednym z najstarszych miast w Polsce), w tym Główny Rynek z nawiązującym do tradycji renesansowej ratuszem (stanowiącym obecnie siedzibę Urzędu Miasta). Niezwykle liczne w AKO są zabytkowe zespoły pałacowe i dworskie. W całej Aglomeracji jest ich ponad 50. Szczególnie warte uwagi są: Zamek Księżąt Czartoryskich w Gołuchowie i Pałac w Tłokini Kościelnej oraz Pałac Myśliwski Księżąt Radziwiłłów w Antoninie. W AKO do rejestru zabytków wpisanych zostało także ponad 70 budynków mieszkalnych, wśród których 70% zlokalizowanych jest w Kaliszu, a 21% w Ostrowie Wielkopolskim. Dużą grupę zabytków stanowią kościoły i zespoły klasztorne. Najstarsze położone są w Kaliszu. Kompleks kolegium jezuickiego z końca XVI wieku przebudowany został na klasycystyczny gmach urzędowy, stanowiący obecnie siedzibę Starostwa Powiatowego w Kaliszu. Wart uwagi jest także Szlak Kościołów Drewnianych Ziemi Kaliskiej, uznawany za perłę powiatu kaliskiego. Skupia on niemal 20% wszystkich drewnianych kościołów w diecezji kaliskiej. Wśród pozostałych zabytków warto wspomnieć następujące: Park Miejski w Kaliszu, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego w Kaliszu, Fabrykę Fortepianów i Pianin oraz Most Kamienny na Prośnie w Kaliszu, również zabytkowy Most Żelazny i Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku. Duża liczba zabytków przyczynia się do stałego rozwoju turystyki w regionie o zasięgu krajowym. AKO posiada na swoim obszarze także infrastrukturę kolei wąskotorowej o dużych walorach historycznych i turystycznych. Wśród nich jest linia wąskotorowa Opatówek – Żelazków – Petryki – Zbiersk – Turek, nazywana niekiedy Kaliską Koleją Dojazdową. Drugą linią jest jednotorowy odcinek Pleszew Wąskotorowy – Pleszew Miasto. Obie linie wraz z zabytkową zabudową dworca w Pleszewie stanowią istotny potencjał rozwojowy i ponadlokalny AKO.

Rycina 2.26. Zabytki nieruchome w gminach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w podziale na typy.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

2.1.3. Potrzeby rozwojowe AKO

Tabela 2.9. Potrzeby rozwojowe AKO.

LP.	POTRZEBA STRATEGICZNA
1.	<p>Potrzeba lepszego skomunikowania wewnętrznego AKO i lepszych połączeń transportowych Aglomeracji z otoczeniem, w tym w szczególności:</p> <p>1a. Potrzeba zintegrowania transportu publicznego kołowego i szynowego na terenie AKO, w szczególności w celu zniwelowania wykluczenia transportowego obszarów peryferyjnych AKO w stosunku do jej rdzenia oraz poprawa jakości dróg i bezpieczeństwa na nich.</p> <p>1b. Potrzeba budowania zrównoważonej mobilności w AKO, zarówno po stronie podaży – poprzez budowę infrastruktury (w tym rowerowej i pieszej) oraz systemów, jak i po stronie popytu – poprzez kształtowanie proekologicznych zachowań transportowych (w tym propagowanie ruchu rowerowego oraz pieszego).</p>
2.	<p>Potrzeba poprawy jakości życia mieszkańców AKO poprzez poprawę stanu środowiska i zieloną transformację, w tym w szczególności:</p> <p>2a. Potrzeba lepszego gospodarowania wodą w kontekście zagrożenia suszą i konieczności adaptacji do skutków zmian klimatu.</p> <p>2b. Potrzeba ochrony przyrody, rozwoju i poprawy dostępu mieszkańców do terenów zieleni, także w miastach w kontekście niwelowania miejskich wysp ciepła.</p> <p>2c. Potrzeba poprawy jakości powietrza, w szczególności poprzez transformację energetyczną w kierunku korzystania z bezemisyjnych OZE.</p> <p>2d. Potrzeba wdrażania gospodarki cyrkularnej (w obiegu zamkniętym) poprzez działania infrastrukturalne, organizacyjno-systemowe, gospodarcze i społeczno-edukacyjne.</p>
3.	<p>Potrzeba wzmocnienia spójności społecznej, poczucia obywatelskości i tożsamości lokalnej, w tym w szczególności:</p> <p>3a. Potrzeba lepszego edukacji dla wszystkich, dostosowanej do zmieniającego się otoczenia.</p> <p>3b. Potrzeba włączania społecznego przez lepszy dostęp do usług społecznych i zdrowotnych oraz deinstytucjonalizację usług społecznych.</p> <p>3c. Potrzeba aktywnej opieki nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem kulturowym jako źródłem lokalnej tożsamości.</p> <p>3d. Potrzeba lepszego wykorzystania atrakcyjności turystycznej AKO, w tym na rzecz samych mieszkańców Aglomeracji.</p> <p>3e. Potrzeba rozwijania integracji i aktywności wśród mieszkańców, w szczególności poprzez świadomą politykę senioralną oraz rozwijanie i wzmocnienie lokalnej kultury partycypacji obywatelskiej.</p>
4.	<p>Potrzeba wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej i pozycji gospodarczej Aglomeracji w stosunku do otoczenia konkurencyjnego, w tym w szczególności:</p> <p>4a. Potrzeba wzmocnienia potencjału gospodarczego AKO przez promocję, klastrowanie, inteligentne specjalizacje oraz szersze stosowanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.</p> <p>4b. Potrzeba wsparcia rolnictwa, ogrodnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym z naciskiem na rolnictwo ekologiczne i produkcję zdrowej żywności.</p> <p>4c. Potrzeba współpracy między samorządami, biznesem i sektorem nauki.</p> <p>4d. Potrzeba wsparcia lokalnego rynku pracy w integracji z systemem doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych oraz systemem aktywizacji zawodowej osób długotrwale wykluczonych z rynku pracy.</p>
5.	<p>Potrzeba wdrożenia w AKO inteligentnych systemów zarządzania na poziomie lokalnym oraz o zasięgu ponadlokalnym, w tym w szczególności:</p> <p>5a. Potrzeba zintegrowania planowania strategicznego z przestrzennym i współpracy międzygminnej w zakresie kształtowania ładu przestrzennego.</p> <p>5b. Potrzeba rozwijania e-usług i ograniczania wykluczenia cyfrowego.</p> <p>5c. Potrzeba wspólnego kształtowania wizerunku i budowanie marki Aglomeracji.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

POTRZEBA 1. Potrzeba lepszego skomunikowania wewnętrznego AKO i lepszych połączeń transportowych Aglomeracji z otoczeniem.

Jako kluczowy, najbardziej dotkliwy problem Aglomeracji wskazano w Diagnozie „niezintegrowany transport publiczny kołowy i szynowy oraz brak spójnej sieci dróg rowerowych” (Problem 1.). Zidentyfikowano również problem „brak istotnych węzłów przesiadkowych i obwodnic oraz niezadawalający stan dróg” (Problem 3.). Zbiegają się one z trzema zdiagnozowanymi potencjałami:

- „Rozbudowa układu drogowego o znaczeniu ogólnopolskim (S11, DK25)” (Potencjał 1.);
- „Budowa kolei dużych prędkości, zwiększenie liczby połączeń kolejowych, stworzenie i rozwój kolei aglomeracyjnej” (Potencjał 2.);
- „Nowoczesny tabor autobusowy przewoźników miejskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą i węzły przesiadkowe w głównych ośrodkach AKO” (Potencjał 4.);
- „Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO” (Potencjał 5.);

W obszarze lokalnych potrzeb transportowych rysują się dwie odrębne grupy potrzeb:

1a. Potrzeba zintegrowania systemów publicznego transportu zbiorowego kołowego i szynowego, w tym integracja przewozów różnymi środkami transportu należącymi do różnych przewoźników, zintegrowane zarządzanie transportem na terenie AKO, budowa nowych i poprawa jakości istniejących dróg oraz bezpieczeństwa na nich, zapewnienie możliwie najwyższej dostępności infrastruktury kolejowej (rozwój Kolei Aglomeracyjnej) i inne działania uspołniające system transportu publicznego, w tym rozwój inteligentnych systemów transportowych i infrastruktury IT;

1b. Potrzeby dotyczące zrównoważenia mobilności na terenie Aglomeracji, w tym w szczególności tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej, rozwój ponadgminnych inicjatyw rowerowych, inwestycje w infrastrukturę transportu nisko- i zeroemisyjnego, wsparcie rozwoju elektromobilności, budowa nowych węzłów przesiadkowych, proekologiczne oświetlenie zwiększające bezpieczeństwo ruchu, ale także działania po stronie popytowej: zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu, systemy transportu na życzenie w obszarach wykluczonych transportowo.

Ten obszar potrzeb został szczegółowo przeanalizowany i przedstawiony w odrębnym dokumencie strategicznym – „Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

POTRZEBA 2. Potrzeba poprawy jakości życia mieszkańców AKO poprzez poprawę stanu środowiska i zieloną transformację.

Potrzeba ta – a raczej grupa potrzeb wymagających zintegrowanego zaspokajania, wiąże się w szczególności z następującymi problemami:

- „Teren silnie lub ekstremalnie zagrożony suszą oraz inne problemy przyrodnicze (jakość wód, powietrza)” (Problem 4.);
- „Braki w infrastrukturze wodno-ściekowej i infrastrukturze gospodarki odpadami oraz niski poziom dostępności do dobrej jakości sieci telekomunikacyjnej” (Problem 5.);
- „Konsekwencje zmian klimatu” (Problem 6.);

Z kolei z realizacją tej grupy potrzeb wiążą się możliwości sięgnięcia po następujące potencjały:

- „Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO” (Potencjał 5.);

- „Cenne zasoby przyrodnicze podnoszące jakość i warunki życia (w tym obszary chronione)” (Potencjał 7.);
- „Wzrastająca świadomość ekologiczna, w tym zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia oraz aktywność fizyczna społeczeństwa” (Potencjał 12.);

Potrzeby środowiskowe mieszkańców można umownie pogrupować w cztery obszary, przy czym należy podkreślić, że jest to podział w znacznym stopniu umowny, a poszczególne wyzwania przenikają się oraz wymagają rozwiązań zintegrowanych i w tym sensie są one jednym wielkim obszarem potrzeb wzajemnie powiązanych¹¹. Te umownie wyznaczone cztery obszary potrzeb środowiskowych to:

- 2a. Potrzeba lepszego gospodarowania wodą w kontekście zagrożenia suszą i konieczności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój błękitno-zielonej infrastruktury, w tym w szczególności poprawa retencji naturalnej i inżynierskiej¹², rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa, w tym rozbudowa zabezpieczeń przeciwpowodziowych i wzmocnienie potencjału reagowania kryzysowego Ochotniczych Straży Pożarnych¹³, rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej, w tym w szczególności wprowadzanie w nowych i remontowanych budynkach odrębnego obiegu wody szarej oraz gospodarowania wodą deszczową;
- 2b. Potrzeba ochrony przyrody, rozwoju i poprawy dostępu mieszkańców do terenów zieleni, także w miastach w kontekście niwelowania miejskich wysp ciepła, w tym zadrzewianie terenów miejskich, ochrona bioróżnorodności i krajobrazu, ochrona i odbudowywanie różnorodności krajobrazu wiejskiego, ochrona gleb i rozwój edukacji ekologicznej;
- 2c. Potrzeba poprawy jakości powietrza, w szczególności poprzez transformację energetyczną w kierunku korzystania z bezemisyjnych OZE, w tym wykorzystanie nowych technologii i wypracowanie wspólnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza oraz termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- 2d. Potrzeba wdrażania gospodarki cyrkularnej (o obiegu zamkniętym) poprzez działania infrastrukturalne, organizacyjno-systemowe, gospodarcze (np. wspieranie rozwoju rzemiosł naprawczych w celu przedłużania żywotności urządzeń i sprzętów) oraz społeczno-edukacyjne (zmiana zachowań konsumenckich, wspieranie inicjatyw wymiany rzeczy używanych itp.), wdrażanie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi i zmniejszanie udziału frakcji zmieszanej w selektywnej zbiórce odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie, wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów, zapobieganie powstawaniu odpadów u źródła.

POTRZEBA 3. Potrzeba wzmocnienia spójności społecznej, poczucia obywatelskości i tożsamości lokalnej.

Zdiagnozowana potrzeba wzmocnienia spójności społecznej wynika m.in. z następujących zdiagnozowanych problemów strategicznych, tj.:

- „Drenaż kapitału ludzkiego przez odpływ młodych osób do ośrodków regionalnych” (Problem 7.);
- „Następstwa ekonomiczne i społeczne pandemii COVID-19 oraz niedostatki w zakresie infrastruktury teleinformatycznej” (Problem 8.);

¹¹ Działania w szerokim zakresie całej Potrzeby są zgodne z ustaleniami dokumentu strategicznego „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” przyjętego uchwałą Nr TO/14/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z 31 sierpnia 2022 roku.

¹² Działania w tym zakresie będą zgodne z ustaleniami dokumentu strategicznego „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” przyjętego uchwałą Nr TO/2/2021 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 22 stycznia 2021 roku.

¹³ Działania w tym zakresie są zgodne z ustaleniami dokumentu strategicznego „Program poprawy bezpieczeństwa – funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027” przyjętego uchwałą Nr 4/2021 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 16 czerwca 2021 r.

- „Depopulacja i starzenie się społeczeństwa” (Problem 9.);
- „Konsekwencje zmian klimatu” (Problem 6.);
- „Niski poziom zainteresowania szkolnictwem zawodowym wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych” (Problem 10.);

Z kolei działania na rzecz zaspokojenia tej potrzeby mogą być częściowo oparte o następujące potencjały:

- „Zinstytucjonalizowane formy współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska” (Potencjał 10.);
- „Dobra sytuacja na rynku pracy (niski poziom bezrobocia)” (Potencjał 11.);
- „Dziedzictwo historyczne – układy urbanistyczne, zabytki, kolej wąskotorowa” (Potencjał 13.);
 - „Wzrastająca świadomość ekologiczna, w tym zainteresowanie żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia oraz aktywność fizyczna społeczeństwa” (Potencjał 12.).

Potrzeby społeczno-integracyjne i obywatelskie mieszkańców Aglomeracji można umownie pogrupować w pięć obszarów, przy czym jest to podział umowny a poszczególne wyzwania przenikają się i wymagają rozwiązań zintegrowanych. Wyznaczone pięć obszarów potrzeb, to:

- 3a. Potrzeba lepszej edukacji dla wszystkich, dostosowanej do zmieniającego się otoczenia, w tym w szczególności: potrzeba nowoczesnej edukacji przedszkolnej, edukacja włączająca w tym doposażenie infrastruktury pod kątem osób ze specjalnymi potrzebami, potrzeba dostosowania edukacji ogólnej i zawodowej do potrzeb przede wszystkim lokalnego rynku pracy, w tym m.in. nowoczesne doradztwo zawodowe, wzmocnienie elementów edukacji uniwersalnej, potrzeba dokształcania kadr, a wreszcie – edukacja ustawiczna i międzypokoleniowa;
- 3b. Potrzeba włączania społecznego przez lepszy dostęp do usług społecznych i zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacji usług, w tym w szczególności: rozwój opieki zdrowotnej, rehabilitacji i profilaktyki, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem, wsparcie osób z niepełnosprawnościami i innych osób zależnych od opieki oraz ich rodzin (w tym rozwój opieki wytchnieniowej), wsparcie usług opiekuńczych, teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego, treningowego i wspomaganego, potrzeba włączającej społecznie polityki migracyjnej, potrzeba wzmacniania rodziny i rozwój pieczy zastępczej, rozwój opieki nad dziećmi do lat 3, a wreszcie – we wszystkich tych obszarach – deinstytucjonalizacja usług społecznych;
- 3c. Potrzeba aktywnej opieki nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem kulturowym jako źródłem lokalnej tożsamości, w tym w szczególności wsparcie rozwoju uczestnictwa mieszkańców w kulturze, renowacja zabytków oraz rozważenie stworzenia sieciowego produktu kulturalnego Aglomeracji;
- 3d. Potrzeba lepszego wykorzystania atrakcyjności turystycznej AKO, w tym na rzecz samych mieszkańców Aglomeracji: tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, rozwój wspólnych inicjatyw mieszkańców w zakresie aktywności fizycznej, wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji, potrzeba rozwoju niekomercyjnej i komercyjnej infrastruktury turystycznej (w tym wykorzystanie i wsparcie dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej);
- 3e. Potrzeba rozwijania integracji i poczucia obywatelskości wśród mieszkańców, w szczególności poprzez rozwijanie i wzmacnianie lokalnej kultury partycypacji obywatelskiej, w tym: zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w podejmowaniu decyzji publicznych, podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej, wsparcie integracji międzypokoleniowej, wsparcie działalności Aglomeracyjnego Forum Kobiet, jak również wdrażanie działań na rzecz osób starszych, Seniorów poprzez utworzenie m.in. „Aglomeracyjnego Centrum Aktywizacji i Integracji Seniorów oraz osób starszych”¹⁴.

¹⁴ W tym zakresie działania będą spójne z odrębnym dokumentem strategicznym pn. „Polityka Senioralna Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020–2027”, przyjętym uchwałą Nr TO/4/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 15 kwietnia 2020 roku.

POTRZEBA 4. Potrzeba wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej i pozycji gospodarczej Aglomeracji w stosunku do otoczenia konkurencyjnego.

Zdiagnozowana potrzeba wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej wynika m.in. z następujących zdiagnozowanych problemów strategicznych:

- „Drenażu kapitału ludzkiego przez odpływ młodych osób do ośrodków regionalnych” (Problem 7.);
- „Następstw ekonomicznych i społecznych pandemii COVID-19 oraz niedostatków w zakresie infrastruktury teleinformatycznej.” (Problem 8.);
- „Konsekwencji zmian klimatu” (Problem 6.);
- „Konkurencji ośrodków regionalnych w zakresie pozyskiwania inwestorów” (Problem 12.);

Z kolei działania na rzecz zaspokojenia tej potrzeby mogą być oparte o następujące potencjały:

- „Rozbudowę układu drogowego o znaczeniu ogólnopolskim” (S11, DK25) (Potencjał 1.);
- „Tereny inwestycyjne (w tym w ramach SSE), klastry i instytucje otoczenia biznesu.” (Potencjał 9.);
- „Zinstytucjonalizowaną formę współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska” (Potencjał 10.);
- „Dobrą sytuację na rynku pracy (niski poziom bezrobocia)” (Potencjał 11.);
- „Wzrastającą świadomością ekologiczną, w tym zainteresowania żywnością ekologiczną i zdrowym stylem życia oraz aktywność fizyczna społeczeństwa” (Potencjał 12.);

Potrzeby wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej i pozycji gospodarczej Aglomeracji można umownie pogrupować w cztery obszary tematyczne, tj.:

- 4a. Potrzebę wzmocnienia potencjału gospodarczego AKO przez promocję, klastrowanie, inteligentne specjalizacje oraz szersze stosowanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP hybrydowego), w tym w szczególności: potrzeba tworzenia i promocji marki gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, oraz integracja oferty inwestycyjnej i ofert lokalizacyjnych terenów inwestycyjnych AKO, wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu, a także rozwój inteligentnych specjalizacji;
- 4b. Potrzebę wsparcia rolnictwa, ogrodnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym z naciskiem na rolnictwo ekologiczne i produkcję zdrowej żywności, w tym potrzebę promocji produktów lokalnych, integrację lokalnych producentów rolnych (grupy producenckie), czy potrzebę wspierania rozwoju rolnictwa ekologicznego, inteligentnego i regeneratywnego;
- 4c. Potrzebę współpracy między samorządami, biznesem i sektorem nauki, w tym: rozważenie utworzenia Aglomeracyjnego Centrum Biznesu i Rady Gospodarczej AKO, potrzebę wspierania współpracy międzysektorowej, szkolnictwa wyższego a także potrzebę wsparcia działalności badawczo-rozwojowo-innowacyjnej (B+R+I);
- 4d. Potrzebę wsparcia lokalnego rynku pracy w integracji z systemem doradztwa zawodowego w szkołach ponadpodstawowych oraz systemem aktywizacji zawodowej osób długotrwale wykluczonych z rynku pracy, w szczególności: promowanie samozatrudnienia, wsparcie działań aktywizujących osoby długotrwale oddalone od rynku pracy, wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.

POTRZEBA 5. Potrzeba wdrożenia w AKO inteligentnych systemów zarządzania na poziomie lokalnym oraz o zasięgu ponadlokalnym.

Zdiagnozowana potrzeba wdrożenia w AKO inteligentnych systemów zarządzania wynika m.in. z następujących zdiagnozowanych problemów strategicznych:

- „Niski odsetek powierzchni pokrytej planami miejscowymi, rozproszona zabudowa i brak integracji planowania przestrzennego” (Problem 2.);
- „Braki w infrastrukturze wodno-ściekowej i infrastrukturze gospodarki odpadami oraz niski poziom dostępności do dobrej jakości sieci telekomunikacyjnej” (Problem 5.);
- „Drenaż kapitału ludzkiego i społecznego przez odpływ młodych osób do większych ośrodków regionalnych” (Problem 7.);
- „Następstwa ekonomiczne i społeczne pandemii COVID-19 oraz niedostatki w zakresie infrastruktury teleinformatycznej” (Problem 8.);
- „Obniżenie poziomu dochodów własnych JST na skutek zmian podatkowych” (Problem 11.);
- „Konkurencja ośrodków regionalnych w zakresie pozyskiwania inwestorów” (Problem 12.);

Z kolei działania na rzecz zaspokojenia tej potrzeby mogą być oparte o potencjały: „Reforma planowania przestrzennego” (Potencjał 3.) oraz „Zinstytucjonalizowane formy współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska” (Potencjał 10.);

Potrzebę wdrożenia w Aglomeracji inteligentnych systemów zarządzania można umownie pogrupować w trzy obszary tematyczne, a mianowicie:

- 5a. Potrzebę zintegrowania planowania strategicznego z przestrzennym i współpracy międzygminnej w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, w tym także potrzebę dalszego rozwoju aglomeracyjnego systemu informacji przestrzennej oraz rewitalizacji i odnowy terenów zdegradowanych;
- 5b. Potrzebę rozwijania e-usług i ograniczania wykluczenia cyfrowego, w tym: poprawy dostępności cyfrowej usług publicznych, zwiększenia dostępu do Internetu szerokopasmowego, stworzenia Aglomeracyjnego Centrum Danych i Analiz Lokalnych i zwiększenia poziomu wykorzystania rozwiązań smart farming, smart city i smart village, a z drugiej strony – rozwój kompetencji cyfrowych i zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa poprzez promowanie bezpiecznych zachowań w internecie;
- 5c. Potrzebę wspólnego kształtowania wizerunku i budowanie marki Aglomeracji, w tym: potrzebę budowania wewnętrznej i zewnętrznej sieci współpracy ponadlokalnej, potrzebę wzmocnienia kapitału instytucjonalnego Biura SAKO, rozwijania kontaktów międzynarodowych i wymiany doświadczeń, rozwoju kompetencji kadr i instytucji lokalnych, a wreszcie poprawy systemu zarządzania bezpieczeństwem, w tym poprzez koordynację służb odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe.

2.2. Analiza wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

2.2.1. Wzajemne powiązania gospodarcze

1. Cały obszar Aglomeracji może być traktowany jako wspólny rynek pracy z dwoma dużymi ośrodkami rdzeniowymi i całą rozbudowaną siecią lokalnych dojazdów do pracy. W interesie lokalnej koniunktury gospodarczej jest, aby możliwie największą część dojazdów do pracy obsługiwał transport publiczny lub w wypadku odległości krótkich – transport rowerowy i pieszy, co obniża pracownicze koszty docierania do pracy i tym samym poprawia ekonomikę lokalnych miejsc pracy. Projekty zaspokajające potrzebę 1a. i 1b. wpisują się właśnie w obsługę tego powiązania gospodarczego. Należy mieć świadomość, że o ile wielcy pracodawcy zlokalizowani poza dużymi ośrodkami miejskimi na ogół sami mogą zorganizować dowóz swoich pracowników do i z miejsca pracy, o tyle pracodawcy średni, mali i mikroprzedsiębiorcy są w istotnej części zależni od transportu publicznego. W tym kontekście szczególnie ważne jest dobre skomunikowanie pomiędzy rdzeniem a peryferiami Aglomeracji (stanowiącymi dwa odrębne OSI lokalne), aby stopniowo łagodzić dysproporcję dostępu do rynku pracy na tych obszarach. Działania te należy traktować właśnie jako część strategicznej interwencji na rzecz OSI stanowiącego obszar peryferyjny Aglomeracji.
2. Oba ośrodki rdzeniowe Aglomeracji są dla jej obszaru miejscami koncentracji usług rynkowych i handlu specjalistycznego. Nie tylko usługi adresowane do klienta indywidualnego, ale także usługi dla biznesu koncentrują się w znacznym stopniu w największych miastach. Bipolarny układ Aglomeracji wytwarza także specyficzną konkurencję obu ośrodków rdzeniowych: mieszkańcy niemal połowy obszaru AKO mają z miejsc zamieszkania na tyle podobną odległość do Ostrowa Wielkopolskiego i Kalisza, że nie są skazani na korzystanie z usług i handlu tylko w jednym ośrodku i mogą realnie wybierać. Powstaje zatem konkurencja, która realnie podnosi poziom usług w obu ośrodkach, co jest zjawiskiem pożądanym i pomyślnym.
3. Lokalna gospodarka jest ściśle uzależniona od możliwości zaopatrzenia w energię i wodę oraz od wydolności systemu odbioru odpadów. Potrzeba lepszego gospodarowania wodą w kontekście zagrożenia suszą i konieczności adaptacji do zmian klimatu wyraża się między innymi w planowym lokalizowaniu działalności wodochłonnych w takich lokalizacjach, w których deficyt wody nie jest skrajny oraz tam, gdzie nie nastąpi kolizja z funkcjami turystycznymi i rekreacyjnymi związanymi z wodą, co powinno być koordynowane w układzie zlewniowym ponad granicami gmin.
4. W ramach inteligentnych specjalizacji biznesowych możliwe są inicjatywy gospodarcze nakierowane na wdrażanie rozwiązań gospodarki cyrkularnej (obiegu zamkniętego). Typowym rozwiązaniem – oprócz gospodarczego segregowania i utylizacji odpadów – jest wspieranie rzemiosł naprawczych i serwisów regenerujących rzeczy zużyte. Sieć takich serwisów o różnych specjalizacjach stanowi jedno z istotnych powiązań gospodarczych obszaru i powinna zagęszczać się z czasem.

5. Dostęp do energii elektrycznej i ciepła technologicznego wyznacza kolejną sieć powiązań gospodarczych. W obszarze AKO istotnym odnawialnym źródłem energii jest i będzie w przyszłości biomasa rolnicza. Należy jednak podkreślić, że energetyczne wykorzystanie biomasy stałej jest technologią odchodzącą z uwagi na emisję pyłów. Przyszłościowym paliwem jest biogaz i należy w tym kontekście rozważać wytwarzanie biogazu z bioodpadów rolnych, odpadów z przemysłu rolno-spożywczego, szlamów z procesu oczyszczania ścieków, a także częściowo – z rekultywacji składowisk odpadów stałych. Biogaz może być podstawą powiązań gospodarczych o zasięgu ściśle lokalnym z uwagi na nieopłacalność zarówno przesyłu biogazu, jak i transportu biomasy na większe odległości.
6. Możliwe jest rozpatrywanie powiązań gospodarczych polegających na integrowaniu systemu selektywnej zbiórki odpadów sąsiednich gmin w większe obszary objęte jednolitym systemem.
7. Powiązaniem o charakterze zarówno gospodarczym, jak i społecznym, jest współpraca systemu szkolnictwa zawodowego (techników i szkół branżowych) z przedsiębiorcami. Powiązania takie mają częściej charakter efemeryczny i trwają kilka lat, a nawet jeden rok szkolny, ponieważ dynamiczny jest zarówno rynek zatrudnienia, jak i rynek edukacji. Należy jednak zwrócić uwagę, że powstające w danym roku szkolnym współpracy szkoła – przedsiębiorca powinny być każdorazowo uwzględniane w systemie transportu publicznego, aby umożliwić dojazdy. Jest to zatem przesłanka do tworzenia projektu zintegrowanego.
8. Odrębna sieć powiązań gospodarczych powinna być rozpatrywana w kontekście atrakcyjności turystycznej obszaru AKO. Działalności gospodarcze o charakterze ściśle turystycznym (noclegowe, gastronomiczne, przewozowe) oraz atrakcje turystyki, jak przykładowo: działalności rekreacyjne (np. odpłatne miejsca wypoczynku jak parki wodne, otwarte obiekty sportowe, parki linowe, kręgielnie, strzelnice, stadniny, trasy kajakowe itp.), atrakcje performatywne (np. koncerty, spektakle, widowiska plenerowe, rekonstrukcje historyczne, gry terenowe i pokazy itd.), czy działalności wystawiennicze (np. ekspozycje muzealne, wystawy, izby pamięci, kolekcje itp.) powinny być powiązane w sieciowe produkty turystyczne, co stwarza szansę na ich większą dochodowość i rozpoznawalność. Jest to specyficzny rodzaj powiązań gospodarczych, których na ogół nie wytworzy efektywnie sama gra rynkowa i jest potrzebny jej publiczny inicjator, organizator czy animator, ponieważ dochodzi tu do zorganizowanej współpracy (a nawet wzajemnej promocji) podmiotów potencjalnie konkurencyjnych.
9. Obecnie nie istnieje czytelne dla rynku powiązanie gospodarcze o charakterze wspólnej promocji obszaru. Wytworzenie takiego powiązania wymaga działań wieloletnich. Natomiast klastrowanie istniejących działalności oraz inteligentne specjalizacje to rodzaj powiązań, które można wytwarzać od zaraz, ponad granicami gmin.
10. Rolnictwo, ogrodnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, to obszar potencjalnej integracji lokalnych producentów rolnych. Ukazującym się tu rodzajem powiązania gospodarczego są grupy producenckie. Grupa producentów rolnych to model biznesowy rozumiany jako forma przedsiębiorczości oparta na współpracy producentów w podstawowych obszarach rolniczej działalności – wspólnego zaopatrzenia lub wspólnej sprzedaży¹⁵.
11. Tereny inwestycyjne tworzą powiązania gospodarcze w łańcuchach dostaw. Przedsiębiorstwa działające w określonej branży mogą przyciągać inne przedsiębiorstwa, które będą lokować swoje działalności w ich pobliżu, celem dostarczania surowców lub usług. Tereny inwestycyjne generują powiązania również poprzez rozwój infrastruktury, np. dróg, sieci telekomunikacyjnych, lotnisk w celu zapewnienia odpowiednich warunków dla inwestorów.

¹⁵ Podstawą prawną działania grup producenckich jest Ustawa z 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. z 2023, poz. 1145).

2.2.2. Wzajemne powiązania społeczne

1. Cały obszar Aglomeracji powinien być traktowany jako wspólna przestrzeń realizowania kontaktów społecznych. Z punktu widzenia lokalnej jakości życia istotne jest, aby tę sieć kontaktów społecznych (a więc – podtrzymywanie kontaktów rodzinnych i przyjacielskich, uczestnictwo w wydarzeniach społecznych, aktywności służące indywidualnej samorealizacji itp.) obsługiwał dobrze zorganizowany i dostępny cenowo transport publiczny, a w wypadku odległości krótkich – bezpieczny transport rowerowy i pieszy. Z tego punktu widzenia projekty odpowiadające na potrzebę 1a. i 1b. wpisują się właśnie w obsługę tego powiązania społecznego, które obejmuje całość obszaru AKO. Im gęstsza będzie sieć połączeń i dróg (w tym dróg dla pieszych i rowerzystów) tym lepiej będzie obsługiwane to powiązanie społeczne. W tym kontekście szczególnie ważne jest dobre skomunikowanie pomiędzy rdzeniem a peryferiami Aglomeracji (stanowiącymi dwa odrębne OSI lokalne), aby stopniowo łagodzić dysproporcję dostępu do usług społecznych i wydarzeń społecznych. To – oprócz powiązania gospodarczego – kolejna część strategicznej interwencji na rzecz OSI stanowiącego obszar peryferyjny Aglomeracji. Usługą szczególnie istotną z punktu widzenia spójności społecznej i przełamania wykluczenia transportowego jest publiczny transport na życzenie (DRT¹⁶) organizowany w tych obszarach wiejskich, gdzie zapotrzebowanie na usługę transportową jest zbyt małe lub zbyt nieregularne, by uzasadnić utrzymanie regularnej linii przewozowej.
2. Istotną sieć powiązań społecznych wyznacza sieć szkół ponadpodstawowych i wyższych, jako miejsce kontynuowania nauki przez młodzież z całego obszaru AKO. Szkoły średnie ogólnokształcące i zawodowe oraz branżowe powinny kształtować swoje oferty edukacyjne we współpracy z biznesem – lokalnymi producentami i samorządami całej Aglomeracji. Warto rozważyć również badanie planów edukacyjnych uczniów ostatniej klasy szkół ponadpodstawowych Aglomeracji w celu uzyskania rozeznania, jaka ich część zamierza kontynuować naukę w uczelniach na obszarze AKO. Oferta edukacyjna na poziomie średnim i wyższym nie tylko wyznacza powiązanie społeczne, ale i wpływa na powiązanie gospodarcze z lokalną gospodarką i jej zapotrzebowaniem na konkretne kompetencje pracownicze.
3. Odrębną sieć powiązań społecznych mogą wyznaczać niektóre usługi z obszaru pomocy społecznej przekraczające swym zasięgiem obszar gminy. Dotyczy to np. oferty usług opiekuńczych i wspierających dla osób z niepełnosprawnościami i Seniorów, a także oferty usług skierowanych do osób dotkniętych kryzysem bezdomności.
4. Sieć powiązań społecznych może powstawać wokół obywatelskich inicjatyw związanych z dziedzictwem kulturowym i opieką nad nim. Materialne i niematerialne dziedzictwo kulturowe jako źródło lokalnej tożsamości powinno mobilizować mieszkańców Aglomeracji do podejmowania działań i zrzeszania się wokół nich.
5. Elementy atrakcyjności turystycznej mogą także być źródłem aktywizacji obywatelskiej i powstawania powiązań społecznych o charakterze ponadgminnym. Przykładem może być aktywizacja mieszkańców wokół tematu dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej.
6. Jakkolwiek potrzeba rozwijania poczucia obywatelskości wśród mieszkańców Aglomeracji, w szczególności poprzez rozwijanie i wzmacnianie lokalnej kultury partycypacji obywatelskiej, realizuje się przede wszystkim w skali poszczególnych gmin, to jest możliwe budowanie więzi społecznych w procesach partycypacyjnych organizowanych w skali całej Aglomeracji przez Biuro SAKO. W tym kontekście warto przypomnieć, że przez obecny teren Aglomeracji przebiegała historyczna granica zaborów, a ślady różnic kulturowych czy nawet wzajemnej niechęci mieszkańców terenów należących w przeszłości do różnych zaborów można odnaleźć do dziś. Budowanie wspólnej tożsamości jest więc ważne i odpowiada na realnie istniejący problem niespójności historycznej obszaru Aglomeracji.

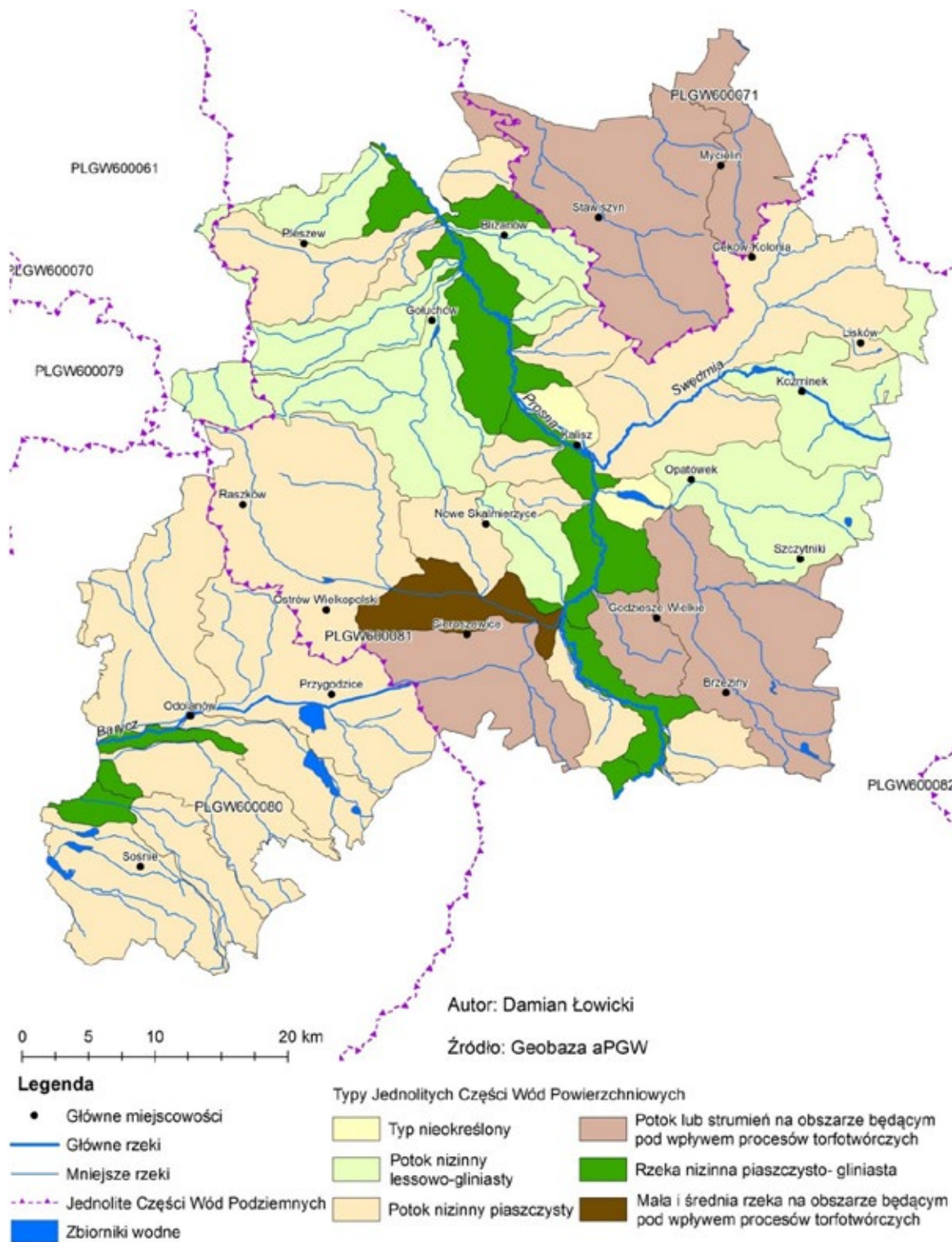
16 Od ang. *Demand Responsive Transport*.

7. Skalę pojedynczej gminy przekracza także instytucjonalna polityka dotycząca zatrudnienia i rynku pracy oraz aktywizacji osób bezrobotnych, ponadlokalne są także inne usługi na styku rynku pracy i edukacji, np. doradztwo zawodowe.
8. Wpływ na obecną sieć powiązań społecznych będzie miał niewątpliwie rozwój kompetencji cyfrowych i wzrost sprawności mieszkańców poruszania się w przestrzeniach społecznych internetu. Z jednej strony może to przełamać osamotnienie niektórych osób dotychczas wykluczonych społecznie (np. terytorialnie lub ze względu na wiek), jednak z drugiej strony należy się spodziewać, że będzie to skutkowało przeniesieniem części sieci relacji społecznych do przestrzeni wirtualnej, a więc będzie konkurowało z realną siecią lokalnych relacji społecznych i osłabiało ją. Nie jest to jednak specyficzny problem AKO, a raczej lokalne odbicie zjawiska ogólnego.

2.2.3. Wzajemne powiązania środowiskowe

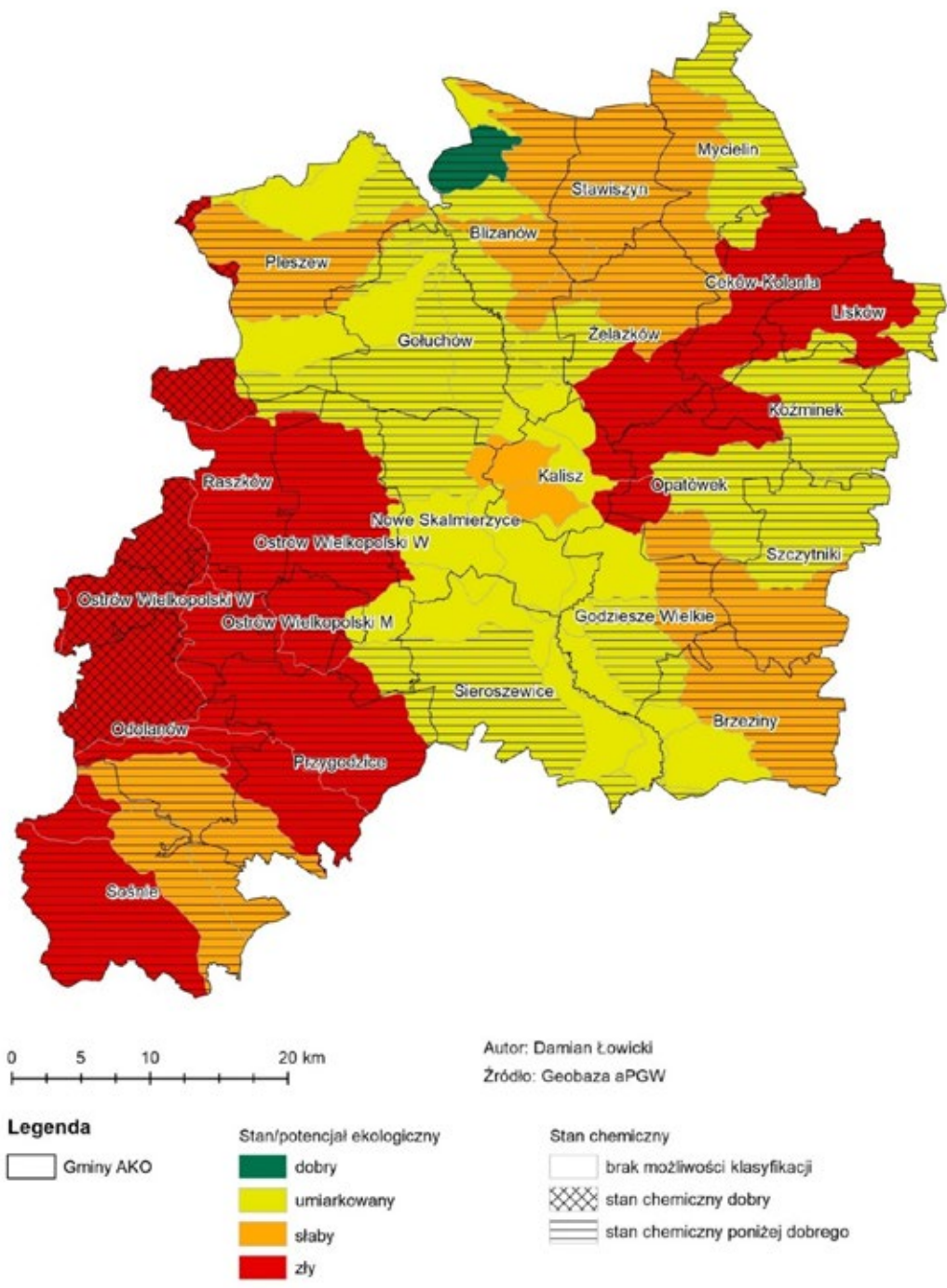
1. Zasadnicze powiązanie środowiskowe wyznacza układ zlewniowy wód powierzchniowych. Obszar AKO należy do zlewni Prozny (66,7% powierzchni AKO), Baryczy (21,9%) oraz Warty (11,4%).

Rycina 2.27. Diagnoza przestrzenna – wody powierzchniowe i podziemne.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

Rycina 2.28. Jakość wód w jednolitych częściach wód.

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

2. Z kolei powiązania środowiskowe związane z cennymi zasobami i walorami przyrody, w szczególności obszarami chronionymi lub wymagającymi ochrony przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2.10. Powierzchnia i udział form ochrony przyrody w gminach AKO.

NAZWA GMINY	POWIERZCHNIA GMINY [ha]	POWIERZCHNIA FORM OCHRONY PRZYRODY [ha]	UDZIAŁ [%]
Lisków	7 560	0	0
Mycielin	11 070	0	0
Ostrów Wielkopolski (g. m.)	4 160	0	0
Stawiszyn	7 810	0	0
Szczytniki	11 050	0	0
Kalisz	6 930	9,1	0,1
Nowe Skalmierzyce	12 520	293,0	2,3
Blizanów	15 730	842,8	5,4
Pleszew	18 010	1 140,4	6,3
Brzeziny	12 680	866,2	6,8
Żelazków	11 350	1 608,6	14,2
Godziesze Wielkie	10 520	1 606,4	15,3
Opatówek	10 410	1 652,4	15,9
Ceków-Kolonia	8 820	1 456,9	16,5
Koźminek	8 830	1 746,2	19,8
Sieroszewice	16 300	3 413,0	20,9
Ostrów Wielkopolski (g. w.)	20 760	4 936,6	23,8
Gołuchów	13 570	3 759,9	27,7
Raszków	13 440	7 644,1	56,9
Przygodzice	16 320	14 840,8	90,9
Odolanów	13 590	13 038,2	95,9
Sośnie	18 750	18 659,8	99,5
RAZEM	270 180	77 514,0	28,7

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

3. Jako powiązanie środowiskowe w zakresie ochrony powietrza można potraktować potrzebę zastąpienia indywidualnych palenisk na paliwo stałe źródłami odnawialnymi. Skalę tego wyzwania i jego rozkład terytorialny w poszczególnych gminach AKO pokazuje poniższa tabela.

Tabela 2.11. Liczba kotłów oraz szacowana kwota ich wymiany wskazane w programach ochrony powietrza.

NAZWA GMINY	LICZBA KOTŁÓW	KWOTA (ZŁ)
Blizanów	2 366	35 490 000,00
Brzeziny	1 413	21 195 000,00
Ceków-Kolonia	1 145	17 175 000,00
Godziesze Wielkie	2 206	33 090 000,00
Gołuchów	2 706	40 590 000,00
Kalisz	15 761	236 415 000,00
Koźminek	1 840	27 600 000,00
Lisków	1 181	17 715 000,00
Mycielin	1 143	17 145 000,00
Nowe Skalmierzyce (obszar wiejski)	2 191	32 865 000,00
Nowe Skalmierzyce (miasto)	1146	17 190 000,00
Odolanów (miasto)	103	15 570 000,00
Ostrów Wielkopolski (gmina wiejska)	4 384	65 760 000,00
Ostrów Wielkopolski (gmina miejska)	12 495	187 425 000,00
Pleszew (miasto)	2 641	39 615 000,00
Pleszew (obszar wiejski)	3 446	51 690 000,00
Przygodzice	2 866	42 990 000,00
Raszków	396	5 940 000,00
Sieroszewice	2 064	30 960 000,00
Sośnie	1 512	22 680 000,00
Stawiszyn (miasto)	328	4 920 000,00
Stawiszyn (obszar wiejski)	1 417	21 255 000,00
Szczytniki	1 905	28 575 000,00
Żelazków	2 270	34 050 000,00
RAZEM	71 868	1 078 020 000,00

Źródło: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, Kalisz 2022.

03

3. Wizja rozwoju i cele Strategii

3.1. Wizja rozwoju

Jednym z kluczowych elementów każdej strategii rozwoju jest wizja stanu obszaru po realizacji strategii. Wizja formułowana w ramach Strategii to swego rodzaju projekcja przyszłości, do jakiej dążą władze lokalne, przedsiębiorcy, mieszkańcy i wszyscy zainteresowani rozwojem obszaru. Opisuje ona pożądaną stan docelowy w perspektywie kilku lub kilkunastu lat i pełni następujące funkcje (zob. Dziemianowicz i in., 2012):

1. zobrazowanie stanu docelowego – można powiedzieć, że wizja stanowi cel całkowicie nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie pozostałe cele sformułowane w Strategii; wizja nadaje także dokumentowi określony kierunek – jest więc także efektem dokonania określonych wyborów spośród wielu możliwości rozwojowych;
2. informowanie o aspiracjach osób formułujących wizję – wizja powinna inspirować i motywować uczestników procesu opracowania strategii do działania na rzecz rozwoju obszaru, w którym funkcjonują; by tak się stało powinna być ona interesująca, ciekawa i pobudzająca wyobraźnię;
3. jednoczenie wokół idei – wizja powinna łączyć różne środowiska skupione wokół działań na rzecz rozwoju miasta i powodować, że ludzie się z nią utożsamiają; wizja nie może, zatem dzielić i być poglądem jakiejś jednej, wybranej grupy interesariuszy.

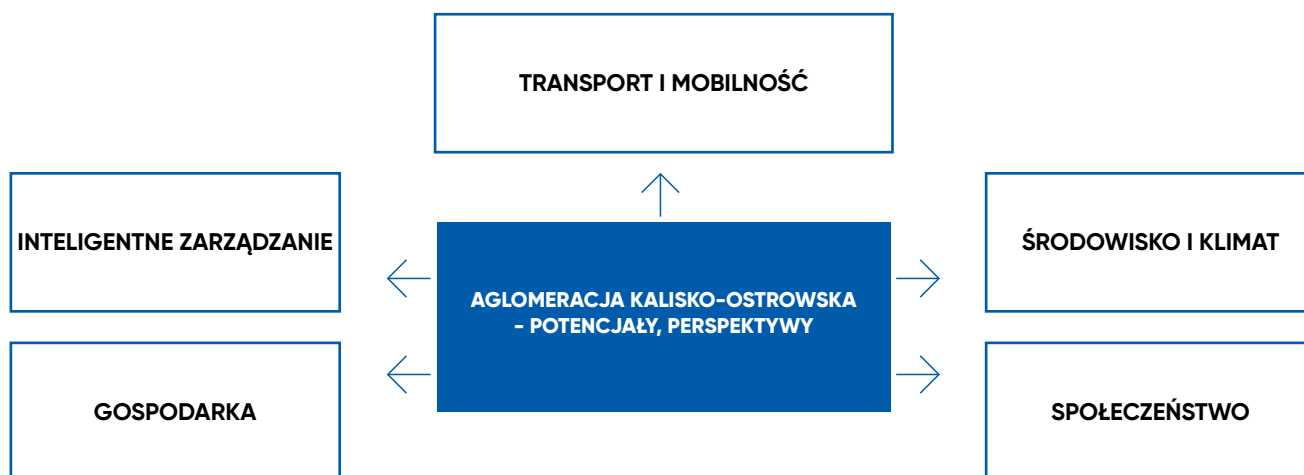
Wizję rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w roku 2030 opracowano w oparciu o rezultaty przeprowadzonego procesu diagnostycznego oraz analizy strategicznej TOWS/SWOT. Wyniki tych etapów zostały przedstawione w „Diagnozie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” oraz rozdziale 2 niniejszego dokumentu. Wizja rozwoju traktowana jest jako cel główny.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w 2030 roku to lider integracji funkcjonalnej wśród miast subregionalnych w Polsce, wyróżniający się silną pozycją gospodarczą, wysoką jakością życia, dążący do neutralności klimatycznej, rozwijający lokalne potencjały, budujący tożsamość ponadlokalną, zorientowany na wszechstronny i zrównoważony rozwój oraz dający poczucie bezpieczeństwa.

Przyjęto, że w wyniku partnerskiej współpracy 25 jednostek samorządu terytorialnego i szerokiego grona interesariuszy oraz przy wykorzystaniu posiadanego kapitału ludzkiego w 2030 roku Aglomeracja Kalisko-Ostrowska osiągnie w szczególności następujące korzyści rozwojowe oraz przyczyni się do:

- rozwiązania zidentyfikowanych problemów społeczno-gospodarczo-przestrzennych i stworzenia trwałych podstaw zrównoważonego rozwoju poprzez wzmocnienie sfery instytucjonalnej (dojrzałość i sprawność związku ZIT) oraz inwestycyjnej w zakresie infrastruktury technicznej, społecznej oraz transportowej;
- wzmocnienia relacji między mieszkańcami gmin i powiatów AKO poprzez działania na rzecz integracji społecznej i międzypokoleniowej oraz poprzez projekty związane z aktywnością fizyczną, wykorzystujące infrastrukturę rekreacyjną i zasoby przyrodnicze AKO;
- realizacji projektów integrujących transport publiczny kołowy i szynowy oraz ograniczających emisję ze środków transportu;
- rozbudowy sieci dróg rowerowych, która będzie tworzyć spójny i zintegrowany system aglomeracyjny;
- wspierania i wzmocnienia zasobów pod kątem adaptacji do zmian klimatu i ograniczania strat w bilansie wodnym poprzez rozwój lokalnych systemów małej retencji wodnej i tzw. niebieskiej i zielonej infrastruktury;
- zintegrowania przestrzennego obszaru.

Rycina 3.1. Obszary wsparcia w „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Rycina 3.2. Matryca obszarów wsparcia i celów strategicznych „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

TRANSPORT I MOBILNOŚĆ

1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.
- 1.1. Rozwój zintegrowanego transportu.
- 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.

ŚRODOWISKO I KLIMAT

2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.
- 2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.
- 2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.
- 2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej.
- 2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowiska systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.

SPOŁECZEŃSTWO

3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.
- 3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.
- 3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych.
- 3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.
- 3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców.
- 3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

GOSPODARKA

4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.
- 4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- 4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.
- 4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy między samorządami, sektorem nauki i biznesu.
- 4.4. Wsparcie lokalnego rynku pracy.

INTELIĞENTNE ZARZĄDZANIE

5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.
- 5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja przestrzeni publicznych miast i wsi.
- 5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.
- 5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.

Źródło: Opracowanie własne.

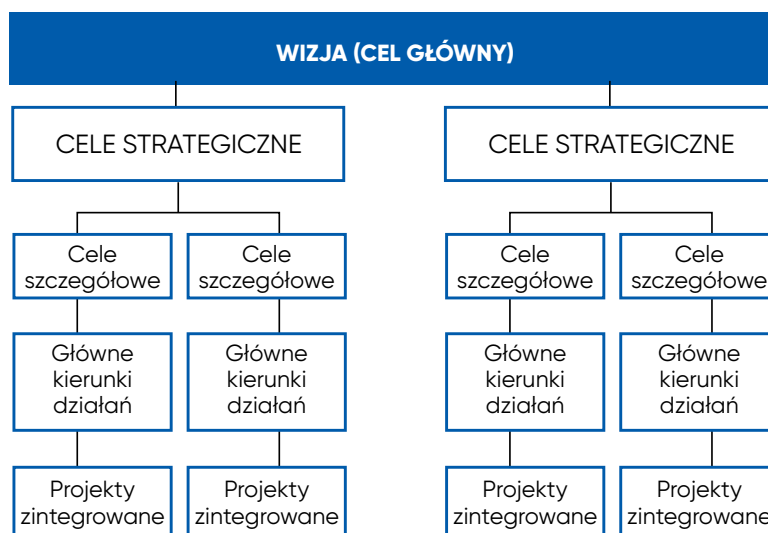
3.2. Cele strategiczne, cele szczegółowe i główne kierunki działań

W „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” przyjęto kilkupoziomą strukturę części kierunkowej realizującej założoną uprzednio wizję rozwoju (ryc. 3.3.). Na pierwszym, najbardziej ogólnym poziomie została określona wizja rozwoju, która stanowi jednocześnie cel główny. Następnie wypracowano cele strategiczne, cele szczegółowe oraz główne kierunki działań. Przyjęto, że Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie dążyła do realizacji 5 celów strategicznych oraz 18 celów szczegółowych.

Warto także dodać, że wyznaczone cele spełniają określone kryteria wynikające ze standardów metodologicznych stosowanych w tego typu dokumentach. Zaplanowane uprzednio cele strategiczne i kierunki działań zostały poddane weryfikacji z zastosowaniem tzw. filtru SMART (nazwa pochodzi od pierwszych liter angielskich słów określających zasady konstruowania celów). Polega on na ocenie pięciu aspektów:

1. **precyzyjności** (ang. specific) – cele powinny być na tyle precyzyjne, aby nie mogły być interpretowane w odmienny sposób;
2. **mierzalności** (ang. measurable) – cele powinny być tak formułowane, by można było liczbowo wyrazić stopień ich realizacji (by można było przypisać im konkretne miary);
3. **akceptowalności** (ang. accepted) – cele powinny być akceptowane przez podmioty, które będą dążyć do ich osiągnięcia (tj. podmioty realizujące strategię);
4. **realistyczności** (ang. realistic) – cele powinny być określane realnie (strategia nie może być zbiorem „pobożnych życzeń”), tzn. tak by możliwe było ich osiągnięcie w zakładanej perspektywie czasowej;
5. **terminowości** (ang. time-dependent) – cele muszą być zdefiniowane precyzyjnie w wymiarze czasowym po to, by móc określać poziom ich realizacji oraz prowadzić monitoring.

Rycina 3.3. Model struktury części kierunkowej Strategii.

Cel strategiczny 1.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.

Podstawą funkcjonowania każdego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, stanowiącego jeden organizm miejski jest sprawnie działający system transportowy, nazywany krwioobiegami tego organizmu. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska jest połączona systemem powiązań funkcjonalnych, które generują mobilność osób, dóbr i kapitału pomiędzy poszczególnymi jednostkami samorządu terytorialnego. Znaczna część tych przepływów odbywa się z wykorzystaniem transportu indywidualnego. Dlatego celem strategicznym dla całego Stowarzyszenia będzie rozwój ekologicznego oraz zintegrowanego transportu kołowego i szynowego, a także zrównoważonej mobilności poprzez realizację dwóch zasadniczych celów szczegółowych, tj. 1.1. Rozwój zintegrowanego transportu oraz 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.

Zakres celów szczegółowych i kierunków działań dotyczących zrównoważonego transportu i mobilności jest zgodny z „Planem Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, w tym z „Koncepcją rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

Cel szczegółowy 1.1.

Rozwój zintegrowanego transportu.

Sprawnie działający transport publiczny kołowy i szynowy w aglomeracjach miejskich wymaga znacznego stopnia integracji przewozowej. Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie pełnić wiodącą rolę w integracji transportu w sferze biletowej poprzez utworzenie systemu integrującego sprzedaż biletów różnych organizatorów publicznego transportu zbiorowego. Rozwiązanie to umożliwi pasażerom szybsze i łatwiejsze korzystanie z połączeń komunikacyjnych realizowanych przez różnych przewoźników. Tworzone będą warunki do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na obszarze Aglomeracji. W oparciu o dotychczasowe doświadczenia, SAKO jest inicjatorem i odgrywa znaczącą rolę w powołaniu nowej zinstytucjonalizowanej formy współpracy, tj. organizatora transportu międzygminnego i międzypowiatowego – Związku Powiatowo-Gminnego (lub innego) zapewniającego możliwość dobrowolnej, wspólnej organizacji transportu międzygminnego i międzypowiatowego na obszarze AKO. System dróg kołowych (obok linii kolejowych) każdego terytorium stanowi podstawowy system umożliwiający przemieszczanie się osób i towarów. Tego typu system istotny jest w szczególności w aglomeracjach miejskich. Obszary te, w tym obszar Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, cechują się zwiększoną intensywnością przemieszczeń ludności związanej z dojazdami do pracy i usług (szkół, urzędów, instytucji ochrony zdrowia, placówek handlowych oraz innych obiektów i punktów usługowych). Modernizacji i rozbudowie zostanie poddany lokalny i ponadlokalny układ drogowy AKO – w tym celu prowadzona będzie współpraca z podmiotami administracji rządowej i samorządowej wyższego szczebla. Realizowane będą także przedsięwzięcia zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym poprzez działania edukacyjne, instytucjonalne i kontrolno-ewaluacyjne, np. prowadzenie audytów bezpieczeństwa ruchu drogowego. Wspierane będą także działania władz krajowych, regionalnych i lokalnych w budowie obwodnic, które poprzez przeniesienie ruchu poza obszary silnie zurbanizowane, ograniczą zagrożenia związane z bezpieczeństwem mieszkańców i jakością środowiska. Planowane jest także wsparcie rozwoju połączeń krajowych, regionalnych i lokalnych (w tym

ich skomunikowania) na liniach kolejowych w AKO. Kluczowe znaczenie dla dalszego rozwoju Aglomeracji ma planowana budowa linii Kolei Dużych Prędkości w relacji Sieradz-Kalisz-Pleszew-Poznań (część tzw. szprychy nr 9). Priorytetem będzie utworzenie i rozwój „Kaliszko-Ostrowskiej Kolei Aglomeracyjnej”, która stanie się rdzeniem powiązań transportowych na obszarze Aglomeracji i istotnie wpłynie na rozwiązanie problemu wykluczenia komunikacyjnego. Planuje się działania w zakresie infrastruktury Kolei Aglomeracyjnej (w tym budowy, przebudowy oraz modernizacji linii kolejowych, stacji i przystanków kolejowych, obiektów inżynierskich) oraz zakupu zeroemisyjnego taboru kolejowego. Podjąć należy również prace nad szerszym wykorzystaniem kolejowej infrastruktury wąskotorowej w transporcie publicznym na terenie AKO. Oprócz transportu kolejowego i drogowego, wspierać trzeba działania na rzecz rozwoju lotniska Michałków w kierunku regionalnego portu lotniczego do obsługi obszaru południowo-wschodniej Wielkopolski.

Główne kierunki działań:

- 1.1.1. Integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym.
- 1.1.2. Tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kaliszko-Ostrowskiej.
- 1.1.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach.
- 1.1.4. Zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej.
- 1.1.5. Rozwój lokalnego lotniska Michałków.

Cel szczegółowy 1.2.

Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.

Wyzwaniem dla Aglomeracji Kaliszko-Ostrowskiej jest rozwój transportu przy minimalizacji jego szkodliwego wpływu na środowisko. Kluczowe znaczenie w rozwoju zrównoważonej mobilności ma jednolita, bezpieczna i dobrej jakości infrastruktura piesza i rowerowa. Priorytetem jest połączenie istniejących tras rowerowych w spójną sieć dróg rowerowych w oparciu o jednolite wytyczne projektowania infrastruktury rowerowej. Realizowane będą zarówno przedsięwzięcia uzupełniające istniejącą sieć dróg rowerowych o funkcji transportowej, jak również inwestycje w rozwój turystycznych i rekreacyjnych tras rowerowych, w tym ich połączenie z Dolnośląską Krainą Rowerową. Inwestycje te zostaną oparte na „Koncepcji rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kaliszko-Ostrowskiej”, w której zawarto zarówno koncepcję docelową, zintegrowanej sieci rowerowej w AKO, jak i koncepcję rozwoju sieci tras turystycznych. Planuje się stworzenie internetowej platformy promującej turystykę rowerową w AKO wraz z mapą i opisami szlaków. Tworzone będą również parkingi bike&ride oraz infrastruktura punktowa w ciągu szlaków rowerowych i dróg dla rowerów, np. ławki i wiaty do odpoczynku, stojaki rowerowe, miejsca obsługi rowerzystów, punkty naprawy rowerów. W celu zwiększenia udziału ruchu rowerowego w codziennych podróżach zostaną podjęte inicjatywy popularyzujące wykorzystanie roweru jako codziennego środka transportu publicznego. Realizowane będą różnorodne działania informacyjne, promocyjne i edukacyjne, a także wzmocniony zostanie rozwój turystyki rowerowej w ramach projektu „AKO BIKE”. W celu ograniczenia emisji spalin planuje się realizację inwestycji w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą miejskich i pozamiejskich publicznych przewozów autobusowych. Szczególne znaczenie ma wykorzystanie nowych technologii w transporcie, w tym związanych z elektromobilnością i technologiami wodorowymi. Priorytetem będzie rozwój publicznego transportu autobusowego w głównych miastach AKO, tj.: Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim oraz Pleszewie. Planuje się kontynuację zrealizowanych w perspektywie na lata 2014–2020 przedsięwzięć

transportowych polegających m.in. na zakupie ekologicznego taboru do transportu miejskiego. Niezbędne będą przedsięwzięcia w infrastrukturę punktową, w tym węzły przesiadkowe ułatwiające podróże multimodalne, obiekty P&R, zajezdnie autobusowe, przystanki, a także w systemy ładowania pojazdów elektrycznych i tankowania wodoru. Kluczowe znaczenie ma wykorzystanie inteligentnych systemów w celu uprzywilejowania transportu publicznego, ruchu pieszego, rowerowego i optymalizacji ruchu drogowego. Inwestycje w tym zakresie będą wynikać z PZMM AKO. Ścisła współpraca w obrębie Aglomeracji w zakresie realizacji inwestycji związanych z przemyślanym rozwojem zrównoważonej mobilności daje gwarancję wzrostu udziału transportu zeroemisyjnego w ogólnym bilansie środków transportu wykorzystywanych przez mieszkańców. Dla zapewnienia mniej energochłonnego systemu transportowego niezbędne są inwestycje w wymianę oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych na energooszczędne. Ponadto, SAKO będzie kontynuować działania zmierzające do zmiany świadomości i zachowań transportowych mieszkańców, w tym rezygnacji z korzystania wyłącznie z własnego samochodu. W Aglomeracji zostaną także zrealizowane kampanie promocyjne i edukacyjne z zakresu zrównoważonej mobilności, poprawiające wizerunek komunikacji publicznej. W ramach realizacji międzynarodowego projektu pn. „PE4 Trans Public Engagement for Sustainable Public Transport” wypracowano, przy udziale społeczeństwa i ekspertów, wizje dotyczące zmiany przyszłych zachowań komunikacyjnych, które będą skutecznie urzeczywistniane w perspektywie do 2030 roku. Kluczowe znaczenie ma dalsza wymiana doświadczeń i wiedzy z partnerami zagranicznym tak, aby jak najlepsze rozwiązania w zakresie zrównoważonego transportu zaimplementować w województwie wielkopolskim. Organizowane będą również wydarzenia związane z Europejskim Tygodniem Mobilności, Dniem Bez Samochodu, szkolenia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego i bezpiecznego zachowania się na drodze oraz programy edukacyjne w szkołach i warsztaty mobilnościowe dla mieszkańców. Powyższe działania będą sprzyjać rozwijaniu idei miasta kompaktowego – „koncepcji 15-minutowego AKO” (w oparciu o wypracowany w Pleszewie potencjał) w głównych ośrodkach miejskich AKO, tak aby w zasięgu 15 minutowego spaceru możliwe było zaspokojenie większości codziennych potrzeb, w tym dojścia do środków transportu. Wykorzystanie tej koncepcji generować będzie wiele korzyści dla mieszkańców Aglomeracji, w szczególności związanych z zapewnieniem bliskości i dostępności podstawowych usług.

Główne kierunki działań:

- 1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.
- 1.2.2. Rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE.
- 1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.
- 1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.
- 1.2.5. Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.
- 1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu.

Cel strategiczny 2.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.

Obszar AKO wyróżnia się cennymi zasobami przyrodniczymi podnoszącymi jakość i warunki życia, co znajduje swoje potwierdzenie m.in. w relatywnie dużym udziale obszarów chronionych. Dodatkowo, priorytety Zielonego Ładu ukierunkowane na zieloną transformację i adaptację do zmian klimatu, tworzą możliwości dla realizacji działań poprawiających jakość środowiska przyrodniczego. Zakładane cele i działania dotyczą m.in. poprawy retencji wodnej i rozbudowy oraz modernizacji infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej, rozwoju niebieskiej i zielonej infrastruktury, zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeni zurbanizowanej oraz ochrony bioróżnorodności. Jednocześnie wyzwania klimatyczne wpływające na straty w bilansie wodnym, zwiększenie zjawiska suszy i intensywności występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych będą oddziaływały na kierunki strategicznego rozwoju AKO. Wszystkie te okoliczności spowodowały wprowadzenie ważnego celu strategicznego, jakim jest Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.

Działania przewidziane do realizacji w ramach niniejszego celu strategicznego wpiszą się w zadania wynikające z opracowanych dla AKO dokumentów strategicznych, takich jak: „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, „Program poprawy bezpieczeństwa – funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027” oraz „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”. W ramach tego celu strategicznego realizowane zostaną cztery cele szczegółowe.

Cel szczegółowy 2.1.

Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie prowadzić działania ograniczające silne, a niekiedy również ekstremalne zagrożenie suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną. Dodatkowo, postępujące zmiany klimatu przejawiają się m.in. coraz częstszym występowaniem skrajnych zjawisk atmosferycznych, długotrwałych upałów i okresów bez opadów atmosferycznych. W celu ograniczenia skali tych zjawisk należy podejmować działania prowadzące do zwiększenia roli naturalnej retencji m.in. poprzez działania o charakterze techniczno-inżynierskim, w tym poprzez odszczelnianie powierzchni uszczelnionych i zwiększenie retencjonowania wód opadowych i roztopowych oraz budowę zbiorników małej retencji. Kluczowe dla AKO jest retencjonowanie i gromadzenie wody w miejscu jej opadu (z punktu widzenia ograniczania strat w bilansie wodnym jest to strategiczny cel przyjęty na poziomie Europejskiego Zielonego Ładu). Należy również rozwijać (w obszarach intensywnie zagospodarowanych) zorganizowane systemy kanalizacji deszczowej, poprzez które wody opadowe będą odprowadzane do zbiorników retencyjnych (w pierwszej kolejności naturalnych). Niekiedy jednak wykorzystanie do celów retencyjnych zbiorników naturalnych nie jest możliwe i w takiej sytuacji jedyną formą gromadzenia wód stanowią zbiorniki sztuczne. W tym kontekście ważne znaczenie ma budowa Zbiornika retencyjnego Wielowieś

Klasztorna na rzece Prośnie i jego należyta eksploatacja, uwzględniająca zróżnicowane potrzeby korzystających z wód. Jak wskazano w dokumencie pn. „Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” retencjonowanie wody ma wymiar ponadlokalny poprzez sposób realizacji inwestycji w infrastrukturę (działania podejmowane w jednej z Gmin AKO będą wpływać na inne ulokowane w granicach zlewni i dorzecza). W AKO podejmowane będą działania dotyczące redukcji powierzchni utwardzonych na rzecz przepuszczalnych i zazielenionych. Rozwijana będzie błękitno-zielona infrastruktura promująca rozwiązania oparte na przyrodzie, w tym ogrody deszczowe i łąki kwietne. Realizowane będą działania określone w „Planie adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, polegające m.in. na zwiększaniu mozaikowości pokrycia na terenach o gęstej zabudowie poprzez wprowadzanie obiektów zieleni, tj. zadrzewienia przyuliczne, parki kieszonkowe, a także rozpowszechnienie tworzenia zielonych dachów i przystanków, wprowadzania zieleni wertykalnej (pnączy, zielonych ścian i elewacji). Wdrażane będą rozwiązania uwzględniające zielone zagospodarowanie otoczenia instytucji publicznych (w tym szkół) w sposób maksymalizujący powierzchnię biologicznie aktywną i zwiększający poziom świadczeń ekosystemowych, a także wzmacniający pozyskanie i wykorzystanie wód opadowych. Zwiększenie powierzchni terenów zieleni jest szczególnie istotne na terenach zurbanizowanych zarówno w dużych, jak i małych miastach oraz na terenach wiejskich. Skwery i parki odgrywają bardzo istotną rolę w odbiorze wód opadowych, zapobiegając powodziom burzowym, jednocześnie poprawiają estetykę otoczenia i chłodzą powietrze. W Aglomeracji zostaną realizowane nowe nasadzenia z uwzględnieniem w ich składzie gatunkowym roślin rodzimych i wytwarzających ograniczone ilości alergenów. Ważne znaczenie ma także uwzględnianie korytarzy świeżego powietrza w planowaniu urbanistycznym. W kontekście adaptacji do zmian klimatu niezbędna jest poprawa działań na wypadek powstania zjawisk ekstremalnych, których zasięg wykracza poza teren jednej gminy lub też siły i środki danej gminy nie są optymalne do samodzielnego wykonywania zadań. Ważne znaczenie ma stworzenie sprawnego systemu reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa, w tym we współpracy administracji z odpowiednimi służbami (głównie jednostkami państwowej i ochotniczej straży pożarnej, a także policją i podmiotami z branży ratownictwa medycznego). Niezbędne jest doposażenie służb ratowniczych, w tym jednostek OSP w nowoczesny sprzęt. Wzmocnić należy infrastrukturę przeciwpowodziową oraz system informowania o zagrożeniach, m.in. poprzez wyposażenie systemów w nowe technologie, doposażenie gminnych/powiatowych/miejskich Centrów Zarządzania Kryzysowego. Wymagana jest również integracja systemów zarządzania kryzysowego na szczeblu Aglomeracji, co zostało zdiagnozowane w „Programie poprawy bezpieczeństwa–funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027”. Niedostateczne rozwinięcie infrastruktury ściekowej negatywnie wpływające na stan ekologiczny oraz chemiczny wód powierzchniowych powoduje, że istotne będą działania na rzecz rozbudowy systemów kanalizacyjnych, poprawy sprawności i przepustowości oraz budowy nowych oczyszczalni ścieków. Rozwijać trzeba systemy infrastruktury wodno-ściekowej w ramach istniejących aglomeracji ściekowych (budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków, kolektorów ściekowych i przepompowni oraz sieci wodociągowych i kanalizacyjnych), a poza ich granicami należy podjąć działania zapewniające bezawaryjność funkcjonującego systemu, m.in. poprzez podnoszenie jakości infrastruktury zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, a także budowanie świadomości mieszkańców w zakresie wykorzystywania tej infrastruktury.

Główne kierunki działań:

- 2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy.
- 2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.
- 2.1.3. Rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa.
- 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.

Cel szczegółowy 2.2.

Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.

W ramach rozwoju terenów zieleni oraz wsparcia ochrony przyrody w pierwszej kolejności realizowane będą działania związane z ochroną różnorodności krajobrazowej i biologicznej. W gminach o najmniejszej lesistości przeprowadzona zostanie inwentaryzacja przyrodnicza, botaniczna, zoologiczna, również krajobrazowa, która pozwoli zidentyfikować i chronić bioróżnorodność oraz wzmacniać funkcje retencyjne i krajobrazowe. SAKO pomoże opracować i wdrożyć dla obszarów chronionych (parki krajobrazowe, rezerваты przyrody i obszary Natura 2000) dokumenty planistyczne oraz strategiczne. Zatrzymane zostaną wycinki zadrzewień śródpolnych i zwiększona zostanie lesistość na terenach rolnych. Szczególnie w centralnej i zachodniej części AKO będą prowadzone działania chroniące małe powierzchniowo refugia dla zwierząt i roślin w krajobrazie rolniczym, takie jak użytki ekologiczne. Zwarte pasy roślinności wysokiej na terenach rolnych pełnią bowiem bardzo istotne funkcje dla człowieka – przede wszystkim mają duży wpływ na lokalny mikroklimat, zmniejszając jednocześnie jego wysuszające działanie. Podjęte zostaną także działania wspierające zachowanie lub przywracanie do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i ekosystemów oraz populacji zagrożonych gatunków. Ważne znaczenie ma również modernizacja i zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych. Ochrona przyrody w AKO obejmuje również gleby. Wspierana będzie prawidłowa gospodarka rolna z zastosowaniem głównie nawozów naturalnych, racjonalne stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz zapobieganie erozji – w tym poprzez przedsięwzięcia melioracyjne, zadrzewienia śródpolne i zalesianie nieużytków. Ponadto, SAKO przeprowadzi działania miękkie budujące świadomość ekologiczną mieszkańców, ukierunkowane na wzrost zainteresowania żywnością ekologiczną i zdrowym trybem życia, a także promujące walory obszarów chronionych znajdujących się w obszarze AKO. Działania te będą realizowane we współpracy władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi, zespołami badawczymi i placówkami edukacyjnymi. W ramach tych działań planuje się akcje informacyjno-promocyjno-edukacyjne, warsztaty i wydarzenia popularyzujące konieczność właściwego kształtowania relacji człowiek – przyroda oraz budujące wrażliwość społeczną na zmiany klimatu.

Główne kierunki działań:

- 2.2.1. Ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej.
- 2.2.2. Ochrona gleb i wsparcie terenów rolniczych.
- 2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.

Cel szczegółowy 2.3.

Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej.

Na obszarze AKO wspierane będą działania na rzecz zwiększenia liczby małych instalacji OZE oraz tworzenia warunków dla uruchamiania klastrów i spółdzielni energetycznych, co stworzy m.in. warunki dla utrzymywania konkurencyjności przedsiębiorstw, których klienci coraz częściej pytają o ślad węglowy produkowanych dóbr/usług. Przeanalizowane zostaną również możliwości rozwoju większych instalacji, w tym wykorzystujących energię wiatru (farmy wiatrowe), energię słoneczną (farmy fotowoltaiczne), energię wnętrza ziemi (geotermia), a zwłaszcza

energię pochodzenia rolniczego (biomasa). Produkcja energii z biomasy i biogazu w AKO jest obecnie niższa od średniej krajowej i z pewnością nie oddaje całego potencjału Aglomeracji w tym zakresie. Odnawialne źródła energii w AKO zostaną wykorzystane zarówno do produkcji energii elektrycznej, jak i energii cieplnej, co obniży emisję dwutlenku węgla, jak i ograniczy zanieczyszczenie powietrza. W ramach uzupełnienia systemu OZE prowadzone będą przedsięwzięcia dotyczące tzw. instalacji hybrydowych, które ograniczają skutki niestabilności produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Ze względu na przekroczenia norm jakości powietrza (szczególnie w obszarach zurbanizowanych), zostaną podjęte działania zmniejszające skalę emisji niskiej. Działania te powinny polegać na integracji systemów monitoringu jakości powietrza w AKO, a także prowadzeniu akcji informacyjnych i edukacyjnych w zakresie spalania paliw stałych. Oprócz czynności o charakterze zachęcającym, w tym tworzącym warunki dla powstawania klastrów i spółdzielni energetycznych, podejmowane będzie równoległe wdrażanie skutecznego systemu kontroli emisji i coraz bardziej bezwzględna egzekucja przestrzegania norm. Bardzo istotne jest wsparcie instytucjonalne mieszkańców ze strony urzędów miast i gmin, starostw powiatowych oraz Biura SAKO. W Aglomeracji zostaną przeprowadzone działania zwiększające efektywność energetyczną poprzez termomodernizację budynków i wymianę starych kotłów, a także wymianę i modernizację instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej. Każda gmina AKO oraz Stowarzyszenie jako całość, będzie szczegółowo analizować potrzeby w tym zakresie. Zrealizowane zostaną przede wszystkim termomodernizacje kompleksowe (zarówno w obiektach użyteczności publicznej, jak i budynkach mieszkalnych), ograniczające zakres ubóstwa energetycznego. Inwestycje te będą łączone z realizacją projektów związanych z OZE. Zaplanowane działania doprowadzą do likwidacji ogrzewania indywidualnego wykorzystującego paliwo stałe i zastąpienia go ogrzewaniem bezemisyjnym lub niskoemisyjnym.

Główne kierunki działań:

2.3.1. Wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce.

2.3.2. Wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza.

2.3.3. Termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym.

Cel szczegółowy 2.4.

Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowisku systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.

Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie dążyło do wypracowania i wdrożenia wspólnych standardów gospodarowania odpadami komunalnymi. Działania w tym zakresie powinny dotyczyć m.in. wspólnej polityki odpadowej, formułowania rekomendacji w zakresie jednolitych systemów informacji i zbiórki odpadów. Elementem wspólnej polityki odpadowej będzie także zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz sprawna organizacja ich odbioru i zagospodarowania, szczególnie poprzez integrację i komplementarny rozwój systemu punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK) oraz wdrażanie mobilnych PSZOK. Organizacja efektywnego i przyjaznego środowiska systemu zagospodarowania odpadów komunalnych stanowi jedno z największych wyzwań Aglomeracji. AKO oraz podmioty działające na tym obszarze w sektorze gospodarki odpadami muszą dążyć do powstania wspólnej, skutecznej i sprawdzonej alternatywy dla składowania odpadów, jaką jest ich recykling, biogazownie i w końcu termiczne przekształcanie (instalacje ITPOK). Działania te i związane z nimi instalacje cechuje wysoka wydajność oraz bezpieczeństwo, a także odzysk energii, co istotnie zmniejsza koszty funkcjonowania systemu i prowadzi do obniżania opłat za odbiór odpadów. Ponadto, modernizowane i rozwijane będą instalacje mechanicznego i biologicznego przekształcania.

Doprowadzi to w Aglomeracji do zmniejszenia skali składowania odpadów i zwiększenia odzysku zasobów. Ważny kierunek działań w AKO w ramach gospodarki odpadami to wyodrębnianie ze strumienia odpadów tych, które mogą zostać ponownie wykorzystane i budowa realnych podstaw funkcjonowania w AKO gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ). Będzie to możliwe dzięki skutecznej edukacji mieszkańców, przeciwdziałaniu marnowaniu żywności oraz segregacji odpadów „u źródła”. Ważne działania Aglomeracji to także praca nad wzrostem świadomości związanej ze skutkami środowiskowymi pozbywania się odpadów w sposób nielegalny. Skuteczność ww. działań realnie przełoży się na zmniejszone zaangażowanie budżetów gmin AKO w zakresie likwidacji nielegalnych składowisk odpadów, rozbudowę istniejących regionalnych instalacji o ograniczonej przepustowości i wydajności.

Główne kierunki działań:

- 2.4.1. Wypracowanie i wdrożenie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi.
- 2.4.2. Zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie.
- 2.4.3. Wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów.
- 2.4.4. Zapobieganie powstawaniu odpadów (w tym przeciwdziałanie marnowaniu żywności) oraz ich segregacja „u źródła”.

Cel strategiczny 3.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.

Integracja społeczności lokalnych będzie jednym z podstawowych celów strategicznych dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Podniesienie aktywności obywatelskiej, wspieranie działalności społecznej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej przedstawicieli społeczności lokalnych jest priorytetem dla władz Stowarzyszenia i jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w jego skład. Działania SAKO skupią się na budowaniu wspólnej, aglomeracyjnej świadomości terytorialnej, na bazie której rozwijać można przedsięwzięcia zintegrowane i budować, poprzez efekt synergii, wartość dodaną dla całej AKO. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie także miejscem realizacji licznych usług publicznych o zasięgu ponadlokalnym. Celem strategicznym dla Stowarzyszenia będzie ich rozwój i integracja. Zadanie to dotyczy zarówno usług edukacyjnych na wszystkich poziomach współdziałania, jak i zdrowotnych oraz kulturalnych, które z jednej strony podniosą poziom kapitału ludzkiego (umiejętności i kompetencje mieszkańców AKO), a z drugiej – kapitału społecznego, wynikającego z wartości płynącej z relacji między reprezentantami społeczności lokalnych.

Działania przewidziane do realizacji w ramach niniejszego celu strategicznego będą zgodne z dokumentami operacyjnymi, tj.: „Polityką Senioralną Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020-2027” oraz „Polityką zdrowotną Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”, będącą w trakcie opracowania. Cel strategiczny 3. zostanie realizowany w ramach pięciu celów szczegółowych.

Cel szczegółowy 3.1.

Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.

Szybko zmieniająca się rzeczywistość społeczno-gospodarcza (m.in. rosnące wymagania wobec specjalistów różnych branż, pojawiające się nowe zawody) wiąże się z koniecznością podejmowania zadań na rzecz poprawy jakości edukacji i wychowania. W ramach celu zaplanowane zostały do realizacji działania na rzecz zwiększenia dostępności do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego oraz integracji międzysamorządowej w zakresie świadczenia tego typu usług. Działania te będą polegały na budowie, rozbudowie lub adaptacji budynków na cele placówek wychowania przedszkolnego, a także podniesieniu jakości wyposażenia przedszkoli oraz wzmocnieniu kompetencji i wiedzy wychowawców. Realizacja tego kierunku wesprze politykę prorodzinną AKO, szczególnie w zakresie wsparcia kobiet w możliwości szybkiego powrotu na rynek pracy. Wdrożone zostaną projekty związane z rozwojem i doposażeniem infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami. Doposażenie to będzie dotyczyło m.in. nowoczesnego sprzętu obejmującego technologie informacyjno-komunikacyjne, zwiększające interaktywność nauczania oraz kompetencje praktyczne i umiejętności cyfrowe. Ważnym kierunkiem działań powinna być poprawa w AKO jakości edukacji ogólnej i zawodowej poprzez m.in. wspieranie procesu dydaktycznego młodzieży, w tym rozwijanie praktycznych umiejętności, organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz kompleksowe wsparcie edukacyjne (np. doradztwo edukacyjno-zawodowe, kursy zawodowe). Projekty w tym celu dotyczyć będą podnoszenia kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, a także będą prowadziły do wdrożenia tzw. „ścieżek poprawy umiejętności”. W celu zapewnienia trwałego i jednocześnie dynamicznego powiązania edukacji z instytucjami rynku pracy podjęte zostaną działania na rzecz pogłębienia współpracy szkół z pracodawcami, dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy. Ważne znaczenie będzie miało wspieranie działań edukacyjnych umożliwiających uczniom zdobycie umiejętności rzemieślniczych np. poprzez wprowadzenie specjalnych programów nauczania, staży, mentorstwa oraz praktyk zawodowych u doświadczonych rzemieślników oraz współpraca z izbami rzemieślniczymi i samorządami pracodawców. Realizowane będą również działania zwiększające szanse edukacyjne wszystkich osób uczących się poprzez zapewnianie im warunków do rozwijania indywidualnego potencjału tak, aby w przyszłości umożliwić pełny rozwój osobisty na miarę ich możliwości oraz pełne włączenie w życie społeczne. Projekty w zakresie wsparcia osób ze specjalnymi potrzebami będą obejmowały edukację włączającą, mającą na celu zindywidualizowane podejście do każdego dziecka oraz lepsze powiązania edukacji z rynkiem pracy. W Aglomeracji wdrożone zostaną działania zmierzające do rozwoju poradnictwa i doradztwa zawodowego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. Ich celem będzie ukierunkowanie dzieci i młodzieży na ścieżkę zawodową, która wynika z ich indywidualnych zainteresowań, uzdolnień i kompetencji, a także uwzględnia wymagania rynku pracy. Planuje się także wsparcie podnoszenia kwalifikacji nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu (w tym w zakresie umiejętności cyfrowych i prowadzenia lekcji zdalnych). Zapewnienie wysokiej jakości nauczania będzie rezultatem skutecznych, wydajnych i zrównoważonych inwestycji w kształcenie i szkolenie. Ponadto zrealizowane zostaną projekty wspierające uczenie się przez całe życie (w tym np. w formie krótkotrwałych kursów i szkoleń z zakresu umiejętności związanych z przedsiębiorczością i kompetencjami cyfrowymi). W ramach uczenia się przez całe życie, w Aglomeracji podjęte zostaną działania inicjujące powstanie i wspierające funkcjonowanie m.in. Uniwersytetów III Wieku.

Główne kierunki działań:

3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.

3.1.2. Rozwój i doposażenie infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami.

3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.

3.1.4. Rozwój edukacji włączającej.

3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.

3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

3.1.7. Wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Uniwersytetów III Wieku.

Cel szczegółowy 3.2.

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych.

Okres pandemii COVID-19 wpłynął na zwiększenie skali zachorowalności, co wywołało bardzo dużą liczbę zgonów w latach 2020–2021. Ponadto, zmiany demograficzne zachodzące w AKO pokazują, że popyt na usługi pomocy społecznej i opieki zdrowotnej w najbliższych latach wzrośnie. W związku z tym podjęte zostaną działania na rzecz wsparcia jednostek samorządu terytorialnego SAKO, odpowiedzialnych za prowadzenie zadań związanych z ochroną zdrowia. Planuje się działania zmierzające do poprawy zdrowia mieszkańców AKO oraz rozwoju usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę. Będą one obejmowały zarówno sektor świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, jak i leczenia szpitalnego (szczególnie w zakresie tzw. szpitala jednego dnia). Wzmocniona zostanie tym samym ponadlokalna pozycja obszaru w zakresie świadczenia usług medycznych. Stowarzyszenie kontynuować będzie działania polegające na organizowaniu spotkań, konferencji, seminariów wzmacniających przepływ wiedzy w zakresie wsparcia systemu ochrony zdrowia pomiędzy gminami i powiatami. SAKO będzie dalej inicjowało i realizowało programy zdrowotne w obszarze rehabilitacji i profilaktyki, które skieruje zarówno do dzieci, osób wykluczonych społecznie, osób w wieku aktywności zawodowej, jak i osób starszych. Planuje się wdrażanie polityki zdrowotnej przede wszystkim w zakresie: wczesnego wykrywania chorób, wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 5 lat, rehabilitacji medycznej schorzeń kręgosłupa i narządów ruchu, czy profilaktyki uzależnień od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych u młodzieży i młodych dorosłych. Ponadto, planowana jest interwencja w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Zadanie to zostanie zrealizowane we współpracy z instytucjami sektora pomocy społecznej (powiatowe centra pomocy rodzinie, warsztaty terapii zajęciowej, organizacje pozarządowe). Ważne znaczenie odegrają również podmioty ekonomii społecznej. W związku z koniecznością rozwoju sektora wsparcia osób wymagających opieki, w AKO przewidziane do realizacji są projekty mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego (skierowane do osób z niepełnosprawnościami, osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych), w których (pod opieką specjalistów) osoby tam przebywające będą przygotowywane do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagane w codziennym funkcjonowaniu. Rozwijane będą także formy opieki na odległość, w tym teleopieki. W ramach celu szczegółowego podjęte zostaną działania związane z integracją uchodźców i migrantów zagranicznych, szczególnie w warunkach prowadzonej za wschodnią granicą Polski wojny w Ukrainie, polegające przede wszystkim na poprawie dostępu do edukacji oraz służby zdrowia, a także poprawie różnych aspektów związanych z życiem w Polsce. Wspierane będą również działania na rzecz rozwoju społeczeństwa przyjmującego, które powinno umożliwiać pełne uczestnictwo migrantów w życiu społecznym, gospodarczym oraz kulturalnym. W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób pochodzenia migracyjnego realizowane zostaną działania informacyjno-promocyjne podnoszące świadomość na temat polityk antidyskryminacyjnych. Rozwijana będzie także piecza zastępcza oraz aktywna polityka prorodzinna i rozwój opieki nad dziećmi do lat 3, poprzez wsparcie budowy i funkcjonowania żłobków oraz innych, zindywidualizowanych form opieki.

Ważne znaczenie odegra realizacja unijnej polityki deinstytucjonalizacji usług społecznych w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w środowisku lokalnym. Wspierany będzie m.in. rozwój asystencji osobistej dla osób z niepełnosprawnościami, upowszechnianie i rozwój Centrów Opiekuńczo-Mieszkalnych, rozwój usług sąsiedzkich, opieki wytchnieniowej, otwarcie Domów Pomocy Społecznej na usługi środowiskowe, rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, a także pomoc w obszarze bezdomności.

Główne kierunki działań:

- 3.2.1. Rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę.
- 3.2.2. Realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki.
- 3.2.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.
- 3.2.4. Wsparcie usług opiekuńczych, teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego.
- 3.2.5. Realizacja włączającej społecznie polityki migracyjnej.
- 3.2.6. Rozwój pieczy zastępczej oraz wzmocnienie funkcji rodziny i opieki nad dziećmi do lat 3.
- 3.2.7. Rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych.

Cel szczegółowy 3.3.

Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.

Rozwój sektora kultury to jedno z ważnych zadań Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska do 2030 roku. W AKO będą realizowane przedsięwzięcia zmierzające do stworzenia dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego, integrującego jednostki samorządu terytorialnego obszaru. W ramach tego typu działań dojdzie do sieciowania miejskich, gminnych i powiatowych instytucji kultury. Ich wspólna oferta stworzy na poziomie AKO efekt synergii, pozwalający na wyłonienie ponadlokalnego sieciowego produktu kulturalnego. W AKO występuje także wiele obiektów materialnego dziedzictwa historycznego – będą one w ramach możliwości finansowych JST chronione i rewitalizowane. Zrealizowane zostaną przedsięwzięcia tego typu w ramach chronionych założeń urbanistycznych, zabytkowych parków, zespołów pałacowych, zamków, klasztorów, budynków administracyjnych i mieszkalnych, kościołów, kaplic, cmentarzy i innych budowli. Ważne znaczenie ma modernizacja Klasztoru oo. Franciszkanów w Kaliszu w celu rozwoju i zwiększenia jego dostępności do prowadzenia działalności kulturalnej. Wspierana będzie także polityka tworzenia dokumentów programowych i strategicznych zmierzających do ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego (w tym w obszarach rewitalizacji i w zgodzie z zapisami regulującymi politykę planistyczną gmin). Doprowadzi to do upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego wśród lokalnej społeczności. Ponadto, szczególnie na obszarach rewitalizacji, istotne są inicjatywy prywatne, których założenia dadzą impulsy rozwojowe dla całej AKO. Ważne, dla właściwego kształtowania przestrzeni kulturowej są uchwały krajobrazowe, które umożliwią regulowanie zasad umieszczania reklam, obiektów małej architektury oraz ogrodzeń, w szczególności w ścisłych centrach miast i wsi. Oprócz ochrony i renowacji obiektów dziedzictwa kulturowego, wspierać należy realizację zadań instytucji kultury, które wzmocniają społeczną świadomość historyczną i wpływają na poziom rozwoju kulturowego społeczności lokalnej. Dotyczy to ośrodków kultury, akceleratorów kultury, filharmonii, teatrów, bibliotek, muzeów. Ich ponadlokalna oferta będzie wspierana i promowana w ramach SAKO.

Główne kierunki działań:

- 3.3.1. Stworzenie dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- 3.3.2. Renowacja obiektów zabytkowych.
- 3.3.3. Wsparcie rozwoju instytucji kultury.

Cel szczegółowy 3.4.

Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców.

Obszar AKO mimo typowo nizinnego charakteru odznacza się dużym nagromadzeniem miejsc i form atrakcyjnych dla rozwoju ruchu turystycznego i aktywności fizycznej. Dlatego SAKO powinno dążyć do tworzenia wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwoju wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej. W Aglomeracji będą kontynuowane projekty polegające na organizacji wydarzeń sportowych, podnoszących poziom aktywności fizycznej i integrujących lokalne społeczności. Ponadto, w celu przyciągnięcia i zatrzymania turystów opracowane zostaną kompleksowe pakiety pobytowe, oparte na odpowiednio przygotowanych produktach turystycznych. SAKO zrealizuje zamierzenia polegające na wsparciu dla rozwoju atrakcyjnej, szerokiej oferty turystyczno-rekreacyjnej, w tym budowie rozpoznawalnej marki (marek) turystyczno-rekreacyjnej Aglomeracji, która stanowić ma skuteczne narzędzie rozwoju produktów turystycznych na terenie AKO. Stworzenie wartościowego produktu turystyczno-rekreacyjnego wymaga podjęcia działań sieciujących, dokonania analizy atrakcyjności obszaru Aglomeracji, rozpoznania profilu turysty, opracowania planu działania, a także komercjalizacji wspólnego sieciowego produktu. Ważnym kierunkiem działań będzie również wspólna promocja i informacja turystyczna AKO, rozwój potencjału szlaków turystyki pieszej, rowerowej, samochodowej i kolejowej, turystyki pielgrzymkowej oraz wzmocnienie oferty turystycznej. Wspierać należy także rozwój agroturystyki, wykorzystującej lokalne zasoby i specjalizacje jako kierunku uzupełniającego i wspierającego aktywność rolniczą. W ośrodkach wiejskich i małych miastach wykorzystana zostanie miejscowa twórczość kulturalna, rzemieślnicza jako efekt istnienia lokalnego dziedzictwa. Oprócz działań miękkich, zmierzających do wytworzenia produktów turystycznych, wspierać trzeba inwestycje w rozwój infrastruktury turystycznej – zarówno tej publicznej i sieciowej (szlaki turystyczne, wiaty, miejsca przebywania turystów), jak i prywatnej, związanej z komercyjnymi usługami turystycznymi. SAKO będzie także dążyć do rozwoju szczególnie istotnych produktów kulturalnych i turystycznych, w tym przede wszystkim kolei wąskotorowej, która jest unikalnym zasobem historycznym, integrującym kilka jednostek samorządu terytorialnego AKO.

Główne kierunki działań:

- 3.4.1. Tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej.
- 3.4.2. Wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- 3.4.3. Rozwój infrastruktury turystycznej.
- 3.4.4. Wykorzystanie i wsparcie dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej.

Cel szczegółowy 3.5.

Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Stowarzyszenie będzie kontynuowało działania wzmacniające i wspierające rozwój integracji społecznej oraz aktywności obywatelskiej poprzez popularyzację i aktywne wykorzystanie metod partycypacji społecznej i dialogu społecznego. Narzędzia włączające przedstawicieli społeczności lokalnych w proces tworzenia polityk rozwojowych zostaną wykorzystane przy tworzeniu dokumentów strategicznych, programowych, planistycznych oraz przy projektowaniu inwestycji. SAKO powinno dążyć do podniesienia jakości działań partycypacyjnych i konsultacyjnych, które wpłyną na włączenie przedstawicieli społeczności lokalnych do procesu podejmowania decyzji – w tym z wykorzystaniem form interaktywnych i zdalnych. Ważne znaczenie będzie miało utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Aktywizacji i Integracji Seniorów oraz osób starszych, które zapewni odpowiednią infrastrukturę dla animowania aktywności obywatelskiej. Ukształtowany zostanie także pozytywny wizerunek terytorium lokalnego i regionalnego, a poprzez to wzmocni się poczucie dumy i pozytywnej identyfikacji z miejscem zamieszkania. Doprowadzi to finalnie do podniesienia świadomości lokalnej i regionalnej. Ponadto, w Aglomeracji realizowane będą inicjatywy skierowane na różne grupy społeczne (integracja międzypokoleniowa), w szczególności osoby starsze. Biuro SAKO jest animatorem i kreatorem działań na rzecz poprawy osób starszych w regionie, współpracującym w tym zakresie m.in. z Samorządem Województwa Wielkopolskiego, Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Poznaniu oraz z Obywatelskim Parlamentem Seniorów. Kontynuowane będą, prowadzone od ponad 6 lat działania na rzecz poprawy jakości życia Seniorów i osób starszych na obszarze AKO, w tym integracji i aktywizacji międzypokoleniowej. Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zostało wyróżnione certyfikatem Światowej Organizacji Zdrowia za otwarte podejście do osób starszych i zaangażowanie w tworzenie środowiska przyjaznego dla Seniorów. Jako członek „Światowej Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Osobom Starszym” SAKO będzie w dalszym ciągu promować aktywizację Seniorów i osób starszych, współpracować z innymi Członkami Sieci oraz promować wartości i zasady WHO. Jako ciało doradcze Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej nadal będzie funkcjonować Aglomeracyjna Rada Seniorów oraz powołana przy SAKO Delegatura Wielkopolska Obywatelskiego Parlamentu Seniorów. Działania z zakresu polityki senioralnej będą oparte na dokumencie strategicznym Stowarzyszenia pn. „Polityka senioralna Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020–2027”, stanowiącym drogowskaz dla samorządów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w inwestycje, które dotyczą osób starszych. Dokument wyznacza szerokie działania odnoszące się zarówno do poprawy oferty kulturalnej, rekreacyjnej, sportowej czy edukacyjnej dla Seniorów, pobudzania ich aktywności społecznej, jak i uwzględniania ich potrzeb w inwestycjach publicznych. Zasadnicze znaczenie ma tworzenie warunków do wykorzystania zasobów społecznych, jakie posiadają Seniorzy, a w szczególności ich doświadczenia, wiedzy, wolnego czasu oraz zaangażowania społecznego. Wspierane będą Kluby Seniora, Koła Gospodyń Wiejskich i inne organizacje społeczne zrzeszające mieszkańców. Wzmacniać także należy również mechanizmy aktywizacyjne, w tym inicjatywy „Seniorzy pomagają Seniorom”, które przynoszą wymierne korzyści dla obu stron (np. pomoc przy zakupach, wizycie lekarskiej, wspólne spędzanie czasu). Integracja społeczności lokalnych powinna dokonywać się również poprzez aktywność obywatelską, przejawiającą się m.in. aktywnym udziałem w wyborach, przynależnością do stowarzyszeń czy organizacji społecznych. Społeczeństwo obywatelskie rozwijać należy poprzez nowe formy pobudzania aktywności takie, jak np. budżety obywatelskie. Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska będzie wspierać wszelkie aktywności społeczne, które nie tylko wzmacniają więzi i dają większe poczucie przynależności do danej społeczności, ale również wpływają na wzrost jakości życia mieszkańców. Ważną rolę będzie miało utworzenie Aglomeracyjnego Forum Kobiet, które będzie stanowić wspólną i bezpieczną przestrzeń dla kobiet narażonych na wykluczenie społeczne. Forum będzie przede wszystkim wspierać aktywizm społeczny i walkę o prawa kobiet, przeciwdziałać nierównościom

plciowym, działać na rzecz budowania większej świadomości na temat roli kobiet we współczesnym społeczeństwie, a także wspierać działania edukacyjne i prozdrowotne.

Główne kierunki działań:

- 3.5.1. Wzmocnienie partycypacji społecznej i dialogu społecznego.
- 3.5.2. Podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej.
- 3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.
- 3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.

Cel strategiczny 4.

Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.

AKO ze względu na swoją pozycję konkurencyjną w stosunku do ośrodków metropolitalnych jest w dużym stopniu zagrożona marginalizacją społeczno-ekonomiczną. Konsekwencją tego procesu może być niekorzystny drenaż kapitału ludzkiego i społecznego poprzez odpływ młodych osób do większych ośrodków miejskich, co w zasadniczy sposób wpływa na trendy rozwojowe obserwowane na jej obszarze. Należy jednak pamiętać, że AKO zachowuje nadal przewagę konkurencyjną w stosunku do pobliskich ośrodków miejskich, a to daje możliwość rozwoju obsługi sąsiednich powiatów. W związku z tym SAKO podejmie działania zmierzające do budowania silnej, ponadlokalnej pozycji gospodarczej AKO jako zintegrowanego z metropoliami ośrodka o wysokiej aktywności gospodarczej i społecznej poprzez m.in. integrację oferty terenów inwestycyjnych, wzmacnianie mechanizmów budujących postawy przedsiębiorcze oraz podniesienie poziomu aktywności gospodarczej, z szerokim wykorzystaniem formuły PPP. Instrumentami służącymi poprawie atrakcyjności inwestycyjnej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej będą działania zmierzające do wsparcia wiodących sektorów gospodarki, w szczególności przemysłu lotniczego, automatyki i przemysłu spożywczego, a także nowych obszarów wykazujących potencjał rozwojowy, zidentyfikowanych w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030. Z uwagi na rolniczo-ogrodniczą specyfikę Aglomeracji oraz tradycję gospodarczą tego obszaru, szczególne znaczenie będzie miało tworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa, ogrodnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, z uwzględnieniem ukierunkowania działań w ramach RIS 2030. Korzystając z bardzo dobrych doświadczeń współpracy ponadlokalnej, Stowarzyszenie AKO, przy rozwoju współpracy z sektorem prywatnym w formule PPP, podejmie wspólne działania na rzecz realizacji inwestycji infrastrukturalnych na poziomie OF oraz wzmocni współpracę nauki i biznesu oraz rozwój szkolnictwa wyższego w AKO, z uwzględnieniem RIS oraz działań na rzecz rozwoju wykorzystania ICT w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego, zielonego ładu, a także zrównoważonej mobilności, stanowiących priorytety rozwojowe UE. Cel strategiczny 4. będzie realizowany w ramach czterech celów szczegółowych.

Cel szczegółowy 4.1.

Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

AKO jest obszarem relatywnie dużej koncentracji działalności gospodarczej. Wykorzystanie tego zasobu będzie prowadziło do stworzenia i promocji marki gospodarczej Aglomeracji. Budowa marki i pozytywnego wizerunku gospodarczego skoncentruje się przede wszystkim na inteligentnych specjalizacjach AKO i branżach, które stanowią bazę ekonomiczną tego obszaru. Aby skutecznie przeciwdziałać drenażowi kapitału ludzkiego i społecznego oraz wzmacniać pozycję konkurencyjną w zakresie przyciągania inwestorów, w tym zagranicznych wspierać należy działania na rzecz tworzenia nowych terenów inwestycyjnych i ich rozwoju. Z działań inwestycyjnych w tym zakresie wyłączone zostaną obszary chronione, korytarze ekologiczne i ich sąsiedztwa oraz gleby o wysokiej klasie bonitacyjnej. Z kolei Stowarzyszenie, jako zinstytucjonalizowana forma współdziałania zrealizuje działania zmierzające do integracji oferty inwestycyjnej podmiotów publicznych i niepublicznych z obszaru AKO. Zadaniem SAKO będzie tworzenie warunków dla koordynacji aktywności w zakresie zarządzania terenami inwestycyjnymi oraz przygotowania wspólnej, zintegrowanej i spójnej oferty terenów inwestycyjnych dostępnych w JST zrzeszonych w AKO, a także jej szeroka i otwarta promocja (np. poprzez targi, kampanie reklamowe, materiały promocyjne), w tym przy wykorzystaniu formuły PPP. Pozwoli to zwiększyć skuteczność podejmowanych działań i ograniczyć negatywne skutki konkurencji wewnętrznej w przedmiotowym zakresie. Wspierać należy również rozwój IOB oraz klastrów. Ponadto SAKO spopularyzuje wśród JST wykorzystanie w procesie inwestycyjnym formuły partnerstwa publiczno-prywatnego. Ważne znaczenie odegra także rozwój przedsiębiorstw w oparciu o inteligentne specjalizacje zidentyfikowane w Regionalnej Strategii Innowacji dla Wielkopolski 2030, tj. budownictwo, przemysł czasu wolnego, energetyka OZE, przemysł 4.0, technologie wodorowe, gospodarka obiegu zamkniętego, przemysł precyzyjny, biotechnologia, kosmonautyka i przemysł chemiczny. Wzmacniany będzie potencjał produkcyjny branży meblarskiej, spożywczej, kotlarskiej oraz technologii lotniczej, przemysłu elektromaszynowego i automatyki. Ważny jest również rozwój kompetencji w zakresie inteligentnych specjalizacji.

Główne kierunki działań:

- 4.1.1. Stworzenie i promocja marki gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- 4.1.2. Wsparcie terenów inwestycyjnych oraz integracja oferty inwestycyjnej.
- 4.1.3. Wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu.
- 4.1.4. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego.
- 4.1.5. Wsparcie rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach inteligentnych specjalizacji.

Cel szczegółowy 4.2.

Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.

Rolnictwo oraz przetwórstwo rolno-spożywcze odgrywają ogromną rolę w gospodarce AKO. Lokalna produkcja żywności i jej przetwarzanie na miejscu mają istotne znaczenie nie tylko w aspekcie bezpieczeństwa żywnościowego, ale także w tworzeniu potencjału gospodarki. SAKO będzie więc realizować (we współpracy z producentami oraz organizacjami gospodarczymi) przedsięwzięcia promujące lokalne produkty poprzez m.in. tworzenie lokalnych rynków zbytu (w tym przede wszystkim żywności ekologicznej), wspieranie, profilowanie

oraz integrację specjalizacji lokalnych i producentów rolnych w dziedzinach takich, jak sadownictwo, uprawy szklarniowe, pszczelarstwo, przetwórstwo runa leśnego, produktów rolnych i ryb. Biorąc pod uwagę aspekt środowiskowy, wspierać trzeba interakcje między ludźmi, zachowanie i wzmocnienie kapitału naturalnego, optymalizację (nie maksymalizację) wydajności zasobów naturalnych. W Aglomeracji realizowane będą również przedsięwzięcia zmierzające do rozwoju wyspecjalizowanego i zaawansowanego technologicznie rolnictwa regeneratywnego, hodowli ryb oraz przetwórstwa rolno-spożywczego. Wzmacnianie inteligentnych specjalizacji w rolnictwie przyczyni się do poszerzenia zasięgu oddziaływania AKO i zdobycia nowych rynków zbytu.

Główne kierunki działań:

4.2.1. Promocja produktów lokalnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

4.2.2. Integracja lokalnych producentów rolnych.

4.2.3. Rozwój inteligentnego i regeneratywnego rolnictwa.

Cel szczegółowy 4.3.

Integracja i wzmocnienie współpracy pomiędzy samorządami, sektorem nauki i biznesu.

Bardzo ważnym kierunkiem działań dla SAKO w najbliższych latach jest doprowadzenie do powstania Aglomeracyjnego Centrum Biznesu oraz powołanie Aglomeracyjnej Rady Gospodarczej, które staną się platformą integracji podmiotów gospodarczych oraz wymiany wiedzy w celu budowania wspólnego, aglomeracyjnego potencjału gospodarczego uwzględniającego zasoby lokalne, kierunki RIS oraz priorytety rozwojowe UE. Podmioty te odegrają kluczową rolę w wspomaganie zielonej transformacji przedsiębiorstw. W AKO wspierane będą mechanizmy wzmacniające współpracę jednostek samorządu terytorialnego oraz współpracę międzysektorową, tj. pomiędzy sektorem publicznym i niepublicznym oraz pomiędzy nauką i biznesem, w tym z wykorzystaniem formuły PPP. Ważne w tym kontekście są lokalne grupy działania i inne sformalizowane organizacje współpracy różnych sektorów działalności. Tworzenie warunków dla współczesnego procesu rozwoju społeczno-gospodarczego Aglomeracji oparte na wzmacnianiu gospodarki opartej na wiedzy, czyli gospodarki wykorzystującej cechy jakościowe kapitału ludzkiego i społecznego danego obszaru skumulowanego w miejscowych uczelniach wyższych i organizacjach naukowych. SAKO będzie w dalszym ciągu wspierało funkcjonowanie nowopowstałego Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz otwieranie nowych, atrakcyjnych kierunków studiów w AKO dostosowanych do potrzeb rynku. Rozwój gospodarki opartej na wiedzy musi opierać się na silnej współpracy nauki i biznesu poprzez instytucje otoczenia biznesu oraz organizacje zajmujące się badaniami, rozwojem i podnoszeniem poziomu innowacyjności, z uwzględnieniem RIS 2030 oraz działań na rzecz rozwoju wykorzystania ICT w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego, zielonego ładu, a także zrównoważonej mobilności, stanowiących priorytety rozwojowe UE.

Główne kierunki działań:

4.3.1. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Biznesu.

4.3.2. Rozwój współpracy międzysektorowej.

4.3.3. Rozwój szkolnictwa wyższego.

4.3.4. Wsparcie działalności B+R+I.

Cel szczegółowy 4.4.

Wsparcie lokalnego rynku pracy.

W Aglomeracji obserwuje się niekorzystne tendencje polegające na wzroście udziału liczby osób długotrwale pozostających bez pracy, jak również stałą tendencję wzrostu stopnia zaawansowania procesu starzenia się ludności. Aby przeciwdziałać wykluczeniu tych grup społecznych, podejmować należy działania mające na celu zwiększenie ich aktywności zawodowych. Ważne znaczenie odegra wsparcie i promowanie idei samozatrudnienia oraz wzmacnianie aktywizacji osób bezrobotnych. Aktywizacja ta będzie prowadzona poprzez działania edukacyjne, polegające m.in. na organizowaniu kursów doszkalających i kursów pozwalających na przekwalifikowanie się, również poprzez możliwości korzystania z poradnictwa zawodowego (np. w zakresie metod aktywnego poszukiwania pracy, w zakresie funkcjonowania na rynku pracy). Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości wzmacniającej aktywności gospodarcze oparte będzie na przedsięwzięciach umożliwiających nabywanie niezbędnej wiedzy, umiejętności i kompetencji związanych z samodzielnym prowadzeniem działalności gospodarczej poprzez przygotowanie i realizację różnych form kształcenia (poszerzenie programów kształcenia w szkołach różnych typów, kursy, studia podyplomowe, itp.). SAKO wspólnie z placówkami oświatowymi oraz uczelniami wyższymi i organizacjami zrzeszającymi pracodawców wesprze potencjał osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej. Młode osoby zostaną włączone w proces nauki poprzez działania praktyczne, co zwiększy ich adaptację do zmian na rynku pracy oraz wzmocni potencjał kreatywny i innowacyjny.

Główne kierunki działań:

4.4.1. Promowanie samozatrudnienia.

4.4.2. Wsparcie działań aktywizujących osoby bezrobotne.

4.4.3. Wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.

Cel strategiczny 5.

Agglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.

Strategiczne znaczenie dla Aglomeracji ma podniesienie poziomu rozwoju instytucjonalnego. Ważne jest bowiem inteligentne zarządzanie i świadczenie usług publicznych wysokiej jakości. W założeniach realizacji tego celu strategicznego mieści się także poprawa sytuacji planistycznej, integracja lokalnych polityk przestrzennych i ograniczenie skutków chaosu przestrzennego wywołanego rozlewaniem się zabudowy mieszkaniowej na terenach wiejskich. W tym zakresie AKO dążyć będzie do realizacji założeń modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej (opisanego w rozdziale 4) oraz wdrożenia rekomendacji dla polityki przestrzennej. Prowadzone działania w zakresie polityk publicznych powinny zmierzać do rewitalizacji terenów zdegradowanych oraz wsparcia obszarów strategicznej interwencji zidentyfikowanych na różnych szczeblach (zob. rozdział 5).

W ramach realizacji z Bankiem Światowym i Komisją Europejską projektu pod nazwą „Obszary Funkcjonalne Unii Europejskiej”, powstanie „Analiza przestrzenna Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, będąca próbą integracji planowania przestrzennego na terenie AKO. Cel strategiczny 5. będzie realizowany poprzez trzy cele szczegółowe.

Cel szczegółowy 5.1.

Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja miast i wsi.

Analiza lokalnych polityk przestrzennych w AKO wskazuje na występowanie znaczących problemów w zakresie ładu przestrzennego. Dlatego szczególnie ważnym kierunkiem działań jest zwiększenie integracji planowania strategicznego i przestrzennego w AKO. Będzie to możliwe dzięki wdrożeniu ustaleń i rekomendacji dla zintegrowania lokalnych polityk przestrzennych zapisanych m.in. w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Rekomendacje te zostaną pogłębione w ramach doradztwa eksperckiego realizowanego dla SAKO w ramach projektu międzynarodowego „Functional Areas in the EU – Obszary Funkcjonalne UE” przez przedstawicieli Komisji Europejskiej i Banku Światowego. W ramach tej współpracy podjęte zostaną również działania na rzecz opracowania „Analizy przestrzennej Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, która stanie się podstawą do realizacji wspólnych i przemyślanych procesów rozwoju przestrzennego. Opracowanie wspólnej wizji przestrzeni AKO pozwoli pogodzić ze sobą dążenia gmin miejskich z dążeniami zintegrowanych gmin miejsko-wiejskich i wiejskich, w tym mniejszych miejscowości m.in. do planowania i lokalizowania nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej. Przyczyni się to do poniesienia jakości przestrzeni, a przez to jakości życia mieszkańców oraz do stworzenia zachęcających warunków dla inwestorów. Ponadto, aby zwiększyć integrację rozwiązań planistycznych w AKO, tworząc nowe opracowania planistyczne, gminy będą dążyć do zwiększenia spójności rozwiązań przestrzenno-funkcjonalnych. Dotyczy to w szczególności zamierzeń liniowych, inwestycji przy granicach gmin, a także tych o zasięgu ponadlokalnym (w zakresie transportu, ochrony środowiska, rozwoju infrastruktury technicznej). Aby ograniczyć rozlewanie się zabudowy, co częściowo jest następstwem niewielkiego pokrycia planistycznego, planuje się opracowanie dużych powierzchniowo miejscowych planów dla obszarów dotychczas nieobjętych takimi opracowaniami. Pozwoli to na ograniczenie liczby wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, a tym samym wspomocze przywracanie ładu przestrzennego. W tym względzie szczególnie ważne będzie np. uzupełnianie istniejącej zabudowy w jednostkach osadniczych oraz rozwój zabudowy na terenach do tego już przystosowanych, biorąc pod uwagę uwarunkowania transportowe, środowiskowe, kulturowe i demograficzne. Z pewnością impulsem przyspieszającym zmiany przestrzenne będzie funkcjonujący aglomeracyjny system informacji przestrzennej pod nazwą „Regionalna Zintegrowana Infrastruktura Informacji Przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (tzw. Akoportale). Intensyfikacja wykorzystania tej platformy w zakresie podejmowania decyzji planistycznych to priorytet rozwoju gmin AKO w najbliższych latach. W Aglomeracji kontynuowane będą działania w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych (rozumianej zgodnie z ustawą o rewitalizacji jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki). Z pewnością wyzwaniem w najbliższym czasie jest zastąpienie programów rewitalizacji wynikających z ustawy o samorządzie gminnym (LPRów), programami sporządzonymi zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji (GPRami). Przy spełnieniu tego warunku otworzą się nowe możliwości w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych w miastach i na terenach wiejskich, w tym także ważnych przestrzeni publicznych, które dotychczas nie doczekały się odnowy.

Główne kierunki działań:

- 5.1.1. Integracja planowania strategicznego i planowania przestrzennego w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- 5.1.2. Współpraca gmin i powiatów w zakresie kształtowania wspólnej polityki przestrzennej.
- 5.1.3. Rozwój aglomeracyjnego systemu informacji przestrzennej.
- 5.1.4. Rewitalizacja i odnowa terenów zdegradowanych.

Cel szczegółowy 5.2.

Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.

Gwałtowny rozwój społeczeństw cyfrowych przekłada się na globalne zapotrzebowanie na dostęp do usług publicznych online. O ile inwestycje w zakresie powszechnych mobilnych sieci komórkowych realizowane są bez zaangażowania finansowego samorządów, to istotną rolę SAKO będzie tworzenie warunków umożliwiających zwiększanie pokrycia siecią i jej unowocześnianie, w tym wsparcie budowy sieci nowej generacji (NGA) oraz eliminowanie tzw. białych plam w dostępie do Internetu. Jak pokazują wyniki analiz prowadzonych przez UKE szczególnie, gminy położone w środkowej i zachodniej części AKO cechują się wysokimi wskaźnikami atrakcyjności inwestycyjnej, co doprowadzi do realizacji wspólnych przedsięwzięć zmierzających do pozyskiwania środków oraz zachęcania operatorów telekomunikacyjnych do inwestycji w rozbudowę sieci światłowodowych. Dostęp do szerokopasmowego Internetu o wysokiej bezawaryjności i przepustowości to w obecnych uwarunkowaniach jeden z filarów funkcjonowania dużych i nowoczesnych przedsiębiorstw i organizacji. SAKO planuje realizację projektów zmierzających w stronę usieciowienia usług publicznych i tworzenia cyfrowych alternatyw dla tradycyjnych sposobów kontaktu mieszkańców z administracją. Ważne znaczenie ma rozwój aplikacji ISP oraz upowszechnianie komunikacji elektronicznej w instytucjach publicznych, np. poprzez wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów, chmury obliczeniowej, a także realizacja projektów z zakresu e-zdrowia i e-kultury, e-turystyki. Realizowane będą również działania prowadzące do stworzenia Aglomeracyjnego Centrum Danych i Analiz Lokalnych – analizy Big Data, które współcześnie są jednym z najważniejszych komponentów rozwoju terytorialnego. Utworzone Centrum wesprze samorządy lokalne w podejmowaniu decyzji publicznych w oparciu o wiarygodne i rzetelne analizy. W Aglomeracji będą także prowadzone przedsięwzięcia podnoszące kompetencje cyfrowe urzędników i pracowników szeroko pojętego sektora publicznego. Tego typu działania edukacyjne zostaną przeprowadzone wśród mieszkańców, szczególnie wśród grup wykluczonych cyfrowo. W związku z zagrożeniami, jakie spotykamy obecnie w sieci, SAKO rozpocznie współpracę z jednostkami samorządowymi i służbami mundurowymi w celu zwiększenia poziomu cyberbezpieczeństwa. Inwestycje mające na celu ochronę dostępności, poufności i integralności danych będą uzupełniały projekty dotyczące rozwoju e-usług i e-zasobów publicznych. Miasta, Gminy i Powiaty SAKO aktywnie i sprawnie zwiększą wykorzystanie rozwiązań *smart farming* (inteligentne rolnictwo), *smart city* (inteligentne miasto) i *smart village* (inteligentna wieś), np. w zakresie transportu, kultury, turystyki, promocji i informowania mieszkańców o ważnych lokalnych wydarzeniach.

Główne kierunki działań:

- 5.2.1. Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego.
- 5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.
- 5.2.3. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Danych i Analiz Lokalnych.
- 5.2.4. Rozwój kompetencji cyfrowych.

5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.

5.2.6. Zwiększenie poziomu wykorzystania rozwiązań smart farming, smart city i smart village.

Cel szczegółowy 5.3.

Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.

Obszar AKO łączy szereg powiazań funkcjonalnych, które były podstawą powołania Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska. Jest ono istotną, mocną stroną Aglomeracji, ponieważ stanowi znacznie dojrzałą i trwalszą formę współdziałania JST od umów czy porozumień komunalnych, które dominują w aktualnie działających partnerstwach Obszarów Funkcjonalnych. Ten kierunek integracji będzie nadal realizowany, tzn. w AKO będą budowane oraz rozwijane wewnętrzne i zewnętrzne sieci współpracy i partnerstwa ponadlokalne. Należy niezbędnie podjąć działania zmierzające do wzmocnienia kapitału instytucjonalnego Biura SAKO oraz zacieśniania sieci kooperacji między Biurem a poszczególnymi JST. Stowarzyszenie będzie dalej angażowało się w przedsięwzięcia i projekty międzynarodowe, które poprawią usieciowienie organizacji (np. realizowany wspólnie z Komisją Europejską i Bankiem Światowym projekt dotyczący Obszarów Funkcjonalnych UE czy też członkostwo w inicjatywie Komisji Europejskiej - misji „Adaptacja do zmiany klimatu”). Ponadto, SAKO wesprze JST w rozwoju kompetencji kadr lokalnych urzędów i instytucji publicznych. Ważnym kierunkiem działań dla Aglomeracji jest wzmocnienie systemu zarządzania bezpieczeństwem – szczególnie w kontekście zagrożeń wynikających z ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz wojny w Ukrainie.

Główne kierunki działań:

5.3.1. Budowanie wewnętrznej i zewnętrznej sieci współpracy oraz partnerstwa ponadlokalnego.

5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

5.3.3. Rozwijanie kontaktów międzynarodowych.

5.3.4. Rozwój kompetencji kadr lokalnych urzędów i instytucji publicznych.

5.3.5. Poprawa systemu zarządzania bezpieczeństwem, w tym poprzez koordynację służb odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe.

3.3. Identyfikacja projektów zintegrowanych

Identyfikacja celów strategicznych, celów szczegółowych oraz głównych kierunków działań rozpoczyna etap operacjonalizacji niniejszej Strategii poprzez zaplanowanie konkretnych przedsięwzięć, za pomocą których zostaną realizowane cele i kierunki działań. Z uwagi na możliwość pozyskania środków finansowych na realizację celów Strategii z różnych źródeł, zakłada się opracowanie kilku list projektów, w tym listy projektów zintegrowanych, przypisanych do konkretnego źródła finansowania oraz listy przedsięwzięć, dla których planuje się pozyskanie wsparcia poza formułą ZIT. Lista projektów przyjęta zostanie zgodnie z art. 34 ust. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 w formie odrębnej uchwały Rady Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej.

Na wyżej wskazanej liście zidentyfikowano projekty zintegrowane przypisane do finansowania w ramach dwóch programów polityki spójności na lata 2021–2027, tj. programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 oraz programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027. Każdy z projektów, zgodnie z „Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021–2027” powinien spełniać co najmniej jeden z dwóch warunków, a mianowicie:

- a. jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027;
- b. jest deklarowany wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych” lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich” mieszkańców co najmniej 2 gmin OF, i ma swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej Strategii.

Projekty ujęte na liście projektów zintegrowanych zaplanowanych do realizacji w ramach alokacji przyznanej Związkowi ZIT AKO w ramach programu FEW 2021–2027 oraz FEnIKS 2021–2027 spełniają przesłanki wynikające z „Zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021–2027”. Powiązania głównych kierunków działań z celami szczegółowymi programów polityki spójności na lata 2021–2027 przedstawiono na rycinie 3.4.

Projekty zaplanowane do realizacji w ramach programu FEW 2021–2027 przyczyniają się do rozwiązywania wspólnych problemów oraz skoordynowanego zaspokajania potrzeb obszaru objętego instrumentem ZIT, tj. Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej. Każdy projekt ma wpływ na więcej niż 1 gminę w Obszarze Funkcjonalnym AKO, a jego realizacja wynika zarówno z części diagnostycznej, jak i części kierunkowej Strategii. W ramach programu FEnIKS 2021–2027 zidentyfikowano projekty zintegrowane, których realizacja rozwiąże wspólne problemy rozwojowe OF AKO w obszarze transportu miejskiego.

Projekty wynikające ze Strategii zrealizują jeden lub kilka z następujących celów, a mianowicie będą:

- a. dążyć do neutralności klimatycznej;
- b. wpływać na zwiększenie dostępności do usług publicznych;
- c. realnie przekładać się na poprawę jakości życia mieszkańców;
- d. opierać się na inteligentnym zarządzaniu.

Rycina 3.4. Powiązanie celów szczegółowych programu FEW 2021-2027 i programu FENIKS 2021-2027 z głównymi kierunkami działań „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

<p>1 (ii). Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.</p>	<p>2 (viii). Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.</p>	<p>4(f). Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia (...).</p>	<p>4(l). Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.</p>
<p>5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.</p> <p>5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.</p>	<p>1.2.1 Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.</p> <p>1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.</p> <p>1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.</p> <p>1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości na temat skutków wykorzystania różnych form transportu.</p>	<p>3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.</p> <p>3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.</p> <p>3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.</p> <p>3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.</p>	<p>3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.</p> <p>3.5.4 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.</p> <p>5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.</p>
<p>2 (iv). Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.</p>			
<p>2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy.</p> <p>2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.</p> <p>2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.</p>			
			<p>5(i). Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu, rozwojowi społecznemu, gospodarczemu i środowiskowemu (...).</p>
			<p>5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.</p>

Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli na spójne planowanie rozwoju w kontekście większej skali i zależności między poszczególnymi JST AKO, a także przyczyni się do eliminacji ograniczeń terytorialnych oraz zapewnienia równego dostępu do usług i możliwości rozwojowych dla mieszkańców całej AKO. Zintegrowanie projektów ma wymiar terytorialny (projekty oddziaływać będą na różne JST należące do Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej) oraz tematyczny, tj. projekty będą rozwiązywać problemy oraz odpowiadać na potencjały i potrzeby zidentyfikowane w rozdziale 2. Synteza diagnozy, analiza uwarunkowań i powiązań strategicznych, oraz wynikać będą z celów szczegółowych i głównych kierunków działań określonych w podrozdziale 3.2. Wspólne planowanie i realizacja projektów będzie prowadzić do lepszej alokacji zasobów, współdzielenia infrastruktury, wymiany wiedzy i doświadczeń, oraz efektywnego wykorzystania potencjału AKO. Ponadto zintegrowany charakter projektów będzie sprzyjać budowaniu partnerstwa dualnego - międzygminnego i międzypowiatowego, co przełoży się na długotrwałą współpracę i zrównoważony rozwój Aglomeracji.

W tabelach 3.1. oraz 3.2. przedstawiono powiązanie celów strategicznych, celów szczegółowych oraz głównych kierunków działań niniejszej Strategii z celami szczegółowymi programu FEW 2021-2027 oraz programu FEnKS 2021-2027. Określono również, które z celów określonych w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” będą wpisywać się w zaplanowane do realizacji projekty. Ponadto, dla każdego z głównych kierunków działań wyznaczono jeden lub dwa wymiary zintegrowania. Merytoryczny opis definiujący zintegrowany charakter danego projektu został zamieszczony w fiszce projektowej konkretnego projektu.

Zrównoważona mobilność miejska i spójna sieć infrastruktury rowerowej na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Projekty zmierzające do realizacji celu szczegółowego 1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności, w tym kierunków działań: 1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej, 1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych, 1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych oraz 1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmacnianie mieszkańców świadomości na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu przyniosą największe efekty, kiedy będą realizowane w sposób zintegrowany. Zintegrowanie to będzie miało wymiar tematyczny, tj. projekty mają rozwiązywać wspólne, zdiagnozowane w rozdziale 2 problemy: 1. „Niezintegrowany transport publiczny kołowy i szynowy oraz brak spójnej sieci dróg rowerowych” oraz 3. „Brak istotnych węzłów przesiadkowych i obwodnic oraz niezadowolający stan dróg”, wzmacniać potencjały: 4. „Nowoczesny tabor autobusowy przewoźników miejskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą i węzły przesiadkowe w głównych ośrodkach AKO” i 5. „Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO”, a także odpowiadać na 1. „Potrzebę lepszego skomunikowania wewnętrznego AKO i lepszych połączeń transportowych Aglomeracji z otoczeniem”, w tym 1b. „Potrzebę budowania zrównoważonej mobilności w AKO, zarówno po stronie podaży – poprzez budowę infrastruktury (w tym rowerowej i pieszej) oraz systemów, jak i po stronie popytu – poprzez kształtowanie proekologicznych zachowań transportowych (w tym propagowanie ruchu rowerowego oraz pieszego)”. Ponadto będą one zintegrowane terytorialnie, ponieważ w projektach uczestniczyć będzie kilka JST należących do Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, które będą na siebie wzajemnie oddziaływać. Realizacja przedmiotowych kierunków działań sprawi, że podczas poruszania się po Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej nie będą odczuwalne granice jednostek samorządu terytorialnego. Planowane do realizacji przedsięwzięcia są identyfikowane w „Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

Na terenie wszystkich 25 JST Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej budowane i rozbudowane zostaną drogi dla pieszych i rowerów. Planowane do wsparcia odcinki wynikają z „Koncepcji rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, gdzie określono ich lokalizację. Budowa dróg dla rowerów poprawi spójność sieci rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, a docelowo przyczyni się do osiągnięcia wspólnego celu, tj. stworzenia zintegrowanej sieci rowerowej na jej terenie. W ramach rozwoju infrastruktury dla pieszych i rowerów lokowane będą parkingi bike&ride i park&ride oraz dodatkowe elementy infrastruktury w przestrzeni publicznej, które są kluczowe dla zapewnienia integralności sieci rowerowej z transportem publicznym.

Inwestycje w miejski tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą obejmą miasta Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Planowane działania skierowane zostaną do mieszkańców tych miast, a także mieszkańców okolicznych gmin, którzy korzystają z komunikacji miejskiej w celu dojazdu do pracy, uczelni lub szkoły. Zintegrowanie terytorialne będzie wzmacniane, gdy zakupiona flota pojazdów komunikacji miejskiej zacznie wyjeżdżać poza granice administracyjne miasta, zapewniając połączenia komunikacyjne pomiędzy głównymi miastami AKO.

Zintegrowane węzły przesiadkowe zostaną wybudowane lub przebudowane na obszarze kilku JST należących do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Inwestycje w tym zakresie pozwolą mieszkańcom AKO na dogodną zmianę środka podróży z własnego samochodu bądź roweru na pociąg lub autobus, ułatwiając przemieszczanie się po Aglomeracji. Poprawa skomunikowania na Obszarze Funkcjonalnym AKO zostanie wzmocniona poprzez rozwój systemów ITS.

Transportowe działania inwestycyjne będą uzupełniane działaniami „miękkimi” polegającymi na zmianie zachowań komunikacyjnych oraz zwiększeniu świadomości mieszkańców na temat negatywnych oddziaływań transportu. Ich realizacja obejmie mieszkańców kilku JST lub całej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych w ogólnodostępnych mediach i przestrzeni publicznej.

Wyżej wskazane działania realizują określone w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” cele projektu, dotyczące „dążenia do neutralności klimatycznej” i „poprawy jakości życia mieszkańców”. Zaplanowane zostały do realizacji w ramach dwóch programów polityki spójności, tj. FEINKS 2021-2027 oraz FEW 2021-2027, które są względem siebie komplementarne i przyczyniają się do osiągnięcia wspólnych rezultatów końcowych (tab. 9.2. i 9.3.).

Adaptacja do zmian klimatu na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

W ramach celu szczegółowego 2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu oraz przypisanych do niego głównych kierunków działań: 2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy oraz 2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury realizowane będą projekty zintegrowane, mające na celu zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańcom Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w warunkach zmieniającego się klimatu. Projekty te będą uzupełniane o działania edukacyjne przewidziane do realizacji w ramach głównego kierunku działania 2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej niniejszej Strategii. Zintegrowanie będzie miało wymiar tematyczny, tj. projekty mają rozwiązywać następujące problemy o zasięgu ponadlokalnym: 4. „Teren silnie lub ekstremalnie zagrożony suszą oraz inne problemy przyrodnicze (jakość wód, powietrza)” i 6. „Konsekwencje zmian klimatu” oraz odpowiadać na potencjał 5. „Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO” i 2. „Potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców AKO poprzez poprawę stanu środowiska i zieloną transformację”. Ponadto projekty będą wpisywać się w zdiagnozowane potrzeby i cele określone w dokumentach strategicznych, tj. „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” oraz „Ochrona i racjonalna gospodarka

wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, które wskazują, że zabezpieczenie dostaw wody oraz posiadanie alternatywnych źródeł zaopatrzenia na wypadek długotrwałej suszy powinno być traktowane jako priorytetowe zadanie i wyzwanie o zasięgu ponadlokalnym.

Ze względu na fakt, że planowane działania w ramach projektów będą realizowane na obszarze więcej niż jednej JST, zintegrowanie musi mieć również wymiar terytorialny. Działaniami w zakresie wsparcia zielono-błękitnej infrastruktury na terenach zurbanizowanych objęte zostaną miasta Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, z infrastruktury których skorzystają mieszkańcy okolicznych gmin OF AKO, oraz gminy miejsko-wiejskie. Wspólne planowanie, koordynacja i współpraca prowadzić będą do lepszych rezultatów i większej efektywności działań. Dzięki inwestycjom dotyczącym wprowadzania zieleni w zwartą zabudowę miast stworzone zostaną bardziej przyjazne dla mieszkańców AKO warunki, wpływające pozytywnie na samopoczucie i zdrowie mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Podjęte działania pozwolą na zatrzymanie i zagospodarowanie wód opadowych, co przyczyni się do przeciwdziałania zagrożeniom suszy i powodzi w rejonach silnie zurbanizowanych. Ponadto wpłyną na stłumienie hałasu z tras komunikacyjnych, na oczyszczenie powietrza i mikroklimat otoczenia.

Naturalna retencja wody ma wpływ na cały obszar hydrologiczny, a nie wyłącznie na obszar konkretnej gminy AKO. Woda, która jest zatrzymywana przez naturalne środki retencji, może wpływać na poziom wód gruntowych i cały system ekologiczny w danym obszarze. Zatem projekty dotyczące retencjonowania wody muszą mieć charakter ponadlokalny i muszą zrealizowane zostać w sposób zintegrowany. Podjęte na obszarze kilku sąsiadujących ze sobą JST działania, zwiększające retencje o charakterze techniczno-inżynierskim (np. oczka wodne, zastawki na rowach), pozwolą na zabezpieczenie dostaw wody oraz posiadanie alternatywnych źródeł zaopatrzenia na wypadek długotrwałej suszy.

Wszystkie zintegrowane projekty ukierunkowane na adaptację do zmian klimatu będą realizowały cel „dążenia do neutralności klimatycznej”.

Wysoka jakość edukacji w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

W ramach celu szczegółowego 3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach, w tym głównych kierunków działań: 3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, 3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych, 3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego oraz 3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, realizowane będą projekty zintegrowane w wymiarze zarówno tematycznym, jak i terytorialnym. Ich realizacja niwelować będzie problemy: 10. „Niski poziom zainteresowania szkolnictwem zawodowym wśród dzieci i młodzieży szkół podstawowych” i 9. „Depopulacja i starzenie się społeczeństwa”, wzmacniać będzie potencjał 8. „Duża liczba podmiotów usługowych o ponadlokalnym znaczeniu” oraz odpowiadać będzie na 3. „Potrzebę wzmacniania spójności społecznej, poczucia obywatelskości i tożsamości lokalnej”.

Działania edukacyjne skierowane do uczniów oraz rozwijające kompetencje nauczycieli i doradców zawodowych będą podejmowane w placówkach zlokalizowanych na obszarze kilku JST należących do Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska. Usługi edukacyjne mają charakter ponadlokalny, ponieważ oddziaływanie szkół ponadpodstawowych wykracza poza granice administracyjne jednej JST. Skierowanie wsparcia do tych placówek oświatowych przyniesie wartość dodaną dla całego obszaru Aglomeracji, ze względu na fakt, że uczęszczają do nich uczniowie z okolicznych gmin. Również działania skierowane do przedszkoli i szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie kilku gmin przelożą się na podniesienie jakości edukacji na obszarze kilku JST AKO oraz pozwolą na osiągnięcie wspólnych rezultatów. Wszystkie

zaplanowane do realizacji projekty przyniosą wspólny efekt synergii oraz zrealizują cel „zwiększenia dostępności do usług publicznych”, tj. usług edukacyjnych dla uczniów szkół i placówek systemu oświaty zlokalizowanych na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz implementować będą cel dotyczący „poprawy jakości życia mieszkańców”.

Integracja i aktywizacja mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Projekt zaplanowany do realizacji w ramach celu szczegółowego 3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego, w tym główne kierunki działań: 3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej oraz 3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne przyniesie największe korzyści dla mieszkańców Aglomeracji jeśli zostanie zrealizowany w sposób zintegrowany. Projekt zniweluje problem 9. „Depopulacja i starzenie się społeczeństwa” oraz odpowiadać będzie na 3. „Potrzebę wzmacniania spójności społecznej, poczucia obywatelskości i tożsamości lokalnej”. Projekt przyczyni się do realizacji wizji określonej w „Polityce senioralnej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020-2027”, w szczególności celów operacyjnych: 5. Intensyfikacja działań kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych i edukacyjnych skierowanych do Seniorów, 6. Rozwijanie integracji społecznej i międzypokoleniowej oraz 7. Rozwijanie aktywności społecznej i obywatelskiej Seniorów.

Projekt skierowany jest do Seniorów i osób starszych zamieszkujących obszar AKO jako grupy silnie narażonej na marginalizację, wykluczenie oraz izolację społeczną. Seniorzy z 22 gmin AKO będą się zryczać poprzez uczestnictwo we wspólnych działaniach integracyjnych i aktywizacyjnych. Udzielone wsparcie pozwoli na wykorzystanie zasobów społecznych, jakie posiadają Seniorzy, w tym ich doświadczenia, wiedzy i zaangażowania społecznego, a także zniwelowania barier, w szczególności komunikacyjnych i finansowych, w dostępie do różnych form aktywności. W ramach projektu wspierana będzie również działalność Aglomeracyjnego Forum Kobiet poprzez organizację wydarzeń dotyczących m.in. promowania różnorodności i inkluzji w miejscu pracy, edukacji na temat równości płci, budowania świadomości na temat roli kobiet we współczesnym społeczeństwie. Kompleksowe wsparcie oferowane mieszkańcom Aglomeracji, zarówno z obszarów miejskich, jak i wiejskich realnie i trwale wpłynie na realizację celu „poprawy jakości życia mieszkańców”, tj. osób starszych i kobiet, a także młodszych mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, którzy dzięki udziałowi w projekcie staną się bardziej empatyczni na potrzeby osób starszych oraz uzyskają wiedzę na temat kwestii dotyczących równości płci i negatywnych skutków stereotypizacji kobiet.

E-usługi publiczne w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

W ramach celu szczegółowego 5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych, w tym głównych kierunków działań: 5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych oraz 5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa zostaną realizowane projekty z zakresu rozwoju e-usług publicznych. Planowane wsparcie będzie zintegrowane tematycznie, tj. zniweluje problem 5. „Braki w infrastrukturze wodno-ściekowej i infrastrukturze gospodarki odpadami oraz niski poziom dostępności do dobrej jakości sieci telekomunikacyjnej” i problem 8. „Następstwa ekonomiczne i społeczne pandemii COVID-19”, wzmocni potencjał 5. „Priorytety Zielonego Ładu zgodne z potrzebami gmin AKO” oraz odpowiadać będzie na 5. „Potrzebę wdrożenia w AKO inteligentnych systemów zarządzania, w tym – o zasięgu ponadlokalnym”, w tym 5b. „Potrzebę rozwijania e-usług i ograniczania

wykluczenia cyfrowego". Z kolei integracja terytorialna obejmie wsparciem kilka JST AKO, które będą wdrażać rozwiązania z zakresu rozwoju elektronicznej administracji w samorządach. Wdrożenie założeń e-administracji na obszarze AKO przyczyni się do podniesienia jakości e-usług oferowanych mieszkańcom oraz poprawy sprawności działania lokalnych samorządów. Integracja działań przyniesie korzyści w zakresie efektywności i oszczędności zasobów, ponieważ JST będą bazować na wypracowanych wspólnie narzędziach. W konsekwencji zniwelowane zostaną dysproporcje między poszczególnymi JST w zakresie dostępności e-usług oraz zwiększona zostanie dostępność urzędów i jednostek im podległych.

Wykonane w partnerstwie projekty zrealizują cel „zwiększenia dostępności do usług publicznych”. Obywatele będą mogli załatwić swoje sprawy w dogodnym dla siebie czasie bez konieczności udawania się osobiście do urzędów i instytucji publicznych, co oszczędzi ich czas i zwiększy wygodę. Wdrożone projekty będą implementować również cel dotyczący „opierania się inteligentnym zarządzaniu”, ponieważ rozwój elektronicznych usług publicznych zredukuje koszty operacyjne, ograniczy biurokrację i przełoży się na usprawnienie procesów administracyjnych.

Wzmocnienie potencjału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Projekty dotyczące wzmocnienia potencjału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej umacniać będą potencjał 10. „Zinstytucjonalizowane formy współpracy JST, w tym szczególnie w formie Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska”, odpowiadać będą na 5. „Potrzebę wdrożenia w AKO inteligentnych systemów zarządzania na poziomie lokalnym i o zasięgu ponadlokalnym” oraz wpisywać się będą w cel szczegółowy 5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz, główny kierunek działania 5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. W ramach projektów wsparciem objęte zostaną działania na rzecz wzmocnienia potencjału Biura SAKO w wymiarze planistycznym, koordynacyjnym i monitoringowym poprzez zwiększenie kompetencji do zarządzania rozwojem w wymiarze subregionalnym. Udzielone wsparcie pozwoli na kontynuowanie zapoczątkowanych w perspektywie na lata 2014-2020 inicjatyw i działań, które wykraczają poza granice administracyjne danej JST. Dzięki wsparciu wzmocni się wymiana wspólnych doświadczeń w ramach OF AKO oraz rozwój partnerstwa ponadlokalnego. Podjęte działania zostaną ukierunkowane na nowoczesną formę współpracy. Projekty realizować będą określony w „Zasadach realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” cel dotyczący „opierania się na inteligentnym zarządzaniu”.

Tabela 3.1. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA		PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021–2027	
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT			DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.	1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.	Dążenie do neutralności klimatycznej.	terytorialny	↑	FEWP.03.02. Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w ramach ZIT.	2(viii). Wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.
			Poprawa jakości życia mieszkańców.	tematyczny			
	1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.	Dążenie do neutralności klimatycznej.	terytorialny	↑			
		Poprawa jakości życia mieszkańców.	tematyczny				

Tabela 3.1. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO–OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA		PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021–2027		
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT	terytorialny	tematyczny	DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY	
2. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.	2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczenie zjawiska suszy.	Dążenie do neutralności klimatycznej.		↑	FEWP.02.06. Zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe w ramach ZIT.	2(iv). Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.	
		2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.	Dążenie do neutralności klimatycznej.		↑			
	2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.	2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.	Dążenie do neutralności klimatycznej.		↑			

Tabela 3.1. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA		PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021–2027		
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT			DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY	
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.	3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑	FEWP.06.08. Edukacja przedszkolna, ogólna oraz kształcenie zawodowe w ramach ZIT.	4(f). Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełno- sprawnościami.	
			Poprawa jakości życia mieszkańców.					terytorialny
		3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.	3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑		
				Poprawa jakości życia mieszkańców.				
		3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.	3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑		
				Poprawa jakości życia mieszkańców.				
3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑			
			Poprawa jakości życia mieszkańców.					terytorialny

Tabela 3.1. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO–OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA		PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021–2027	
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT	terytorialny	tematyczny	DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY
5. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.	3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	↑	↑	FEWP.06.18. Integracja i aktywizacja społeczna oraz wsparcie potencjału w ramach ZIT.	4(i). Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
			3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.				
	5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.	3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	Poprawa jakości życia mieszkańców.	↑	↑	FEWP.01.04. Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych w ramach ZIT.	1 (ii). Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.
			Poprawa jakości życia mieszkańców.				
	5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.	3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑	FEWP.01.04. Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych w ramach ZIT.	1 (ii). Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.
			Opieranie się na inteligentnym zarządzaniu.				
	5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.	3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	Wpływanie na zwiększenie dostępności do usług publicznych.	↑	↑	FEWP.01.04. Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych w ramach ZIT.	1 (ii). Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.
			Opieranie się na inteligentnym zarządzaniu.				

Tabela 3.1. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA	DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT			
	5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.	5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Opieranie się na inteligentnym zarządzaniu.	nd.	FEWP.06.18. Integracja i aktywizacja społeczna oraz wsparcie potencjału w ramach ZIT.	4(l). Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.
			Opieranie się na inteligentnym zarządzaniu.	nd.	FEWP.07.04. Wspieranie instrumentów terytorialnych ZIT.	5 (i). Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 3.2. Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FENIKS 2021–2027.

„STRATEGIA ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”		„ZASADY REALIZACJI INSTRUMENTÓW TERYTORIALNYCH W POLSCE W PERSPEKTYWIE FINANSOWEJ UE NA LATA 2021–2027”		WYMIAR ZINTEGROWANIA		PROGRAM FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA WIELKOPOLSKI 2021–2027		
CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	GŁÓWNY KIERUNEK DZIAŁAŃ	CEL REALIZOWANY PRZEZ PROJEKT	terytorialny	tematyczny	DZIAŁANIE	CEL SZCZEGÓŁOWY	
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.	1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.	Dążenie do neutralności klimatycznej.			FENX.03.01. Transport miejski.	2(viii). Wsparcie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.	
			Poprawa jakości życia mieszkańców.					
			1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu.	Dążenie do neutralności klimatycznej.				
				Poprawa jakości życia mieszkańców.				

Źródło: Opracowanie własne.

Do każdego z kierunków działań przyjęto także system wskaźników monitorujących realizację założeń wynikających z dokumentu (rozdział 9). Ponadto zweryfikowano zgodność przyjętych celów strategicznych i kierunków działań z dokumentami wyższego rzędu, co zostało potwierdzone analizą przedstawioną w podrozdziale 3.4.

3.4. Spójność z dokumentami wyższego rzędu

„Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” określa priorytety rozwojowe Obszaru Funkcjonalnego AKO w perspektywie najbliższej dekady przy zachowaniu spójności z dokumentami strategicznymi, programowymi i planistycznymi wyższego rzędu. Dokument ten stanowi podstawę do kształtowania ponadlokalnej polityki rozwoju, uwzględniającej lokalne uwarunkowania rozwojowe oraz kompetencje, jakie posiadają jednostki samorządu terytorialnego działające w Stowarzyszeniu Aglomeracja Kalisko-Ostrowska. Zgodnie z zasadą programowania działań strategicznych na poziomie ponadlokalnym powinny być one ukierunkowane na aktywności, które wykraczają poza możliwości poziomu lokalnego, a których realizacja jest możliwa przy współpracy jednostek szczebla lokalnego, tworzących platformy dla podejmowania ponadlokalnych wspólnych, skutecznych i efektywnych przedsięwzięć.

Analiza powiązania Strategii z dokumentami wyższego rzędu obejmuje trzy poziomy programowania i realizacji polityki rozwoju: międzynarodowy, krajowy i regionalny. Jej celem jest wskazanie głównych priorytetów i rekomendacji, zapisanych w tych dokumentach, które zgodnie z wspomnianymi zasadami mogą zostać uszczegółowione poprzez działania zaplanowane do realizacji w niniejszej Strategii. Analiza uwzględnia w szczególności następujące opracowania:

- Agendę ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju (Agenda 2030);
- Europejski Zielony Ład;
- Strategię na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku);
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030;
- Krajową Politykę Miejską 2030;
- Umowę Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce;
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności;
- Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+.

Dokumenty, poddane analizie, zawierają cele i działania, które bezpośrednio lub pośrednio mają związek z celami rozwojowymi AKO. Do najistotniejszych zagadnień w nich ujętych i bezpośrednio powiązanych z tematyką niniejszej Strategii należą:

1. Konieczność kształtowania warunków dla rozwoju zrównoważonego zapewniającego dążenie do neutralności klimatycznej;

2. Wzmacnianie rozwoju zapewniające wzrost gospodarczy dla sprawiedliwego i prosperującego społeczeństwa żyjącego w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce;
3. Tworzenie warunków dla rozwoju społecznie wrażliwego i terytorialnie zrównoważonego, który zakłada rozwój regionów z wykorzystaniem ich potencjałów endogenicznych poprzez prowadzenie polityki regionalnej dostosowanej do specyfiki danego terytorium.

Poziom międzynarodowy.

Agenda ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju (2015) to światowa strategia stanowiąca odpowiedź na postępujące zmiany klimatu oraz skalę przekształceń środowiska naturalnego, które stają się realnym zagrożeniem dla całego świata i jego mieszkańców. Cele Zrównoważonego Rozwoju wyznaczają szeroką perspektywę zrównoważonej, sprawiedliwej i integracyjnej przyszłości. Wskazane priorytety działań zostały uporządkowane w strukturze 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” jest zgodna z założeniami Agendy 2030 i w sposób bezpośredni odpowiada na poniżej wskazane cele, które podkreślają konieczność podjęcia pilnych działań dla stworzenia warunków zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych.

Tabela 3.3. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Celami Zrównoważonego Rozwoju Agendy ONZ.

CEL STRATEGICZNY „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	11. Zrównoważone miasta i społeczności.
	9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	2. Zero głodu.
	6. Czysta woda i warunki sanitarne.
	7. Czysta i dostępna energia.
	11. Zrównoważone miasta i społeczności.
	12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja.
	13. Działanie w dziedzinie klimatu.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	15. Życie na lądzie.
	3. Dobre zdrowie i jakość życia.
	4. Dobra jakość edukacji.
	10. Mniej nierówności.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	11. Zrównoważone miasta i społeczności.
	9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura.
	8. Wzrost gospodarczy i godna praca.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	11. Zrównoważone miasta i społeczności.
	17. Partnerstwa na rzecz celów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Poziom unijny.

Europejski Zielony Ład (2019) stanowi strategię na rzecz wzrostu, której celem jest przekształcenie UE w sprawiedliwe i prosperujące społeczeństwo żyjące w nowoczesnej, zasobooszczędnej i konkurencyjnej gospodarce. Za priorytetowe uznano osiągnięcie do 2050 roku stanu zerowego poziomu emisji gazów cieplarnianych netto, oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużycia zasobów oraz stworzenie warunków, w których żaden mieszkaniec Europy ani żaden region nie może być defaworyzowany. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030” jest w pełni zgodna z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu, wpisując się zarówno w jego długookresowe priorytety, jak i bieżące działania operacyjne.

Tabela 3.4. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Europejskim Zielonym Ładem.

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	ELEMENTY EUROPEJSKIEGO ZIELONEGO ŁADU
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	<ul style="list-style-type: none">• Zerowy poziom emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	<ul style="list-style-type: none">• Dostarczenie czystej, przystępnej cenowo i bezpiecznej energii.• Zerowy poziom emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska.• Ochrona i odbudowa ekosystemów i bioróżnorodności.• Zmobilizowanie sektora przemysłu na rzecz czystej gospodarki i obiegu zamkniętego.• Od pola do stołu: sprawiedliwy, zdrowy i przyjazny środowisku system żywnościowy.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	<ul style="list-style-type: none">• Zmobilizowanie sektora przemysłu na rzecz czystej gospodarki i obiegu zamkniętego.• Wspieranie badań naukowych i pobudzanie innowacji.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	<ul style="list-style-type: none">• Budowanie i remontowanie w sposób oszczędzający energię i zasoby.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Europejskiego Zielonego Ładu.

Przedmiotowa zgodność zapewnia możliwość uzyskania finansowania projektów wskazanych na liście projektów do „Strategii rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030” przy wykorzystaniu zasobów europejskich środków publicznych, do których dostęp w perspektywie finansowej 2021-2027 będzie warunkowany m.in. zgodnością z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu oraz zasadą DNSH (z ang. *do no significant harm*) - „nie czyni poważnych szkód”.

Poziom krajowy.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) (2017) jest dokumentem określającym podstawowe uwarunkowania, cele oraz kierunki rozwoju kraju w perspektywie do 2030 roku. Sformułowany w dokumencie cel główny, który zakłada „tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym” jest realizowany poprzez cele szczegółowe dotyczące rozwoju gospodarczego, społecznego, a także poprawy aparatu państwowego w zakresie instytucji, włączenia społecznego i gospodarczego. „Strategia rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030” jest w pełni zgodna z założeniami SOR.

Tabela 3.5. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku).

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU	
	CELE SZCZEGÓLWE	OBSZARY WPLYWAJĄCE NA OSIĄGNIĘCIE CELÓW SOR
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	Transport.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	Energia. Środowisko.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	Kapitał ludzki i społeczny.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną. II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.	Cyfryzacja.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.	Cyfryzacja.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SOR.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (2019) jest głównym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie 2030 roku, rozwinięciem postanowień SOR w filarze II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Niniejsza Strategia jest spójna z celem głównym KSRR, jakim jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym” oraz jej trzema celami szczegółowymi:

1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.
2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.
3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Tabela 3.6. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO–OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	CELE SZCZEGÓŁOWE KRAJOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONALNEGO
1. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.
2. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.
3. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. 2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.
4. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. 1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów. 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym. 2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach. 3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.
5. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	1.2. Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. 1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. 3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem. 3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym. 3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KSRR.

Krajowa Polityka Miejska 2030 (2022) to dokument ukierunkowany na zrównoważony rozwój miast oraz miejskich obszarów funkcjonalnych, który wyznacza aktualne wyzwania oraz koordynuje polityki sektorowe odnoszące się do miast i ich obszarów funkcjonalnych. KPM 2030 uwzględnia cele i kierunki polityki rozwojowej dla obszarów miejskich zapisane w SOR oraz uszczegółowione przez KSRR. Istotną rolą dokumentu jest koordynacja polityk sektorowych, mających na celu inicjalizację oraz integrację działań podmiotów różnego szczebla na rzecz realizacji celów i wizji rozwoju MOF. „Strategia rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030 roku” odpowiada na wyzwania określone w KPM 2030.

Tabela 3.7. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajową Polityką Miejską 2030.

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	WYZWANIA KRAJOWEJ POLITYKI MIEJSKIEJ 2030
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	VI. Zapewnienie zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych. VII. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	IV. Niwelowanie negatywnych skutków zmian klimatu w miastach. V. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	VIII. Poprawa dostępności mieszkaniowej. X. Zwiększenie wykorzystania potencjału społecznego.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	IX. Poprawa zdolności inwestycyjnych miast.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	I. Dbłość o ład przestrzenny i estetyczny. II. Niwelowanie procesów chaotycznej suburbanizacji. III. Wzmocnienie współpracy samorządowej w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych. XI. Przyspieszenie tempa transformacji cyfrowej miast.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowej Polityki Miejskiej 2030.

Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce (2022) to dokument, który określa strategiczne kierunki programowania i ustalenia, dotyczące korzystania z funduszy europejskich w perspektywie finansowej UE 2021-2027. UP zakłada logikę programowania polityki spójności zgodną z oczekiwaniami Komisji Europejskiej oraz celami zawartymi w SOR, a także misji interwencji terytorialnej zapisanej w KSRR. Umowa Partnerstwa wskazuje, że Polska będzie realizować działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu szczegółowego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. W dokumencie wymieniono również instrumenty terytorialne służące efektywnemu wdrażaniu środków z funduszy europejskich, wśród których wyróżniono Zintegrowane Inwestycje Terytorialne wykorzystywane do wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego oraz współpracy jednostek samorządu terytorialnego na terenie MOF. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wykazuje spójność z interwencją UP, zakładając realizację działań rozwojowych w ramach pięciu celów polityki oraz wykorzystanie instrumentu ZIT do wspierania OF AKO. Poniżej wykazano przedmiotowe powiązania.

Tabela 3.8. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	CELE POLITYKI OKREŚLONE W UMOWIE PARTNERSTWA DLA REALIZACJI POLITYKI SPÓJNOŚCI 2021-2027 W POLSCE
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	2. „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”. 3. „Lepiej połączona Europa”. 5. „Europa bliższa obywatelom”.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	2. „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa”. 5. „Europa bliższa obywatelom”.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	4. „Europa o silniejszym wymiarze społecznym”. 5. „Europa bliższa obywatelom”.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	1. „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej”. 5. „Europa bliższa obywatelom”.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	1. „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej”. 5. „Europa bliższa obywatelom”.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie UP.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (2022) jest dokumentem określającym cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej w związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19. Środki z KPO pochodzą z europejskiego Funduszu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Celem głównym programu jest „odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjnej gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym”. Założenia niniejszej Strategii korespondują z celami szczegółowymi oraz komponentami KPO. Tym samym AKO jest przygotowana na dodatkowe wsparcie przewidywane do uruchomienia w ramach programu.

Tabela 3.9. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.

CELE STRATEGICZNE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	KRAJOWY PLAN ODBUDOWY I ZWIĘKSZANIA ODPORNOŚCI	
	CELE SZCZEGÓŁOWE	KOMPONENTY
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	2. Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności.	E. Zielona, inteligentna mobilność.
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	2. Zielona transformacja gospodarki oraz rozwój zielonej, inteligentnej mobilności.	B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności.
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	3. Wzrost kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki.	D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia.
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	1. Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa.	A. Odporność i konkurencyjność gospodarki.
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	1. Jakościowy, innowacyjny rozwój gospodarki prowadzący do zwiększenia jej produktywności, uwzględniający transformację cyfrową kraju i społeczeństwa.	C. Transformacja cyfrowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie KPO.

Poziom regionalny.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku (2020) jest podstawowym dokumentem określającym cele i kierunki rozwoju na terenie województwa wielkopolskiego. Działania rozwojowe podejmowane w ramach „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” będą przyczyniały się do osiągnięcia wyznaczonej w dokumencie wizji rozwojowej: „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa”, a także czterech celów strategicznych SRWW 2030:

1. Wzrost Gospodarczy Wielkopolski Bazujący na Wiedzy Swoich Mieszkańców.
2. Rozwój Społeczny Wielkopolski Oparty na Zasobach Materialnych i Niematerialnych Regionu.
3. Rozwój Infrastruktury z Poszanowaniem Środowiska Przyrodniczego Wielkopolski.
4. Wzrost Skuteczności Wielkopolskich Instytucji i Sprawności Zarządzania Regionem.

Tabela 3.10. Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” ze „Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku”.

CELE SZCZEGÓŁOWE „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”	CELE OPERACYJNE SRWW 2030
1.1 Rozwój zintegrowanego transportu.	3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa.
1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.	2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu. 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa.
2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.	3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.	3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej.	3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski. 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.
2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowisku systemu zagospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.	3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski.
3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.	1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy. 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom.
3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych.	2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie. 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom.
3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.	2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców.	2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.
3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie. 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu. 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług.
4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.
4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.	1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.
4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy między samorządami, sektorem nauki i biznesu.	1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.
4.4 Wsparcie lokalnego rynku pracy.	1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia.
5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja miast i wsi.	4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.
5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych	4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług.
5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.	4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług. 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie SRWW 2030.

Wyszczególnione w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” pakiety działań zawierają zadania odnoszące się bezpośrednio do obszaru Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, tj.:

1. Budowę Zbiornika Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie.
2. Inwestycje dotyczące drogi ekspresowej S11 w całym jej przebiegu oraz przebiegu drogi DK25 Ostrów Wielkopolski-Kalisz-Konin, w tym obwodnica Kalisza w ciągu tej drogi.
3. Rozwój infrastruktury lotniska w Ostrowie Wielkopolskim.
4. Dalszy rozwój Ostrowskiego Rynku Energetycznego.
5. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych największych miast Wielkopolski, w tym Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, a także rewitalizacja miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w tym Pleszewa.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania (2019) określa wymiar przestrzenny działań strategicznych w regionie Wielkopolski. PZPWW zawiera wskazania do działań w przestrzeni, których realizacja jest wypełnieniem zadań określonych przez SRWW 2030. PZPWW w ramach założeń odnoszących się do terytorializacji polityki rozwoju, wskazuje bezpośrednio na obszar AKO, traktując ją jako MOF ośrodka regionalnego. W charakterystyce tego obszaru zwraca się uwagę, że ma on charakter dwubiegunowego układu miejskiego wraz z otaczającymi gminami, w granicach którego główne impulsy rozwojowe kształtowane są przez dwa główne ośrodki: Kalisz i Ostrów Wielkopolski, będące miastami o charakterze usługowym i przemysłowym, skupiającymi szereg funkcji wyższego rzędu, m.in. z zakresu nauki i szkolnictwa wyższego, ochrony zdrowia, kultury, biznesu czy handlu. Stwierdza się również, że zespół miast Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego stanowi najważniejszy ośrodek gospodarczy, kulturalny, turystyczny, administracyjny czy edukacyjny na obszarze południowej Wielkopolski, a zasięg jego oddziaływania wykracza poza granice Wielkopolski. W dokumencie zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej dla AKO:

Cel 1. Kształtowanie efektywnej struktury sieci osadniczej.

Cel 2. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

Cel 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.

Cel 4. Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego.

Cel 5. Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego.

Cel 6. Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Wszystkie działania zaplanowane do realizacji w ramach „Strategii rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030 roku” charakteryzują się pełną zgodnością z założeniami PZPWW i określonymi w dokumencie zidentyfikowanymi zasobami oraz funkcjami AKO.

04

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje dla polityki przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej jest integralną częścią strategii rozwoju i odnosi się do całej jej treści. Ma on obrazować rozwój w perspektywie realizacji celów Strategii oraz w kontekście potencjalnych przeobrażeń przestrzeni w odpowiedzi na megatrendy i długoterminowe wyzwania rozwojowe (Markowski, 2019). Model nabiera szczególnego znaczenia w przypadku strategii ponadlokalnych, dla których nie ma obowiązku sporządzania dokumentów planistycznych, przedstawiających zmiany przestrzenne, inaczej niż ma to miejsce w przypadku gmin (studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin), czy też województw (plany zagospodarowania przestrzennego województwa) (Churski i in., 2022). W związku, z tym przy sporządzaniu niniejszej Strategii wymiar przestrzenny został uwzględniony w całym procesie sporządzania, na każdym jej etapie. Ponadto, zagadnienia przestrzenne zostaną pogłębione i bardziej uszczegółowione w analizie przestrzennej, która zostanie opracowana w ramach projektu „Obszary funkcjonalne Unii Europejskiej”, realizowanego przez Biuro SAKO wspólnie z Bankiem Światowym i Komisją Europejską.

W wymiarze przestrzennym strategii rozwoju ponadlokalnego uwzględnia się elementy niezbędne dla właściwego ukierunkowania polityki przestrzennej gmin, należących do obszaru funkcjonalnego, ze względu na spójność przestrzenną i społeczno-gospodarczą tego obszaru. Model w Strategii ponadlokalnej nie ma jednak pełnić roli „super-studium” lub planu ogólnego dla całości obszaru funkcjonalnego. Nie powinien więc przybierać formy planu pełnego strefowania obszaru, ale opierać się na zasadach:

1. **selektywności funkcjonalnej** - koncentracji na wybranych strategicznych formach i funkcjach zagospodarowania przestrzennego;
2. **selektywności przestrzennej** - ograniczającej zakres wskazywanych wytycznych i ustaleń przede wszystkim do obszarów istotnych z punktu widzenia całości obszaru funkcjonalnego;
3. **selektywności czasowej** - ograniczającej wskazywane procesy i działania w przestrzeni oraz związane z nimi obszary do okresu zgodnego z horyzontem czasowym Strategii.

Model ma więc charakter samoograniczający się pod względem swojego zakresu. Jednak w tak wyselekcjonowanych ramach powinien mieć charakter wiążący wobec planowania gminnego, zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023, poz. 977).

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO zawiera następujące elementy¹⁷:

1. Analizę kluczowych uwarunkowań rozwojowych, stanowiącą element analizy SWOT i przedstawioną w formie kartograficznej w rozdziale 2: Plansze: Środowisko przyrodnicze (ryc. 2.20.), Komunikacja (ryc. 2.6.) i Zagospodarowanie przestrzenne (ryc. 2.4.).
2. Podstawowe elementy zagospodarowania – przedstawioną w formie kartograficznej strukturę sieci osadniczej AKO na tle wybranych elementów zagospodarowania, stanowiącą podsumowanie wcześniejszych analiz. Plansza: Podstawowe elementy zagospodarowania (ryc. 4.1.).
3. Wizualizację kluczowych obszarów działań¹⁸ – przedstawione w formie kartograficznej rozmieszczenie stref zróżnicowanych procesów osadniczych stanowiących podstawę rozwoju przestrzennego AKO, do których przypisano cele strategiczne i określone w strategii kierunki działań. Plansza: Wizualizacja kluczowych obszarów działań (ryc. 4.2.).
4. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminach w odniesieniu do celów polityki przestrzennej AKO oraz – stref zróżnicowanych procesów osadniczych, przedstawionych w formie opisowej.

Ponadto, na bazie modelu, w dalszej części Strategii opisano i zaprezentowano w formie graficznej Obszary Strategicznej Interwencji (ryc. 5.1.).

Powyższe elementy modelu są ściśle powiązane z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania (PZPWW), przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą nr V/70/19 z dnia 25 marca 2019 roku.

¹⁷ Konstrukcja modelu, wobec braku wytycznych ustawowych, wykorzystuje wskazówki zawarte w podręczniku: Strategia rozwoju ponadlokalnego Poradnik praktyczny. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. 2022. Warszawa. <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-rozwoju-ponadlokalnego--poradnik-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego> [dostęp: 20.03.2022].

¹⁸ W związku z tym, że lista projektów stanowi odrębny dokument przyjęty uchwałą Stowarzyszenia AKO, w niniejszej strategii odstąpiono od wizualizacji kluczowych działań, a w to miejsce przedstawiono wizualizację kluczowych obszarów działań, powiązanych z celami strategicznymi i kierunkami działań.

4.1. Podstawowe elementy zagospodarowania

Na podstawowe elementy zagospodarowania AKO składają się tereny rolne i leśne, tereny zabudowane, tereny pod wodami powierzchniowymi, a także elementy infrastrukturalne, w szczególności drogi i linie kolejowe. Stanowią one podstawę dla kształtowania struktury osadniczej Aglomeracji, w której występuje ośrodek regionalny, ośrodek ponadlokalny i ośrodki lokalne (ryc. 4.1.). Struktura osadnicza ma jednocześnie determinującą rolę w rozwoju przestrzennym, wpływając tym samym na zrównoważony rozwój i zachowanie ładu przestrzennego na obszarze AKO. Zadaniem modelu będzie zatem określenie, jaka struktura osadnicza jest najefektywniejsza i jakie działania należy podejmować, aby taką strukturę ukształtować. Celem w tym względzie będzie „skoncentrowany zdecentralizowany” model osadnictwa, który uznaje się za najbardziej korzystny z punktu widzenia redukcji presji wywieranych na środowisko przyrodnicze przez rozrastające się aglomeracje miejskie (por. Mierzejewska, 2017). W modelu tym proponuje się tworzenie gęstszej sieci mniejszych miast, zintegrowanych w bardziej efektywny sposób z sąsiadującymi z nimi terenami rolniczymi (Delladetsima 2012).

Obszar AKO ma charakter rolniczy i rolniczo-leśny. Udział upraw rolnych w powierzchni wynosi ok. 58%, lasów ok. 26%, a jeziorność 0,5%. Tereny zabudowane w AKO stanowią niecałe 5% powierzchni, przy jednocześnie bardzo rozproszonej zabudowie, szczególnie na terenach wiejskich.

AKO należy w całości do dorzecza Odry, a w jego obrębie do zlewni Proсны, Baryczy oraz Warty. Główną rzeką odwadniającą omawiany teren jest rzeka Proсна wraz z jej dopływem Swędrnią oraz rzeką Barycz. Inne mniejsze ciekł to rzeki Bawół i Lutynia. Obszar AKO jest bardzo ubogi w naturalne zbiorniki wodne. Największą powierzchnię zajmują stawy rybne w gminie Przygodzice. Udział powierzchniowych form ochrony przyrody wynosi w AKO 29%. Ich koncentracja występuje przede wszystkim w południowo-zachodniej części Aglomeracji.

W obszarze AKO wewnętrzny układ drogowy tworzą drogi gminne i powiatowe oraz 9 dróg wojewódzkich nr: 442, 450, 444, 445, 447, 449, 470, 471 oraz 490. Główny układ komunikacyjny wiążący AKO z systemem dróg krajowych tworzą drogi krajowe: nr 11, 12 i 25, łączące 3 największe miejscowości – Ostrów Wielkopolski, Pleszew i Kalisz. Droga krajowa nr 36 w układzie wschód-zachód łączy Ostrów Wielkopolski z Krotoszynem. Przez obszar Aglomeracji biegnie wytyczony korytarz drogi ekspresowej. Trzon linii kolejowych przebiegających przez AKO stanowią następujące linie: LK nr 14: Łódź Kaliska – Tuplice (granica państwa); – LK nr 272: Kluczbork – Poznań Główny; – LK 355: Ostrów Wielkopolski – Grabowno Wielkie i LK 811: Stary Staw – Franklinów (zapewniająca bezpośredni przejazd z Kalisza w kierunku Poznania).

Strukturę osadniczą AKO tworzą: ośrodek regionalny Kalisza z Ostrowem Wielkopolskim, ośrodek ponadlokalny: Pleszew oraz ośrodki lokalne, miejskie i wiejskie: pozostałe miejscowości gminne AKO (ryc. 4.1.)¹⁹.

¹⁹ Opis struktury osadniczej AKO opiera się na zapisach PZPWW, s. 77.

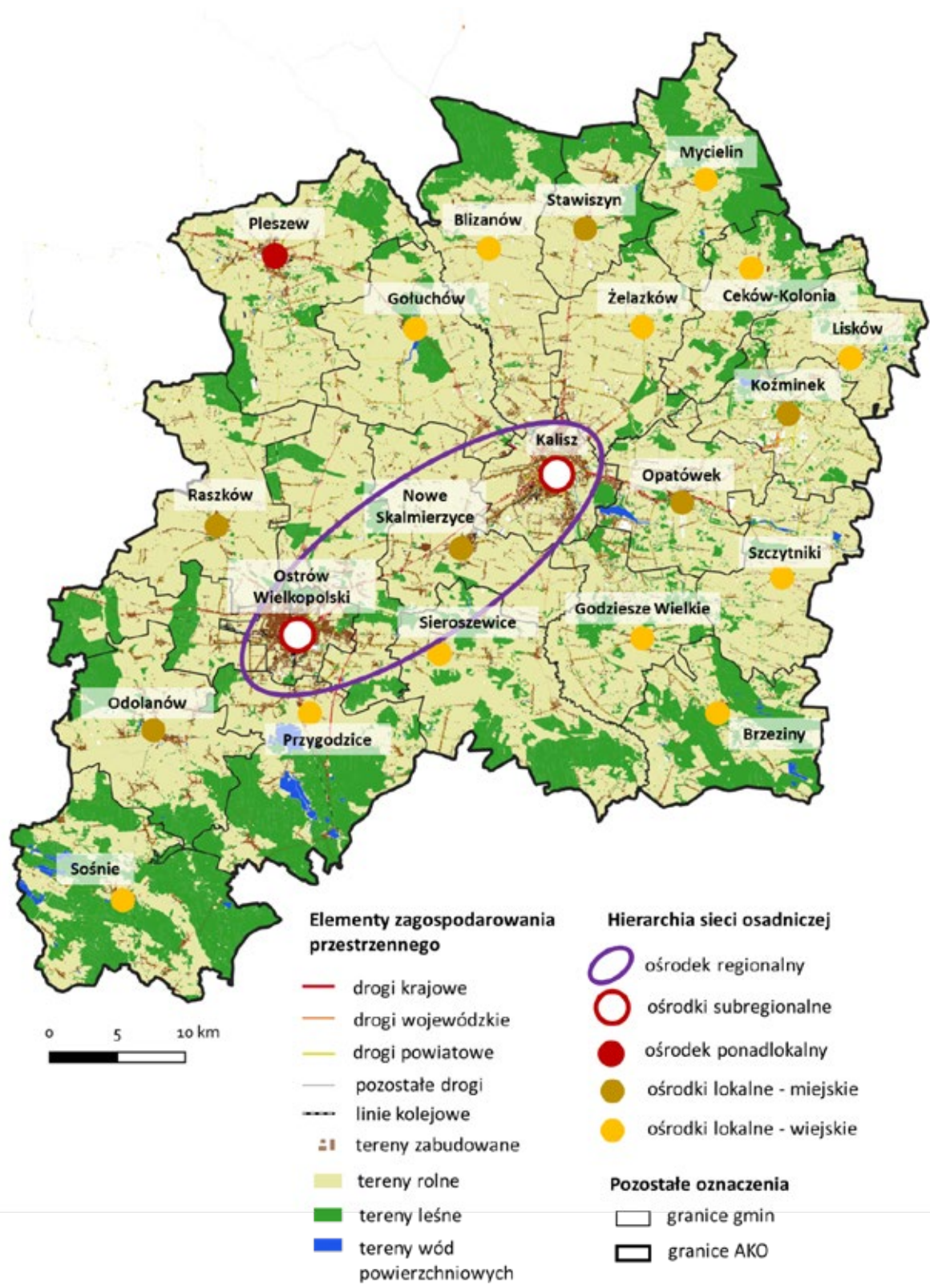
Ośrodek regionalny, składający się z dwóch ośrodków subregionalnych: Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego

– jako dwubiegunowy ośrodek regionalny stanowi ważny element równoważenia rozwoju środkowej części kraju. Istotnym aspektem działań na tym obszarze jest wzbogacanie funkcji usługowych wyższego rzędu stanowiących uzupełnienie oferty stolicy województwa – Poznania. Ośrodek predysponowany jest do rozwoju funkcji obsługi biznesu, kulturalnych, akademickich oraz inteligentnych specjalizacji regionalnych. Postępujący proces integracji funkcjonalno-przestrzennej Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego pozwala na dalszy rozwój i wzmocnienie funkcji o znaczeniu regionalnym i krajowym. Dynamika i skala zachodzących procesów rozwojowych na tym obszarze wyróżnia się na tle pozostałych miast województwa.

Ośrodek ponadlokalny miasto powiatowe Pleszew – stanowi centrum rozprzestrzeniania się rozwoju społeczno-gospodarczego oraz obszar koncentracji funkcji służących przede wszystkim obsłudze mieszkańców. Rozwój tego ośrodka odbywa się przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów, a jego przewaga konkurencyjna osiągnięta zostanie poprzez specjalizację funkcjonalną. Pleszew jako ośrodek ponadlokalny, dzięki poprawie jakości i dostępności świadczonych usług, aktywizować będzie także obszary wiejskie położone w jego otoczeniu.

Ośrodki lokalne – pozostałe ośrodki gminne, miejskie i wiejskie jako miasta i wsie stanowiące siedziby gmin, są podstawowymi ośrodkami świadczącymi usługi dla mieszkańców, których rozwój determinowany będzie miejscowym zapotrzebowaniem na nowe funkcje.

Rycina 4.1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - podstawowe elementy zagospodarowania.

Źródło: Opracowanie własne.

4.2. Wizualizacja kluczowych obszarów działań

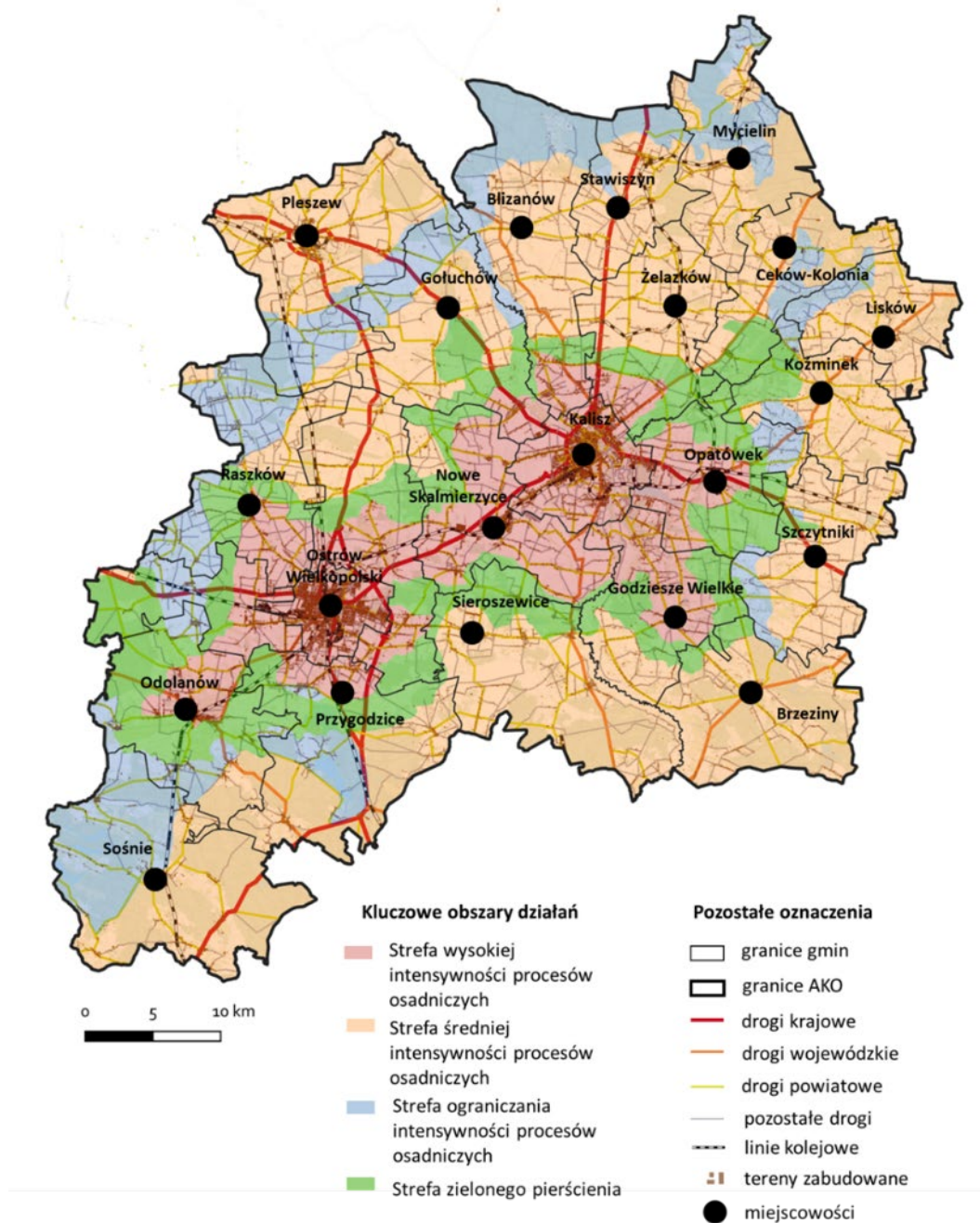
Polityka przestrzenna województwa wielkopolskiego polega na zapewnieniu zrównoważonego rozwoju wszystkich części regionu. Działania te zakładają kształtowanie optymalnej struktury funkcjonalno-przestrzennej, wynikającej z istniejących potencjałów, możliwości i ograniczeń dla rozwoju poszczególnych obszarów, ze szczególnym uwzględnieniem korzyści płynących z dyfuzji procesów rozwojowych z największych ośrodków miejskich. Jest to zgodne z modelem „miast samowystarczalnych”, w którym zwraca się uwagę na zwiększanie roli miast małych i średnich ośrodków, przy jednoczesnym ograniczaniu rozmiarów dużych aglomeracji, potrzebie integrowania zabudowy z elementami przyrodniczymi, większym zróżnicowaniu form użytkowania ziemi w miastach i na terenach podmiejskich oraz o przywracaniu w miastach wolnej przestrzeni i elementów przyrodniczych (Haughton, 1997).

Dla określenia kierunków zagospodarowania przestrzennego poszczególnych części województwa w PZPWW określono strefy zróżnicowanych procesów osadniczych. W niniejszej Strategii zostały one na nowo uporządkowane (tereny wiejskie gminy Pleszew włączono do strefy średniej intensywności procesów osadniczych, zrezygnowano z wprowadzania na terenie AKO strefy niskiej intensywności procesów osadniczych), uzupełnione o nowe ustalenia i wykorzystane do określenia kluczowych obszarów działań AKO²⁰ (ryc. 4.2.):

Strefa wysokiej intensywności procesów osadniczych obejmuje miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski oraz ich najbliższe otoczenie, stanowiąc obszar dynamicznych przekształceń społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych. Obszar ten charakteryzuje się najwyższą intensywnością przekształceń przestrzeni, związaną przede wszystkim ze zmianami sposobu użytkowania terenów rolniczych na funkcje mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne. Dobra lokalizacja, bezpośrednie związki przestrzenne z największymi ośrodkami miejskimi i silne procesy suburbanizacji generują dużą aktywność budowlaną, która często powoduje zapotrzebowanie na nowe tereny inwestycyjne. Intensywność procesów urbanizacyjnych skutkować może pojawianiem się nowych konfliktów przestrzennych na styku różnych form użytkowania i zagospodarowania terenów. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju strefy wymagać będzie koordynacji polityk przestrzennych dla przeciwdziałania niekorzystnym skutkom suburbanizacji, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z konieczności ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz powiązań komunikacyjnych i infrastrukturalnych. Strefa preferowana jest do rozwoju zróżnicowanych form zainwestowania oraz ograniczania intensyfikacji działalności rolniczej mogącej powodować negatywne oddziaływania na tereny mieszkaniowe.

20 Opis stref zróżnicowanych procesów osadniczych opiera się na zapisach PZPWW, s. 77-78.

Rycina 4.2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - wizualizacja kluczowych obszarów działań.

Źródło: Opracowanie własne.

W odniesieniu do strefy wysokiej intensywności procesów osadniczych uznaje się za priorytetowe następujące cele strategiczne i kierunki działań określone w niniejszej Strategii:

a. W zakresie celu strategicznego 1. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność:

- integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym (transportu kołowego i szynowego);
- tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej;
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach;
- zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej;
- rozwój lokalnego lotniska Michałków;
- tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej;
- rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE;
- inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych;
- inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych;
- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne;
- zmiana zachowań transportowych i wzmacnianie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu;

b. w zakresie celu strategicznego 2. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska:

- poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;
- rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa;
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno–ściekowej;
- rozwój edukacji ekologicznej;
- wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza;
- termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- wypracowanie i wdrożenie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi;
- zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie;
- wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów;
- zapobieganie powstawaniu odpadów (w tym przeciwdziałanie marnowaniu żywności) oraz ich segregacja „u źródła”;

c. w zakresie celu strategicznego 3. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:

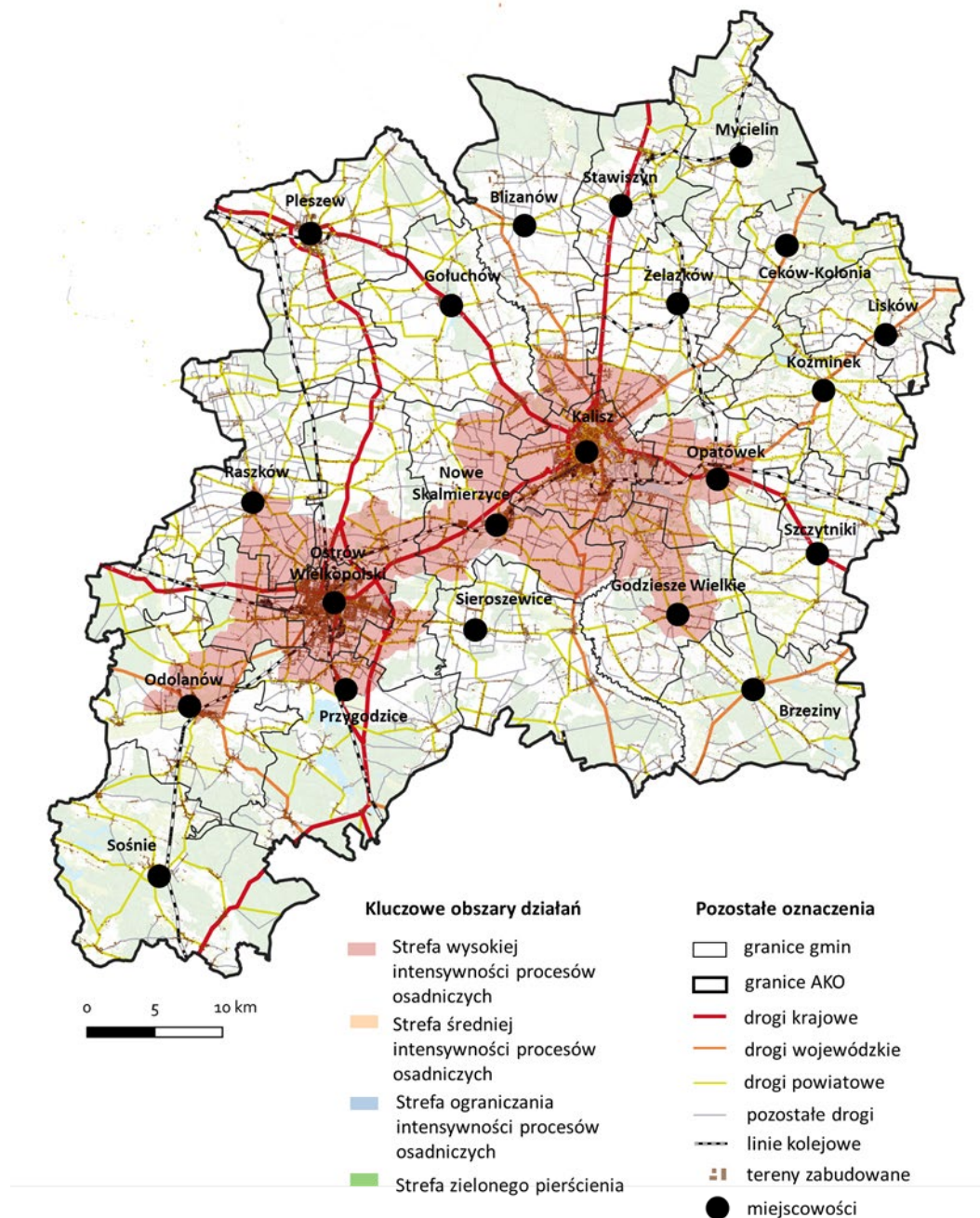
- wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;
- rozwój i doposażenie infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami;
- wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych;
- rozwój edukacji włączającej;
- rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego;
- doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Uniwersytetów III Wieku;
- rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę;
- realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki;
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;

- wsparcie usług opiekuńczych, teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego;
- realizacja włączającej społecznie polityki migracyjnej;
- rozwój pieczy zastępczej oraz wzmacnianie funkcji rodziny i opieki nad dziećmi do lat 3;
- rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych;
- stworzenie dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego i turystycznego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- renowacja obiektów zabytkowych;
- wsparcie rozwoju instytucji kultury;
- tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej;
- wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- rozwój infrastruktury turystycznej;
- wzmocnienie partycypacji społecznej i dialogu społecznego;
- podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej;
- rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej;
- promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne;

d. w zakresie celu strategicznego 4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą:

- stworzenie i promocja marki gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- wsparcie terenów inwestycyjnych oraz integracja oferty inwestycyjnej;
- wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu;
- rozwój partnerstwa publiczno-privatnego;
- wsparcie rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach inteligentnych specjalizacji;
- utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Biznesu;
- rozwój współpracy międzysektorowej;
- rozwój szkolnictwa wyższego;
- wsparcie działalności B+R+I;
- promowanie samozatrudnienia;
- wsparcie działań aktywizujących osoby bezrobotne;
- wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.

Rycina 4.3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - strefa intensywności procesów osadniczych.

Źródło: Opracowanie własne.

Strefa średniej intensywności procesów osadniczych obejmuje tereny położone w zasięgu oddziaływania Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego, w których absorpcja procesów rozwojowych i związki funkcjonalne z tymi miastami wytworzyły się w mniejszej skali, a intensywność przekształceń przestrzeni jest umiarkowana. Obszary te stanowią perspektywiczne przestrzenie inwestycyjne dla rozwoju istniejących jednostek, pomimo iż posiadają one znaczny potencjał rozwojowy dla zróżnicowanych form działalności gospodarczych. Istotną ich funkcję stanowi nadal rolnictwo, zwłaszcza na obszarach charakteryzujących się najbardziej korzystnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Ważnym działaniem będzie równoważenie ich rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego. Obszary te wymagają ponadto wzmocnienia istniejących relacji funkcjonalno-przestrzennych zarówno z Kaliszem i Ostrowem Wielkopolskim, jak i sąsiednimi ośrodkami powiatowymi będącymi lokalnymi centrami rozprzestrzeniania rozwoju i koncentracji usług. Strefa preferowana jest do wielofunkcyjnego rozwoju istniejących jednostek osadniczych z uwzględnieniem potrzeb rozwoju funkcji rolniczych.

W odniesieniu do strefy średniej intensywności procesów osadniczych uznaje się za priorytetowe następujące cele strategiczne i kierunki działań określone w niniejszej Strategii:

a. w zakresie celu strategicznego 1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność:

- integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym;
- tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach;
- zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój kolei aglomeracyjnej;
- tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej;
- rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE;
- inwestycje w tabor nisko i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych;
- inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych;
- wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne;
- zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu;

b. w zakresie celu strategicznego 2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska:

- poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;
- rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa;
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej;
- ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej;
- ochrona gleb i wsparcie terenów rolniczych;
- rozwój edukacji ekologicznej;
- wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce;
- wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza;
- termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym;
- wypracowanie i wdrożenie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi;
- zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie;
- wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów;
- zapobieganie powstawaniu odpadów (w tym przeciwdziałanie marnowaniu żywności) oraz ich segregacja „u źródła”;

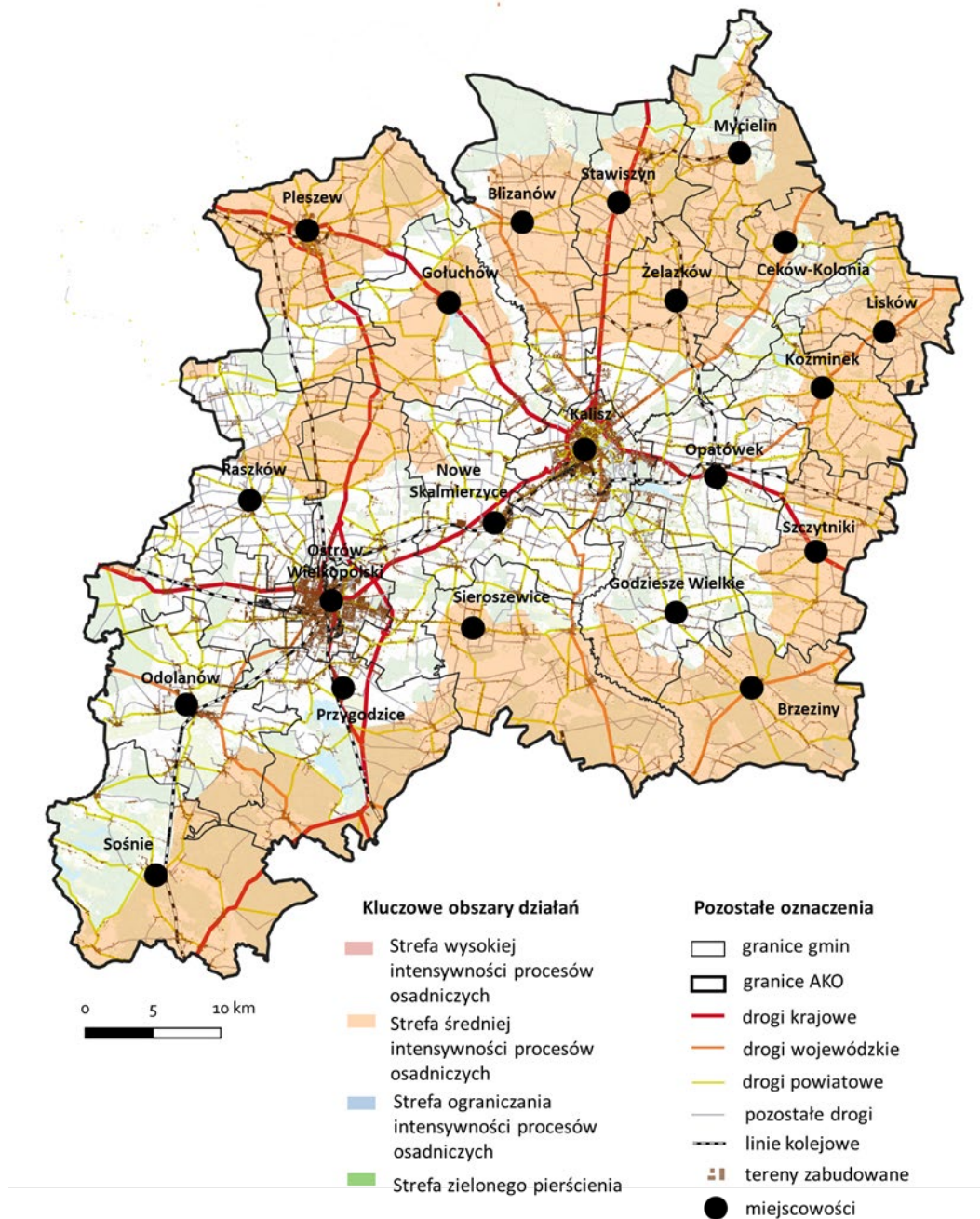
c. w zakresie celu strategicznego 3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:

- wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej;
- rozwój i doposażenie infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami;
- wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych;
- rozwój edukacji włączającej;
- rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego;
- doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę;
- realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki;
- aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin;
- wsparcie usług opiekuńczych, teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomagane;
- realizacja włączającej społecznie polityki migracyjnej;
- rozwój pieczy zastępczej oraz wzmacnianie funkcji rodziny i opieki nad dziećmi do lat 3;
- rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych;
- stworzenie dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego i turystycznego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej;
- wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- rozwój infrastruktury turystycznej;
- wykorzystanie i wsparcie dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej;
- wzmocnienie partycypacji społecznej i dialogu społecznego;
- podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej;
- rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej;
- promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne;

d. w zakresie celu strategicznego 4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą:

- promocja produktów lokalnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- integracja lokalnych producentów rolnych;
- rozwój inteligentnego i regeneratywnego rolnictwa;
- rozwój współpracy międzysektorowej;
- promowanie samozatrudnienia;
- wsparcie działań aktywizujących osoby bezrobotne;
- wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.

Rycina 4.4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - strefa średniej intensywności procesów osadniczych.

Źródło: Opracowanie własne.

Strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych obejmuje tereny pełniące istotne funkcje przyrodnicze, stanowiące podstawę systemu przyrodniczego województwa wielkopolskiego – obszary węzłowe o randze międzynarodowej, krajowej i regionalnej oraz korytarze ekologiczne dolin rzecznych. Tereny te wymagają ochrony przed intensyfikacją procesów osadniczych oraz kształtowania przestrzeni inwestycyjnej uwzględniającej konieczność zachowania funkcji i spójności systemu przyrodniczego.

W odniesieniu do strefy ograniczania intensywności procesów osadniczych uznaje się za priorytetowe następujące cele strategiczne i kierunki działań określone w niniejszej Strategii:

a. w zakresie celu strategicznego 1. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność:

- tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej;
- rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE;

b. w zakresie celu strategicznego 2. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska:

- poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;
- rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa;
- ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej;
- ochrona gleb i wsparcie terenów rolniczych;
- wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce;

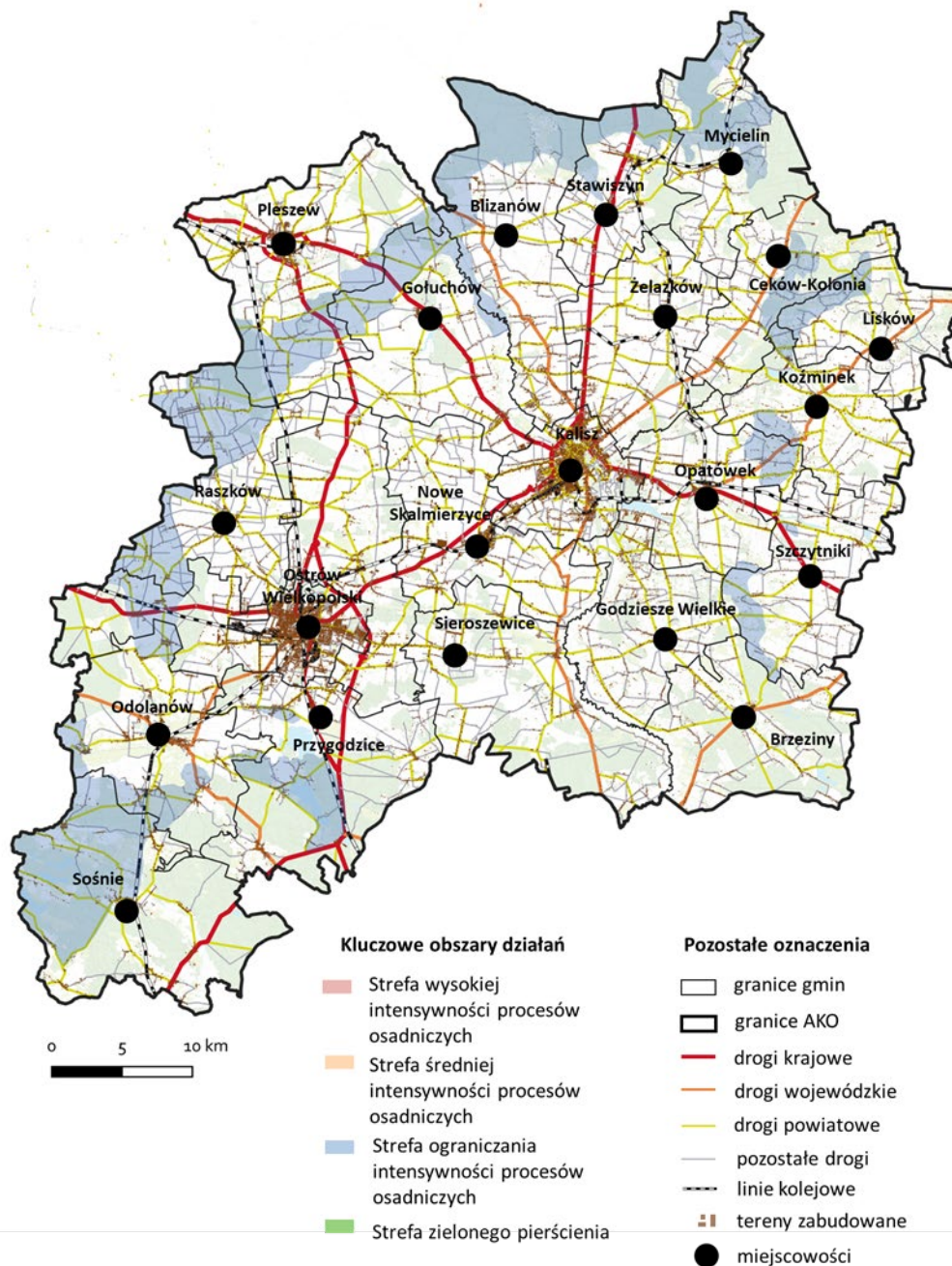
c. w zakresie celu strategicznego 3. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:

- tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej;
- wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej;
- rozwój infrastruktury turystycznej;

d. w zakresie celu strategicznego 4. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą:

- promocja produktów lokalnych Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej;
- integracja lokalnych producentów rolnych;
- rozwój inteligentnego i regeneratywnego rolnictwa.

Rycina 4.5. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych.

Źródło: Opracowanie własne.

Strefa zielonego pierścienia obejmuje tereny położone pomiędzy strefami wysokiej i średniej intensywności procesów osadniczych wokół Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego. Tworzą je przede wszystkim tereny objęte formami ochrony przyrody (w tym rezerwaty przyrody w granicach innych form ochrony przyrody), kompleksy leśne, doliny rzeczne oraz tereny otwarte (przeważnie rolne), wolne od zwartej zabudowy lub w znacznym stopniu niezabudowane. Celem wyznaczenia strefy zielonego pierścienia jest prawidłowe kształtowanie relacji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym, w tym ograniczanie presji urbanizacyjnej, a tym samym poprawa jakości życia mieszkańców największych miast AKO (Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego) poprzez zapewnienie miejsca rekreacji w bliskim sąsiedztwie miejsca zamieszkania.

W odniesieniu do strefy zielonego pierścienia uznaje się za priorytetowe następujące cele strategiczne i kierunki działań określone w niniejszej Strategii:

a. w zakresie celu strategicznego 1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność:

- tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej;
- rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE;

b. w zakresie celu strategicznego 2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska:

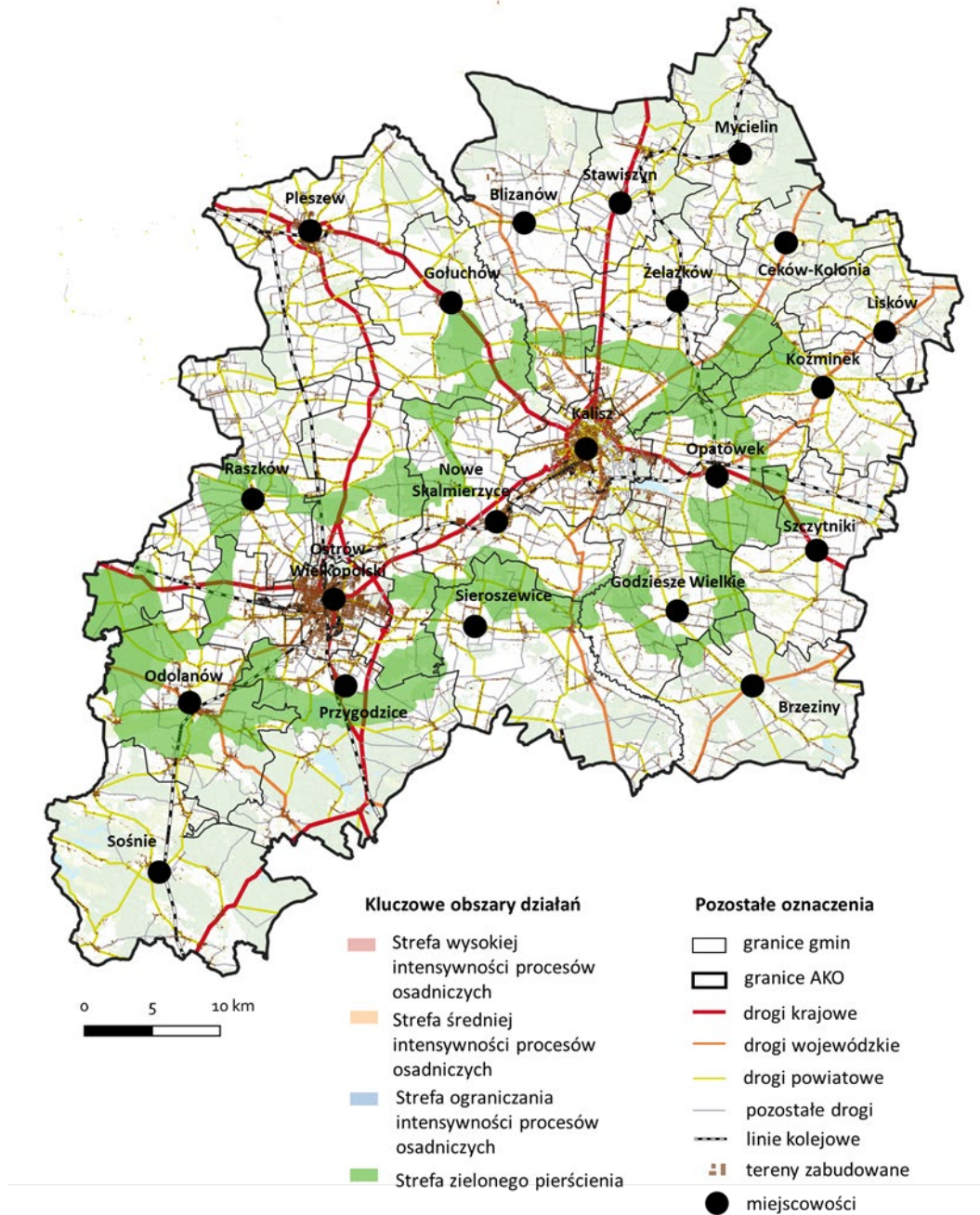
- poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;
- ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej;
- rozwój edukacji ekologicznej;
- wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza;

c. w zakresie celu strategicznego 3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:

- realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki;
- tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej;
- wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej;
- rozwój infrastruktury turystycznej;
- podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej;
- rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej;
- promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne;

d. nie wyznacza się w kierunków działań w zakresie celu strategicznego 4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.

Rycina 4.6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO - strefa zielonego pierścienia.

Źródło: Opracowanie własne.

4.3. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego AKO, zgodnie z PZPWW jest osiągnięcie wysokiego poziomu spójności, konkurencyjności i dostępności obszaru, służącego podnoszeniu jakości życia mieszkańców, poprzez kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, z podkreśleniem jej rozpoznawalności w przestrzeni regionu i kraju. Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowane zostały następujące cele polityki przestrzennej AKO:

- Cel 1.** Kształtowanie efektywnej struktury sieci osadniczej.
- Cel 2.** Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.
- Cel 3.** Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska.
- Cel 4.** Ochrona i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego.
- Cel 5.** Wykorzystanie i wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego.
- Cel 6.** Rozwój systemów infrastruktury technicznej.

Cele te zostały wykorzystane w niniejszej Strategii do określania ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej²¹.

Rekomendacje w odniesieniu do celów polityki przestrzennej AKO.

W zakresie kształtowania efektywnej struktury sieci osadniczej:

1. Regulowanie procesów urbanizacyjnych:
 - a. uzupełnianie zabudowy w jednostkach osadniczych charakteryzujących się intensywnym zagospodarowaniem i niewielką powierzchnią terenów przeznaczonych pod nowe zainwestowanie;
 - b. rozwój zabudowy na obszarach o wysokich predyspozycjach do zainwestowania, przede wszystkim w granicach i w sąsiedztwie miast centralnych: Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego oraz w granicach ośrodków gminnych, położonych w zasięgu aglomeracji kanalizacyjnych, w sąsiedztwie stacji i przystanków kolejowych oraz węzłów drogowych;
 - c. zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy terenami zabudowanymi lub wskazanymi do zabudowy;
 - d. ograniczanie rozwoju zabudowy w obrębie terenów leśnych i otwartych terenów rolnych;

21 Opis ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej opiera się na zapisach PZPWW: s. 134-137 (rekomendacje w odniesieniu do celów polityki przestrzennej AKO) oraz s. 82-84 (ustalenia i rekomendacje w odniesieniu do stref kształtowania sieci osadniczej).

e. dostosowanie powierzchni nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę o zróżnicowanych funkcjach do faktycznego zapotrzebowania, z uwzględnieniem uwarunkowań środowiskowych, drogowych i infrastrukturalnych oraz kulturowych, jak również prognoz demograficznych.

2. Kształtowanie zielonego pierścienia:

a. zachowanie obszarów i obiektów objętych ochroną prawną;

b. zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych;

c. zwiększanie powierzchni zadrzewień i zakrzewień w rejonach gleb o najwyższej wartości produkcyjnej i niewielkim wskaźniku lesistości;

d. zalesianie odcinków dróg migracji zwierząt przechodzących przez rozległe obszary upraw rolnych;

e. zachowanie dotychczasowej funkcji użytkowania terenów rolnych i leśnych oraz ograniczanie ich przekształcania na inne cele;

f. zachowanie mozaikowego krajobrazu rolniczego;

g. ograniczanie rozwoju nowej zabudowy i innych trwałych form infrastruktury technicznej w obrębie naturalnych struktur przyrodniczych (doliny rzeczne, rynny jeziorne itp.), które pełnią rolę łączników ekologicznych w systemie przyrodniczym;

h. wyłączenie z zabudowy terenów leśnych i ekosystemów zależnych od wód (obszarów mokradłowych), korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzecznych, obszarów, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%) oraz w pasie 50 m od wału przeciwpowodziowego, a także terenów łąkowych w zasięgu systemu przyrodniczego.

3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych:

a. kontynuacja działań rewitalizacyjnych na obszarach już objętych rewitalizacją, w szczególności w centrach miast i wsi, na obszarach poprzemysłowych, powojennych i pokolejowych;

b. wyznaczenie nowych obszarów rewitalizacji obejmujących obszary kumulacji problemów społecznych, a także obszary o wysokich wartościach historycznych i kulturowych, szczególnie zabytkowych układów przestrzennych centrów miast oraz cennych układów ruralistycznych.

W zakresie poprawy dostępności i spójności komunikacyjnej:

1. Rozwój i modernizacja sieci drogowej:

a. rozwój sieci drogowej w szczególności w zakresie dróg ekspresowych, dróg krajowych, obwodnic i obejść drogowych;

b. poprawa parametrów technicznych istniejącego układu drogowego.

2. Poprawa efektywności sieci kolejowej:

a. modernizacja istniejących linii kolejowej oraz uruchomienie nowych połączeń w granicach Aglomeracji;

b. zwiększenie dostępności sieci kolejowej obejmujące modernizację i budowę nowych stacji i przystanków kolejowych;

c. uwzględnienie planowanej linii KDP, w tym zapewnienie pełnej jej funkcjonalności i integracji z innymi systemami transportu zbiorowego na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

3. Integracja transportu zbiorowego: rozwój sieci komunikacji autobusowej i budowa zintegrowanych węzłów przesiadkowych, w tym w szczególności powiązanie organizacyjne i przestrzenne poszczególnych podsystemów komunikacji zbiorowej: podmiejskich linii autobusowych i transportu indywidualnego z transportem kolejowym wraz z budową parkingów buforowych.

4. Rozwój transportu lotniczego i logistyki:

- a. przebudowa/modernizacja lokalnego Lotniska Michałków integrującego funkcje sportowo-rekreacyjne z obsługą ruchu lotniczego prywatnego i komercyjnego ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa biznesowego;
- b. budowa centrum logistycznego na obszarach dobrze skomunikowanych, ze szczególnym wykorzystaniem komunikacji kolejowej.

W zakresie przeciwdziałania zagrożeniom środowiska:

1. Ochrona przed powodzią i minimalizowanie jej skutków:

- a. budowa zbiorników retencyjnych;
- b. budowa lub modernizacja wałów przeciwpowodziowych;
- c. przeprowadzenie prac remontowych i odmuleniowych na rzekach i kanałach oraz utrzymanie ich stałej retencji;
- d. wyznaczanie terenów zalewowych o znacznej retencji (poldery) na otwartych terenach podmiejskich;
- e. ograniczanie zabudowy w sąsiedztwie kompleksów leśnych, w obrębie lądowych korytarzy ekologicznych oraz pozostałych obszarów zagrożenia powodziowego;
- f. zapewnianie rezerw terenu dla ewentualnej relokacji zabudowy z terenów zagrożonych powodzią;
- g. poprawa retencji wód opadowych w obszarach gęstej zabudowy dla zmniejszenia wezbrań powodziowych;
- h. rozbudowa systemu kanalizacji deszczowej.

2. Poprawa jakości powietrza atmosferycznego:

- a. Zapewnianie wymiany powietrza poprzez ochronę przed zainwestowaniem korytarzy ekologicznych wzdłuż dolin rzek: Proсны, Swędni, Trojanówki (Pokrzywnicy) i Ołoboku dla utrzymania łączności przestrzennej pomiędzy zielonym pierścieniem a wewnątrzmijskimi systemami zieleni;
- c. obniżanie emisji zanieczyszczeń, m.in. poprzez modernizację infrastruktury ciepłowniczej, podłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej, stosowanie kotłów gazowych lub olejowych, wykorzystanie na szerszą skalę odnawialnych źródeł energii oraz niskoemisyjnych technologii w przemyśle i systemach komunikacji.

3. Poprawa jakości klimatu akustycznego:

- a. zmniejszanie ponadnormatywnych oddziaływań systemów komunikacji poprzez rozwój transportu zbiorowego, budowę obwodnic i ścieżek rowerowych;
- b. zapewnianie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.

W zakresie ochrony i efektywnego wykorzystania potencjału kulturowego:

1. Zachowanie dziedzictwa i krajobrazu kulturowego:

- a. podnoszenie rangi ochrony najcenniejszych zabytków – uznanie za pomniki historii oraz obejmowanie ochroną prawną obszarów cennych kulturowo, o wysokich wartościach kulturowych i historycznych w formie parków kulturowych;
- b. poszerzanie rejestru zabytków o zachowane dzielnice miejskie i układy ruralistyczne;
- c. określanie przeznaczenia, parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów z uwzględnieniem ochrony obszarów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych wraz z elementami specyficznymi dla kultury regionu;

d. wyznaczanie i określanie zasad ochrony otoczenia obiektów wartościowych oraz charakterystycznych elementów struktury krajobrazu: osi widokowych, dominant przestrzennych i panoram miejscowości, w tym pozostawienie obszarów niezainwestowanych, w celu zachowania ekspozycji widokowej na obiekty cenne, charakterystyczne dla krajobrazu kulturowego oraz ograniczanie lokalizowania naziemnych elementów wysokościowych infrastruktury technicznej w strefach ekspozycji widokowej.

2. Efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego:

a. kształtowanie zagospodarowania obszarów i obiektów stanowiących podstawę kreowania produktów turystycznych w oparciu o zasoby dziedzictwa, wpływających na tożsamość narodową i regionalną (m.in.: Wielkopolska Piastów z wykorzystaniem najstarszych zasobów miasta Kalisza oraz Szlaków Piastowskiego i Bursztynowego) w oparciu o działalność kulturalną realizowaną w Kaliszu i Ostrowie Wielkopolskim i ośrodki kultu religijnego oraz obiekty zabytkowe;

b. określanie przeznaczenia terenów z uwzględnieniem wzmacniania roli Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego jako centrów obsługi kulturalnej służących mieszkańcom południowej Wielkopolski.

W zakresie wykorzystania i wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego:

1. Rozwój nowych funkcji:

a. wyznaczanie, skomunikowanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, w szczególności położonych w pobliżu ośrodków miejskich, węzłów dróg krajowych i linii kolejowych;

b. dostosowanie struktury przestrzennej do potrzeb rozwoju infrastruktury usług wyższego rzędu – instytucje kultury, edukacji, szpitale oraz obiekty sportowe.

2. Specjalizacja działalności rolniczej:

a. dostosowanie profilu działalności gospodarstw rolnych do lokalnych uwarunkowań przestrzennych;

b. ograniczanie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej i wyznaczenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół terenów przeznaczonych pod obiekty przetwórstwa rolno-spożywczego oraz instalacje służące wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych.

W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej:

1. Utrzymanie i modernizacja istniejącej ponadlokalnej infrastruktury technicznej:

a. linii elektroenergetycznych 400 kV i 110 kV wraz ze stacją elektroenergetyczną najwyższych napięć i głównymi punktami zasilania;

b. gazociągów wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjno-pomiarowymi pierwszego stopnia;

c. rurociągu paliwowego DN 400 relacji Płock – Ostrów Wielkopolski;

1. Poprawa dostępności sieci infrastruktury technicznej:

a. rozbudowa systemów odprowadzania ścieków komunalnych;

b. budowa przesyłowej i dystrybucyjnej sieci gazowej na obszarach wymagających poprawy stopnia zgazyfikowania.

2. Rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznej:

a. wyznaczanie korytarzy technologicznych dla inwestycji infrastrukturalnych;

b. zabezpieczenie terenów dla potrzeb rozbudowy nowych sieci i urządzeń elektroenergetycznych.

Ustalenia i rekomendacje w odniesieniu do stref zróżnicowanych procesów osadniczych.

Dla stref wysokiej intensywności procesów osadniczych ustala się zapewnienie skoordynowanego rozwoju oraz integracji funkcjonalno-przestrzennej poprzez następujące rekomendacje dla polityki przestrzennej:

- a. minimalizowanie konfliktów przestrzennych poprzez integrację lokalnych polityk przestrzennych i strefowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę o różnych funkcjach oraz tworzenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół inwestycji o znaczącym oddziaływaniu na otoczenie;
- b. poprawę warunków mieszkaniowych poprzez rewitalizację istniejących obszarów mieszkaniowych i wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej z zapewnieniem dobrej dostępności komunikacyjnej, w tym przede wszystkim komunikacją zbiorową, wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz inne usługi publiczne, a także dostępności do terenów rekreacyjnych i sportowych oraz uzupełnianie istniejących terenów mieszkaniowych w funkcje usługowe;
- c. stymulowanie rozwoju gospodarczego opartego na wykorzystaniu bliskości największych ośrodków miejskich poprzez wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną z pełną obsługą komunikacyjną i wyposażeniem w infrastrukturę techniczną, z uwzględnieniem dynamicznego tempa i dużej skali istniejących procesów rozwojowych oraz możliwości finansowych samorządów lokalnych dostosowanych do prognoz demograficznych, analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych;
- d. zwiększenie znaczenia miast jako ośrodków turystycznych na bazie istniejących walorów historyczno-kulturowych poprzez rozwój i modernizację bazy noclegowej, rozbudowę istniejącej infrastruktury turystycznej, wyznaczenie miejskich tematycznych szlaków turystycznych;
- e. zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów położonych wokół ośrodków miejskich poprzez realizację inwestycji drogowych i kolejowych oraz rozwój systemów komunikacji zbiorowej i systemu ciągów rowerowych;
- f. tworzenie i rewitalizacja przestrzeni publicznych poprzez wyznaczenie, urządzenie i poprawę estetyki obszarów o istotnym znaczeniu dla mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób o ograniczonej mobilności i percepcji, przy wykorzystaniu zasad projektowania uniwersalnego;
- g. przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez poprawę retencji wodnej, poprawę jakości powietrza i zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeni zurbanizowanej;
- h. ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo poprzez zachowanie istniejących terenów leśnych, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych o najwyższej przydatności dla celów produkcji rolnej, a także urządzenie i wyznaczenie nowych terenów zieleni publicznej oraz zachowanie i modernizacja obszarów i obiektów zabytkowych.

Dla stref średniej intensywności procesów osadniczych ustala się zapewnienie równowagi pomiędzy potrzebami rozwoju i ochrony rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz integracji funkcjonalno-przestrzennej poprzez następujące rekomendacje dla polityki przestrzennej:

- a. minimalizowanie konfliktów przestrzennych poprzez integrację lokalnych polityk przestrzennych i strefowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę o różnych funkcjach oraz tworzenie stref buforowych, w tym ochronnych, wokół inwestycji o znaczącym oddziaływaniu na otoczenie;
- b. poprawę warunków mieszkaniowych poprzez rewitalizację istniejących obszarów mieszkaniowych i wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji zabudowy mieszkaniowej z zapewnieniem dobrej dostępności komunikacyjnej, w tym przede wszystkim komunikacji zbiorowej, wyposażenia w infrastrukturę techniczną

- i społeczną oraz inne usługi publiczne, a także dostępności do terenów rekreacyjnych i sportowych oraz uzupełnianie istniejących terenów mieszkaniowych w funkcje usługowe;
- c. dostosowanie nowych terenów inwestycyjnych do potrzeb i możliwości rozwoju poszczególnych obszarów poprzez wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zabudowę produkcyjną z pełną obsługą komunikacyjną i wyposażeniem w infrastrukturę techniczną, z uwzględnieniem umiarkowanej skali zachodzących procesów inwestycyjnych oraz możliwości finansowych samorządów lokalnych dostosowanych do prognoz demograficznych, analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych;
 - d. zwiększenie dostępności komunikacyjnej obszarów położonych wokół ośrodków miejskich poprzez realizację inwestycji drogowych i kolejowych oraz rozwój systemów komunikacji zbiorowej i systemu ciągów rowerowych;
 - e. tworzenie i rewitalizacja przestrzeni publicznych poprzez wyznaczenie, urządzenie i poprawa estetyki obszarów o istotnym znaczeniu dla mieszkańców, z uwzględnieniem potrzeb wszystkich użytkowników, w tym osób o ograniczonej mobilności i percepcji, przy wykorzystaniu zasad projektowania uniwersalnego;
 - f. przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez poprawę retencji wodnej, poprawę jakości powietrza i zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej w przestrzeni zurbanizowanej;
 - g. ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo poprzez zachowanie istniejących terenów leśnych, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych o najwyższej przydatności dla celów produkcji rolnej, a także urządzenie i wyznaczenie nowych terenów zieleni publicznej oraz zachowanie i modernizacja obszarów i obiektów zabytkowych.

Dla stref ograniczania intensywności procesów osadniczych ustala się równowagę rozwoju społeczno-gospodarczego z potrzebami ochrony przyrody oraz zapewnienie integracji funkcjonalno-przestrzennej poprzez następujące rekomendacje dla polityki przestrzennej:

- a. dostosowanie przestrzeni inwestycyjnych do pełnionych funkcji przyrodniczych poprzez zapobieganie rozlewaniu się i łączeniu obszarów zurbanizowanych, ograniczanie intensyfikacji istniejącej zabudowy, wykluczenie zabudowy w obrębie korytarzy dolin rzecznych oraz ograniczanie zainwestowania na obszarach stanowiących korytarze lądowe i kliny zieleni;
- b. ograniczanie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- c. poprawę dostępności komunikacyjnej obszarów poprzez realizację inwestycji drogowych i kolejowych, w tym budowę, przebudowę i modernizację dróg powiatowych i gminnych, budowę systemu ciągów rowerowych oraz rozwój systemów komunikacji zbiorowej z uwzględnieniem potrzeb ochrony walorów przyrodniczych i zachowania ciągłości systemu przyrodniczego;
- d. ochronę terenów cennych przyrodniczo i kulturowo poprzez zachowanie istniejących terenów leśnych, łąk i pastwisk oraz terenów rolniczych o najwyższej przydatności dla celów produkcji rolnej, a także urządzenie i wyznaczenie nowych terenów zieleni publicznej oraz zachowanie i modernizację obszarów i obiektów zabytkowych;
- e. zwiększenie dostępności infrastruktury społecznej i poprawę jej wyposażenia poprzez modernizację i rozbudowę istniejących obiektów oraz wyznaczenie i wyposażenie w niezbędną infrastrukturę techniczną i komunikacyjną oraz wyznaczenie nowych terenów dla lokalizacji inwestycji z zakresu usług społecznych, w tym przede wszystkim szkół i ośrodków zdrowia;

f. zwiększenie znaczenia turystycznego obszaru na bazie istniejących walorów historyczno-kulturowych poprzez rozwój i modernizację bazy noclegowej, rozbudowę istniejącej infrastruktury turystycznej, wyznaczenie miejskich tematycznych szlaków turystycznych.

Dla strefy zielonego pierścienia ustala się zasadę kształtowania prawidłowych relacji pomiędzy terenami zurbanizowanymi a krajobrazem otwartym poprzez następujące rekomendacje dla polityki przestrzennej:

- a. zachowanie obszarów wolnych od zabudowy stanowiących naturalne, powiązane ze sobą struktury przyrodnicze (doliny rzeczne, rynny jeziorne itp.) oraz ograniczanie lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji celu publicznego;
- b. zachowanie otwartej przestrzeni pomiędzy terenami zabudowanymi lub wskazanymi do zabudowy, służących zapobieganiu rozlewaniu się i łączeniu obszarów zurbanizowanych oraz pełniących funkcje korytarzy ekologicznych;
- c. ograniczanie przekształcania terenów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- d. ograniczanie rozwoju zabudowy poza obszarami istniejących miejscowości, ograniczanie intensyfikacji zabudowy.

05

5. Obszary strategicznej interwencji

Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) to określony w Strategii obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych, przestrzennych czy przyrodniczych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł czy też rozwiązania regulacyjne.

5.1. Obszary strategicznej interwencji na poziomie państwa

Zgodnie z założeniami „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” na poziomie państwa wyznaczone zostały 4 typy OSI: obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, wschodnia Polska i Śląsk. Z tej grupy w AKO zlokalizowany jest jeden OSI, tj. miasto Pleszew, będące miastem średnim, tracącym funkcje społeczno-gospodarcze (ryc. 5.1).

Celem działań interwencji polityki regionalnej w miastach średnich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze, jest odbudowa bazy gospodarczej tych miast oraz wzmocnienie ich roli jako subregionalnych centrów aktywności społecznej i gospodarczej, sprzyjających powstawaniu i zwiększaniu efektów dyfuzji procesów rozwojowych w przestrzeni wewnątrzregionalnej. Z zakresu interwencji wskazanego w KSRR 2030 dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, w Pleszewie za szczególnie istotne uznaje się:

1. budowanie spójnej wizji rozwoju obszaru w oparciu o potrzeby mieszkańców i kapitał przestrzenny;
2. tworzenie warunków zachęcających do mieszkania i inwestowania (dobrze zagospodarowana przestrzeń o zdefiniowanych funkcjach, z dostępem do usług publicznych);
3. wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności w sektorach wpisujących się w zdefiniowane specjalizacje gospodarcze danego obszaru powiązanego funkcjonalnie, w tym pobudzenie rodzimej/lokalnej przedsiębiorczości, wsparcie rozwoju kadr sektora usług dla biznesu;

4. wsparcie dla tworzenia oraz rozwoju różnorodnej i wysokiej jakości oferty placówek edukacyjnych, w tym szkół sportowych, artystycznych oraz średnich i wyższych szkół zawodowych;
5. zwiększenie atrakcyjności migracyjno-osiedleńczej poprzez kompleksowe działania zachęcające do zamieszkania oraz osiedlania się w średnich miastach (zwłaszcza osób młodych i wykształconych), z wykorzystaniem m.in. instrumentów mieszkaniowych, oraz podnoszenia jakości i zakresu świadczonych usług publicznych;
6. nadanie nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, a także włączanie społeczności lokalnych, w szczególności w planowanie i realizację procesu rewitalizacji;
7. podejmowanie inicjatyw na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska oraz dostosowania/adaptacji obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska (w dziedzinach: produkcji, usług, atrakcyjności osiedleńczej i turystyki);
8. zapewnienie infrastruktury transportowej łączącej Pleszew z regionalnymi ośrodkami rozwoju;
9. aktywizacja lokalnej społeczności na rzecz pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego w zakresie podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców oraz wzmacnianie poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej (jako czynnik przeciwdziałający decyzjom o migracji);
10. wykorzystanie potencjału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwijaniu gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami i przeciwdziałania marnowaniu żywności.

5.2. Obszary strategicznej interwencji na poziomie regionalnym

Na poziomie regionalnym możliwe jest wyznaczanie przez samorząd województwa OSI dedykowanych: subregionom, miejskim obszarom funkcjonalnym, obszarom przygranicznym, obszarom przemysłowym, obszarom zdegradowanym lub obszarom tzw. wewnętrznym peryferii, zgodnie ze zidentyfikowanymi potencjałami i barierami ich rozwoju, które powinny być przedmiotem interwencji publicznej.

W „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” wyodrębniono obszary strategicznej interwencji, wśród których znajdują się:

1. miejskie obszary funkcjonalne;
2. obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej;
3. miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze;
4. obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

W SRWW 2030 jako OSI została wskazana cała AKO. W dokumencie tym podkreślono, że AKO jako OSI oferuje usługi wyższego rzędu, stanowiące istotne uzupełnienie oferty stolicy województwa. Potencjał społeczno-gospodarczy tego obszaru oraz zewnętrzne powiązania wynikające z położenia pomiędzy trzema ośrodkami metropolitalnymi: Poznaniem, Wrocławiem i Łodzią, odgrywają zasadniczą rolę w stymulowaniu rozwoju tej części regionu. Atutami AKO są zasoby gospodarcze i społeczne (m.in. koncentracja podmiotów gospodarczych, miejsce lokalizacji największych pracodawców, usług specjalistycznych), zasoby środowiska kulturowego i przyrodniczego (m.in. liczne obiekty kultury, tereny rekreacyjno-turystyczne i miejsca imprez kulturalnych). Strategiczne znaczenie dla rozwoju obszaru mają istniejące i planowane elementy systemów komunikacji i infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej) z uwagi na zróżnicowaną ich dostępność w AKO. Ponadto problemy rozwojowe stanowią niekorzystne trendy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, zróżnicowanym poziomem rozwoju w poszczególnych gminach Aglomeracji, niebezpieczeństwem powodzi, niewystarczającym dostępem gospodarstw domowych do infrastruktury wodnej i kanalizacyjnej.

W „Strategii województwa wielkopolskiego do 2030 roku” określone zostały kluczowe kierunki działań dla OSI AKO, powiązane z celami strategicznymi SRWW 2030 oraz celami Strategii, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5.1. Powiązanie kluczowych kierunków działań dla AKO z SRWW 2030 z głównymi kierunkami działań Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.

KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OSI AKO Z SRWW 2030	GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”
<p>1. Wzrost Gospodarczy Wielkopolski Bazujący na Wiedzy Swoich Mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie i promocja atrakcyjności inwestycyjnej jako jedne z elementów kształtujących aktywność gospodarczą i konkurencyjność AKO; • podniesienie atrakcyjności lokalnego rynku pracy jako narzędzia przeciwdziałającego emigracji zarobkowej; • promowanie i wspieranie samozatrudnienia, m.in. przez opracowanie atrakcyjnej oferty instrumentów finansowych; • podniesienie jakości kształcenia i dopasowanie oferty edukacyjnej szkół do lokalnego rynku pracy, w tym wymagań wysokotechnologicznego przemysłu, wsparcie rozwoju infrastruktury edukacyjnej wysokiej jakości, upowszechnienie kształcenia ustawicznego, dualnego i zawodowego; • podnoszenie jakości życia ludzi młodych stanowiących potencjał (zasoby pracy) dla rozwoju gospodarki kreatywnej i innowacyjnej; • wzmocnienie potencjału IOB i zapewnienie przedsiębiorcom szerokiego wachlarza usług doradczych dla MŚP i rzemiosła; • wsparcie działalności klastrowej, w tym klastra lotniczego i spożywczego; • mobilizacja współpracy nauki i biznesu, zwiększenie zainteresowania sektora prywatnego działalnością B+R, rozwój szkolnictwa wyższego AKO; • wsparcie rzemiosła poprzez rozwój edukacji, produkcji i usług związanych z tym sektorem, wykorzystanie potencjału Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu. 	<p>3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:</p> <p>3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.</p> <p>3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.</p> <p>4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą:</p> <p>4.1.2 Wsparcie terenów inwestycyjnych oraz integracja oferty inwestycyjnej.</p> <p>3.4.3 Wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu.</p> <p>4.3.3. Rozwój szkolnictwa wyższego.</p> <p>4.3.2. Rozwój współpracy międzysektorowej.</p> <p>4.3.4. Wsparcie działalności B+R+I.</p> <p>4.4.1. Promowanie samozatrudnienia.</p> <p>4.4.3. Wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.</p>
<p>2. Rozwój Społeczny Wielkopolski Oparty na Zasobach Materialnych i Niematerialnych Regionu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój usług wyższego rzędu stanowiących istotne uzupełnienie oferty stolicy województwa, dotyczących w szczególności obsługi biznesu, usług kulturalnych, specjalistycznej opieki zdrowotnej; • upowszechnienie programów profilaktycznych i rehabilitacyjnych dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców AKO; • rozwój obsługi turystycznej z poszanowaniem dziedzictwa przyrodniczego i stworzenie produktu kulturalno-turystycznego AKO; • wykorzystanie potencjału przyrodniczego przez modernizację dróg wodnych dla celów turystycznych, wykorzystanie walorów nadrzecznych na potrzeby rekreacyjno-wypoczynkowe. 	<p>3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny:</p> <p>3.2.1. Rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę.</p> <p>3.2.2. Realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki.</p> <p>3.2.4. Wsparcie usług opiekuńczych, teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego.</p> <p>3.3.1. Stworzenie dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.</p> <p>3.4.1. Tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej.</p> <p>3.4.2. Wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.</p>

**KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ
DLA OSI AKO Z SRWW 2030**

3. Rozwój Infrastruktury z Poszanowaniem Środowiska Przyrodniczego Wielkopolski:
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury transportowej;
 - zapewnienie sprawnego i bezpiecznego połączenia pomiędzy dwoma rdzeniami Aglomeracji wzmacniających integrację AKO, m.in. poprzez budowę obwodnicy miasta Kalisza w ciągu DK25; modernizację i rozbudowę DK12 i DK25;
 - dążenie do lepszego skomunikowania AKO z Poznaniem poprzez budowę drogi S11 oraz zwiększenie liczby połączeń kolejowych między Kaliszem a Poznaniem;
 - rozwój linii Kolei Dużych Prędkości „Y” w wariantcie uwzględniającym rozgałęzienie na obszarze Aglomeracji;
 - wzmacnianie wewnętrznej spójności komunikacyjnej AKO przez rozwój lokalnej infrastruktury drogowej, rozwój transportu niskoemisyjnego, tworzenie sieci ścieżek rowerowych, uruchomienie kolei aglomeracyjnej, rozwój sieci komunikacji autobusowej, integrację systemów transportu zbiorowego i budowę węzłów przesiadkowych;
 - budowa multimodalnego węzła transportowego i centrum logistycznego o szerokim zasięgu;
 - rozwój portu lotniczego Michałków przez integrację funkcji sportowo-rekreacyjnych z obsługą ruchu lotniczego prywatnego i komercyjnego ze szczególnym uwzględnieniem lotnictwa biznesowego;
 - wsparcie kształtowania zielonego pierścienia AKO w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom suburbanizacji;
 - wyposażenie i integracja służb zaangażowanych w usuwanie skutków klęsk żywiołowych i środowiskowych oraz inwestycje w systemy wykrywania zagrożeń;
 - przeciwdziałanie suszy i powodzi – wzrost retencji wody, w tym budowa Zbiornika Wielowieś Klasztorna na rzece Prośnie;
 - poprawa jakości powietrza, m.in. przez działania na rzecz efektywności energetycznej i rozwój alternatywnych źródeł energii;
 - rozwój inicjatyw klastrowych w sektorze energetycznym, w tym dalsza rozbudowa Ostrowskiego Rynku Energii jako narzędzia do osiągnięcia samowystarczalności energetycznej;
 - zwiększenie efektywności gospodarki wodno-ściekowej i inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną.

**GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ „STRATEGII ROZWOJU
PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI
KALISKO–OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”**

1. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność:
 - 1.1.1. Integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym.
 - 1.1.2. Tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej.
 - 1.1.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach.
 - 1.1.4. Zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej.
 - 1.1.5. Rozwój lokalnego lotniska Michałków.
 - 1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.
 - 1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.
 - 1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.
2. Aglomeracja Kalisko–Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska:
 - 2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy.
 - 2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.
 - 2.1.3. Rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa.
 - 2.1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.
 - 2.3.1. Wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce.
 - 2.3.2. Wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza.

KLUCZOWE KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OSI AKO Z SRWW 2030	GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁAŃ „STRATEGII ROZWOJU PONADLOKALNEGO AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ DO 2030 ROKU”
<p>4. Wzrost Skuteczności Wielkopolskich Instytucji i Sprawności Zarządzania Regionem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej, w tym mieszkaniowej; • rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz obszarów o wysokich wartościach historycznych i kulturowych; • wzrost wykorzystania nowoczesnych technologii w usługach; • rozwój współpracy w ramach ZIT AKO przez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych w działania rozwojowe obszaru, rozwój współpracy na wszystkich szczeblach administracji. 	<p>5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym:</p> <ul style="list-style-type: none"> 5.1.1. Integracja planowania strategicznego i planowania przestrzennego w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. 5.1.4. Rewitalizacja i odnowa terenów zdegradowanych. 5.2.1. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych. 5.3.1. Budowanie wewnętrznej i zewnętrznej sieci współpracy oraz partnerstwa ponadlokalnego. 5.3.4. Rozwój kompetencji kadr lokalnych urzędów i instytucji publicznych.

Źródło: Opracowanie własne.

Ponadto w SRWW 2030 określone zostały kluczowe kierunki działań dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, powiązane z celami strategicznymi SRWW 2030, wśród których dla Pleszewa za szczególnie istotne uznaje się:

1. w zakresie Wzrostu Gospodarczego Wielkopolski Bazującego Na Wiedzy Swoich Mieszkańców:
 - a. działania naprawcze związane z upadkiem tradycyjnych lokalnych gospodarek oraz odbudowa bazy gospodarczej;
 - b. zwiększenie poziomu przedsiębiorczości, wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, dopasowanie popytu i podaży na rynku pracy, m.in. przez wsparcie szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb lokalnej gospodarki, rozwój rzemiosła;
 - c. wsparcie w powstawaniu i rozwoju MŚP;
 - d. inkubowanie przedsięwzięć wykorzystujących lokalny potencjał i zasoby;
2. w zakresie Rozwoju Społecznego Wielkopolski Opartego na Zasobach Materialnych i Niematerialnych Regionu:
 - a. przeciwdziałanie niekorzystnej strukturze demograficznej oraz ujemnemu saldu migracji, m.in. przez poprawę jakości oraz dostępu do podstawowych usług publicznych, zdrowotnych i opieki senioralnej;
 - b. zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej;
 - c. wsparcie rozwoju potencjału turystycznego;
3. w zakresie Rozwoju Infrastruktury z Poszanowaniem Środowiska Przyrodniczego Wielkopolski:
 - a. zwiększenie dostępności terytorialnej i komunikacyjnej;
4. w zakresie Wzrostu Skuteczności Wielkopolskich Instytucji i Sprawności Zarządzania Regionem:
 - a. lepsze wykorzystanie możliwości, jakie oferuje współpraca ponadlokalna i międzywojewódzka;
 - b. nadanie nowych funkcji obszarom zdegradowanym;
 - c. prowadzenie polityki służącej sukcesywnej rewitalizacji obszarów zmarginalizowanych.

5.3. Obszary strategicznej interwencji na poziomie ponadlokalnym

OSI na **poziomie ponadlokalnym**, obok modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej powinny być podstawą operacjonalizacji podejścia terytorialnego w strategii rozwoju ponadlokalnego. Wyróżnić należy dwa możliwe rodzaje OSI o randze ponadlokalnej:

1. **obszary rozwojowe**, które wyróżniają się szczególnymi potencjałami rozwojowymi (tj. bieguny wzrostu, obszary tematyczne lub klastry zaawansowanych technologii), które w wyniku interwencji mogą kształtować przewagi konkurencyjne;

2. **obszary problemowe**, które charakteryzują się niekorzystnymi zjawiskami w sferze społecznej, ekonomicznej lub przyrodniczej, wymagające interwencji nakierowanej na przełamanie barier rozwojowych.

W niniejszej Strategii jako OSI o charakterze rozwojowym, wyznacza się Strefę wysokiej intensywności procesów osadniczych, a jako OSI o charakterze problemowym Strefę ograniczania intensywności procesów osadniczych (ryc. 5.1.). Cele strategiczne i kierunki działań dla OSI na poziomie ponadlokalnym zostały określone w podrozdziale 4.2., a ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w podrozdziale 4.3.

OSI rozwojowe - Strefa wysokiej intensywności procesów osadniczych obejmuje miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski oraz ich najbliższe otoczenie, stanowiące obszar najwyższej intensywności przekształceń społeczno-gospodarczych i funkcjonalno-przestrzennych, związanej przede wszystkim ze zmianami sposobu użytkowania terenów rolniczych na funkcje mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne. W efekcie występuje tu koncentracja obiektów i usług rangi ponadlokalnej oraz koncentracja rozwoju podstawowych funkcji inwestycyjnych (mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej). Obszar ten uzyska pełną funkcjonalność rozwojową w wyniku działań przewidzianych w niniejszej Strategii.

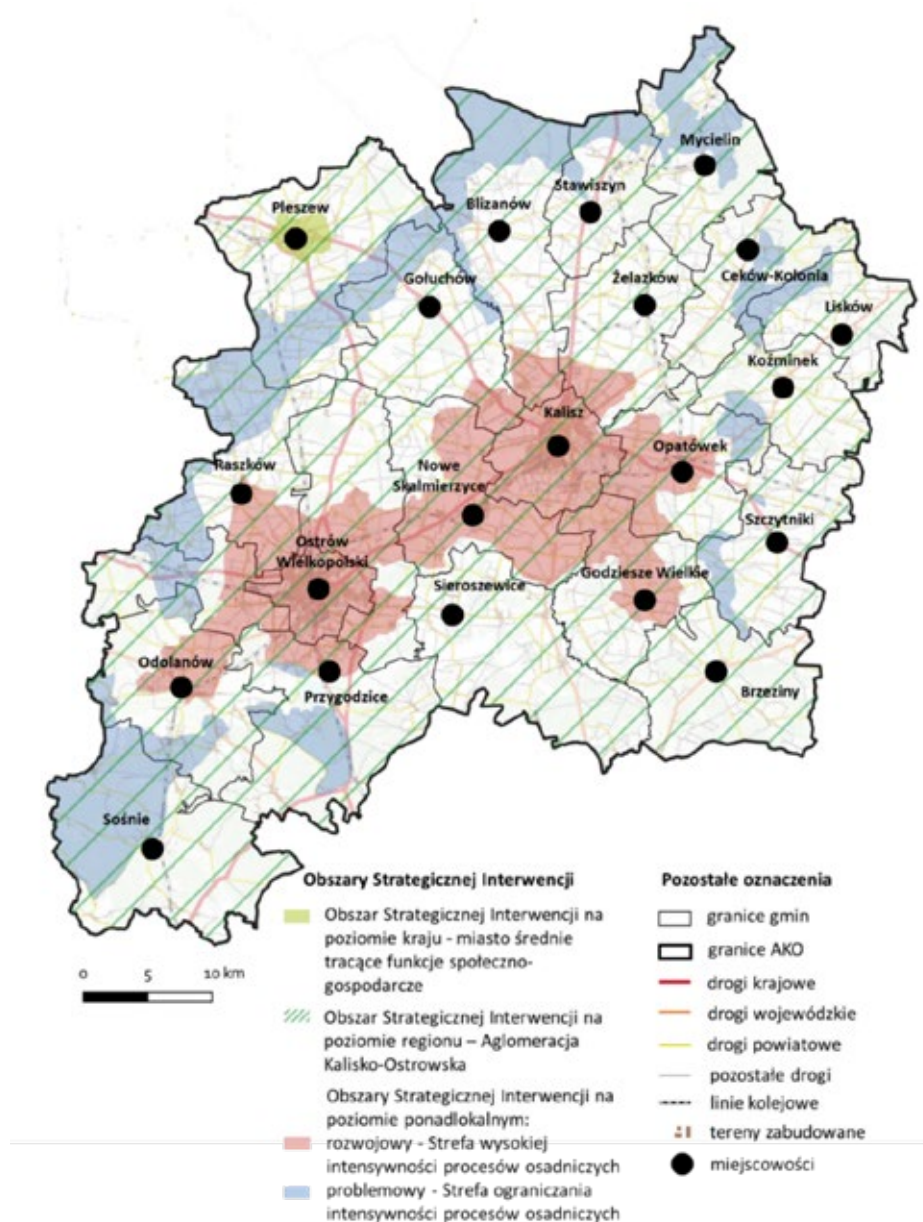
OSI problemowe - Strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych obejmuje tereny pełniące istotne funkcje przyrodnicze, stanowiące podstawę systemu przyrodniczego dla całego województwa wielkopolskiego – obszary węzłowe o randze międzynarodowej, krajowej i regionalnej oraz korytarze ekologiczne dolin rzecznych. O zakwalifikowaniu tych terenów do OSI problemowych decyduje obserwowana w AKO presja urbanistyczna o skali ponadlokalnej, związana z przekształceniem niezainwestowanych terenów o dużym znaczeniu przyrodniczym na cele mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne. Jednocześnie wskazuje się na możliwość ograniczenia problemu funkcjonowania tego obszaru poprzez działania przewidziane w niniejszej Strategii.

Dychotomiczny charakter wyżej wskazanych OSI o znaczeniu ponadlokalnym może nie sprzyjać zharmonizowanemu rozwojowi Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w dłuższej perspektywie czasowej, jednakże poprzez podjęcie odpowiednich działań służących poprawie powiązań funkcjonalnych w ramach AKO, to negatywne zjawisko zostanie zniwelowane. Działania te będą polegać m.in. na wzmocnieniu powiązań transportowych, w tym poprzez dążenie do integracji rozkładowej, taryfowej i infrastrukturalnej transportu publicznego, zwiększeniu dostępu do wysokiej jakości usług o wymiarze ponadlokalnym, uzupełnieniu braków i zwiększeniu efektywności zarządzania infrastrukturą komunalną, np. poprzez rozwijanie systemów

infrastruktury wodno-ściekowej, prowadzenie wspólnej polityki na poziomie AKO dotyczącej selektywnej zbiórki odpadów, czy też integracji planowania strategicznego i planowania przestrzennego w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Z uwagi na zakres i ukierunkowanie interwencji w strategii ponadlokalnej nie uwzględniono OSI kluczowych dla gminy w rozumieniu art. 10e ust. 3 pkt. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.), wyznaczanych w strategiach rozwoju gmin.

Rycina 5.1. Obszary strategicznej interwencji w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Źródło: Opracowanie własne.

06

6. System planowania, realizacji i wdrażania oraz procedury i warunki obowiązujące w realizacji Strategii

6.1. Założenia, podstawy prawne i istota zintegrowanego podejścia do planowania rozwoju

Zintegrowane planowanie rozwoju stanowi jedno z podejść do programowania i realizacji działań związanych z interwencją rozwojową zmierzającą do skutecznego ograniczania różnic w poziomie i warunkach życia do poziomu akceptowalnego społecznie (Faludi 2006; Molle 2007). Nadrzędnym celem zintegrowanego planowania rozwoju jest próba połączenia w jego ramach planowania gospodarczego i planowania przestrzennego, zmierzająca do integracji jego przedmiotów, poziomów oraz dokumentów. Wiąże się ono również z integracją wymiarów planowania, zmierzając do komplementarnego uwzględniania wymiaru ekonomicznego, społecznego, przestrzennego, ekologicznego oraz instytucjonalno-politycznego, co osadza je na fundamencie założeń rozwoju zrównoważonego (Turner, Pearce 1992; Churski, Motek, 2016).

Zintegrowane planowanie rozwoju i endogenizacja procesów rozwojowych przenikają się wzajemnie w praktyce współczesnej polityki rozwoju. Posiadają one szczególne znaczenie dla poziomu lokalnego, który jest naturalnym dla optymalnego rozpoznania zasobów i relacji tworzących lokalny kapitał terytorialny oraz zaplanowania i realizacji na tej podstawie skutecznych działań rozwojowych w tej skali terytorialnej. Ich fundament stanowi idea rozwoju zrównoważonego, która operacjonalizuje cel i konkretyzuje założenia zintegrowanego planowania rozwoju na każdym poziomie przestrzennym, w tym ponadlokalnym.

„Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” jest nowym dokumentem strategicznym, nawiązującym do idei zintegrowanego planowania rozwoju, który znalazł swoje miejsce w polskim systemie prawnym, w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Opracowanie Strategii wynika wprost z art. 10g ust 1. Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.), w którym zapisano, że „gminy sąsiadujące, powiązane ze sobą funkcjonalnie, mogą opracować strategię rozwoju ponadlokalnego będącą wspólną strategią rozwoju tych gmin w zakresie ich terytorium”. W treści tej ustawy określono, że Strategia rozwoju ponadlokalnego zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej przygotowanej na potrzeby tej Strategii oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022, poz. 2094 ze zm.) wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Wprowadzone w ostatnich latach zmiany prawne stanowią podstawę dla budowy systemu zarządzania rozwojem w Polsce w oparciu o zintegrowane Strategie rozwoju, w tym Strategie rozwoju ponadlokalnego. Obowiązkowymi elementami Strategii są: model struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Treści te są wyrazem zintegrowanego podejścia łączącego ze sobą sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Kompleksowy dokument ma zapewnić koordynację przestrzenną działań planowanych w zgodzie ze zrównoważonym rozwojem i ładem przestrzennym. Uwzględnienie przestrzeni w planowaniu rozwoju powinno następować w oparciu o systemowe regulacje prawne m.in. z zakresu planowania przestrzennego, rewitalizacji, ochrony przyrody oraz w odniesieniu do działań finansowanych z polityki spójności.

Ważnym kontekstem do sporządzenia niniejszej Strategii są także przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022, poz. 1079). Zgodnie z przepisami art. 34 ust. 8 i 9 tejże ustawy, Strategia rozwoju ponadlokalnego może pełnić funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego i zastępować tym samym tzw. Strategię ZIT. Strategia rozwoju ponadlokalnego pełniąca funkcję strategii terytorialnej musi zawierać jednak w swojej treści elementy wynikające z art. 34 ust. 15, tj.:

1. syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych;
2. cele, jakie mają być zrealizowane w ramach ZIT ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego, oczekiwanych wskaźników rezultatu i produktu powiązane z realizacją właściwego programu;
3. listę projektów realizujących cele, o których mowa w pkt 2 wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami;
4. źródła jej finansowania;

5. warunki i procedury obowiązujące w realizacji strategii ZIT;

6. opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii ZIT oraz sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Należy podkreślić, że niniejsza Strategia pełni funkcję strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 rozporządzenia ogólnego i zastępuje tym samym tzw. Strategię ZIT. Strategia opiera się na zintegrowanym podejściu do procesu planowania i realizacji działań interwencyjnych. Tym samym proces jej opracowania i realizacji wymaga pełnej integracji:

- poziomów planowania;
- przedmiotów planowania;
- dokumentów planistycznych,

przy jednoczesnym dążeniu do rozwoju zrównoważonego, uwzględnianiu prawidłowości różnicowania się w przestrzeni rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego oraz tworzeniu warunków dla ewolucji planowania publicznego. Strategia rozwoju ponadlokalnego jest instrumentem zintegrowanego planowania rozwoju dla terenów, które nie mają charakteru terytoriów zinstytucjonalizowanych w podziale administracyjnym państwa, ale które składają się z terytoriów mniejszych rozmiarów lub organizacji terytorialnych wyposażonych w inne kompetencje. SAKO jako Stowarzyszenie JST zrzesza gminy i powiaty, które uchwały lub uchwalą w najbliższym czasie swoją Strategię rozwoju lokalnego. Strategie te precyzują priorytety i cele rozwojowe gmin i powiatów, gwarantujące wzrost poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, a tym samym poprawę poziomu i warunków życia mieszkańców. Ważne jest zatem jednoznaczne określenie relacji pomiędzy Strategią a strategiami na pozostałych poziomach terytorialnych. Przedsięwzięcia służące realizacji celów Strategii nie powinny powielać działań podejmowanych na poziomie lokalnym. Każde z nich musi mieć charakter ponadlokalny uzasadniony wspólnymi uwarunkowaniami, potwierdzonymi wynikami diagnozy oraz wspólnymi celami, odnoszącymi się do priorytetów wskazanych w drzewie celów, realizowanymi w odniesieniu do więcej niż jednej gminy czy powiatu, przy preferencji dla tych przedsięwzięć, które oddziałują na cały obszar AKO.

Integracja przedmiotów planowania, opierająca się na łącznym postrzeganiu różnych polityk publicznych i zadań sektorowych oraz tematycznych, powinna być urzeczywistniana w ocenie pola interwencji każdego przedsięwzięcia przyjmowanego do realizacji celów Strategii z punktu widzenia wpływu jego produktów, rezultatów i oddziaływania na zmiany rozwojowe dotyczące wymiaru społecznego, ekonomicznego oraz środowiskowo-przestrzennego. Zwrócenie uwagi na konieczność kształtowania warunków dla rozwoju zrównoważonego, stanowi jeden z podstawowych fundamentów realizacji Strategii rozwoju w podejściu zintegrowanym. Potwierdza ono konieczność odejścia współczesnego społeczeństwa od koncepcji rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na prostym wzroście ilościowym na rzecz zmian o charakterze jakościowym. Zintegrowana realizacja przedsięwzięć służących osiągnięciu celów Strategii musi odbywać się z pełnym poszanowaniem zasad rozwoju zrównoważonego, a zatem muszą one być:

- dostosowane do potrzeb zidentyfikowanych w diagnozie, których zaspokajanie należy do kompetencji poziomu ponadlokalnego;
- zgodne z zasadami sprawiedliwości społecznej w wymiarze wewnątrz- i międzypokoleniowym, które zwracają uwagę na konieczność powstrzymywania się przed realizacją przedsięwzięć zmierzających do poprawy sytuacji jednych grup społecznych kosztem innych grup społecznych;
- podporządkowane ograniczeniom środowiska przyrodniczego oraz konieczności równoważnego traktowania wszystkich wymiarów rozwojowych: społecznego, ekonomicznego i środowiskowo-przestrzennego, co

podkreśla się w zasadzie: poprawa sytuacji w jednym z tych wymiarów procesu rozwoju społeczno-gospodarczego nie może prowadzić do pogorszenia sytuacji w innym wymiarze tego procesu.

Należy przy tym pamiętać o prawidłowościach różnicowania się w przestrzeni rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego. Podejmowane przedsięwzięcia muszą być adresowane terytorialnie na podstawie zidentyfikowanych w wynikach diagnozy zróżnicowań przestrzennych rozwoju, wynikających z różnych zasobów, potencjałów oraz barier rozwojowych poszczególnych terytoriów. Ich zakres i sposób realizacji powinien służyć ograniczaniu skali przestrzennych zróżnicowań rozwojowych, występujących w granicach AKO, co w skuteczny i efektywny sposób może być osiągnięte poprzez realizację działań interwencyjnych na poziomie ponadlokalnym.

Integracja dokumentów planistycznych na etapie realizacji Strategii znajduje swoje potwierdzenie w strukturze przedmiotowego dokumentu określonego zapisami ustawy z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Fakt połączenia sfery strategicznej i przestrzennej urzeczywistnia się poprzez uwzględnienie w jej strukturze modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej. Stanowi on przestrzenną wizualizację zarówno wyników diagnozy społeczno-ekonomicznej, co ułatwia terytorializację planowanych przedsięwzięć, jak również ilustruje oczekiwane skutki przestrzenne zaplanowanych w części kierunkowej działań. Służy temu m.in. wyznaczenie OSI oraz określanie rekomendacji w zakresie prowadzenia polityki przestrzennej. Każde przedsięwzięcie służące osiągnięciu celów Strategii musi być lokalizowane przestrzennie, a jego produkty, rezultaty i oddziaływanie powinny odpowiadać potrzebom danego terytorium, zgodnie z zasadami polityki zorientowanej terytorialnie. Pełne wykorzystanie możliwości wprowadzonych wyżej wskazaną ustawą przyczynia się do oczekiwanej ewolucji planowania publicznego w Polsce w kierunku modelu zintegrowanego planowania rozwoju, kończącego długoletni okres dychotomii systemu planowania strategicznego i systemu planowania przestrzennego. Ważne, aby miało one również swoje potwierdzenie na etapie operacyjnej realizacji poszczególnych przedsięwzięć niniejszej Strategii.

6.2. Struktura systemu przygotowania, realizacji i wdrażania Strategii

System realizacji strategii określa z jednej strony podmioty odpowiedzialne za jej wdrażanie, a z drugiej strony zapewnia konkretyzację działań służących realizacji przyjętych celów strategicznych. W proces tworzenia i realizacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” zaangażowane jest szerokie spektrum interesariuszy, podmiotów i instytucji obejmujących trzy sektory: publiczny, społeczny oraz gospodarczy. Główny ciężar odpowiedzialności za właściwe wdrażanie Strategii spoczywa na **Stowarzyszeniu Aglomeracja Kalisko–Ostrowska, które będzie także pełniło funkcję Związku Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (tzw. Związek ZIT) dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej.**

Kluczowe znaczenie ma także współpraca pomiędzy JST tworzącymi Stowarzyszenie, wyznaczająca środowisko do współdziałania i równego traktowania wszystkich podmiotów oraz instytucji zaangażowanych w realizację Strategii. Fundamentem tego środowiska powinno być partnerstwo, partycypacja, otwartość, zintegrowana aktywność, transparentność oraz elastyczność. Samorządy mają zapewnić efektywną realizację działań w osiąganiu zakładanych celów, służących zaspokajaniu zbiorowych potrzeb mieszkańców, stanowiących nadrzędny priorytet podejmowanych aktywności.

Strukturę systemu przygotowania, realizacji i wdrażania Strategii przedstawiono na ryc. 6.1. Nadrzędną rolę w tym systemie należy przypisać mieszkańcom, których potrzeby są podstawą określonych w strategii celów i kierunków działań. Mieszkańcy odpowiadają przede wszystkim za wybór władz lokalnych w drodze wyborów samorządowych oraz za współudział w procesie określania i wdrażania celów strategicznych AKO, głównie poprzez pracę w strategicznych zespołach roboczych czy zespołach konsultacyjnych. Za ich pełną realizację odpowiadać będą przede wszystkim władze statutowe Stowarzyszenia AKO wybierane spośród przedstawicieli organów uchwałodawczych i wykonawczych jednostek wchodzących w skład AKO.

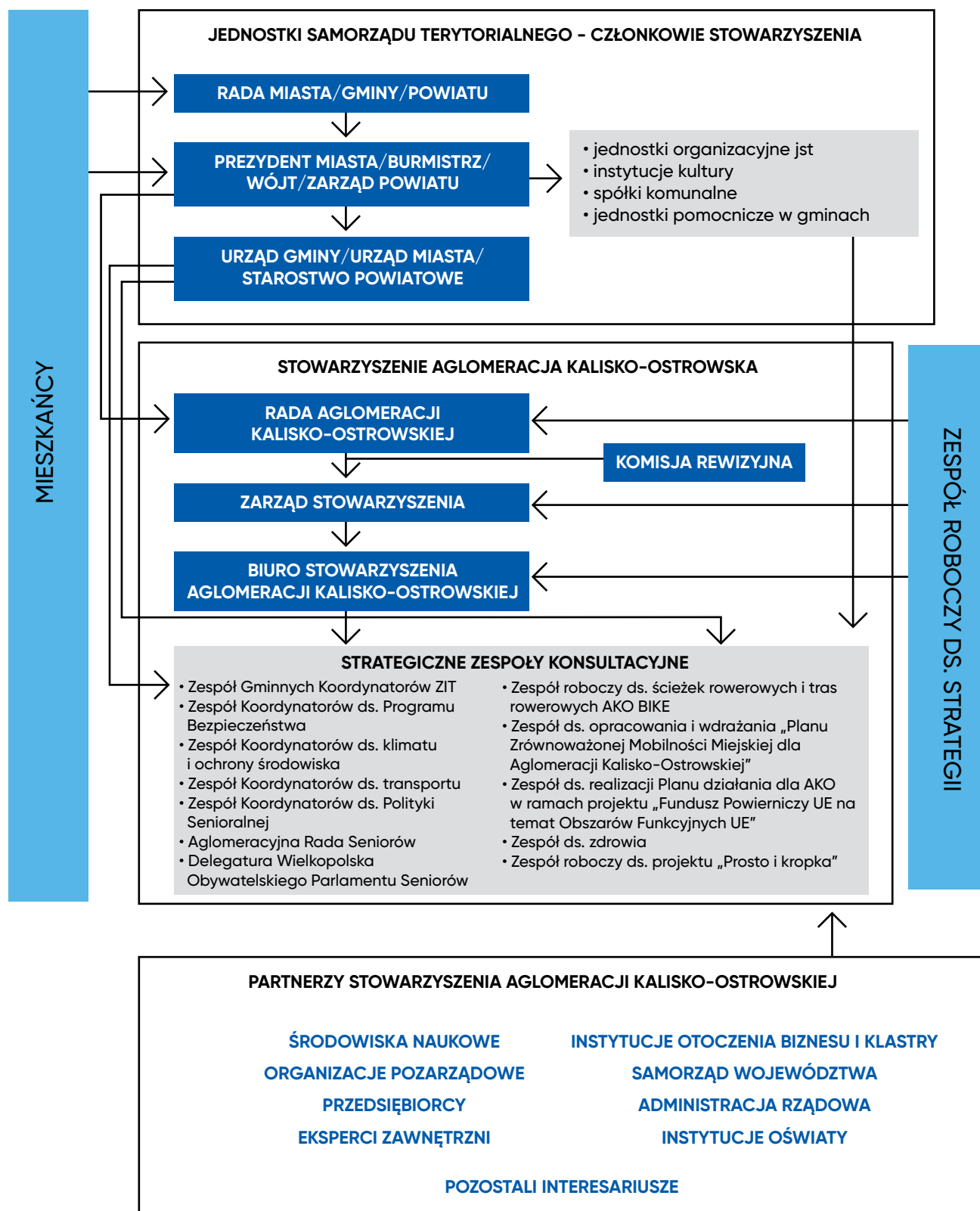
Do najważniejszych elementów tego systemu zaliczyć należy:

1. **Walne Zgromadzenie Członków, zwane Radą Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej**, które jako organ stanowiący odpowiada za podejmowanie decyzji strategicznych z punktu widzenia zapisów Strategii, np. za wybór projektów do realizacji, ewaluację lub aktualizację Strategii. Rada odpowiada także (zgodnie ze statutem Stowarzyszenia) za kształtowanie działalności programowej i wdrożeniowej Stowarzyszenia, określenie głównych kierunków działania i rozwoju Stowarzyszenia, za przyjmowanie dokumentów strategicznych, w tym Strategii ZIT, uchwalanie Statutu Stowarzyszenia oraz jego zmian.
2. **Zarząd Stowarzyszenia** jako organ wykonawczy odpowiada za realizację celów Stowarzyszenia, przygotowanie projektów uchwał i wykonywanie uchwał Rady Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej, za wykonanie budżetu Stowarzyszenia, sporządzanie planów pracy i budżetu Stowarzyszenia, sporządzanie sprawozdań z działalności, w tym sprawozdań z wykonania budżetu oraz za przygotowanie programów działania Stowarzyszenia.
3. **Komisja Rewizyjna** jako organ kontrolny odpowiada za kontrolę działalności Stowarzyszenia, w tym kontrolę finansową, opiniowanie wykonania budżetu przez Zarząd Stowarzyszenia, składanie wniosków z kontroli, składanie wniosków o absolutorium dla Zarządu Stowarzyszenia oraz za składanie sprawozdań

ze swojej działalności na posiedzeniu Rady AKO. Komisja ma także prawo żądania zwołania posiedzenia Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz posiedzenia Zarządu Stowarzyszenia.

4. **Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska** – Dyrektor wraz z pracownikami Biura odpowiada w szczególności za: koordynację realizacji kierunków działań, przygotowanie i aktualizację Strategii rozwoju ponadlokalnego, opracowanie listy projektów, zapewnienie warunków do efektywnej współpracy, przygotowanie dokumentów sektorowych i koordynowanie ich implementacji, poszukiwanie nowych źródeł finansowania, a także monitoring i ewaluację realizacji Strategii oraz jej promocję.
5. **Rady i organy wykonawcze JST** – Członków Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska wspierają w zakresie swoich kompetencji wdrażanie decyzji strategicznych z punktu widzenia zapisów Strategii przyjmowanych przez Radę Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Ponadto, przedstawiciele organów wykonawczych tworzą Radę Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz Zarząd Stowarzyszenia i w sposób bezpośredni kształtują politykę rozwojową Stowarzyszenia.
6. **Pomioty zależne od JST** – Wydziały w urzędach gmin i starostwach powiatowych, spółki komunalne, instytucje kultury i inne jednostki organizacyjne JST współpracujące z Biurem SAKO w sprawach bieżącej realizacji zadań związanych ze Strategią oraz aktywnie uczestniczący w procesie opracowania listy projektów zintegrowanych wynikających ze Strategii, przyjętych odrębną uchwałą Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, oraz ich realizacji. Przedstawiciele tej grupy działają także w sposób bezpośredni w pracach Stowarzyszenia poprzez np. partycypację w strategicznych zespołach roboczych i konsultacyjnych oraz pełniąc funkcję Koordynatorów w różnych obszarach tematycznych, opisanych na ryc. 6.1.

Rycina 6.1. Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych.

7. Zespół roboczy do spraw Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” została opracowana z uwzględnieniem zasady partnerstwa określonej w europejskim kodeksie postępowania w sprawie partnerstwa ustanowionym rozporządzeniem delegowanym (UE) nr 240/2014²² oraz w art. 8 rozporządzenia ogólnego²³, który stanowi, że organizacja i wdrażanie partnerstwa winno obejmować co najmniej następujące podmioty:

- władze regionalne, lokalne i miejskie oraz inne instytucje publiczne;
- partnerów gospodarczych i społecznych;
- właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, takie jak partnerzy działający na rzecz środowiska, organizacje pozarządowe, oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równouprawnienia płci i niedyskryminacji;
- w stosownych przypadkach, organizacje badawcze i uniwersytety.

Zgodnie z zapisami „Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności w Polsce 2021-2027” oraz „Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021-2027” w strukturze Związku ZIT należy uwzględnić umocowane statutowo lub w inny prawny sposób ciało doradcze dla organu wykonawczego lub lidera porozumienia reprezentujące partnerów społeczno-gospodarczych. W dokumentach wskazano, że reprezentacja przedstawicieli powinna uwzględniać m.in. „społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji”. Partnerzy powinni mieć prawo do opiniowania decyzji tego organu lub lidera związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii, jednakże ich opinia nie ma charakteru wiążącego. W odniesieniu do przygotowania przez Związek ZIT Strategii rozwoju ponadlokalnego, która pełni funkcję Strategii ZIT, ciało doradcze może uwzględniać reprezentacje partnerów społeczno-gospodarczych właściwych ze względu na zakres całej strategii, bez ograniczania się do zakresu interwencji ZIT.

W Strukturze Związku ZIT AKO powołany został Zespół roboczy do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, który stanowi umocowane prawnie ciało doradcze, składające się z właściwych dla Obszaru Funkcjonalnego ZIT AKO partnerów.

Wybórczłonków Zespołu roboczego ds. Strategii, tj. przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych oraz organizacji pozarządowych, organizacji pracowników i pracodawców, innych organizacji społecznych niezależnych od organów rządowych i pozarządowych funkcjonujących na obszarze OF AKO i w regionie do prac nad „Strategią rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” został przeprowadzony zgodnie z zapisami uchwały Nr TO/3/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 4 kwietnia 2022 roku²⁴ ze zmianami, tj. uchwałą zmieniającą Nr TO/7/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 9 maja 2022 roku²⁵ oraz uchwałą Nr TO/8/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku²⁶.

22 Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 roku w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. U. UE.L.2014.74.1).

23 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

24 Uchwała Nr TO/3/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 4 kwietnia 2022 roku w sprawie trybu naboru przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych do udziału w pracach Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

25 Uchwała Nr TO/7/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 9 maja 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr TO/3/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 4 kwietnia 2022 roku w sprawie trybu naboru przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych do udziału w pracach Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

26 Uchwała Nr TO/8/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr TO/3/2022 z dnia 4 kwietnia 2022 roku w sprawie trybu naboru przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych do udziału w pracach Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Przyjęto, że w skład Zespołu wchodzić będzie maksymalnie jedenastu przedstawicieli partnerów zgłoszonych na podstawie wystosowanego pisemnego zaproszenia do danej organizacji, podmiotu oraz maksymalnie siedmiu przedstawicieli organizacji i podmiotów zgłoszonych w otwartym naborze kandydatów.

Prace nad utworzeniem Zespołu roboczego ds. Strategii rozpoczęły się w kwietniu 2022 roku, wystosowano wówczas zaproszenia do uczestnictwa w pracach Zespołu do partnerów społeczno-gospodarczych oraz zamieszczono ogłoszenie o naborze kandydatów na stronie internetowej Stowarzyszenia, pod adresem: www.sako-info.pl.

Zaproszenia do uczestnictwa w Zespole skierowane zostały do następujących podmiotów prowadzących działalność na terenie województwa wielkopolskiego, w tym na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, a mianowicie:

a. w zakresie partnerów gospodarczych:

- Regionalnej Izby Gospodarczej w Kaliszu;
- Ostrowskiego Centrum Wspierania Przedsiębiorczości;

b. w zakresie partnerów społecznych:

- NSZZ „Solidarność” Wielkopolska Południowa;
- Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- Stowarzyszenia Ludzie dla ludzi;
- Konfederacji „Lewiatan”;

c. w zakresie partnerów działających na rzecz ochrony środowiska wraz ze zmianami klimatu:

- Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP Województwa Wielkopolskiego im. Generała Stanisława Taczaka;
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu;
- Stowarzyszenia Wielkopolski Klub Ekologiczny;
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu;

d. w zakresie partnerów naukowych:

- Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.

W odpowiedzi na zaproszenie, do Zespołu nie przystąpili reprezentanci Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, Stowarzyszenia Ludzie dla ludzi oraz Konfederacji „Lewiatan”.

Ogłoszenie o otwartym naborze kandydatów zostało opublikowane na stronie internetowej Stowarzyszenia dnia 7 kwietnia 2022 roku. W związku z brakiem pełnego składu Zespołu roboczego, dnia 10 maja 2022 roku ogłoszono nowy, dodatkowy termin do składania ofert, tj. do dnia 18 maja 2022 roku. W ogłoszeniu o naborze wskazano, że organizacje lub podmioty składające aplikacje, powinny reprezentować organizacje pozarządowe lub podmioty aktywnie działające w następujących dziedzinach:

a. organizacje pozarządowe lub podmioty działające na rzecz ochrony środowiska wraz ze zmianami klimatu lub

b. organizacje pozarządowe lub podmioty działające w sferze gospodarczej, z uwzględnieniem:

- infrastruktury;
- planowania przestrzennego;
- transportu lub

c. organizacje pozarządowe lub podmioty działające w sferze społecznej z uwzględnieniem:

- społeczeństwa obywatelskiego;
- promowania włączenia społecznego;
- praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji.

Ponadto ustanowiono, że zgłoszeni kandydaci winni spełniać następujące kryteria:

- a. posiadać pełną zdolność do czynności prawnych;
- b. posiadać nieposzlakowaną opinię;
- c. złożyć oświadczenie o gotowości do rzetelnej i bezstronnej współpracy w ramach Zespołu roboczego ds. Strategii;
- d. posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie we wskazanym obszarze tematycznym;
- e. posiadać wiedzę i kompetencje oraz znajomość sytuacji społeczno-gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, uwzględniającej przede wszystkim kierunki rozwoju, w szczególności w sferze gospodarczej lub społecznej, lub środowiskowej wraz ze zmianami klimatu lub infrastruktury, z uwzględnieniem planowania przestrzennego i transportu, w zależności od dziedziny, w ramach której dokonywane jest zgłoszenie.

W ramach otwartego naboru zgłoszone zostały kandydatury przedstawicieli następujących podmiotów:

- a. Fundacja „Animacja”;
- b. Kaliskie Towarzystwo Rowerowe „Cyklista”;
- c. LGD Stowarzyszenie „Długosz Królewski”;
- d. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce o/Kalisz;
- e. Stowarzyszenie Rzecznawców Majątkowych Wielkopolski Południowej w Kaliszu;
- f. Stowarzyszenie Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Wielkopolski Klaster Lotniczy;
- g. Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski.

Zespół roboczy ds. Strategii został powołany uchwałą Nr TO/9/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku²⁷, zmienionej uchwałą Nr TO/3/2023 z dnia 17 maja 2023 roku²⁸. Ukonstytuowanie Zespołu nastąpiło na podstawie § 19 ust. 1 pkt 15 i § 14 ust. 2 Statutu Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, w związku z Rozporządzeniem ogólnym²⁹ oraz europejskim kodeksem postępowania w sprawie partnerstwa³⁰.

Do Zespołu roboczego ds. Strategii włączeni zostali zarówno reprezentanci podmiotów właściwi ze względu na zakres interwencji ZIT AKO, jak i partnerzy społeczno-gospodarczy właściwi ze względu na zakres całej Strategii. Zespół roboczy do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej przedstawia rycina 6.2.

27 Uchwała Nr TO/9/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie powołania Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

28 Uchwała Nr TO/3/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 17 maja 2023 roku w sprawie zmiany uchwały Nr TO/9/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie powołania Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

29 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej.

30 Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 roku w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (Dz. U. UE.L.2014.74.1).

Rycina 6.2. Członkowie Zespołu roboczego ds. Strategii.

PARTNERZY GOSPODARCZY

- Regionalna Izba Gospodarcza w Kaliszu
- Ostrowskie Centrum Wspierania Przedsiębiorczości
- Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski
- Stowarzyszenie Rzecznawców Majątkowych Wielkopolski Południowej w Kaliszu
- LGD Stowarzyszenie „Długosz Królewski”
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Wielkopolski Klaster Lotniczy

PARTNERZY DZIAŁAJĄCY NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA WRAZ ZE ZMIANAMI KLIMATYCZNYMI

- Oddział Wojewódzki Związku OSP RP Województwa Wielkopolskiego im. Generała Stanisława Taczaka
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
- Stowarzyszenie Wielkopolski Klub Ekologiczny
- Kaliskie Towarzystwo Rowerowe „Cyklista”

PARTNERZY SPOŁECZNI

- NSZZ „Solidarność” Wielkopolska Południowa
- Stowarzyszenie Księgowych w Polsce o/Kalisz
- Fundacja Animacja

PARTNER NAUKOWY

- Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA

- Przedstawiciele Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska

Źródło: Opracowanie własne.

Wszyscy powyżej wskazani Partnerzy mają prawo do opiniowania decyzji związanych z opracowaniem i wdrażaniem Strategii, jednakże ich opinia nie ma charakteru wiążącego. Przedstawiciele Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej odpowiadają za bieżącą organizację i koordynację prac Zespołu, w tym przygotowywanie projektów uchwał, protokołów.

Do zadań Zespołu roboczego ds. Strategii należy w szczególności:

- a. doradzanie Radzie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej przy opracowaniu, przygotowaniu i wdrażaniu strategii rozwoju ponadlokalnego dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w rozumieniu art. 10g ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym;
- b. opiniowanie projektu „Strategia rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”, w tym listy projektów zaplanowanych do realizacji;
- c. opiniowanie zmian Strategii;
- d. udział w procesie monitorowania postępów wdrażania Strategii.

Zespół roboczy ds. Strategii działa na podstawie Regulaminu przyjętego w drodze uchwały Nr TO/10/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku³¹, zmienionego uchwałą Nr TO/11/2022 z dnia 20 lipca 2022 roku³² oraz uchwałą Nr TO/4/2023 z dnia 17 maja 2023 roku³³. Zgodnie z § 5 Regulaminu, uchwała jest dokumentem poświadczającym przyjęcie przez Zespół konkretnych opinii, rekomendacji w sprawach związanych z przygotowaniem i wdrażaniem „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Zespół wyraża swoje opinie, rekomendacje w sprawach związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii w formie uchwał. Podczas głosowania każdy Członek Zespołu dysponuje jednym głosem, jednakże przedstawiciele Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej uczestniczą w obradach Zespołu bez prawa głosu.

I posiedzenie Zespołu roboczego ds. Strategii odbyło się 5 lipca 2022 roku. Podczas posiedzenia Członkowie Zespołu roboczego otrzymali nominacje z rąk Prezesa Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Następnie, w drodze uchwały Nr 1/2022 Zespołu roboczego³⁴, wyłoniony został Zastępca Przewodniczącego Zespołu roboczego. Członkowie Zespołu uczestniczyli w zaopiniowaniu dokumentu pn.: „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” przygotowanej na potrzeby opracowania „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Zespół roboczy na podstawie uchwały Nr TO/3/2022 Zespołu roboczego z dnia 2 września 2022 roku³⁵.

31 Uchwała Nr TO/10/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku w sprawie uchwalenia Regulaminu Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

32 Uchwała Nr TO/11/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 20 lipca 2022 roku w sprawie zmiany Regulaminu Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej przyjętego uchwałą Nr TO/10/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku.

33 Uchwała Nr TO/4/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 17 maja 2023 roku w sprawie zmiany Uchwały Nr TO/11/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 20 lipca 2023 roku w sprawie zmiany Regulaminu Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej przyjętego uchwałą Nr TO/10/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 6 czerwca 2022 roku.

34 Uchwała Nr 1/2022 Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 5 lipca 2022 roku w sprawie wyboru Zastępcy Przewodniczącego Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

35 Uchwała Nr TO/3/2022 Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 2 września 2022 roku w sprawie wydania opinii dotyczącej dokumentu pn. „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

Zespół jest również sukcesywnie włączany w proces konsultacji i opiniowania poszczególnych etapów prac nad Strategią. Przedstawiciele Zespołu roboczego uczestniczyli w konsultacjach społecznych Strategii, które rozpoczęły się dnia 6 marca 2023 roku. Zostali również zapoznani i zaproszeni do składania uwag i wniosków do projektu Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu Strategii.

W dniu 22 sierpnia 2023 roku odbyło się II Posiedzenie Zespołu roboczego ds. Strategii, podczas którego przedstawiono projekt Strategii po konsultacjach społecznych wraz z listą projektów zaplanowanych do realizacji. Zespół roboczy ds. Strategii w drodze uchwały Nr 1/2023³⁶ pozytywnie zaopiniował projekt „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wraz z listą projektów zaplanowanych do realizacji w ramach programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 oraz programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

8. Strategiczne zespoły konsultacyjne.

W strukturach Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska aktywnie działają zespoły robocze, w ramach których powstają pomysły na działania sektorowe i zintegrowane dla całego Obszaru Funkcjonalnego. Do najważniejszych z nich należą:

8.1. Zespół Gminnych Koordynatorów ZIT, którego zadania polegają na przekazywaniu informacji na temat projektów przygotowanych i wdrażanych przez macierzystą JST, ale także tych, które na danym obszarze realizują Beneficjenci niesamorządowi. W szczególności do zadań zespołu należy:

- koordynowanie procesu przygotowania wniosków aplikacyjnych dla projektów planowych do realizacji w ramach Strategii;
- współpraca z Biurem SAKO w zakresie realizacji zadań służących realizacji Strategii;
- informowanie o zasadach realizacji działań ZIT AKO na terenie danej gminy;
- współpraca z lokalnymi podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie Strategii rozwoju ponadlokalnego.

8.2. Zespół Koordynatorów ds. Programu Bezpieczeństwa powołany w celu opracowania dokumentu pn. „Program poprawy bezpieczeństwa – funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zmian katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027”. Głównym celem dokumentu jest integracja działań ratowniczych oraz podniesienie efektywności działania służb ratowniczych i administracji publicznej w zapewnieniu porządku i bezpieczeństwa na terenie AKO. W skład zespołu weszli przedstawiciele Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, przedstawiciele Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Komendy Państwowej Straży Pożarnej z obszaru AKO, przedstawiciele JST odpowiedzialni za zarządzanie kryzysowe i środowisko oraz reprezentanci Ochotniczych Straży Pożarnych.

8.3. Zespół Koordynatorów ds. klimatu i ochrony środowiska. Zadaniem zespołu jest doradztwo i współpraca w obszarze zarządzania środowiskiem i klimatem w świetle zachodzących zmian klimatu oraz wsparcie eksperckie przy opracowaniu strategicznego dokumentu pn. „Plan adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”. W skład Zespołu weszli pracownicy Urzędów Miast i Gmin oraz Starostw Powiatowych zajmujący się ochroną środowiska, Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, a także przedstawiciele spółek miejskich i komunalnych, Straży Miejskiej w Kaliszu oraz Komendy Państwowej Straży Pożarnej z terenu Aglomeracji.

36 Uchwała Nr 1/2023 Zespołu roboczego do spraw „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 22 sierpnia 2023 roku w sprawie wydania opinii dotyczącej projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wraz z listą projektów zaplanowanych do realizacji.

8.4. Zespół Koordynatorów ds. transportu zajmujący się w szczególności: wdrażaniem i nadzorowaniem projektów w zakresie transportu publicznego kołowego i szynowego, wspieraniem nowych rozwiązań i decyzji w oparciu o dane systemowe, analizowaniem i proponowaniem zmian w obowiązujących procesach logistycznych, współpracą pomiędzy JST, jak również monitorowaniem i realizacją kluczowych wskaźników efektywności. Zespół został powołany w ramach realizowanego w partnerstwie z podmiotami polskimi i zagranicznymi Projektu Interreg Europe pn.: „PE4 Trans Public Engagement for Sustainable Public Transport”, dotyczącego poprawy polityki transportu publicznego poprzez włączenie obywateli w proces projektowania i wdrażania zrównoważonych strategii oraz planów transportowych. Głównym celem projektu było przyczynienie się do osiągnięcia celów gospodarki niskoemisyjnej poprzez wspieranie transportu publicznego o niskiej emisji gazów, w tym ruchu rowerowego i pieszego oraz zmiana świadomości i zachowań komunikacyjnych mieszkańców poprzez działania „miękkie” i infrastrukturalne.

8.5. Zespół Koordynatorów ds. Polityki Senioralnej. Do głównych zadań zespołu należy: kreowanie i realizacja Polityki Senioralnej poprzez działania z zakresu aktywizacji i podnoszenia jakości życia środowisk senioralnych, określenie potrzeb środowiska Seniorów, przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, analiza sytuacji wielkopolskich i aglomeracyjnych Seniorów oraz pozyskiwanie źródeł finansowania na realizację zadań wynikających z Polityki Senioralnej. Zespół koordynuje i monitoruje także wdrażanie działań ujętych w „Polityce Senioralnej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020-2027”.

8.6. Aglomeracyjna Rada Seniorów, w skład której powołani zostali Seniorzy, społecznicy, osoby związane z organizacjami senioralnymi, pracujące dla i na rzecz osób starszych, to grono 15 osób rekomendowanych przez samorządy i instytucje obywatelskie. Rada jest organem konsultacyjnym, doradczym, opiniotwórczym, ale przede wszystkim inicjującym działania na rzecz aglomeracyjnych Seniorów. Kluczowym jej zadaniem jest budowanie więzi międzypokoleniowej, wspieranie młodych, np. poprzez realizację wspólnych inicjatyw i projektów.

8.7. Delegatura Wielkopolska Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, której inicjatorem powołania jest Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, to przedstawicielstwo osób starszych z obszaru województwa wielkopolskiego. OPS działa m.in. na rzecz inspirowania kierunków polityki senioralnej, kształtowania społecznego dialogu, monitorowania sytuacji osób starszych, jak również prezentowania na zewnątrz stanowisk dotyczących polityki senioralnej. Przedstawiciele Biura SAKO są zaangażowani w prace Delegatury Wielkopolskiego OPS. Dyrektor Biura jest osobą zaufania publicznego, natomiast jego Zastępca pełni funkcję Przewodniczącej Delegatury Wielkopolskiej OPS.

Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, reprezentując 16 jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych ideą tworzenia gmin przyjaznych starzeniu się, realizując jednocześnie politykę na rzecz osób starszych, jest również Członkiem programu WHO „Miast Przyjaznych Starzeniu”. Światowa Sieć „Miast Przyjaznych Starzeniu” łączy miasta z podobnym podejściem do Polityki Senioralnej – realizując szeroko rozumiane działania, mające na celu podniesienie jakości życia Seniorów. Przynależność do „sieci” pozwala połączyć się z globalną siecią ekspertów miast przyjaznych starzeniu się, w tym najwyższych urzędników, menedżerów, jak i samych osób starszych. Członkostwo w sieci jest przede wszystkim formą docenienia przez WHO Stowarzyszenia AKO oraz miast, ich dotychczasowych działań w obszarze kreowania Polityki Senioralnej, a poprzez sieciowanie działań i umożliwienie wymiany dobrych praktyk, realizowanych na rzecz poprawy jakości życia Seniorów – również motywacją do realizacji działań zaplanowanych w aglomeracyjnej Polityce Senioralnej w horyzoncie czasowym do 2027 roku.

Rycina 6.3. Certyfikat Członkostwa Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w „Światowej Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Osobom Starszym” WHO.

Źródło: Zasoby własne Stowarzyszenia - Certyfikat WHO.

8.8. Zespół roboczy ds. ścieżek rowerowych i tras rowerowych AKO BIKE jako zespół doradczy i wspierający opracowanie „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, zajmuje się przede wszystkim kreowaniem kierunków rozwoju mobilności na obszarze Aglomeracji, tj. w szczególności opracowaniem wspólnej sieci zintegrowanych dróg rowerowych, w tym również turystyki rowerowej. Zespół współodpowiedzialny jest za przygotowanie dokumentu pn. „Koncepcja rozwoju infrastruktury rowerowej w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”, która ma na celu zaproponowanie optymalnych rozwiązań w zakresie rozwoju transportu rowerowego w AKO, dzięki którym na jej obszarze mieszkańcom będzie się żyło lepiej i bezpieczniej, turyści będą ją chętniej odwiedzać, a środowisko stanie się czystsze i zdrowsze.

8.9. Zespół ds. opracowania i wdrażania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”. Uchwałą nr TO/10/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku³⁷ powołano Zespół ds. opracowania i rozwoju „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (SUMP), w skład którego weszli przedstawiciele szczebla zarządzającego i koordynującego całość prac oraz przedstawiciele m.in. organizatorów i operatorów transportu publicznego, zarządców dróg, planowania przestrzennego. Uchwała ta stanowi formalne potwierdzenie przystąpienia do prac nad PZMM AKO. W drodze podjęcia uchwały Nr TO/12/2022³⁸ zmieniono nazwę zespołu na Zespół ds. opracowania i wdrażania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SUMP)”. W listopadzie 2022 roku podjęto decyzję o odwołaniu jednego z członków zespołu

37 Uchwała Nr TO/10/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania i rozwoju Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SUMP).

38 Uchwała nr TO/12/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 3 sierpnia 2022 roku w sprawie zmiany uchwały Nr 10/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania i rozwoju Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SUMP), zmiany Zespołu ds. opracowania i rozwoju Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SUMP) określonego uchwałą Nr 10/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 18 czerwca 2020 roku oraz zmiany nazwy Zespołu ds. opracowania i rozwoju Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (SUMP).

drogą uchwały Nr TO/17/2022³⁹. Zespół ściśle współpracuje w zakresie merytorycznym i organizacyjnym z Biurem Stowarzyszenia, będzie także monitorował wdrażanie SUMP. Jednym z kluczowych działań przy opracowaniu dokumentu było ustanowienie efektywnych i kompleksowych struktur, które zaangażowane będą w prace nad dokumentem. Zespół ds. opracowania i wdrażania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej” posiada następującą strukturę:

a. Zespół przygotowania i wdrażania SUMP wraz z Koordynatorem (zespół koordynacji zarządzania)

stanowią przedstawiciele Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko–Ostrowska, a ich prace polegają przede wszystkim na:

- koordynacji prac nad opracowaniem „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”;
- określeniu etapów prac nad dokumentem;
- opracowaniu i realizacji harmonogramu prac;
- przygotowaniu i przeprowadzeniu procedury zamówień publicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- nadzorze nad realizacją zamówienia publicznego;
- kontaktach z Wykonawcą „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej” wyłonionym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- kontaktach z pozostałymi członkami zespołów;
- organizacji spotkań koordynacyjnych i roboczych;
- prowadzeniu działań informacyjnych;
- monitoringu i ewaluacji prac związanych z wdrożeniem SUMP;
- innych działaniach wynikających z prac nad PZMM AKO;

b. Zespół operacyjny składający się z 25 przedstawicieli JST Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej, po jednym przedstawicielu z każdej gminy lub powiatu. Prace zespołu polegają przede wszystkim na:

- współpracy z Zespołem koordynacji zarządzania – Biurem Stowarzyszenia na każdym etapie opracowania PZMM AKO;
- koordynacji prac w zakresie opracowania i wdrażania Planu w gminie, powiecie;
- opiniowaniu wyników prac Wykonawcy „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej”;
- czynnym udziale w pracach nad opracowaniem PZMM AKO na każdym etapie prac nad dokumentem, w tym np. wyrażaniu opinii, przekazywaniu sugestii i uwag, a także zajmowaniu stanowisk w sprawie akceptacji działań i etapów dotyczących opracowania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej” w terminach i formie określonej przez Biuro Stowarzyszenia, zgodnie z przyjętym harmonogramem prac nad realizacją Planu i stanowiącym podstawę odbioru przez Biuro Stowarzyszenia poszczególnych części, działań, etapów i całości Planu opracowanego przez Wykonawcę;
- udziale w organizacji konsultacji społecznych w obrębie gminy, powiatu, w tym nieodpłatne udostępnianie sal i pomieszczeń w celu przeprowadzenia spotkań, warsztatów, konsultacji społecznych i innych czynności związanych z realizacją Planu;
- udziale w spotkaniach konsultacyjnych;
- udziale w prowadzeniu działań informacyjnych w obrębie gminy, powiatu;

39 Uchwała Nr TO/17/2022 Rady Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej z dnia 9 listopada 2022 roku w sprawie odwołania członka Zespołu ds. opracowania i wdrażania Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej (SUMP).

c. **Zespoły wspierające (merytoryczni Koordynatorzy gminni)** składający się z pracowników odpowiedzialnych w JST za obszary: planowania strategicznego, planowania przestrzennego, transportu, mobilności miejskiej, klimatu i środowiska, bezpieczeństwa, inwestycji, którego prace polegają w szczególności na:

- współpracy z Zespołem koordynacji zarządzania – Biurem Stowarzyszenia oraz gminnym członkiem Zespołu operacyjnego;
- udziale w organizacji konsultacji społecznych w obrębie gminy, powiatu;
- udziale w spotkaniach konsultacyjnych;
- udziale w spotkaniach organizowanych przez Zespół koordynacji zarządzania;
- czynnym udziale w pracach na każdym etapie prac nad dokumentem, w tym m.in. wyrażaniu opinii, przekazywaniu sugestii i uwag, a także zajmowaniu stanowisk w sprawie akceptacji działań i etapów dotyczących opracowania „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” w terminach i formie określonej przez Biuro Stowarzyszenia, zgodnie z przyjętym harmonogramem prac nad realizacją Planu i stanowiącym podstawę odbioru przez Biuro Stowarzyszenia poszczególnych części, działań, etapów i całości Planu opracowanego przez Wykonawcę;
- opiniowaniu wyników prac Wykonawcy PZMM dla AKO, wyłonionego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- udziale w prowadzeniu działań informacyjnych w obrębie gmin, powiatów.

Rycina 6.4. Członkowie projektu „Obszary Funkcjonalne w UE”.

Źródło: Strona internetowa: www.functionalareas.eu [dostęp: 3.03.2023].

8.10. Zespół roboczy ds. realizacji Planu działania dla AKO w ramach projektu „Fundusz Powierniczy Unii Europejskiej na temat Obszarów Funkcjonalnych Unii Europejskiej”. Stowarzyszenie jest uczestnikiem międzynarodowego projektu „Functional Areas in the EU” realizowanego wspólnie z Bankiem Światowym i Komisją Europejską, w którym uczestniczą dwa obszary funkcjonalne z Polski i dziesięć obszarów funkcjonalnych z pozostałej części Europy. Zespół roboczy powołany został w celu wdrażania Planu działania obejmującego interwencję w szczególności w zakresie: planowania przestrzennego, wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenia potencjału infrastrukturalnego AKO do planowania i realizacji przedsięwzięć rozwojowych oraz zwiększenia zdolności adaptacyjnej do zmian klimatu (mała retencja, błękitna i zielona infrastruktura oraz zrównoważona mobilność i ścieżki rowerowe). Zespół ma za zadanie utrzymanie dialogu z realizatorami projektu, koordynację prac, monitorowanie wyników prac nad Planem działań oraz zidentyfikowanie potencjalnych ryzyk i wprowadzenie ewentualnych działań zaradczych. Spotkania zespołu odbywają się regularnie, celem opracowania i wdrożenia kluczowych zadań oraz wyzwań Planu działania.

8.11. Zespół ds. zdrowia powołany do kreowania celu strategicznego SAKO – „zdrowie przez całe życie”, tj. zaplanowania i wdrażania działań oraz dokonania diagnozy epidemiologiczno-zdrowotnej mieszkańców Aglomeracji, jak również działań i interwencji w obszarze zdrowia publicznego. Zespół odpowiedzialny jest także za przygotowanie „Polityki zdrowotnej mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”, zawierającej w szczególności analizę sytuacji społeczno-demograficznej Aglomeracji, ocenę sytuacji epidemiologicznej i głównych problemów zdrowotnych obszaru, ocenę potrzeb zdrowotnych mieszkańców, analizę dostępności do świadczeń zdrowotnych w regionie oraz plan działań informacyjno-edukacyjnych i promocji zdrowia publicznego. Działania w tym obszarze prowadzone są we współpracy naukowo-badawczej i partnerstwie, w ramach podpisanego z Uniwersytetem Kaliskim im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego Porozumienia o współpracy.

8.12. Zespół roboczy ds. projektu „Prosto i kropka” powołany został do wdrażania działań na temat prostego języka, w efekcie do realizacji projektu pn. „Prosto i kropka”. Celem projektu w szczególności był rozwój nowej kultury komunikacyjnej pomiędzy instytucjami z terenu AKO a ich otoczeniem – kultury prostego języka, budowania tożsamości z mieszkańcami oraz tworzenia i wprowadzania rozwiązań zgodnych z ideą prostego języka. Rezultatem projektu jest opracowana „Księga praktyk językowych w AKO” (uproszczone wzory pism urzędowych), do wdrożenia której zobowiązani zostali wszyscy Członkowie SAKO.

9. Organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, środowiska naukowe, instytucje otoczenia biznesu, klastry, podmioty z sektora administracji rządowej oraz samorządu województwa, którzy są włączani w proces wdrażania Strategii głównie poprzez Zespoły robocze lub poprzez partnerski proces konsultowania i opiniowania tworzonych przez Stowarzyszenia dokumentów lub realizowanych projektów.

Biorąc pod uwagę fakt, iż Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (Związek ZIT) w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 nie będzie pełniło funkcji Instytucji Pośredniczącej, kluczowe jest określenie roli Stowarzyszenia w systemie planowania, wdrażania i monitorowania Programu – Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Pełen zakres powierzenia zadań został dookreślony na etapie Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 zawartego pomiędzy IZ FEW 2021-2027 a Związkiem ZIT – SAKO w dniu 18 września 2023 roku. Zgodnie z zawartym Porozumieniem, zadaniem Związku ZIT AKO jest w szczególności opracowanie, wdrażanie i aktualizowanie Strategii rozwoju ponadlokalnego. W systemie wdrażania Programu SAKO odpowiedzialne będzie za udział w wyborze projektów do dofinansowania, za monitoring i ewaluację Strategii (rozdział 9.) oraz za działania w zakresie komunikacji i widoczności.

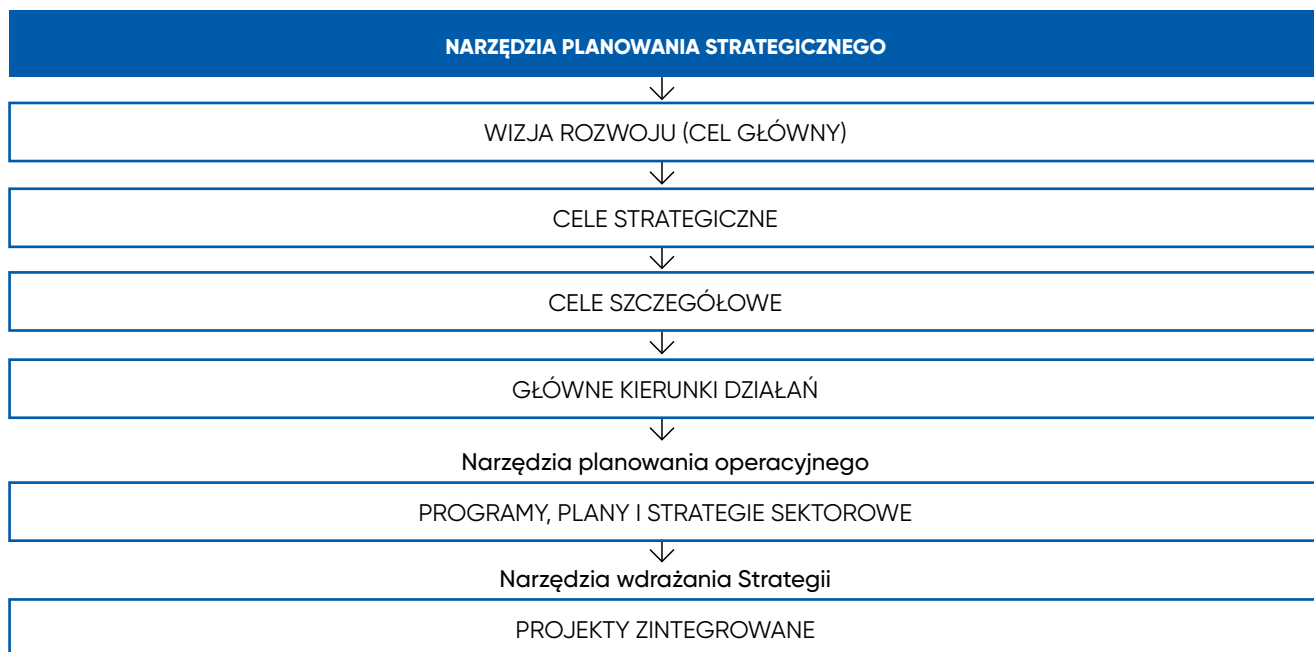
Związek ZIT AKO będzie uczestniczyć w działaniach związanych z wyborem projektów do dofinansowania m.in. poprzez opiniowanie i przekazywanie uwag do Programu regionalnego oraz Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu FEW 2021-2027, udział w tworzeniu propozycji kryteriów wyboru projektów dla przedsięwzięć wybieranych w sposób konkurencyjny i niekonkurencyjny w ramach alokacji dedykowanej ZIT, udział w tworzeniu i uzgadnianiu regulaminów naborów dla działań w ramach ZIT oraz udział w tworzeniu i opiniowaniu harmonogramów naborów wniosków dedykowanych ZIT.

SAKO za pośrednictwem strony internetowej i/lub mediów społecznościowych zobowiązane będzie do informowania opinii publicznej o swojej działalności. Związek ZIT AKO w zakresie komunikacji i widoczności odpowiadać będzie m.in. za aktywizację społeczeństwa w ubieganiu się o wsparcie z Funduszy Europejskich w ramach FEW 2021-2027, przekazywanie IZ FEW 2021-2027 informacji o ważnych etapach realizacji i otwarciach projektów, wydarzeniach medialnych, dostarczanie przykładów dobrych praktyk oraz przykładów projektów o dużym potencjalnie komunikacyjnym, wsparcie beneficjentów w prawidłowej realizacji obowiązków informacyjno-promocyjnych czy też współpracę z innymi instytucjami i organizacjami oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, a także organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, które w ramach swojej działalności upowszechniają wiedzę o Funduszach Europejskich.

Przedstawiciele Związku ZIT AKO są również Członkami Komitetu Monitorującego Program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027, a także Podkomitetu ds. Wielkopolski Wschodniej oraz grup roboczych funkcjonujących przy IZ FEW 2021-2027, tj. ds. społeczeństwa obywatelskiego, ds. zasad horyzontalnych i warunków podstawowych, ds. informacji i promocji oraz ds. ewaluacji.

Efektem wdrażania Strategii będzie opracowanie i przyjęcie listy projektów zintegrowanych (ryc. 6.5.), która zgodnie z art. 34 ust. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 zostanie przyjęta odrębną uchwałą Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. W uchwale tej znajdują się kluczowe projekty oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

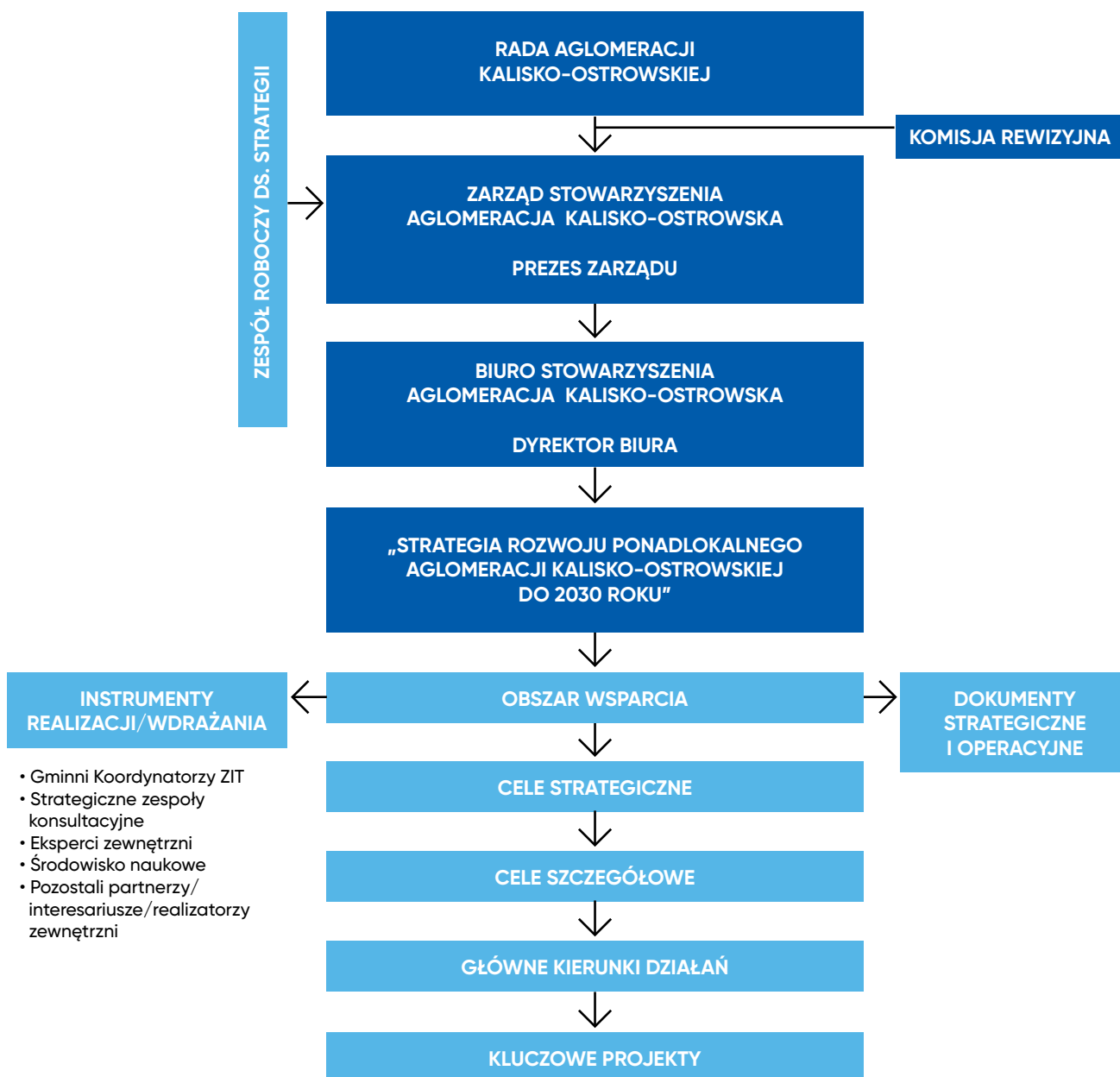
Rycina 6.5. Struktura logiczna części kierunkowej Strategii oraz jej powiązanie z wdrażaniem.

Źródło: Opracowanie własne.

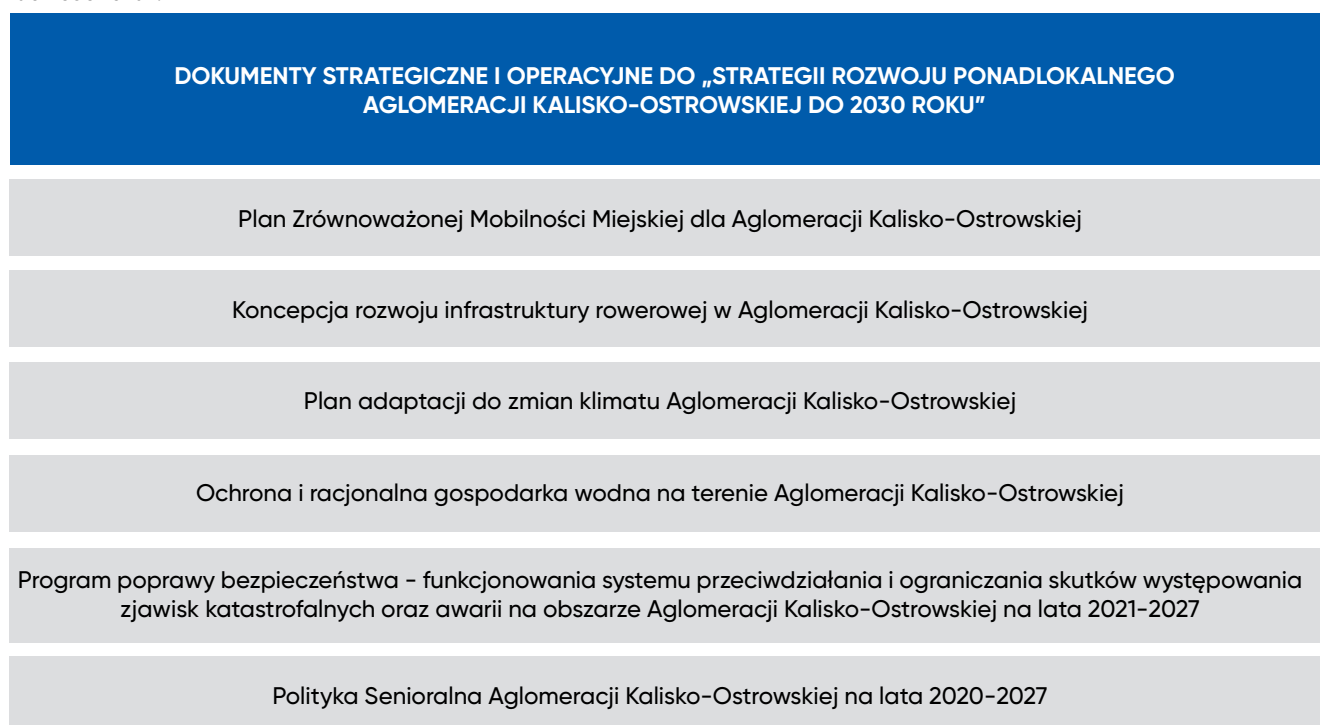
W dalszej kolejności projekty zintegrowane będą wprowadzane do budżetów oraz wieloletnich prognoz finansowych poszczególnych JST oraz podmiotów odpowiedzialnych za realizację projektów. Ważne jest, aby przyjęte cele strategiczne, cele szczegółowe i kierunki działań oraz projekty wynikające ze Strategii rozwoju ponadlokalnego miały swoje „przełożenie” na zapisy w Strategii rozwoju gmin i powiatów wchodzących w skład AKO. Wieloletnia prognoza finansowa jest dokumentem wynikającym z przepisów prawnych dotyczących finansów publicznych, więc jego struktura i budowa nie wymaga opisu i konkretyzacji w tym dokumencie. Ważnym etapem wdrażania Strategii będzie wprowadzanie przedsięwzięć inwestycyjnych do budżetów JST oraz innych podmiotów. Będzie to finalna faza przed realizacją przedsięwzięcia, które docelowo zbliży Stowarzyszenie do realizacji kluczowych działań, a tym samym urzeczywistni przyjęte kierunki działań i pozwoli osiągnąć zaplanowane cele strategiczne i wskaźniki.

Rycina 6.6. Struktura i system wdrażania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Rycina 6.7. Dokumenty strategiczne i operacyjne do „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Z punktu widzenia osiągnięcia celów strategicznych i celów szczegółowych poprzez realizację kierunków działań, ważne jest określenie ram realizacyjno-organizacyjnych. Ramy te zostały opracowane odrębnie dla poszczególnych celów strategicznych i zamieszczone w tabelach nr 6.1.–6.5., w których wskazano m.in. podmioty, uczestniczące w realizacji poszczególnych kierunków działań z wyodrębnieniem tych z nich, które będą swoistymi liderami w ramach danego kierunku działania.

Tabela 6.1. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 1.

CEL STRATEGICZNY 1. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA ROZWIJAJĄCA EKOLOGICZNY I ZINTEGROWANY TRANSPORT ORAZ ZRÓWNOWAŻONĄ MOBILNOŚĆ.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1. ROZWÓJ ZINTEGROWANEGO TRANSPORTU.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.1.1. Integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym.	Miasto Kalisz i Miasto Ostrów Wielkopolski, Miasto i Gmina Pleszew, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, spółki kolejowe.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Związek Powiatowo-Gminny, transportowe spółki komunalne, miejskie, spółki kolejowe, Zarządcy infrastruktury kolejowej, przewoźnicy prywatni.	SAKO.
1.1.2. Tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	JST, SAKO.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Związek Powiatowo-Gminny, transportowe spółki komunalne, miejskie, spółki kolejowe, Zarządcy infrastruktury kolejowej, przewoźnicy prywatni.	SAKO
1.1.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej oraz poprawa bezpieczeństwa na drogach.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, GDDKiA, Zarządcy dróg.	SAKO, zakłady budżetowe i jednostki organizacyjne samorządów odpowiadające za utrzymanie dróg, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.	SAKO.
1.1.4. Zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, spółki kolejowe, Zarządcy infrastruktury kolejowej, SKPL Infrastruktura, Linie Kolejowe Sp. z o.o., JST (przez teren których będzie przebiegała kolej).	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Zarządcy infrastruktury kolei wąskotorowej w Pleszewie i Powiecie Kaliskim, SKPL Infrastruktura, Linie Kolejowe Sp. z o.o., spółki kolejowe, organizacje pozarządowe, grupy miłośników kolejnictwa	SAKO.
1.1.5. Rozwój lokalnego lotniska Michałków.	Aeroklub Ostrowski i Miasto Ostrów Wielkopolski, Starostwo Powiatowe w Ostrowie Wlkp., Gmina Ostrów Wlkp.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.2. WSPARCIE PRZYJAZNEJ ŚRODOWISKU ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, GDDKiA, Zarządcy dróg, kolei, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.	SAKO, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, organizacje pozarządowe zajmujące się popularyzacją ruchu rowerowego.	SAKO.

Tabela 6.1. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 1.

CEL STRATEGICZNY 1. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA ROZWIJAJĄCA EKOLOGICZNY I ZINTEGROWANY TRANSPORT ORAZ ZRÓWNOWAŻONĄ MOBILNOŚĆ.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 1.2. WSPARCIE PRZYJAZNEJ ŚRODOWISKU ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
1.2.2. Rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE.	JST, SAKO.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, GDDKiA, Zarządcy dróg, organizacje pozarządowe zajmujące się popularyzacją ruchu rowerowego.	SAKO.
1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Związek Powiatowo-Gminny, przewoźnicy publiczni i niepubliczni, KLA, MZK Ostrów Wlkp., PLA.	SAKO, przedsiębiorstwa z sektora energetycznego i paliwowego.	SAKO.
1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.	Miasta, Powiaty AKO, Związek Powiatowo-Gminny, przewoźnicy publiczni i niepubliczni, KLA, MZK Ostrów Wlkp., PLA.	SAKO.	SAKO.
1.2.5. Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, GDDKiA, Zarządcy dróg, Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe w Kaliszu.	SAKO, przedsiębiorstwa z sektora energetycznego, Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe w Kaliszu.	SAKO.
1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmacnianie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu.	JST, SAKO.	organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, placówki oświatowe uczelnie wyższe, mieszkańcy AKO.	SAKO.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6.2. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 2.

CEL STRATEGICZNY 2. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA ZORIENTOWANA NA ZIELONĄ TRANSFORMACJĘ I POPRAWĘ JAKOŚCI ŚRODOWISKA.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.1. WSPARCIE ZRÓWNOWAŻONEJ GOSPODARKI ZASOBAMI WODNYMI I ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, prywatni właściciele nieruchomości.	SAKO, RZGW, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, podmioty z sektora rolnego, organizacje pozarządowe, spółki wodne, melioracyjne, zakłady komunalne, uczelnie wyższe.	SAKO.
2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, właściciele nieruchomości.	SAKO, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, organizacje pozarządowe	SAKO.
2.1.3. Rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Komendy PSP, podmioty włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.	SAKO, Komendy PSP, OSP włączone do KSRG, OSP spoza KSRG, Policja, Straże Miejskie, inne służby mundurowe (np. WOT), WFOŚiGW, uczelnie wyższe.	SAKO.
2.1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.	Miasta, Gminy AKO, przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.	SAKO, właściciele nieruchomości, WFOŚiGW.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2. ROZWÓJ TERENÓW ZIELENI ORAZ WSPARCIE OCHRONY PRZYRODY.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.2.1. Ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej.	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, RDOŚ, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe, Nadleśnictwa, Miasta, Gminy AKO.	SAKO, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, organizacje pozarządowe.	SAKO.
2.2.2. Ochrona gleb i wsparcie terenów rolniczych.	Właściciele użytków rolnych, spółki wodne, melioracyjne.	SAKO, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, rolnicy, ośrodki doradztwa rolniczego, KOWR, ARIMR, zakłady komunalne.	SAKO.
2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.	JST, SAKO.	Placówki oświatowe i naukowe, uczenie wyższe, WFOŚiGW, spółki zagospodarowania odpadów, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	SAKO.

Tabela 6.2. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 2.

CEL STRATEGICZNY 2. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA ZORIENTOWANA NA ZIELONĄ TRANSFORMACJĘ I POPRAWĘ JAKOŚCI ŚRODOWISKA.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.3.1. Wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce.	JST, Podmioty z sektora energetycznego, właściciele nieruchomości, Ostrowski Klaster Energetyczny.	SAKO, jednostki organizacyjne JST, przedsiębiorcy, rolnicy, WFOŚiGW, Ostrowski Klaster Energetyczny, uczelnie wyższe.	SAKO.
2.3.2. Wypracowanie wspólnych działań i narzędzi na rzecz poprawy jakości powietrza.	JST, SAKO.	Jednostki organizacyjne JST, WIOŚ, WFOŚiGW, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe.	SAKO, JST.
2.3.3. Termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO i ich jednostki organizacyjne, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS, SIM, spółki komunalne zajmujące się gospodarką mieszkaniową.	SAKO, WFOŚiGW, instytucje publiczne spoza sektora samorządowego, przedsiębiorcy.	SAKO, JST.
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.4. WSPARCIE EFEKTYWNEGO I PRZYJAZNEGO ŚRODOWISKA SYSTEMU GOSPODAROWANIA ODPADAMI ORAZ WDRAŻANIE ROZWIĄZAŃ Z ZAKRESU GOSPODARKI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.4.1. Wypracowanie i wdrożenie standardów gospodarowania odpadami komunalnym.	JST, SAKO.	Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim, WFOŚiGW, spółki komunalne zajmujące się gospodarką odpadami, prywatne przedsiębiorstwa z sektora gospodarki odpadami, uczelnie wyższe.	SAKO.
2.4.2. Zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim.	SAKO, WFOŚiGW, spółki komunalne zajmujące się gospodarką odpadami, prywatne przedsiębiorstwa z sektora gospodarki odpadami, właściciele nieruchomości, uczelnie wyższe.	SAKO.

Tabela 6.2. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 2.

CEL STRATEGICZNY 2. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA ZORIENTOWANA NA ZIELONĄ TRANSFORMACJĘ I POPRAWĘ JAKOŚCI ŚRODOWISKA.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3. POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ORAZ ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
2.4.3. Wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO, WFOŚiGW, spółki komunalne zajmujące się gospodarką odpadami, prywatne przedsiębiorstwa z sektora gospodarki odpadami, uczelnie wyższe.	SAKO.
2.4.4. Zapobieganie powstawaniu odpadów (w tym przeciwdziałanie marnowaniu żywności) oraz ich segregacja „u źródła”.	Miasta, Gminy, Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”, Regionalny Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim, SAKO, właściciele nieruchomości.	WFOŚiGW, właściciele/zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe.	SAKO.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6.3. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.

CEL STRATEGICZNY 3. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTEGRUJĄCA LOKALNE WSPÓLNOTY I WZMACNIAJĄCA WYMIAR SPOŁECZNY.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1. POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI NA WSZYSTKICH JEJ ETAPACH.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.	Miasta, Gminy AKO, placówki wychowania przedszkolnego.	SAKO, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.
3.1.2. Rozwój i doposażenie infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, placówki oświatowe, w tym szkoły specjalne.	SAKO, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.

Tabela 6.3. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.

CEL STRATEGICZNY 3. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTEGRUJĄCA LOKALNE WSPÓLNOTY I WZMACNIAJĄCA WYMIAR SPOŁECZNY.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1. POPRAWA JAKOŚCI I DOSTĘPNOŚCI EDUKACJI NA WSZYSTKICH JEJ ETAPACH.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, szkoły ponadpodstawowe, szkoły podstawowe, Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu, Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrowie Wlkp., Centrum Kształcenia Zawodowego w Pleszewie.	SAKO, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.
3.1.4. Rozwój edukacji włączającej.	Placówki oświatowe.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.
3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Placówki oświatowe, szkoły ponadpodstawowe, Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kaliszu, Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Ostrowie Wlkp., Centrum Kształcenia Zawodowego w Pleszewie.	SAKO, Miasta, Gminy AKO, uczelnie wyższe, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.
3.1.6. Doksztalanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu, placówki oświatowe.	SAKO, Miasta, Gminy AKO, Powiaty, organizacje nauczycieli, organizacje pozarządowe.	JST, SAKO.
3.1.7. Wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Uniwersytetów III Wieku.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Uniwersytety III Wieku, instytucje, podmioty zrzeszające osoby starsze.	SAKO, uczelnie wyższe, Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Kaliszu, Regionalny Ośrodek polityki Społecznej w Poznaniu, organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, UTW, Kluby Seniora, Delegatura Wielkopolska Obywatelskiego Parlamentu Seniorów, inne organizacje, instytucje, podmioty zrzeszające osoby starsze.	JST, SAKO.

Tabela 6.3. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.

CEL STRATEGICZNY 3. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTEGRUJĄCA LOKALNE WSPÓLNOTY I WZMACNIAJĄCA WYMIAR SPOŁECZNY.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.2. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU, WSPIERANIE RÓWNEGO DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG ZDROWOTNYCH ORAZ DEINSTYTUCJONALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.2.1. Rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę.	Placówki POZ, AOS i leczenia szpitalnego.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO.
3.2.2. Realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki.	SAKO, Placówki świadczące publiczne usługi rehabilitacyjne, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, placówki POZ, ośrodki pomocy społecznej.	Placówki leczenia szpitalnego, placówki rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.2.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin.	Powiaty, powiatowe centra pomocy rodzinie, warsztaty terapii zajęciowej, ośrodki pomocy społecznej.	SAKO, Miasta, Gminy AKO, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, spółdzielnie socjalne, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.2.4. Wsparcie usług opiekuńczych teleopieki oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego.	SAKO, Miasta, Gminy AKO, ośrodki pomocy społecznej.	Spółdzielnie socjalne, organizacje pozarządowe.	SAKO.
3.2.5. Realizacja włączającej społecznie polityki migracyjnej.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, ośrodki pomocy społecznej.	SAKO, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.2.6. Rozwój pieczy zastępczej oraz wzmacnianie funkcji rodziny i opieki nad dziećmi do lat 3.	Miasta, Gminy AKO, podmioty realizujące pieczę zastępczą, podmioty prowadzące żłobki i inne formy opieki nad dziećmi do lat 3.	SAKO, prywatne podmioty, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.	SAKO.
3.2.7. Rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej.	SAKO, prywatne podmioty z sektora pomocy społecznej, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.	SAKO.

Tabela 6.3. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.

CEL STRATEGICZNY 3. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTEGRUJĄCA LOKALNE WSPÓLNOTY I WZMACNIAJĄCA WYMIAR SPOŁECZNY.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.3. OCHRONA I POPULARYZACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.3.1. Stworzenie dobrze rozpoznawalnego produktu kulturalnego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	SAKO.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, instytucje kultury Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, punkty informacji turystyczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.3.2. Renowacja obiektów zabytkowych.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, właściciele nieruchomości wpisanych do rejestru lub gminnej ewidencji zabytków, kościoły, instytucje kościelne.	SAKO, konserwator zabytków, kościoły, organizacje pozarządowe zajmujące się dziedzictwem kulturowym, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO.
3.3.3. Wsparcie rozwoju instytucji kultury.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO, instytucje kultury (ośrodki kultury, akceleratory kultury, teatry, filharmonia, muzea, biblioteki), organizacje pozarządowe.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.4. POPRAWA INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ ORAZ INTEGRACJA ZWIĄZANEJ Z NIĄ OFERTY DLA MIESZKAŃCÓW.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.4.1. Tworzenie wspólnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej.	SAKO, JST, organizacje sportowe, ośrodki sportu i rekreacji, kluby sportowe, towarzystwa kolarskie, rowerowe.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, kluby sportowe, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.4.2. Wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	SAKO, Lokalna Organizacja Turystyczna Ziemi Kaliskiej, Lokalna Organizacja Turystyczna Południowej Wielkopolski, Wielkopolska Organizacja Turystyczna.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, biura podróży, kościoły, obiekty noclegowe i gastronomiczne, przedsiębiorcy, KGW, LGD, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.4.3. Rozwój infrastruktury turystycznej.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, przedsiębiorstwa i organizacje z branży turystycznej.	SAKO, biura podróży, obiekty noclegowe i gastronomiczne, przedsiębiorcy.	SAKO.
3.4.4. Wykorzystanie i wsparcie dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej.	Powiat Kaliski, Miasto i Gmina Pleszew, Stowarzyszenie Kolejowych Przewozów Lokalnych, SKPL Infrastruktura, Linie Kolejowe Sp. z o.o., spółki kolejowe.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, miłośnicy kolei.	SAKO.

Tabela 6.3. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.

CEL STRATEGICZNY 3. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTEGRUJĄCA LOKALNE WSPÓLNOTY I WZMACNIAJĄCA WYMIAR SPOŁECZNY.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 3.5. INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH I ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
3.5.1. Wzmocnienie partycypacji społecznej i dialogu społecznego.	JST, SAKO, organizacje pozarządowe.	Sołectwa, KGW, uczelnie wyższe.	SAKO.
3.5.2. Podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej.	JST, SAKO, organizacje pozarządowe.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, instytucje kultury.	SAKO.
3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	JST, SAKO, organizacje pozarządowe.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Miasta, Gminy, Powiaty, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, ośrodki pomocy społecznej, instytucje kultury, organizacje, kluby zrzeszające osoby starsze uczelnie wyższe.	SAKO.
3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.	JST, SAKO, organizacje pozarządowe.	Ośrodki pomocy społecznej, placówki oświatowe, kościoły, instytucje kultury, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.	SAKO.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6.4. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 4.

CEL STRATEGICZNY 4. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA BUDUJĄCA SILNĄ, PONADLOKALNĄ POZYCJĘ GOSPODARCZĄ.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.1. ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ I KONKURENCYJNOŚCI AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.1.1. Stworzenie i promocja marki gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	JST, SAKO.	Izby gospodarcze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze w Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie, uczelnie wyższe.	SAKO.
4.1.2. Wsparcie terenów inwestycyjnych oraz integracja oferty inwestycyjnej.	JST, SAKO.	Przedsiębiorstwa, SSE.	SAKO.
4.1.3. Wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu.	JST, SAKO.	Wielkopolski Klaster Lotniczy, Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, Ostrowski Klaster Energetyczny, Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim, izby gospodarcze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze w Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim.	SAKO.
4.1.4. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego.	JST, SAKO.	Przedsiębiorstwa, podmioty prywatne, uczelnie wyższe.	SAKO.
4.1.5. Wsparcie rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach inteligentnych specjalizacji.	JST, SAKO.	Wielkopolski Klaster Lotniczy, Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, Ostrowski Klaster Energetyczny, Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim, uczelnie wyższe, przedsiębiorcy, podmioty prywatne.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.2. WSPARCIE ROZWOJU ROLNICTWA I PRZETWÓRSTWA ROLNO-SPOŻYWCZEGO.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.2.1. Promocja produktów lokalnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	JST, SAKO.	Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, uczelnie wyższe	SAKO.
4.2.2. Integracja lokalnych producentów rolnych.	Przedsiębiorstwa z sektora rolno-spożywczego, grupy producenckie, Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.	Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, grupy producenckie, rolnicy indywidualni.	SAKO.

Tabela 6.4. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 4.

CEL STRATEGICZNY 4. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA BUDUJĄCA SILNĄ, PONADLOKALNĄ POZYCJĘ GOSPODARCZĄ.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.2. WSPARCIE ROZWOJU ROLNICTWA I PRZETWÓRSTWA ROLNO-SPOŻYWCZEGO.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.2.3 Rozwój inteligentnego i regeneratywnego rolnictwa.	Rolnicy indywidualni i gospodarstwa rolne.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, ośrodki doradztwa rolniczego, ARIMR, KOWR, uczelnie wyższe, instytucje naukowe.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.3. INTEGRACJA I WZMOCNIENIE WSPÓŁPRACY POMIĘDZY SAMORZĄDAMI, SEKTOREM NAUKI I BIZNESU.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.3.1. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Biznesu.	JST, SAKO, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.	Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, izby gospodarcze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze w Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim, Wielkopolski Klaster Lotniczy, Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski, Ostrowski Klaster Energetyczny cechy rzemiosł, przedsiębiorstwa.	SAKO.
4.3.2. Rozwój współpracy międzysektorowej	SAKO, Lokalne Grupy Działania.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa	SAKO.
4.3.3. Rozwój szkolnictwa wyższego.	Uczelnie wyższe.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, instytucje naukowe	SAKO.
4.3.4. Wsparcie działalności B+R+I.	Przedsiębiorcy, Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, izby gospodarcze, handlowe, przemysłowe, rzemieślnicze w Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim i Pleszewie, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim, Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, klastry, uczelnie wyższe, instytucje naukowe.	SAKO.

Tabela 6.4. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 4.

CEL STRATEGICZNY 4. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA BUDUJĄCA SILNĄ, PONADLOKALNĄ POZYCJĘ GOSPODARCZĄ.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 4.4. WSPARCIE LOKALNEGO RYNKU PRACY.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
4.4.1. Promowanie samozatrudnienia.	JST, SAKO.	Izby gospodarcze, cechy rzemiosł.	SAKO.
4.4.2. Wsparcie działań aktywizujących osoby bezrobotne.	Powiatowe Urzędy Pracy.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe.	SAKO.
4.4.3. Wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.	Uczelnie wyższe, Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości, Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Ostrowie Wielkopolskim.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO, przedsiębiorstwa, izby gospodarcze.	SAKO.

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 6.5. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 5.

CEL STRATEGICZNY 5. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTELIGENTNIE ZARZĄDZANA, ROZWIJAJĄCA ZDOLNOŚCI ZARZĄDCZE I USŁUGI PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 5.1. INTEGRACJA LOKALNYCH POLITYK PRZESTRZENNYCH, OGRANICZENIE ROZLEWANIA SIĘ ZABUDOWY ORAZ REWITALIZACJA MIAST I WSI.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
5.1.1. Integracja planowania strategicznego i planowania przestrzennego w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	JST, SAKO.	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego, Samorząd Województwa Wielkopolskiego.	SAKO.
5.1.2. Współpraca gmin i powiatów w zakresie kształtowania wspólnej polityki przestrzennej.	JST, SAKO.	Miasta, Gminy, Powiaty spoza SAKO.	SAKO.
5.1.3. Rozwój aglomeracyjnego systemu informacji przestrzennej.	JST, SAKO.	Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego, Powiatowe Ośrodki Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.	SAKO.
5.1.4. Rewitalizacja i odnowa terenów zdegradowanych.	JST, SAKO.	SAKO, właściciele i zarządcy nieruchomości, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa, Komitety Rewitalizacji.	SAKO.
CEL SZCZEGÓŁOWY 5.2. ROZWÓJ CYFROWY, ZMNIEJSZENIE POZIOMU WYKLUCZENIA CYFROWEGO ORAZ WDRAŻANIE INTELIGENTNYCH ROZWIĄZAŃ TECHNOLOGICZNYCH.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
5.2.1. Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	Przedsiębiorstwa, podmioty prywatne.	SAKO.
5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	SAKO.	SAKO.
5.2.3. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Danych i Analiz Lokalnych.	JST, SAKO.	Samorząd Województwa Wielkopolskiego, GUS, Wojewódzkie i Powiatowe Ośrodki dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej, Wielkopolskie Regionalne Obserwatorium Terytorialne, uczelnie wyższe.	SAKO.
5.2.4. Rozwój kompetencji cyfrowych.	JST AKO, SAKO.	Miasta, Gminy, Powiaty spoza SAKO, uczelnie wyższe.	SAKO.
5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	SAKO, służby mundurowe odpowiedzialne za cyberbezpieczeństwo, uczelnie wyższe.	SAKO.
5.2.6. Zwiększenie poziomu wykorzystania rozwiązań smart farming, smart city i smart village.	Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	SAKO, uczelnie wyższe.	SAKO.

Tabela 6.5. Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 5.

CEL STRATEGICZNY 5. AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA INTELIGENTNIE ZARZĄDZANA, ROZWIJAJĄCA ZDOLNOŚCI ZARZĄDCZE I USŁUGI PUBLICZNE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM.			
CEL SZCZEGÓŁOWY 5.3. WSPIERANIE EFEKTYWNEGO ZARZĄDZANIA ORAZ BUDOWANIE POZYTYWNEGO WIZERUNKU AGLOMERACJI KALISKO-OSTROWSKIEJ NA ZEWNĄTRZ.			
KLUCZOWE DZIAŁANIE	PODMIOT/PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W REALIZACJI CELU	PODMIOT MONITORUJĄCY
5.3.1. Budowanie wewnętrznej i zewnętrznej sieci współpracy oraz partnerstwa ponadlokalnego.	JST, SAKO.	Komisja Europejska, Bank Światowy, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, MFiPR, uczelnie wyższe, inne Związki ZIT oraz inne podmioty i organizacje właściwe do realizacji celów.	SAKO.
5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	JST, SAKO.	SAKO, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, MFiPR.	SAKO.
5.3.3. Rozwijanie kontaktów międzynarodowych.	JST, SAKO.	Miasta i gminy partnerskie spoza Polski, Komisja Europejska, Bank Światowy, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, MFiPR lub właściwe ministerstwa resortowe.	SAKO.
5.3.4. Rozwój kompetencji kadr lokalnych urzędów i instytucji publicznych.	JST, SAKO.	Miasta, Gminy, Powiaty spoza SAKO, uczelnie wyższe.	SAKO.
5.3.5. Poprawa systemu zarządzania bezpieczeństwem, w tym poprzez koordynację służb odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe.	SAKO, Miasta, Gminy, Powiaty AKO.	Powiaty, służby mundurowe odpowiedzialne za bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe (Komendy PSP, Policja, Straż Miejska), Uniwersytet Kaliski im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, OSP w KSRG i poza KSRG, Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, pogotowia ratunkowe, szpitale.	SAKO.

Źródło: Opracowanie własne.

6.3. Procedury obowiązujące w realizacji Strategii

Obligatoryjnym elementem niniejszej Strategii, pełniącej funkcję Strategii ZIT, jest zgodnie z art. 34 ust. 15 pkt. 5 ustawy wdrożeniowej określenie obowiązujących w jej realizacji warunków i procedur.

Procedura opracowania i przyjęcia Strategii.

Przygotowanie „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” przez Związek ZIT odbywa się przy roboczej współpracy z Ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego oraz z IZ FEW 2021–2027. Strategia przygotowana została przez Związek ZIT AKO w uzgodnieniu z jednostkami samorządu terytorialnego tworzącymi Związek ZIT – założycielami SAKO. Za przygotowanie dokumentu odpowiedzialne było Biuro SAKO, które prowadziło prace zgodnie z harmonogramem opracowania dokumentu zatwierdzonym uchwałą Nr TO/7/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 31 lipca 2023 roku (ze zmianami)⁴⁰.

Projekt Strategii został poddany konsultacjom społecznym z podmiotami wymienionymi w art. 6 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Proces konsultacji był zgodny z zasadą partnerstwa opisaną w art. 8 Rozporządzenia ogólnego. W proces opracowania Strategii zaangażowany został Zespół roboczy ds. Strategii, co zostało szczegółowo opisane w podrozdziale 6.2. Dokument został pozytywnie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Wielkopolskiego w zakresie spójności projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” ze „Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” oraz sposobu uwzględniania w nim ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonej w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+. Dokument został również poddany Strategicznej Ocenie Oddziaływania na Środowisko, a rekomendacje z soos zostały uwzględnione w dokumencie.

Zgodnie z art. 34 ust. 6 oraz 7 ustawy wdrożeniowej (2022) niniejsza Strategia podlega opiniowaniu przez właściwą Instytucję Zarządzającą programem, tj. Instytucję Zarządzającą programem Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027 oraz przez Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania. Pozytywne opinie ww. podmiotów są warunkiem realizacji instrumentu ZIT w OF AKO. Projekt Strategii został również pozytywnie zaopiniowany przez Zespół roboczy ds. Strategii, a następnie zatwierdzony w formie uchwały przez Radę Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (ryc. 6.8.).

Zatwierdzona Strategia podlega publikacji na stronie internetowej Związku ZIT AKO.

40 Uchwała nr TO/7/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 31 lipca 2023 roku zmieniająca uchwałę nr TO/5/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 5 czerwca 2023 roku zmieniająca uchwałę nr TO/2/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 13 kwietnia 2023 roku zmieniająca uchwałę nr TO/1/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 23 lutego 2023 roku zmieniająca uchwałę nr TO/13/2022 z dnia 5 sierpnia 2022 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, w tym trybu jej konsultacji.

Rycina 6.8. Schemat procesu opracowania i zatwierdzenia „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Procedura aktualizacji Strategii.

Mając na uwadze długi horyzont czasowy realizacji niniejszej Strategii – rok 2030 oraz dynamiczne zmiany uwarunkowań lokalnego rynku AKO i związane z tym modyfikacje harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie oraz oszczędności na poziomie realizacji projektów ZIT AKO, przewiduje się możliwość wdrożenia procedury aktualizacji Strategii. Ma ona zastosowanie w szczególności w przypadku realokacji środków w ramach alokacji ZIT pomiędzy celami szczegółowymi FEW 2021-2027, tj. w przypadku uzasadnionego ryzyka niewykorzystania alokacji finansowej w trybie konkurencyjnym w ramach Strategii i podjęciu przez IZ FEW 2021-2027 decyzji o realokowaniu środków finansowych do podstawowej alokacji programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 lub do alokacji innego Związku ZIT lub w wyniku renegocjacji całego FEW 2021-2027, a także w innych uzasadnionych przypadkach zarówno na wniosek IZ FEW 2021-2027, jak i Związku ZIT AKO. Procedura ma również zastosowanie w wyniku pojawienia się wolnych środków w ramach alokacji ZIT, np. w wyniku oszczędności poprzetargowych lub gdy dojdzie do rozwiązania umów o dofinansowanie z Beneficjentami projektów. Wówczas Związek ZIT AKO przedstawi IZ FEW 2021-2027 propozycję zagospodarowania wolnych środków lub IZ FEW 2021-2027 wezwie Związek ZIT AKO do przedstawienia propozycji zagospodarowania wolnych środków. IZ FEW 2021-2027 akceptuje propozycję Związku ZIT AKO lub w przypadku braku akceptacji zastrzega sobie prawo podjęcia decyzji o realokowaniu

środków do alokacji podstawowej Programu lub do innego Związku ZIT. Jeśli realokacja środków wymaga zmiany Strategii, zastosowanie ma procedura aktualizacji Strategii.

Aktualizacja Strategii odbywa się analogicznie do procedury zatwierdzania Strategii przez Związek ZIT AKO i jej przyjęcie przez Radę Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w formie uchwały (ryc. 6.8.). Aktualizacja dokumentu jest przygotowywana przez Związek ZIT i podlega opiniowaniu przez IZ FEW 2021-2027 oraz Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Projekt zmienionej Strategii jest w pierwszej kolejności przekazywany do IZ FEW 2021-2027 i Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w trybie roboczych konsultacji, w celu wypracowania akceptowalnych zmian. Następnie projekt zmienionej Strategii jest opiniowany przez Zespół roboczy ds. Strategii, akceptowany i zatwierdzony przez Radę Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w formie uchwały i przekazywany w trybie formalnych uzgodnień do IZ FEW 2021-2027 oraz Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, który wydaje opinię w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania. Zaktualizowana Strategia podlega publikacji na stronie internetowej Związku ZIT AKO.

Rycina 6.9. Schemat aktualizacji Strategii na wniosek Związku ZIT.

- 1. Przygotowanie przez Związek ZIT aktualizacji Strategii;**
- 2. Podjęcie przez Radę AKO uchwały w sprawie aktualizacji Strategii;**
- 3. Przekazanie zaktualizowanej Strategii do Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz do IZ FEW 2021-2027 celem zaopiniowania;**
- 4. Analiza/ocena zaktualizowanej Strategii przez Ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego oraz przez IZ FEW 2021-2027;**
- 5. Przygotowanie opinii do Strategii przez właściwe organy oraz przekazanie jej do Związku ZIT.**

Źródło: Opracowanie własne.

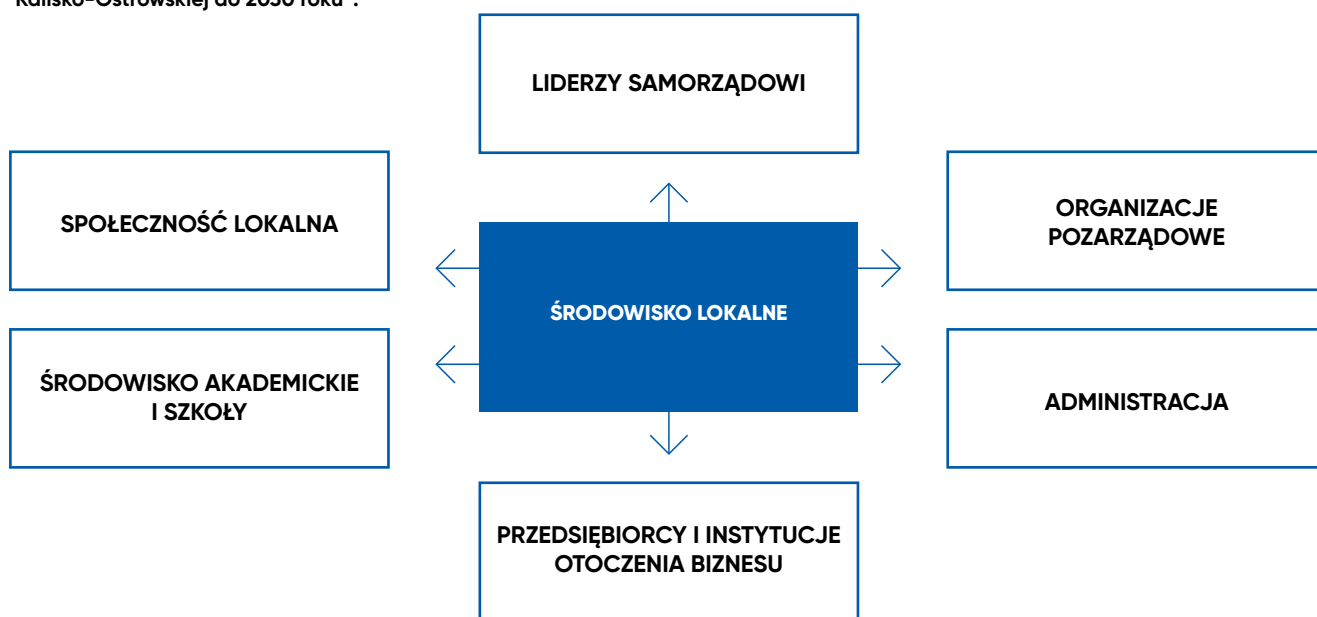
07

7. Opis procesu zaangażowania kluczowych partnerów oraz udziału interesariuszy w przygotowaniu Strategii i jej realizacji

Prace badawcze związane z powstaniem „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej AKO”, a także „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” zostały zrealizowane według modelu ekspercko-partycypacyjnego, tzn. zawierają zarówno ustalenia diagnostyczne i strategiczne osób zajmujących się zawodowo problematyką analizy poziomu rozwoju lokalnego i regionalnego, jak i lokalnych liderów, samorządowców, mieszkańców AKO, przedsiębiorców i przedstawicieli różnych organizacji publicznych i niepublicznych. Są to dwa kluczowe filary rzetelnie opracowanego dokumentu, który ma stać się „realną strategią, przemyślanym i ambitnym planem działania, zmierzającym do realizacji pożądanego przez liderów i mieszkańców wizji”. Gwarantem rzetelności i trafności analiz oraz prac koncepcyjnych była część ekspercka, z kolei od środowiska lokalnego (ryc. 7.1.) zostały pozyskane informacje o preferencjach, opiniach i sugestjach co do kierunków przyszłych zmian, zintegrowanych projektów i przedsięwzięć.

Przy opracowaniu „Strategii rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030 roku” od samego początku nadano bardzo dużą rolę partycypacji społecznej. Przedstawiciele społeczności lokalnych aktywnie uczestniczyli w opracowaniu dokumentu, co spowodowało, że jest ona lepiej dopasowana do ich potrzeb i preferencji. Szeroki udział przedstawicieli środowiska lokalnego (w tym wybieralnych reprezentantów społeczności lokalnej, urzędników, przedstawicieli gminnych i powiatowych jednostek publicznych i niepublicznych, mieszkańców, przedsiębiorców, lokalnych liderów, przedstawicieli organizacji pozarządowych) był priorytetem przy konstruowaniu wszystkich polityk publicznych, które będą w najbliższych kilku latach wyznaczać ramy działań dla funkcjonowania Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Rycina 7.1. Grupy społeczne, które zostały zaangażowane w prace nad „Strategią rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

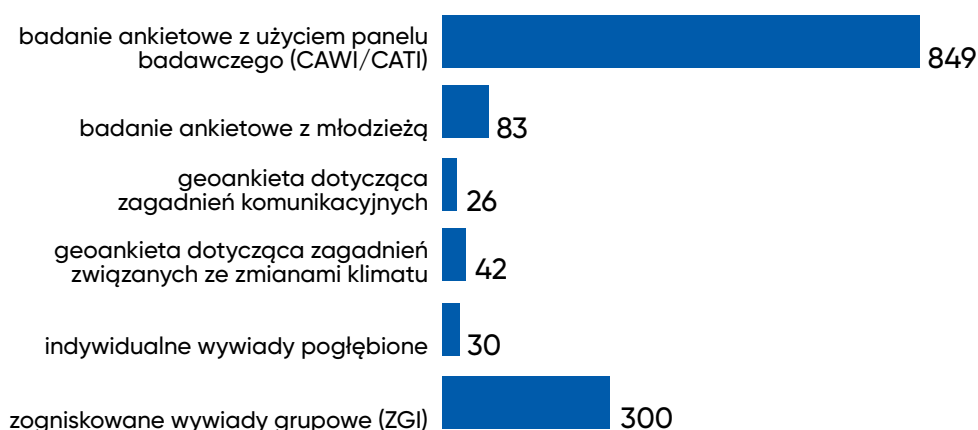
Zaangażowanie poszczególnych interesariuszy ze środowiska lokalnego zostało opisane w niniejszym rozdziale. Został on podzielony na dwie sekcje, dotyczące:

- konsultacji społecznych na etapie opracowania diagnozy oraz kierunków rozwoju strategicznego AKO po 2020 roku;
- konsultacji społecznych projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

7.1. Badania społeczne

W ramach identyfikacji potrzeb i preferencji mieszkańców co do poszczególnych zadań publicznych, przeprowadzono szereg badań społecznych, obejmujących różne techniki sondażowe i jakościowe (ryc. 7.2.). Duża ilość zgromadzonych informacji pozwoliła wypracować wnioski na temat ogólnych kierunków rozwoju AKO oraz inwestowania w poszczególne sektory infrastruktury publicznej i usług społecznych. W niniejszym rozdziale, w ramach poszczególnych sekcji, zostaną przedstawione główne konkluzje płynące z przeprowadzonych badań.

Rycina 7.2. Techniki badań sondażowych i jakościowych wykorzystane w ramach procesu konsultacji społecznych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie próby badawczej.

Grupa docelowa: mieszkańcy AKO i uczniowie szkół z terenu AKO.

Zogniskowane wywiady grupowe (FGI – metoda badawcza w formie dyskusji).

Poza metodami badań społecznych bazujących na indywidualnej interakcji respondenta z badaczem zostały, w ramach konsultacji rozwiązań komunikacyjnych na obszarze AKO przeprowadzone zogniskowane wywiady grupowe (5 grup 5-11 osobowych; 2 grupy szkolne, ok. 60 i 200 osób). Najważniejsze wnioski z tych badań są następujące:

- istnieje konieczność standaryzacji infrastruktury dróg rowerowych oraz nazewnictwa tras rowerowych;
- pojawia się problem w postaci braku koordynacji rozkładów jazdy pomiędzy przewoźnikami;
- widoczna jest wysoka skala wykluczenia transportowego w AKO;
- peryferyjna lokalizacja dworca kolejowego w Kaliszu;
- występuje zbyt mała oferta połączeń o charakterze aglomeracyjnym.

Wywiady indywidualne (IDI – on-line, telefoniczne i wykonywane osobiście).

Jedną w wykorzystanych metod jakościowej identyfikacji problemów i preferencji transportowych była metoda indywidualnego wywiadu pogłębionego. Poniżej przedstawiono najważniejsze konkluzje płynące z tego badania:

- transport publiczny w obecnym kształcie jest dostosowany wyłącznie do potrzeb młodzieży szkolnej i w mniejszym stopniu do potrzeb Seniorów. Uczestnicy pochodzący z Kalisza i Ostrowa Wielkopolskiego przede wszystkim zwracali uwagę na niedopasowanie wielkości taboru oraz częstotliwości połączeń do

potrzeb mieszkańców, a także na brak dobrego skomunikowania linii autobusowych względem siebie. Korzystanie z komunikacji miejskiej w Kaliszu utrudnia także skomplikowany system biletowy. Warto jednak dodać, że z dniem 1 stycznia 2023 r. wprowadzona została darmowa komunikacja dla wszystkich posiadaczy Kaliskiej Karty Mieszkańca oraz zmieniona taryfa biletowa. Ograniczona została również lista dostępnych biletów. W mniejszych miejscowościach główne problemy to: niska częstotliwość połączeń, stan techniczny taboru i brak kursów do niektórych miejscowości;

- uczestnicy badań zgodnie wypowiadali się na temat potrzeby integracji transportu zbiorowego oraz ujednoczenia taryfy biletowej. Główne trudności w kwestii osiągnięcia wspomnianego celu stanowią rozbieżne interesy samorządów Aglomeracji, niedofinansowanie transportu zbiorowego przy jednoczesnym wzroście kosztów obsługi;
- kolej na dłuższych dystansach funkcjonuje na satysfakcjonującym poziomie z Ostrowa Wielkopolskiego oraz na dobrym z Kalisza. Natomiast w obrębie Aglomeracji brakuje połączeń z mniejszymi miejscowościami, w większości których infrastruktura przystanków kolejowych jest zaniedbana. Włączenie części mniejszych stacji kolejowych do regularnych połączeń jest utrudnione ze względu na peryferyjne ich położenie względem głównych przystanków autobusowych oraz terenów zurbanizowanych. Rozmówcy niechętnie odwoływali się do korzystania z kolei aglomeracyjnej ze względu na konieczność przesiadek;
- rozmówcy raczej zgodnie stwierdzali, że rower jest ważnym środkiem transportu w Aglomeracji. Główne uwagi dotyczące funkcjonowania tego środka transportu dotyczą braku ciągłości dróg rowerowych, co generuje konflikty rowerzystów z innymi użytkownikami ruchu. Uwagi dotyczyły także potrzeby rozbudowy istniejących ciągów wzdłuż dróg wyższego rzędu oraz zapewnienia infrastruktury towarzyszącej ciągom (oświetlenie, oznaczenie, wiaty). Uczestnicy badania zgodnie podkreślali potrzebę płynnego przemieszczania się rowerem.

Geoankieta dotycząca zagadnień związanych ze zmianami klimatu.

Efektem przeprowadzonych konsultacji społecznych w formie geoankiet była identyfikacja kluczowych problemów związanych ze zmianami klimatycznymi występującymi na obszarze gmin Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, a także możliwych sposobów ich rozwiązania i barier, które mogą pojawić się w tym zakresie. Główne problemy klimatyczne wskazywane przez mieszkańców są związane z uwarunkowaniami wodnymi. Zauważa się coraz dłuższe okresy suszy, wywołujące dotkliwe skutki przede wszystkim w rolnictwie. Druga grupa najbardziej priorytetowych problemów wiąże się ze złą jakością powietrza, która jest efektem niskiej emisji. Trzecia grupa problemów obejmuje spadek poziomu bioróżnorodności powodowany zmniejszeniem powierzchni terenów cennych przyrodniczo pod wpływem postępującej zabudowy związanej z presją suburbanizacyjną. Wśród możliwych rozwiązań, wskazywanych problemów przedstawiciele społeczności lokalnej najczęściej wymieniają narzędzia finansowo-inwestycyjne oraz edukacyjno-społeczne. W zakresie tych pierwszych postuluje się przede wszystkim o rozwój programów dofinansowań do inwestycji służących poprawie małej retencji wodnej, gromadzeniu wody opadowej oraz modernizacji przestarzałych instalacji grzewczych uwzględniających OZE.

Narzędzie #MapujKlimat wykorzystane do przeprowadzenia geoankiety umożliwiło użytkownikom identyfikację lokalizacji w ramach pięciu aspektów związanych z oddziaływaniem zmian klimatycznych. Są to: komfort termiczny, jakość powietrza, zagrożenie żywiołem wodnym, zagrożenie silnymi porywami wiatru oraz gospodarka glebami. Dodatkowo uczestnicy badania mieli możliwość wskazania najważniejszych elementów, które decydują o pozytywnym bądź negatywnym postrzeganiu danego miejsca. Analizując wyniki geoankiety, uwzględniono informacje uzyskane do dnia 25.05.2022 roku od użytkowników narzędzia #MapujKlimat. Wskazali oni łącznie 42 lokalizacje na obszarze AKO, stanowiące miejsca ocenione pozytywnie i negatywnie pod względem oddziaływania zmian klimatu. Najwięcej wskazań, zarówno o charakterze pozytywnym i negatywnym, odnotowano na obszarze m. Kalisza. Ponadto pojedyncze wskazania dotyczące

miejsc ocenianych wyłącznie pozytywnie obserwowano na obszarze gmin: Blizanów, Gołuchów, Koźminek, Opatówek, Stawiszyn i Żelazków. Poniżej scharakteryzowano obserwacje użytkowników przekazane w ramach aspektów: komfort termiczny, jakość powietrza, zagrożenie żywiołem wodnym. W przypadku pozostałych dwóch aspektów (zagrożenie silnymi porywami wiatru oraz gospodarka glebami) nie odnotowano żadnych wskazań, w związku z czym zostały pominięte.

Użytkownicy narzędzia #MapujKlimat jako najważniejsze elementy decydujące o wskazaniu miejsc na obszarze Aglomeracji niezapewniających komfortu w odniesieniu do upałów i jakości powietrza, wymieniali brak drzew i terenów zieleni. Biorąc pod uwagę lokalizacje pozytywnie odbierane pod względem komfortu termicznego w czasie fal upałów, warto zauważyć, że blisko 90% respondentów wiązało poczucie komfortu z elementami błękitno-zielonej infrastruktury (drzewa i tereny zieleni, wody powierzchniowe), a ponad 10% zwracało uwagę na przepływy świeżego powietrza. Elementy sztuczne takie jak instalacje zacieniające oraz wodne, zostały całkowicie pominięte przez użytkowników geoankiety.

Z kolei za miejsca pozbawione komfortu w czasie upałów 50% respondentów uznało takie, w których brakuje dojrzałych drzew i terenów zieleni. Natomiast w przypadku 25% wskazań wiązało się to z brakiem wystarczającej liczby urządzeń bądź instalacji wodnych. Podobny odsetek użytkowników wymienił ograniczony dostęp do naturalnie występującej wody. Nie odnotowano natomiast wskazań sugerujących brak przepływu świeżego powietrza, czy niewystarczającą liczbę instalacji zacieniających. Drugim rozpatrywanym aspektem była jakość powietrza, która zdaniem respondentów zależała całkowicie od występowania drzew oraz elementów zielonej infrastruktury. Pozostałe elementy zostały pominięte, a wśród nich: wykorzystanie nowoczesnych, niskoemisyjnych systemów ciepłych, brak punktowych oraz liniowych emitorów zanieczyszczeń powietrza, czy inwestycje promujące środki transportu alternatywne w stosunku do indywidualnego transportu samochodowego. Głównymi przyczynami, z powodu których użytkownicy narzędzia #MapujKlimat, oznaczali miejsca o złej jakości powietrza, były trzy elementy:

1. występowanie emitorów zanieczyszczeń, czego dotyczyło prawie 60% wskazań;
2. niewłaściwa polityka i niewystarczająca infrastruktura, która mogłaby przyczynić się do ograniczenia ruchu samochodowego identyfikowana przez niemal 30% respondentów;
3. niewystarczająca liczba drzew i terenów zieleni wskazywana przez ponad 10% badanych.

W odpowiedziach użytkowników nie zidentyfikowano ograniczonego dostępu do niskoemisyjnego ogrzewania budynków oraz braku instalacji ograniczających emisję zanieczyszczeń.

Uczestnicy badania identyfikowali również miejsca odporne na zagrożenia związane z żywiołem wodnym, które należy rozumieć zarówno w kategoriach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Miejsca oceniane pozytywnie w tym zakresie cechowały się przede wszystkim występowaniem naturalnych zbiorników i cieków wodnych (75% wskazań). Mniej istotne było wyposażenie w urządzenia i instalacje służące do zbierania i magazynowania wody (25% wskazań). Użytkownicy pominieli całkowicie znaczenie retencji świadczonej przez roślinność i tereny zieleni. Ponadto nie odnotowano żadnych odpowiedzi dotyczących elementów decydujących o wskazaniu miejsc o wysokim poziomie zagrożenia żywiołem wodnym.

Geoankieta dotycząca zagadnień komunikacyjnych.

W zakresie transportu publicznego i mobilności oprócz badań społecznych przeprowadzonych techniką ankiety tradycyjnej, przeprowadzono także badanie oparte na metodzie geoankiety. Najważniejsze wnioski wynikające z deklaracji mieszkańców AKO są następujące:

1. głównym miejscem występowania miejsc niebezpiecznych wskazanym przez respondentów jest miasto Kalisz;

2. miejsca niebezpieczne w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej najczęściej są spowodowane przez duże natężenie ruchu, słabą widoczność, brak odpowiedniej infrastruktury drogowej i rowerowej, zły stan techniczny dróg, niezadawalające oznakowanie pionowe oraz poziome;
3. mieszkańcy wyrażają zainteresowanie zwiększeniem ilości tras rowerowych przez tereny zielone z atrakcyjnym krajobrazem oraz poprawą stanu technicznego obecnych tras. Skutkować to może również zachęceniem potencjalnych turystów do przyjazdu.

Badanie ankietowe wśród młodzieży.

Kolejnym badaniem społecznym zrealizowanym w celu identyfikacji potrzeb transportowych i preferowanych zachowań komunikacyjnych była ankieta przeprowadzona wśród uczniów szkół ponadpodstawowych. Najważniejsze wnioski z tego badania są następujące:

1. najczęściej wybieranym środkiem transportu w dojazdach do szkół jest autobus, w następnej kolejności samochód;
2. wysokie wykorzystanie rowerów w celu dojechania do terenów zielonych;
3. głównymi motywami wyboru danego środka transportu przez uczniów jest dostępność;
4. uczniowie zadeklarowali, że najszybciej dojeżdżają do sklepów, najbardziej zróżnicowany czas dojazdu występuje w przypadku szkoły. Niespełna 40% uczniów dojeżdża do szkoły w ciągu 20 minut. Co piąty uczeń musi poświęcić, co najmniej 45 minut na dojazd do szkoły;
5. uczniowie najchętniej podróżowaliby samochodem, zarówno do szkoły, sklepu, miejsc rozrywki oraz terenów zielonych. Spowodowane jest to wygodą i szybszym czasem dojazdu do poszczególnych miejsc;
6. wśród czynników zachęcających do codziennego dojazdu do szkoły hulajnogą, rowerem lub dojścia pieszo uczniowie wskazali m.in. budowę tras rowerowych, powstanie bezpiecznych miejsc do przechowywania rowerów, możliwość przewiezienia roweru środkami transportu publicznego oraz możliwość skorzystania z pryszniców przed lekcjami;
7. główną przeszkodą w dojeździe rowerem i hulajnogą lub przejściu pieszo do szkoły jest zbyt duża odległość od miejsca zamieszkania. Uczniowie zwrócili również uwagę na brak tras rowerowych, wczesne godziny rozpoczęcia lekcji oraz kradzieże;
8. większość uczniów deklaruje, że konieczne jest posiadanie własnego samochodu, w celu wygodnego załatwienia codziennych spraw w gminie.

Badanie ankietowe z użyciem panelu badawczego (CAWI/CATI).

Jednym z badań zrealizowanych w celu identyfikacji preferencji i potrzeb transportowych było badanie ankietowe wśród mieszkańców Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Zrealizowano je na próbie blisko 850 osób z zastosowaniem techniki ankiety internetowej i telefonicznej. Wśród głównych wniosków płynących z badania są następujące ustalenia:

1. mieszkańcy Ostrowa Wielkopolskiego są bardziej skłonni od mieszkańców Kalisza do poruszania się w zrównoważony sposób niemal do wszystkich celów podróży;
2. do pracy w Kaliszu samochodem docierało aż 70% badanych, w Ostrowie Wielkopolskim zaś tylko 44%;
3. $\frac{3}{4}$ pracujących w AKO osób docierało do pracy w akceptowalnym czasie 30 minut lub krótszym;
4. prawie 60% osób w AKO jest w stanie dotrzeć w ciągu 10 minut do terenów zieleni;
5. choć większość badanych jest w stanie dotrzeć do sklepu w ciągu 10 minut, 51% mieszkańców Kalisza, 43% Ostrowa Wielkopolskiego i 61% mieszkańców pozostałych obszarów jeździ na zakupy samochodem;

6. pieszo na zakupy udaje się 39% mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego. Dla Kalisza jest to odpowiednio 31%, dla pozostałych obszarów AKO 27%;
7. tylko 20% mieszkańców AKO korzysta z komunikacji miejskiej, gminnej codziennie lub prawie codziennie. Prawie drugie tyle (17%) nie korzysta dziś z tego typu połączeń, jednak chciałoby z nich skorzystać;
8. aż 59% osób nie chce korzystać z PKS i busów;
9. przeszło 60% dorosłych mieszkańców AKO to kierowcy regularnie korzystający z samochodu;
10. 42% dorosłych mieszkańców AKO co najmniej raz w tygodniu w okresie badania poruszało się rowerem;
11. około 80% badanych gospodarstw domowych w AKO posiada przynajmniej jeden samochód, z czego w ponad 30% przypadków są to dwa pojazdy lub więcej;
12. przeważająca część badanych stwierdziła, że poprawa jakości transportu publicznego skłoniłaby do zmiany swoich zachowań komunikacyjnych;
13. 75% badanych mieszkających pod Kaliszem i Ostrowem Wielkopolskim stwierdziło, że posiadanie samochodu jest warunkiem załatwienia wszystkich codziennych spraw. W Ostrowie Wielkopolskim było to 61%, zaś w Kaliszu 66%;
14. 74% badanych mieszkańców Ostrowa Wielkopolskiego stwierdziło, że drogi w ich mieście są bezpieczne. Nieznacznie mniej (72%) oceniło jako bezpieczne drogi Kalisza. Aż 45% mieszkańców pozostałych obszarów negatywnie oceniło bezpieczeństwo dróg w ich otoczeniu;
15. wyraźnie negatywnie oceniono urbanistykę miast i gmin AKO – lokalizowanie nowych osiedli z myślą o dostępności transportu publicznego;
16. istnieją trzy najważniejsze czynniki wyboru środka transportu w AKO: dostępność, wygoda i czas dojazdu. Względy środowiskowe są istotne zaledwie dla 11% badanych mieszkańców;
17. głównymi czynnikami, które mogłyby skłonić kierowców w AKO do rzadszego podróżowania samochodem są: powstanie dostosowanych połączeń komunikacji miejskiej oraz jej częstsze kursowanie. Ceny nie są kluczowym czynnikiem, co potwierdza założenie o priorytecie liczby kursów nad kwestiami finansowymi jako czynnik determinujący zachowania komunikacyjne;
18. tylko 12% badanych stwierdziło, że nic nie jest w stanie skłonić ich do rezygnacji z samochodu;
19. najważniejszą barierą dla rozwoju ruchu rowerowego i UTO jest brak dróg dla rowerów;
20. ponad połowa badanych wykorzystywała aplikacje mobilne w celu wyznaczenia tras przejazdu. Z rozkładu jazdy w telefonie korzystała prawie 1/3 badanych, czyli znaczna część osób korzystających regularnie z transportu publicznego. Tylko 15% dokonywało za pomocą aplikacji opłat za parkowanie, jeszcze mniej, bo 12% kupowało bilety na transport publiczny w telefonie.

7.2. Badania z lokalnymi liderami

Badania przeprowadzone na etapie diagnostycznym bazowały na metodzie ankiety audytoryjnej, skierowanej do liderów lokalnych, tzn. radnych gmin i powiatów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Populację tak określonej grupy stanowiło łącznie 419 osób. Ankieta audytoryjna to metoda sondażowa określana jako specyficzny rodzaj ankiety środowiskowej. Polega ona na przekazaniu kwestionariuszy ankiety respondentom zgromadzonym w jednym miejscu w tym samym czasie i zebranie wyników po zakończeniu ich wypełniania. Zastosowanie ankiety środowiskowej daje możliwość uzyskania bardzo wysokiego poziomu zwrotu (response rate) kwestionariuszy ankiety, co może pozytywnie wpłynąć na ostateczne rezultaty konsultacji społecznych. Finalnie udało się uzyskać zwrot na poziomie ok. 50 % (186 kwestionariuszy). Reprezentacja poszczególnych podobszarów Aglomeracji (powiaty: kaliski, ostrowski i pleszewski) wydaje się jednak być na zadowalającym poziomie. Reprezentanci wszystkich tych obszarów są dobrze reprezentowani w próbie. W poniższym fragmencie zostaną podsumowane najważniejsze rezultaty badań i wnioski z nich płynące.

W pierwszej kolejności w kwestionariuszu przewidziano pytania ogólne, dotyczące oceny dotychczasowej współpracy w ramach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz opinii, co do jej dalszej kontynuacji. Oceny określone przez respondentów uwzględniały prostą, pięciostopniową skalę, na której każdy z uczestników mógł określić swój indywidualny poziom akceptacji danego stwierdzenia. Z odpowiedzi na pierwsze dwa pytania płynie bardzo pozytywny i optymistyczny komunikat. Po pierwsze, radni reprezentujący jednostki samorządu terytorialnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w znacznej większości raczej pozytywnie (54,3%) oceniają dotychczasową współpracę w ramach AKO. Blisko 18% z nich ocenia ją nawet bardzo pozytywnie. Jest jednak ok. 25% grupa osób, które wybrały ocenę neutralną. O ile w przypadku oceny dotychczasowej współpracy, odsetek ocen neutralnych nie był najmniejszy, o tyle w przypadku opinii na temat przyszłości AKO i współpracy w ramach Stowarzyszenia, poziom akceptacji jest bardzo wysoki. Oceny raczej pozytywne (47%) i bardzo pozytywne (46%) stanowią łącznie ponad 90% deklaracji. Płynie z tego jednoznaczny komunikat, który oznacza, że wspólne działania gmin i powiatów powinny być kontynuowane, a zinstytucjonalizowana forma współdziałania Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska ma do koordynacji tych działań wyraźny mandat polityczny. To bardzo pozytywna informacja, szczególnie jeśli porównamy stan zaawansowania instytucjonalizacji współpracy w pozostałych obszarach funkcjonalnych miast subregionalnych województwa wielkopolskiego. W Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej obserwuje się już względnie długą tradycję kooperacji i wspólnych działań, co może zaprocentować w przyszłości kolejnymi wspólnymi przedsięwzięciami podnoszącymi poziom rozwoju i jakość życia mieszkańców.

Radnym z Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zadano także pytanie o ogólny zakres współpracy, jaka powinna być podejmowana w ramach AKO, dając możliwość deklaracji w ramach dwóch możliwości: współpraca w celu pozyskiwania środków unijnych vs współpraca w szerszym charakterze. Okazało się, że zdecydowana większość respondentów deklaruje poparcie dla szerszej niż tylko pozyskiwanie środków unijnych współpracy. To także pozytywny prognostyk, dlatego że środki unijne oraz z budżetu państwa będą przeznaczane tylko na fragment ważnych dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zadań. Ta deklaracja radnych może także świadczyć o trwałości współpracy – istnieje bowiem wiele przykładów wspólnych działań podejmowanych wyłącznie po to, aby pozyskać środki zewnętrzne. Deklaracje lokalnych liderów AKO temu przeczą.

Po pytaniach o ogólne oceny i opinie dotyczące dotychczasowej współpracy oraz planów na przyszłość, radni deklarowali poziom akceptacji dla poszczególnych dziedzin kooperacji z podziałem na kilka kategorii odpowiadających zagadnieniom diagnostycznym:

- 1. Współpraca w zakresie zadań o charakterze społecznym**, w tym: polityka demograficzna, szkoły ponadpodstawowe (licea, szkoły zawodowe), duże instytucje kultury i imprezy kulturalne, duże obiekty sportowe i rekreacyjne, szpitale i lekarze specjaliści, domy opieki społecznej.
- 2. Współpraca w zakresie zadań o charakterze gospodarczym**, w tym: pozyskiwanie nowych inwestycji, wspólna polityka rynku pracy, oferta turystyczna, wspieranie przedsiębiorczości.

3. **Współpraca w zakresie zadań o charakterze przyrodniczym**, w tym: monitoring jakości powietrza, wspólne projekty wymiany pieców węglowych, ochrona przed suszą, wspólna gospodarka wodna (melioracja, retencja), wodociągi i ujęcia wody, kanalizacja, oczyszczanie ścieków, gospodarka odpadami komunalnymi.
4. **Współpraca w zakresie zadań związanych z kształtowaniem zagospodarowania przestrzennego**, w tym: polityka planistyczna, system informacji przestrzennej, polityka mieszkaniowa, rewitalizacja, ochrona zabytków.
5. **Współpraca w zakresie zadań związanych z komunikacją**, w tym: infrastruktura drogowa, infrastruktura kolejowa, transport publiczny, drogi rowerowe, sieć szerokopasmowa.

Obraz płynący z deklaracji radnych jest ponownie pozytywny. Wszystkie zadania (oczywiście bez określania konkretnych przykładów) zostały dobrze ocenione. Różny jest odsetek odpowiedzi bardzo i raczej pozytywnych, jednak wszystkie wskazane zadania uzyskały średnią ocen od 3,748 pkt do 4,612 pkt.

Wśród zadań z najwyższą średnią ocen są przedsięwzięcia infrastrukturalne, w tym rozbudowa i modernizacja układu drogowego o znaczeniu ponadlokalnym (średnia ocena 4,612 pkt) oraz dróg rowerowych (średnia ocena 4,516 pkt) i transportu publicznego (średnia ocena 4,481 pkt). Są to wyniki zbieżne z ogólnymi preferencjami inwestycyjnymi lokalnych społeczności oraz liderów opinii. Układ drogowy AKO daje pole do współpracy w zakresie jego rozbudowy i modernizacji. Szczególnie ważne w kontekście możliwości pozyskania środków zewnętrznych jest pozytywne ustosunkowanie się radnych do przedsięwzięć związanych z infrastrukturą rowerową oraz transportem publicznym.

Ważnym wskazaniem radnych jest także kolejny kierunek współpracy, tzn. gospodarka odpadami komunalnymi. W Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej istnieje względnie duża fragmentacja inicjatyw odpadowych, które powinny być skoordynowane i prowadzone wspólnie ze względu na konieczność uzyskania efektu skali dla dużych inwestycji w tym zakresie, rozwiązujących problemy odpadowe.

Pozytywnie należy także odbierać względnie wysoką pozycję współpracy w zakresie rozwoju gospodarczego. Niepokojąca jest względnie niska pozycja planowania przestrzennego (średnia ocena 3,980 pkt), polityki mieszkaniowej (średnia ocena 3,899 pkt) oraz rewitalizacji (średnia ocena 4,020 pkt) – choć trzeba pamiętać, że te zagadnienia mają również zdecydowaną przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi.

7.3. Warsztaty strategiczne

Ważnym elementem identyfikacji preferencji rozwojowych środowiska lokalnego były warsztaty strategiczne, które są formą dwukierunkowej interakcji pomiędzy dwoma głównymi grupami uczestniczącymi w procesie opracowania każdej diagnozy i strategii – środowiskiem lokalnym i eksperckim. Dwukierunkowość interakcji polega na wymianie poglądów, ich uzgadnianiu i wypracowywaniu możliwie najlepszej finalnej propozycji. W ramach pogłębiania „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” zrealizowano 4 warsztaty strategiczne obejmujące poniższe zagadnienia. Przebieg warsztatów i ich wyniki zostały opisane w Raporcie diagnostycznym.

Warsztat „Podsumowanie diagnozy stanu istniejącego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (8.11.2021 roku). Głównym celem warsztatu było zestawienie kluczowych mocnych i słabych stron Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej oraz problemów zidentyfikowanych na tym terenie wraz z ich przestrzenną lokalizacją. Autorzy diagnozy szczegółowej zaproponowali uczestnikom warsztatu (których podzielono na kilkusobowe grupy) katalog najważniejszych mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, które były następnie oceniane i hierarchizowane z wykorzystaniem przygotowanych w tym celu materiałów.

Warsztat „Identyfikacja i ocena uwarunkowań przyrodniczych rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (8.11.2021 roku). Autorzy diagnozy uwarunkowań przyrodniczych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej zaproponowali katalog problemów środowiskowych, które uczestnicy warsztatu poddawali ocenie, ustalali ich hierarchię, lokalizację, a także poszukiwali rozwiązań wskazanych problemów i barier, które mogą je utrudniać.

Warsztat „Projekty zintegrowane zmierzające do rozwiązania kompleksowych problemów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” (15.11.2021 roku). W warsztacie uczestnicy podzieleni na mniejsze grupy starali się zaproponować projekty zintegrowane w sensie przestrzennym (obejmujące swoim zasięgiem przynajmniej połowę gmin z Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej) i rzeczowym, z uwzględnieniem rozwiązania kompleksowych problemów o skali ponadlokalnej.

Warsztat „Wpływ realizacji przedsięwzięć zintegrowanych na komponenty środowiska przyrodniczego (15.11.2021 roku). W warsztacie uczestnicy dokonywali oceny wpływu realizacji zaproponowanych projektów na komponenty środowiska przyrodniczego.

Warsztat „Problemy wynikające ze zmian klimatu i sposoby radzenia sobie z nimi” (21.04.2022 roku). W warsztacie wzięło udział ok. 30 osób, które reprezentowały różnorodne instytucje zaangażowane w kształtowanie ponadlokalnej polityki rozwoju. Byli to przedstawiciele urzędów gmin i starostw powiatowych wchodzących w skład AKO, a także pracownicy Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej Kalisza oraz Miejskiego Zakładu Komunikacji S.A. w Ostrowie Wielkopolskim. Warsztat przebiegał zgodnie z założeniami techniki World Café. Uczestników podzielono na trzy grupy warsztatowe, których zadaniem była odpowiedź na jedno z trzech poniższych pytań:

1. Jakie zauważasz problemy związane ze zmianami klimatu oraz gdzie one występują w największym nasileniu na obszarze AKO (miasto/wieś/lasy)?
2. Jakie widzisz możliwości rozwiązania problemów związanych ze zmianą klimatu na obszarze AKO? Kto powinien to zrobić?
3. Jakie zauważasz potencjalne bariery w rozwiązywaniu problemów ze zmianami klimatu na obszarze AKO?

Uczestnicy warsztatu zidentyfikowali szereg problemów związanych ze zmianami klimatu na obszarze AKO, które można pogrupować w pięć głównych kategorii. Są to problemy związane z:

1. Zasobami wodnymi.
2. Emisją zanieczyszczeń.
3. Błękitno-zieloną infrastrukturą.
4. Infrastrukturą techniczną.
5. Uwarunkowaniami instytucjonalnymi.

Następnie podczas warsztatu zidentyfikowano pięć grup możliwości rozwiązań problemów związanych ze zmianami klimatu występujących na obszarze AKO, tj.:

1. Finansowo-inwestycyjne.
2. Edukacyjno-społeczne.
3. Prawno-organizacyjne.
4. Strategiczno-programowe.
5. Ekologiczne.

Z kolei wyniki warsztatu w zakresie identyfikacji przeszkód w rozwiązywaniu problemów związanych ze zmianami klimatu na obszarze AKO stanowiły podstawę dla wskazania pięciu głównych rodzajów barier, a mianowicie:

1. Społecznych.
2. Finansowo-gospodarczych.
3. Instytucjonalno-prawnych.
4. Przestrzennych.
5. Infrastrukturalnych.

Szczegółowy opis wyników prac konsultacyjnych w ramach warsztatu przedstawiono w Diagnozie dokumentu pn.: „Diagnoza do Planu adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.

Warsztat „Problemy wynikające ze zmian klimatu i sposoby radzenia sobie z nimi” (20.05.2022 roku). Wzięło w nim udział 22 uczestników piastujących funkcję prezydenta miasta, starosty, burmistrza lub wójta gminy, lub osób będących ich przedstawicielami. Scenariusz tego warsztatu konsultacyjnego składał się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza służyła ocenieniu (rangowaniu) istotności problemów AKO związanych ze zmianami klimatu, które zostały sformułowane przez uczestników warsztatu w dniu 21.04.2022 roku. W drugiej części spotkania uczestnicy pracowali nad określeniem propozycji niezbędnych działań w ramach sześciu osi programowych:

1. Przyroda.
2. Woda.
3. Rolnictwo.
4. Energia.
5. Mobilność.
6. Ład Przestrzenny.

Ponadto do zaproponowanych działań przypisywano najważniejszych partnerów (instytucje) dla ich realizacji, a także oznaczano działania uznane za najbardziej istotne. Druga część warsztatu przebiegała zgodnie z założeniami techniki World Café. Uczestników podzielono na trzy grupy, z których każda pracowała nad działaniami dla dwóch z sześciu osi programowych. Po zakończeniu I tury odpowiedzi, karty z danymi osiami przechodziły w kolejnych dwóch turach do pozostałych grup warsztatowych, których zadaniem było komentowanie, modyfikowanie i uzupełnianie wcześniejszych propozycji działań oraz dodawanie kolejnych. Uczestnicy warsztatu zostali poproszeni o dokonanie oceny jedenastu problemów występujących na obszarze AKO a mianowicie:

1. Susza hydrologiczna.
2. Powodzie błyskawiczne.
3. Brak inwestycji związanych ze zwiększeniem retencji wodnej.
4. Emisja niska.
5. Nielegalny zrzut ścieków do zbiorników wodnych.
6. Niedostateczna powierzchnia terenów zielonych.
7. Brak rekultywacji Zalewu Szałe.
8. Niski stopień gazyfikacji i zaopatrzenia w sieć kanalizacji sanitarnej.
9. Niedostateczne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.
10. Wysoki poziom zagrożenia hałasem.

11. Braki kadrowe w instytucjach publicznych.

Powyższe problemy oceniano w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało problem najmniej istotny, a 5 – najbardziej istotny. Biorąc pod uwagę strukturę uzyskanych ocen, można jednoznacznie stwierdzić, że najistotniejszym problemem – zdaniem uczestników warsztatu – jest susza hydrologiczna. Stosunkowo wysoki poziom istotności przypisano również brakowi inwestycji związanych ze zwiększeniem retencji wodnej, emisji niskiej, czy niedostatecznej powierzchni terenów zieleni. Z kolei za najmniej istotne uznano: wysoki poziom zagrożenia hałasem, niedostateczne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz braki kadrowe w instytucjach publicznych. Uśredniając uzyskane wyniki, problemy związane ze zmianami klimatu występujące na obszarze AKO można uszeregować od najbardziej do najmniej istotnego z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego całej Aglomeracji.

1. Susza hydrologiczna (4,8).
2. Brak inwestycji związanych ze zwiększeniem retencji wodnej (3,7).
3. Emisja niska (3,6).
4. Niedostateczna powierzchnia terenów zieleni (3,6).
5. Nielegalny zrzut ścieków do zbiorników wodnych (3,4).
6. Niski stopień gazyfikacji i zaopatrzenia w sieć kanalizacji sanitarnej (3,3).
7. Brak rekultywacji Zalewu Ształe (3,1).
8. Powodzie błyskawiczne (3,0).
9. Braki kadrowe w instytucjach publicznych (2,6).
10. Niedostateczne pokrycie miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (2,5).
11. Wysoki poziom zagrożenia hałasem (2,4).

Wyniki drugiej części warsztatu przedstawiono w układzie sześciu kolejnych osi programowych: Przyroda, Woda, Rolnictwo, Energia, Mobilność i Ład Przestrzenny.

Przyroda.

W ramach osi Przyroda propozycje uczestników warsztatu można pogrupować w katalog siedmiu działań:

1. Ochrona siedlisk rodzimych gatunków zwierząt, roślin i grzybów.
2. Zakładanie nowych terenów zieleni o funkcji rekreacyjnej oraz lasów poprawiających lokalny mikroklimat poprzez zwiększenie zacienienia i obniżenie temperatury powietrza.
3. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury uwzględniający rozwiązania oparte na przyrodzie, w tym m.in.: zielone przystanki, ogrody deszczowe, łąki kwietne.
4. Zielone zagospodarowanie otoczenia instytucji publicznych (w tym szkół) w sposób maksymalizujący powierzchnię biologicznie aktywną i zwiększający poziom świadczeń ekosystemowych.
5. Planowanie nowych nasadzeń z uwzględnieniem w ich składzie gatunkowym roślin rodzimych i wytwarzających ograniczone ilości alergenów.
6. Wsparcie funkcjonowania rodzinnych ogrodów działkowych.
7. Planowanie zagospodarowania przestrzennego przy udziale ekspertów np. z dziedziny biologii, botaniki, dendrologii, architektury krajobrazu.

Warto zauważyć, że zdaniem uczestników warsztatów priorytetowe znaczenie posiadają działania o numerach od 1 do 4. Ponadto wśród podmiotów, które uznano za istotnych partnerów przy realizacji powyższych działań, wskazali: jednostki samorządu terytorialnego, SAKO, Lasy Państwowe, organizacje

pozarządowe oraz prywatnych właścicieli gruntów.

Woda.

Wśród działań proponowanych w ramach osi Woda uczestnicy warsztatu zdefiniowali ich osiem kategorii, a mianowicie:

1. Budowę zbiorników retencyjnych.
2. Rozwój systemu kanalizacji sanitarnej.
3. Edukację społeczną w zakresie retencji wody.
4. Programy dofinansowań do przydomowych zbiorników wodnych i zbiorników na deszczówkę.
5. Stosowanie bodźców finansowych mających na celu zwiększenie poziomu oszczędzania wody wodociągowej (wyższe opłaty za wodę).
6. Zwiększenie nadzoru nad emisją zanieczyszczeń do zbiorników i cieków wodnych skutkujące nakładaniem kar finansowych na podmioty odpowiedzialne za zanieczyszczanie, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.
7. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury i rozszczelnienie powierzchni nieprzepuszczalnych.
8. Prawidłowe utrzymanie urządzeń melioracyjnych.

W przypadku powyższego katalogu działań, uczestnicy warsztatu uznali za kluczowe działania o numerach od 1 do 6. Zidentyfikowano również grupę podmiotów kluczowych z punktu widzenia ich realizacji, do której zaliczono: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, jednostki samorządu terytorialnego, SAKO, prywatnych właścicieli nieruchomości, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Rolnictwo.

W ramach osi programowej Rolnictwo, w trakcie warsztatu zdefiniowano dziesięć działań mających na celu poprawę sytuacji w zakresie adaptacji i ograniczania skutków zmian klimatu, tj.:

1. Prawidłowe zabiegi melioracyjne, w tym tworzenie zbiorników retencyjnych na obszarach wiejskich.
2. Ograniczenie wykorzystania wód podziemnych do nawadniania upraw rolnych.
3. Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego regulujących sposób zagospodarowania obszarów wiejskich.
4. Utworzenie aglomeracyjnej spółki świadczącej usługi doradztwa przy inwestycjach o charakterze melioracyjnym, wykonującej ekspertyzy w zakresie wpływu planowanych inwestycji na środowisko przyrodnicze.
5. Zwiększenie powierzchni zadrzewień śródpolnych.
6. Rozwój energetyki odnawialnej opartej o biogazownie wykorzystującą lokalnie produkowaną biomasę.
7. Wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego.
8. Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem precyzyjnie odmierzonych dawek środków chemicznych.
9. Ograniczenie poziomu konsumpcji.
10. Lobbng na rzecz zmiany uwarunkowań instytucjonalnych (skrócenie procesu otrzymywania pozwolenia wodno-prawnego, specustawa dotycząca budowy zbiorników retencyjnych).

Działania od 1 do 5 zostały oznaczone przez uczestników warsztatu jako najbardziej istotne z punktu widzenia adaptacji AKO do zmian klimatu. Nie wskazano natomiast podmiotów, których zaangażowanie

byłoby kluczowe dla efektywnej realizacji tych działań.

Energia.

W przypadku osi programowej Energia uczestnicy wskazywali szereg propozycji, które można pogrupować w następujący zestaw ośmiu działań:

1. Rozwój energetyki odnawialnej w oparciu o biogazownie, elektrownie wiatrowe, fotowoltaikę i geotermię.
2. Uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniających lokalizację urzędzeń energetyki odnawialnej.
3. Modernizacja istniejących spalarni śmieci przy wykorzystaniu innowacyjnych rozwiązań.
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez ich termomodernizację i wymianę przestarzałych pieców opalanych paliwem stałym.
5. Przeprowadzenie audytów oświetlenia i stosowanie energooszczędnych technologii (np. oświetlenie LED).
6. Utworzenie wspólnych grup zakupowych energii i gazu w budynkach użyteczności publicznej.
7. Rozwój budownictwa pasywnego.
8. Organizacja warsztatów i szkoleń z zakresu energetyki odnawialnej i poprawy efektywności energetycznej.

Uczestnicy warsztatu szczególnie podkreślali konieczność realizacji pierwszych 6 działań. Wskazali oni również SAKO i jednostki samorządu terytorialnego jako podmioty, które powinny wspierać realizację zadań nr 2, 4 i 8. W przypadku pozostałych działań nie podano propozycji instytucji, które mogłyby zostać odpowiedzialne za ich realizację.

Mobilność.

W zakresie osi Mobilność uczestnicy warsztatu zidentyfikowali jednaście propozycji działań, które powinny służyć rozwojowi i integracji systemu transportu niskoemisyjnego na obszarze AKO. Są to:

1. Utworzenie programu dofinansowań dla osób indywidualnych na zakup samochodów elektrycznych.
2. Budowa stacji ładowania pojazdów elektrycznych.
3. Uruchomienie jednego biletu na transport publiczny obowiązującego na obszarze całej Aglomeracji.
4. Racjonalizacja transportu zbiorowego poprzez wprowadzenie mniejszych busów na linie o niskim natężeniu ruchu pasażerów i/lub wprowadzenie możliwości zamówienia transportu na żądanie.
5. Budowa węzłów przesiadkowych zapewniających dostęp mieszkańców obszarów wiejskich do miasta.
6. Rozwój kolei aglomeracyjnej.
7. Wprowadzenie jednej aplikacji umożliwiającej korzystanie z systemu roweru miejskiego na obszarze całej Aglomeracji.
8. Rozwój sieci ścieżek rowerowych w sposób zapewniający ich ciągłość pomiędzy gminami wchodzącymi w skład Aglomeracji.
9. Edukacja mieszkańców w zakresie mobilności niskoemisyjnej.
10. Promocja korzystania z rowerów poprzez programy dopłat.
11. Utworzenie zadaszonych wiat na rowery i stacji ich obsługi.
12. Strefa parkingowa.

Zadania od 1 do 7 zostały wyróżnione przez uczestników warsztatu jako priorytetowe. Ponadto wskazano miasta Kalisz i Ostrów Wielkopolski jako jednostki pełniące funkcję koordynacyjną dla tych działań. Natomiast ich realizacja powinna odbywać się na poziomie gmin wchodzących w skład AKO przy jednoczesnym wsparciu

ze strony władz województwa – Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Dodatkowo wspomniano o możliwości włączenia organizacji pozarządowych w działania związane z edukacją mieszkańców oraz pracodawców w działania promocyjne związane z wykorzystaniem rowerów w celu dotarcia do pracy.

Ład Przestrzenny.

Ostatnią osią programową rozpatrywaną przez uczestników warsztatu był Ład Przestrzenny, w ramach której zaproponowano 3 działania:

1. Uruchomienie geoportalu aglomeracyjnego, którego jedną z funkcji byłaby integracja obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
2. Wypracowanie ponadlokalnych standardów urbanistycznych, których celem powinno być: ograniczenie rozlewania się miast, określenie parametrów technicznych i formy architektonicznej budynków, ochrona terenów zieleni przed zabudową, promowanie inwestycji typu brownfield oraz zakaz budowy na terenach bez dostępu do odpowiedniej infrastruktury.
3. Zintensyfikowanie procesu uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Za najważniejsze z punktu widzenia wzmocnienia adaptacji AKO do zmian klimatu uznane zostały działania 1 i 2. W przypadku obydwu uczestnicy warsztatu uznali SAKO za podmiot koordynujący, natomiast realizacja tych działań powinna odbywać się przy udziale wszystkich samorządów. Z kolei działanie nr 3 leży przede wszystkim po stronie samorządów lokalnych.

Warsztat diagnostyczny poświęcony sprawom mobilności w AKO (20.06.2022 roku).

W celu identyfikacji opinii społecznej na temat rozwiązań transportowych w AKO zorganizowano specjalny, dedykowany tej sprawie warsztat, w którym uczestniczyło blisko 50 osób. Rezultatem prac warsztatowych było opracowanie najważniejszych konkluzji dotyczących spraw transportowych, wśród których znalazły się następujące spostrzeżenia:

1. Aktualny stan funkcjonowania transportu zbiorowego jest warunkowany przez zasadę „prymatu popytu nad ofertą”, co powoduje wykluczenie transportowe tam, gdzie zapotrzebowanie jest niskie.
2. Na poprawę obecnej sytuacji może wpłynąć integracja transportu zbiorowego całej Aglomeracji w postaci utworzenia wspólnego organizatora transportu, którym mógłby zostać np. Związek Powiatowo-Gminny.
3. W Aglomeracji brakuje spójnego systemu dróg rowerowych.
4. Ostrów Wielkopolski jest miastem bardzo dobrze skomunikowanym kolejowo z większymi ośrodkami miejskimi, Kalisz w stopniu dobrym. Zidentyfikowano także jedną linię, która przy odpowiednich inwestycjach ma potencjał do funkcjonowania w ramach kolei aglomeracyjnej.

Warsztaty nad wypracowaniem części kierunkowej „Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (24.10.2022 roku oraz 29.10.2022 roku). W warsztatach wzięli udział lokalni liderzy, interesariusze oraz studenci Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu. W ramach działań partycypacyjnych uczestnicy mieli możliwość wypowiedzenia się na temat rozwiązań w zakresie mobilności oraz przedstawienia propozycji zmian w poruszaniu się po Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Uczestnictwo szerokiego grona interesariuszy w warsztatach pozwoliło na wypracowanie wizji i propozycji działań w ramach PZMM AKO, dostosowanych do lokalnych warunków i potrzeb mieszkańców.

7.4. Panele obywatelskie

Warsztaty poświęcone dalekosiężnym wizjom rozwoju regionu opartych o marzenia i obawy związane z transportem publicznym (21.11.2018 roku). Spotkania z mieszkańcami Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej poświęcone były publicznemu transportowi i zostały zorganizowane w ramach projektu Interreg Europe pn. „PE4 Trans Public Engagement for Sustainable Public Transport”. Ich ideą było dopasowanie istniejącej infrastruktury do oczekiwań mieszkańców i wsparcie promocji transportu publicznego przede wszystkim w Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim oraz ościennych gminach. W każdym ze spotkań wzięło udział ponad 30 mieszkańców Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego i okolicznych gmin, którzy byli zróżnicowani pod względem wieku, wykształcenia, płci i preferowanych sposobów przemieszczania się. Uczestnicy pracowali w roboczych grupach obywatelskich, według metod opracowanych przez Lidera Projektu – Poznański Park Naukowo-Technologiczny, których efektem były wypracowane wizje transportu publicznego za 20 lat. Wyłonionych zostało pięć najważniejszych wizji zrównoważonego transportu publicznego w przyszłości, a mianowicie:

1. Stworzenie transportu zbiorowego i indywidualnego w oparciu o ekologiczne rozwiązania technologiczne.
2. Żyjesz zdrowiej – „dalej zajedziesz”.
3. Krok w stronę rozwoju w aspekcie transportu dla wszystkich.
4. Równość w społeczeństwie.
5. Matka Natura – skarbnicą.

Wypracowane wizje dotyczyły różnych sfer życia mieszkańców Aglomeracji. Podczas prac jedna z grup położyła nacisk na szeroko pojętą naturę i zaprezentowała wizję pełną troski nie tylko o siebie, ale także kolejne pokolenia. Jej członkowie podkreślali konieczność zmiany stylu życia mieszkańców poprzez m.in. rezygnację z dotychczasowych przyzwyczajęń i codziennych rytuałów szkodliwych dla środowiska. Inna grupa postulowała o konieczności kształtowania społecznej świadomości, aby zwiększyć zainteresowanie transportem lotniczym, kolejowym i rowerowym. Powstały ciekawe pomysły, w których przystanki, dworce i węzły przysiadkowe byłyby „zielonymi wyspami” bądź „centrami rozrywki”. Szukano także sposobów na to, w jaki sposób transport publiczny może stać się efektywniejszy czasowo i przyjemny w porównaniu do jazdy własnym samochodem. W swoim planie uczestnicy jako priorytety wskazali budowę, modernizację małych lotnisk, zintegrowanie węzłów przesiadkowych i rozwijanie świadomości proekologicznej od najmłodszych lat. Kolejna grupa, szukając społecznej równowagi, proponowała nie tylko nowe rozwiązania w transporcie, które ułatwiłyby życie osobom z obszarów wiejskich czy użytkownikom o niższym statusie majątkowym, ale generalne rozwiązania biznesowe, np. sytuowanie firm na terenach wiejskich i korzystanie z lokalnych zasobów ludzkich, by zminimalizować codzienne podróże do pracy i z powrotem. Dla innej grupy kluczowym działaniem było kreowanie zdrowego trybu życia, formułując hasło „Żyjesz zdrowiej – dalej zajedziesz”. Myślenie o zdrowiu i ekologii – zdaniem tej grupy powinno być wielopoziomowe. Ostatnia z grup rozważała możliwości organizacji bezpłatnego transportu publicznego, darmowych parkingów na obrzeżach miasta i drógich w centrum miasta. W swojej pracy uczestnicy skupili się głównie na rozwoju technologii i zahamowaniu rozwoju chorób cywilizacyjnych. Wypracowane podczas paneli obywatelskich wizje przyszłości transportu publicznego zostały zaprezentowane wszystkim Partnerom i ekspertom projektu podczas sesji roboczej w Coventry UK, którzy wskazali rozwiązania realne i możliwe do realizacji w naszym regionie.

Warsztat, którego zadaniem było wypracowanie najkorzystniejszych i najwygodniejszych dla mieszkańców rozwiązań komunikacyjnych (14.05.2019 roku).

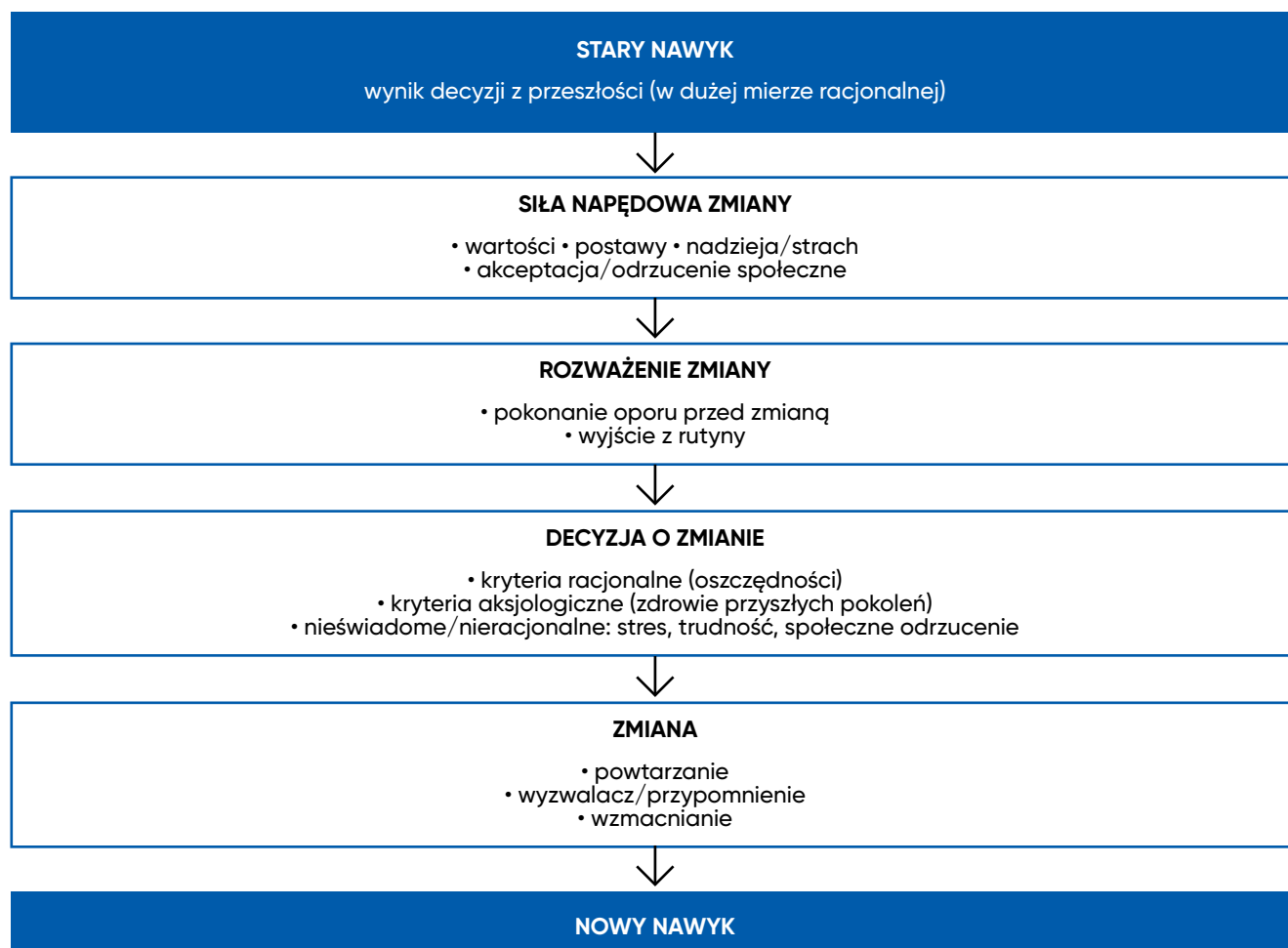
Celem obywatelskiego spotkania było przyjrzenie się wartościom i osobistym przekonaniom mieszkańców regionu AKO, które kształtują ich postawy związane z korzystaniem z transportu publicznego. Na ich podstawie wypracowano listę priorytetowych działań. W spotkaniu uczestniczyło blisko 30 mieszkańców z Kalisza, Ostrowa Wielkopolskiego i okolicznych gmin. Wynikiem prac warsztatowych było zebranie opinii o przyzwyczajeniach komunikacyjnych w ich najbliższym otoczeniu. Na podstawie zbioru doświadczeń uczestników projektu wypracowano kilka dobrych praktyk, a mianowicie.:

1. **„Zieloną mobilność”** – dobra praktyka, która uczyła obywateli na negatywny wpływ transport samochodowego.
2. **„Rowerem przez świat”** – AKO coraz bardziej przyjazne rowerzystom.
3. **„Koordynator”** – wzmocnienie roli Zarządu Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w kreowaniu transportu publicznego.

Warsztat poświęcony odpowiedzi na pytanie: Jak sprawić, by więcej osób przesiadało się z własnych „czterech kółek” do publicznego autobusu albo na rower czy hulajnogę? Co musimy my, mieszkańcy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, wziąć pod uwagę, chcąc zmienić nasze zachowania i przyzwyczajenia? (17-18.11.2020 roku).

O zmianie zachowań i przyzwyczajeniach transportowych rozmawiali mieszkańcy Aglomeracji, przedstawiciele samorządów i specjaliści z zakresu transportu publicznego podczas kolejnych warsztatów obywatelskich. Ze względu na obostrzenia związane z pandemią COVID-19 warsztaty odbyły się zdalnie, tym niemniej, uczestnicy aktywnie uczestniczyli w wypracowaniu listy kluczowych działań, wychodząc od wartości i postaw sprzyjających zmianie przyzwyczajzeń transportowych różnych grup mieszkańców AKO. Uczestnicy zidentyfikowali również szereg barier „na drodze do zmiany zachowań” i zaproponowali rozwiązania na ich przezwyciężenie. Grupa mieszkańców, dla których uczestnicy warsztatów opracowali działania to dobrze sytuowani ludzie w średnim wieku, młodzi specjaliści, pracujące mamy oraz uczniowie i studenci. Uwzględniając tę wiedzę, uczestnicy warsztatów w celu opracowania efektywnych działań, w pierwszej kolejności zidentyfikowali „stare nawyki transportowe” powodujące dużą emisję CO₂ na terenie Aglomeracji, a następnie wskazali „siłę napędową” zmian, jaka może zaistnieć w stosunku do każdej z analizowanych grup mieszkańców. Rezultatem warsztatów jest lista zmian dotyczących nowych i pożądaných zachowań transportowych. Proces zmian został przedstawiony na rycinie 7.3.

Rycina 7.3. Proces zachodzenia zmiany przyzwyczajzeń.

Źródło: Opracowanie własne.

Cykliczne warsztaty obywatelskie na rzecz osób starszych z terenu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w zakresie partycypacji społecznej, bezpieczeństwa i włączenia cyfrowego.

W celu zwiększenia kompetencji interpersonalnych oraz stopnia wiedzy i kompetencji Seniorów w zakresie partycypacji w procesach decyzyjnych dla wzrostu udziału osób starszych w kształtowaniu polityki lokalnej, podjęty został przez Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zestaw działań. Przygotowano cykl warsztatów promujących ideę wolontariatu i zaangażowania w inicjatywy społeczne Seniorów oraz osób starszych zamieszkujących Aglomerację Kalisko-Ostrowską. Warsztaty zostały przeprowadzone w latach 2018-2022, w których uczestniczyło ponad 1 000 osób.

Głównym celem warsztatów był rozwój aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej osób starszych m.in. poprzez realizację celu operacyjnego Polityki Senioralnej dotyczącego rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej Seniorów oraz budowania partycypacyjnych mechanizmów do dyskusji, publicznych debat, poruszania tematów i obszarów do tej pory pomijanych lub niedostatecznie reprezentowanych w polityce publicznej na terenie Aglomeracji. Podstawowym zadaniem tego obszaru działania było włączanie Seniorów w działania obywatelskie na poziomie gminnym oraz aglomeracyjnym. Proces rozwijania aktywności społecznej i obywatelskiej Seniorów był realizowany m.in. poprzez działania polegające na:

1. opracowaniu i realizacji projektów społecznych uwzględniających potencjał i wiedzę osób starszych;
2. wdrażaniu projektów edukacyjnych na temat starości i starzenia się;
3. promocji zadań na temat zaangażowania osób starszych w inicjatywy oddolne i obywatelskie, budowania porozumienia ze środowiskiem osób starszych oraz z dziećmi i młodzieżą poprzez dialog społeczny.

Kolejne warsztaty senioralne poświęcone były podniesieniu poziomu wiedzy i świadomości osób starszych na temat kwestii związanych z kompleksowym bezpieczeństwem publicznym oraz z aktywnością fizyczną i zdrowym stylem życia, w tym kursem pierwszej pomocy przedmedycznej.

W ramach 19 spotkań merytorycznych – warsztatów aktywizujących Seniorów wraz z działaniami wspierającymi uczestniczyło blisko 500 Seniorów z terenu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Z kolei w warsztatach cyfrowych, dedykowanych „edukacji cyfrowej Seniorów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej” udział wzięło łącznie 250 osób. Warsztaty miały charakter interdyscyplinarny i dostosowane były do poziomu wiedzy i potrzeb Seniorów w zakresie kompetencji cyfrowych oraz dotyczyły w szczególności bezpieczeństwa Seniorów w sieci, funkcjonujących komunikatorów internetowych, uczestnictwa osób starszych w kulturze przez Internet, w e-zdrowiu, w e-administracji, jak również w konsultacjach społecznych i budżecie obywatelskim online. W 2023 roku kontynuowane są działania w zakresie zwiększenia umiejętności cyfrowych Seniorów AKO poprzez realizację projektu pn. „Senior w Internecie”.

Źródło: Zasoby własne Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

7.5. Konsultacje społeczne projektu Strategii

Uchwałą Nr TO/1/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 23 lutego 2023 roku, zmieniającą uchwałę Nr TO/13/2022 z dnia 5 sierpnia 2022 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, w tym trybu jej konsultacji, w związku z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023, poz. 1259 ze zm.) Zarząd Stowarzyszenia podjął decyzję o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Celem konsultacji społecznych było uzyskanie opinii, zebranie uwag i propozycji sugestii zmian do projektu Strategii od mieszkańców, sąsiednich gmin i ich związków, lokalnych partnerów, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, dotyczących kluczowych założeń dokumentu, w tym m.in. kierunków rozwoju Aglomeracji, celów strategicznych, tak aby powstający dokument uwzględniał potrzeby wszystkich kluczowych interesariuszy.

Konsultacje przeprowadzone zostały w okresie od dnia 6 marca 2023 roku do dnia 11 kwietnia 2023 roku.

Uwagi do projektu dokumentu można było zgłaszać na formularzu, drogą elektroniczną na adres e-mail: strategia@sako-info.pl oraz drogą korespondencyjną, pocztą tradycyjną na adres Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

Otwarte, stacjonarne spotkania publiczne, debaty odbyły się w Kaliszu dnia 14 marca 2023 roku oraz w Ostrowie Wielkopolskim dnia 21 marca 2023 roku. Przeprowadzone zostały również w dniach 16 i 23 marca 2023 roku spotkania on-line, za pośrednictwem platformy ZOOM.

Ze wszystkich spotkań sporządzony został protokół zawierający kluczowe uwagi i wnioski.

Ponadto projekt „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” od dnia rozpoczęcia konsultacji społecznych udostępniony był na stronie internetowej Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska pod adresem: <http://sako-info.pl> oraz wyłożony został w siedzibie Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.

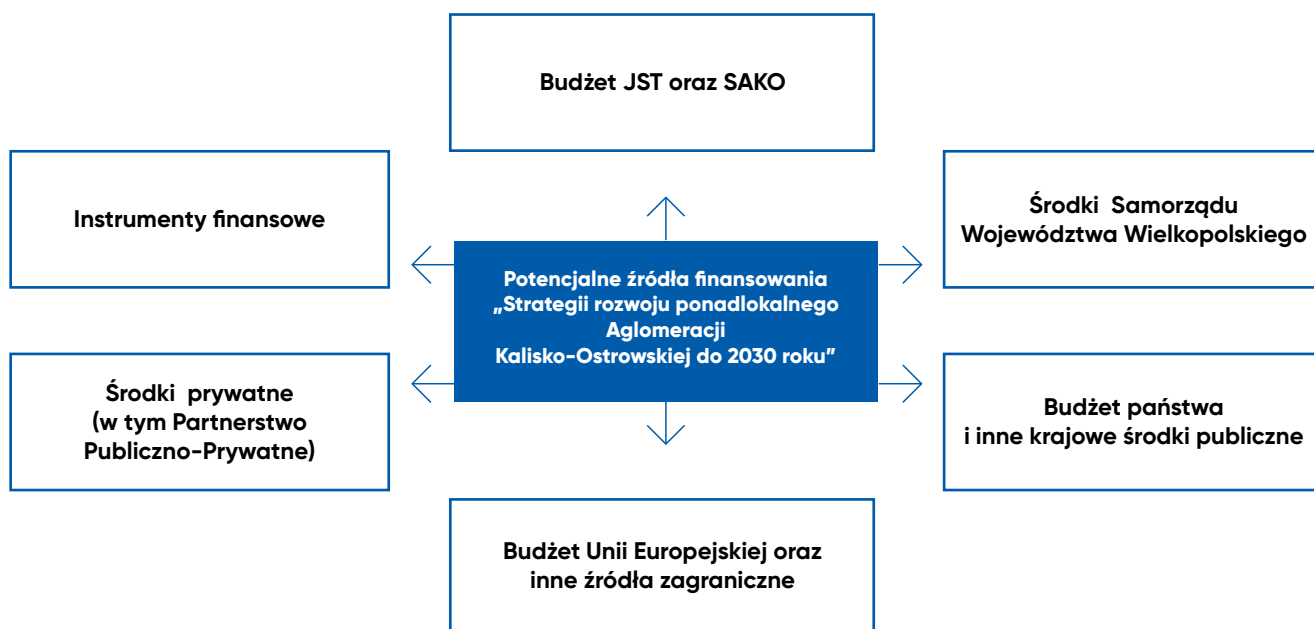
Zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem zostaje opublikowane przez podmiot opracowujący projekt Strategii w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia konsultacji społecznych. Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” zostało opublikowane dnia 28 kwietnia 2023 roku na stronie internetowej Stowarzyszenia. Zawiera ono 112 uwag zgłoszonych przez 15 podmiotów wraz z ustosunkowaniem się do nich i uzasadnieniem, a także podsumowanie czterech otwartych spotkań konsultacyjnych. Przedmiotowe Sprawozdanie stanowi załącznik Nr 2 do niniejszej Strategii.

08

8. Ramy finansowe

Urzeczywistnienie ambitnej wizji rozwojowej wyznaczonej w „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wymaga zaangażowania znacznych nakładów finansowych. Realizacja przyjętych celów i kierunków działań w perspektywie najbliższej dekady uwarunkowana będzie przede wszystkim dostępem do funduszy zewnętrznych oraz zapewnieniem odpowiedniej wysokości wkładu własnego (środków budżetu JST).

Rycina 8.1. Potencjalne źródła finansowania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego tworzących Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zostaną przeznaczone zarówno jako wkład własny do projektów zintegrowanych, jak i na pokrycie całości kosztów danego zadania inwestycyjnego. Dla oceny zdolności finansowej gmin i powiatów należących do SAKO niezbędna jest analiza ich sytuacji budżetowej. Dlatego w dokumencie zdecydowano się przedstawić podstawowe miary pokazujące sytuację finansową JST SAKO w okresie minionych siedmiu lat (tab. 8.1.). Dochody ogółem wszystkich 25 jednostek samorządu terytorialnego kształtowały się w latach 2015–2021 na poziomie od 1,6 do 2,9 mld zł. Znaczna część tych środków, tj. ok. 1,3–2,4 mld zł została przeznaczona na wydatki bieżące, związane z funkcjonowaniem infrastruktury usług publicznych oraz wynagrodzeniami dla pracowników samorządowych i jednostek organizacyjnych JST. Dochody własne (które są kluczowe z punktu widzenia finansowania inwestycji) stanowiły w tym okresie mniej niż 50% dochodów ogółem i przyjmowały wartości od ok. 770 mln zł w 2015 roku do ok. 1,3 mld zł w 2021 roku. Natomiast dochody majątkowe, pochodzące ze sprzedaży lub dzierżawy majątku kształtowały się na poziomie od ok. 90 mln zł w 2015 roku do ok. 260 mln zł w 2021 roku. Z kolei wydatki majątkowe inwestycyjne w okresie 2015–2021 wynosiły od ok.

220 mln zł w 2015 roku do ok. 500 mln zł w 2018 roku. Kluczowa dla oceny możliwości inwestycyjnych JST AKO była analiza wyniku bieżącego (nazywanego niekiedy nadwyżką operacyjną). Wartości tego wskaźnika wynosiły od 180 do 300 mln zł. Należy spodziewać się, że w latach kolejnych wysokość nadwyżki operacyjnej może być niższa niż w 2021 roku, co jest związane głównie z obniżką stawki podatku PIT, który jest kluczowym źródłem dochodów własnych gmin.

Zakłada się, że gminy i powiaty AKO będą musiały przeznaczyć ze środków własnych na projekty zintegrowane realizowane w ramach instrumentu ZIT kwotę odpowiadającą wkładowi własnemu do projektów zintegrowanych. Ostateczna wartość środków własnych przeznaczonych na inwestycje zależy będzie od katalogu przewidzianych do realizacji projektów oraz operatów szacunkowych, przedstawiających z dużym prawdopodobieństwem potencjalne koszty realizacji poszczególnych projektów.

Tabela 8.1. Wybrane miary budżetów JST wchodzących w skład AKO za lata 2015–2021 [w mln zł].

WSKAŹNIK FINANSOWY	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
dochody ogółem	1609	1872	2025	2192	2472	2738	2957
dochody własne	766	833	883	980	1136	1240	1343
dochody majątkowe	93	60	84	149	190	277	257
dochody bieżące	1516	1812	1941	2043	2282	2462	2700
wydatki ogółem	1569	1818	2090	2344	2470	2653	2807
wydatki bieżące	1334	1586	1729	1826	2046	2273	2397
wynik bieżący	182	226	212	218	236	189	302
wydatki majątkowe inwestycyjne	220	222	337	501	402	354	373

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS i Ministerstwa Finansów.

Ważne znaczenie w realizacji celów niniejszej Strategii odegra również mobilizacja środków z budżetu państwa, budżetu Samorządu Województwa Wielkopolskiego, sektora prywatnego, źródeł zagranicznych, a także wykorzystanie zwrotnych instrumentów finansowych. Stąd system potencjalnych źródeł finansowania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” opiera się na montażu różnych środków finansowych. Z uwagi na ramy czasowe niniejszej Strategii przedstawiony poniżej katalog dostępnych źródeł finansowania ma charakter otwarty. Należy jednak podkreślić, że we wskazanym katalogu źródeł finansowania istotną kwestią powinno pełnić maksymalne wykorzystanie formuły PPP, w tym także projektów pakietowych podejmowanych z sektorem prywatnym, co z kolei powinno sprzyjać pogłębianiu współpracy JST w ramach AKO oraz tworzyć warunki dla realizacji większej liczby przedsięwzięć. Szczególną rolę w tym zakresie mogą pełnić przedsięwzięcia z zakresu rozbudowy i modernizacji infrastruktury komunalnej, sieci dróg lokalnych, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, selektywnej zbiórki odpadów.

Rycina 8.2. Potencjalne źródła finansowania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

ŚRODKI BUDŻETÓW JST TWORZĄCYCH STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA

ŚRODKI BUDŻETU STOWARZYSZENIA AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA

ŚRODKI BUDŻETU SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO:

- środki pozyskane w ramach konkursów organizowanych np. w dziedzinie kultury; zdrowia

ŚRODKI BUDŻETU PAŃSTWA BĘDĄCE W DYSPOZYCJI RZĄDU, POSZCZEGÓLNYCH MINISTERSTW LUB WOJEWODÓW, W SZCZEGÓLNOŚCI:

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
 - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
 - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
 - Program Rozwoju Elektromobilności

ŚRODKI FUNDUSZY CELOWYCH:

- środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
- środki Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych

INNE ŚRODKI PUBLICZNE, W TYM:

- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu
- program Aktywni+ na lata 2021-2025
- program Senior+

PROGRAMY POLITYKI SPÓJNOŚCI NA LATA 2021-2027:

- Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (FEW)
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)
 - Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)

ŚRODKI Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU NA RZECZ ODBUDOWY I ZWIĘKSZENIA ODPORNOŚCI:

- konkursy organizowane w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększenia Odporności

ŚRODKI POCHODZĄCE ZE WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ:

- wsparcie w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

PROGRAMY KOMISJI EUROPEJSKIEJ ZARZĄDZANE CENTRALNIE, np.:

- LIFE+
- Horyzont+
- Kreatywna Europa
- ERASMUS+
- COSME

PROGRAMY EUROPEJSKIEJ WSPÓŁPRACY TERYTORIALNEJ:

- Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027
- Interreg Europa Środkowa 2021-2027
 - URBACT
 - ESPON

POZOSTAŁE ŹRÓDŁA ZAGRANICZNE, W TYM:

- Europejska Inicjatywa Miejska
- środki Europejskiego Banku Inwestycyjnego
 - środki Banku Światowego
- Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy

ŚRODKI PRYWATNE, W TYM WYKORZYSTANIE FORMUŁY PARTNERSTWA PUBLICZNO-PRYWATNEGO

ZWROTNE INSTRUMENTY FINANSOWE:

- kredyty bankowe, pożyczki, gwarancje, poręczenia.

Źródło: Opracowanie własne.

Dla realizacji celów rozwojowych i kierunków działań określonych w niniejszej Strategii, kluczowe znaczenie będzie miał instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Projekty zintegrowane będą realizowane w ramach wydzielonej koperty finansowej dla ZIT AKO z Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 (tab. 8.2.) na łączną kwotę ok. 44,2 mln euro, w tym na działania infrastrukturalne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w wysokości ok. 38,9 mln euro oraz ponad 5,3 mln euro na działania „miękkie” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus. Środki te zostaną pozyskane w ramach 6 celów szczegółowych programu FEW 2021-2027.

Ponadto instrument ZIT będzie wdrażany w ramach programu krajowego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 na przedsięwzięcia w zakresie mobilności miejskiej w ramach alokacji 180 mln zł (tab. 8.3.).

Tabela 8.2. Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w ramach programu FEW 2021-2027.

CEL POLITYKI FEW 2021-2027	FUNDUSZ	DZIAŁANIE FEW 2021-2027	CEL SZCZEGÓŁOWY FEW 2021-2027	ALOKACJA ZIT AKO (W €)	CEL STRATEGICZNY AKO	KIERUNEK DZIAŁAŃ AKO
1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej.	EFRR	FEWP01.04. Rozwój e-usług i e-zasobów publicznych w ramach ZIT.	1 (ii). Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych.	3 202 114	5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych. 5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.
2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.	EFRR	FEWP02.06. Zwiększanie odporności na zmiany klimatu i klęski żywiołowe w ramach ZIT. FEWP03.02. Rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej w ramach ZIT.	2(iv). Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego. 2(viii). Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.	13 593 498	2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska. 1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy. 2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury. 2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej. 1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej. 1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.

Tabela 8.2. Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w ramach programu FEW 2021–2027.

CEL POLITYKI FEW 2021–2027	FUNDUSZ	DZIAŁANIE FEW 2021–2027	CEL SZCZEGÓŁOWY FEW 2021–2027	ALOKACJA ZIT AKO (w €)	CEL STRATEGICZNY AKO	KIERUNEK DZIAŁAŃ AKO
5. Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego rozwoju i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych.	EFRR	FEWP.07.04. Wspieranie instrumentów terytorialnych ZIT.	5(i). Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu, rozwojowi społecznemu, gospodarczemu i środowiskowemu, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich.	457 197	5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych.	EFSS+	FEWP.06.08. Edukacja przedszkolna, ogólna oraz kształcenie zawodowe w ramach ZIT.	4(f). Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.	4 559 796	3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej. 3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych. 3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego. 3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.

Tabela 8.2. Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w ramach programu FEW 2021–2027.

CEL POLITYKI FEW 2021–2027	FUNDUSZ	DZIAŁANIE FEW 2021–2027	CEL SZCZEGÓŁOWY FEW 2021–2027	ALOKACJA ZIT AKO (w €)	CEL STRATEGICZNY AKO	KIERUNEK DZIAŁAŃ AKO
		FEWP.06.18. Integracja i aktywizacja społeczna oraz wsparcie potencjału w ramach ZIT.	4(l). Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.	382 264	3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej. 3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.
		FEWP.06.18. Integracja i aktywizacja społeczna oraz wsparcie potencjału w ramach ZIT.		365 759	5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027.

Tabela 8.3. Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w programie Fundusze na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

CEL POLITYKI FEiKS 2021-2027	FUNDUSZ	DZIAŁANIE FEiKS 2021-2027	CEL SZCZEGÓŁOWY FEiKS 2021-2027	ALOKACJA ZIT AKO (W ZŁ)	CEL STRATEGICZNY AKO	KIERUNEK DZIAŁAŃ AKO
2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechożąca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej.	Fundusz Spójności	FENX.03.01. Transport miejski.	2(viii). Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.	180 000 000	1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych. 1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmocnienie świadomości na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

09

9. Monitoring i ewaluacja Strategii

Każda Strategia rozwoju musi podlegać bieżącej kontroli i ocenie realizacji jej rezultatów, czyli monitoringowi. Jest to szczególnie ważne, gdy sytuacja obszaru oraz wpływające na nią uwarunkowania zewnętrzne szybko się zmieniają. Celem monitoringu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”, pełniącej funkcję Strategii ZIT, jest kontrola i ocena możliwości realizacji przedsięwzięć, a także rozpoznanie ewentualnych ryzyk w jej wdrażaniu. Zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze, polityczne i prawne mogą skutkować koniecznością modyfikacji przyjętych celów lub kierunków działań. Monitorowanie niniejszej Strategii będzie więc procesem, do którego podchodzi się z równą starannością jak do procesu samego tworzenia Strategii.

Za koordynowanie procesu monitorowania odpowiedzialne będzie Biuro SAKO. Monitoring Strategii polegać będzie przede wszystkim na corocznej ocenie aktualności dokumentu strategicznego, dokumentów operacyjnych oraz listy projektów zintegrowanych. Zawierał będzie również analizę danych statystycznych w ujęciu dynamicznym, uwzględniającą wskaźniki kluczowe realizacji Strategii, w tym wskaźniki produktu i rezultatu. Ocena ta zostanie sformułowana celem przedstawienia ewentualnej modyfikacji planu działań. Wypracowane rekomendacje przez Biuro Stowarzyszenia we współpracy z gminnymi Koordynatorami, Zespołem roboczym ds. Strategii oraz z Zespołami roboczymi zostaną przekazane Zarządowi Stowarzyszenia oraz Radzie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, które jako organy statutowe podejmą kluczowe decyzje dotyczące ewentualnej modyfikacji Strategii.

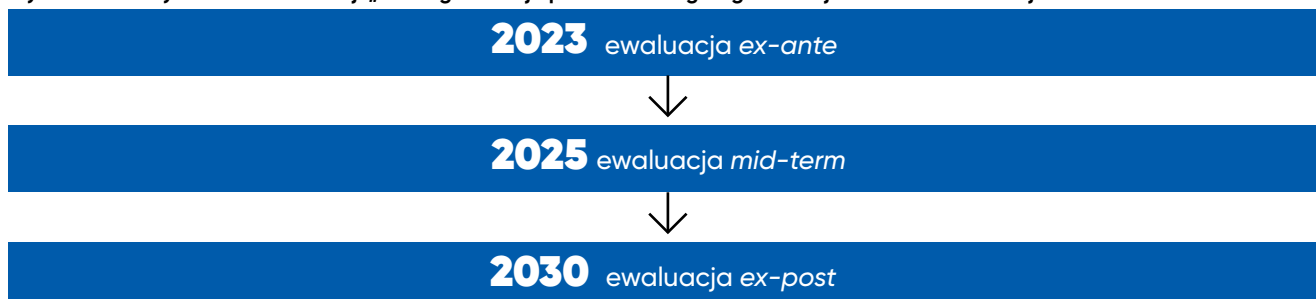
W celu ograniczenia liczby opracowań, Raport na temat wykonania planu działań „Strategii rozwoju ponadlokalnego AKO do 2030 roku”, zawierający również analizę wskaźnikową w ujęciu dynamicznym wraz z wnioskami, włączony zostanie na stałe w strukturę corocznego sprawozdania dotyczącego funkcjonowania Stowarzyszenia AKO. Za przygotowanie Raportu odpowiadać będzie Biuro Stowarzyszenia. Raport przed przedłożeniem Radzie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej i Zarządowi Stowarzyszenia zostanie skonsultowany z Zespołem roboczym ds. Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej. Plan działania może być zmieniany zgodnie z potrzebami systemu monitorowania i ewaluacji.

Zgodnie z zapisami Porozumienia w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w ramach Programu Regionalnego: Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027, zadania Związku ZIT AKO w zakresie monitorowania Strategii będą dotyczyć m.in. monitorowania postępu wdrażania interwencji Programu w ramach przyznanej koperty finansowej w działaniach przypisanych instrumentowi ZIT oraz przekazywania do Instytucji Zarządzającej FEW 2021–2027 niezbędnych informacji do oceny tego postępu, monitorowania w cyklu półrocznym postępu realizacji Strategii w ramach przyznanej koperty finansowej, czy też współpracy z Jednostką Ewaluacyjną IZ FEW 2021–2027.

ZIT AKO zobowiązany będzie do prowadzenia co najmniej kwartalnego monitoringu przygotowania projektów niekonkurencyjnych wskazanych na liście projektów i przekazywania jego wyników do IZ FEW 2021–2027, jak również do wykonania uzgodnionych z IZ FEW 2021–2027 i określonych w tabeli 9.2. wartości wskaźników. Postęp w zakresie realizacji wskaźników wynikających z Programu będzie weryfikowany przez IZ FEW 2021–2027 podczas dokonywanych przeglądów.

Oprócz monitoringu zakłada się realizację ewaluacji Strategii, tzn. kompleksowej oceny stanu jej wdrażania. Ewaluację Strategii rozumie się jako określenie wartości strategii w odniesieniu do wcześniej zdefiniowanych kryteriów (wskaźniki) i w oparciu o rzetelne informacje jakościowe, które wykraczają poza skwantyfikowane miary ilościowe.

Rycina 9.1. Ramy czasowe ewaluacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

Źródło: Opracowanie własne.

Wyróżniamy różne rodzaje ewaluacji. Jedno z takich rozróżnień opiera się na okresie podejmowanych działań, które poddawane są ocenie. W tym świetle wyodrębnia się:

1. **ewaluację ex-ante**, czyli ocenę przed realizacją Strategii, odpowiadającą na pytanie, jak Strategia wpłynie na sytuację obszaru. Ocena ta ma na celu poprawę procesu planowania, w tym trafność podejmowanych decyzji, odnośnie wyboru projektów do realizacji, ich efektywność i skuteczność;
2. **ewaluację ex-tempore**, mid-term lub on-going, czyli ocenę w trakcie realizacji Strategii, odpowiadającą na pytanie, czy przyjęte cele nadal są właściwe. Ocena ta ma za zadanie poprawę procedur wdrażania, ulepszenie jakości i potencjału instytucji realizujących strategię rozwoju, może też przyczynić się do integracji podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania Strategii, wypracowania wspólnego stanowiska oraz sprawniejszego przygotowywania realizacji kolejnych projektów;
3. **ewaluację ex-post**, czyli ocenę po realizacji Strategii, odpowiadającą na pytanie, czy efekty realizacji Strategii są trwałe; ocena ta pokazuje, co się udało osiągnąć, jakim kosztem, a także, co się nie udało, z jakich powodów i kto za to odpowiada. W ramach ewaluacji ex-post można również zbadać wpływ realizacji Strategii na sytuację mieszkańców.

Pierwszym etapem ewaluacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” była ewaluacja ex-ante przeprowadzona na etapie opracowania niniejszego dokumentu. Zgodnie z art. 10a. ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023, poz. 1259 ze zm.) projekt Strategii wymaga przeprowadzenia uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii rozwoju przed finalnym przyjęciem dokumentu. Ocena projektu Strategii została przeprowadzona w sposób wewnętrzny, tj. przez pracowników Biura Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska od początku uczestniczących w procesie opracowania Strategii. Wewnętrznej ewaluacji ex-ante poddano przebieg procesu tworzenia dokumentu, ale także analizę jego poprawności, trafności, spodziewanej efektywności, skuteczności i spójności wewnętrznej i zewnętrznej. Forma ta polegała na krytycznym przyjrzeniu się dokumentowi, zastosowanym metodom i wypracowanym rozwiązaniom. Ostatecznie umożliwiła wypracowanie stanowiska, że zarówno projekt Strategii, jak i cały proces jego opracowywania przeprowadzono w sposób rzetelny i prawidłowy. Przeprowadzone badanie ewaluacyjne ex-ante daje podstawy do stwierdzenia, iż oceniany projekt Strategii został przygotowany zgodnie ze standardami tworzenia dokumentów strategicznych. Ponadto projekt Strategii trafnie i spójnie określa ramy polityki rozwoju Obszaru Funkcjonalnego AKO w perspektywie 2030 roku, a jej skuteczne wdrożenie umożliwi efektywne wykonanie zaplanowanych działań i osiągnięcie zakładanych rezultatów.

Raport z badania ewaluacyjnego ex-ante projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” stanowi załącznik Nr 6 do niniejszego dokumentu.

W przypadku niniejszej Strategii zakłada się realizację ewaluacji mid-term w połowie okresu strategicznego wdrażania Strategii oraz ewaluacji ex-post po upływie całego okresu strategicznego (ryc. 9.1.). Przedmiotem ewaluacji będzie weryfikacja stanu realizacji celów wyznaczonych w dokumencie poprzez określone uprzednio docelowe wartości wskaźników (tab. 9.1.) lub ocenę jakościową (opis zrealizowanych przedsięwzięć lub przyczyn odstąpienia od ich realizacji). Elementem oceny będą przede wszystkim cele strategiczne i szczegółowe, opisane w podrozdziale 3.2. Wartości bazowe i wartości docelowe wskaźników produktu oraz wartości docelowe wskaźników rezultatu zostały przypisane do głównych kierunków działań realizowanych w ramach programu FEW 2021-2027 oraz FEnKS 2021-2027. Idealną sytuacją jest przeprowadzanie ewaluacji w oparciu o skwantyfikowane wartości konkretnych miar. Jednak charakter niektórych celów uniemożliwia dobranie łatwo dostępnych do analizy wskaźników. Dlatego w ramach ewaluacji mid-term oraz ex-ante wskaźniki ilościowe będą w większości przypadków oparte na wskaźnikach produktu i rezultatu pochodzących z bieżącego monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć. W ramach uszczegółowienia, poziom realizacji zostanie w obu ewaluacjach uzupełniony opisem tekstowym wyjaśniającym teorię bazową, teorię działania i teorię wdrażania.

Podobnie jak na etapie opracowywania Strategii, również na etapie monitoringu i ewaluacji jej wdrażania przewiduje się szerokie zastosowanie instrumentów partycypacyjnych, w postaci m.in. cyklu warsztatów, wywiadów indywidualnych, badań ankietowych kierowanych do różnych grup interesariuszy, z uwzględnieniem specyfiki młodzieży oraz seniorów, ankiety audytoryjnej z radnymi, geoankiety z wykorzystaniem narzędzia #MapujKlimat. Ma to na celu formalne wzmocnienie partycypacji społecznej w procesie realizacji założeń Strategii, które przyjęto przy istotnym zaangażowaniu interesariuszy. Pozwala to również kształtować warunki dla lepszego zrozumienia zmieniających się uwarunkowań procesów rozwojowych oraz uzyskać ich ocenę i akceptację przez społeczeństwo na etapie realizacji Strategii.

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
1. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska rozwijająca ekologiczny i zintegrowany transport oraz zrównoważoną mobilność.	1.1. Rozwój zintegrowanego transportu.	1.1.1. Integracja biletowa przewozów w publicznym transporcie zbiorowym.	Stworzenie aplikacji mobilnej umożliwiającej zakup biletów u różnych przewoźników.	Liczba funkcjonujących zintegrowanych biletów okresowych pomiędzy przynajmniej dwoma organizatorami (PZMM AKO).	Szt.	Roczna liczba sprzedanych zintegrowanych biletów okresowych na obszarze AKO, obejmująca wszystkie funkcjonujące porozumienia biletowe (PZMM AKO).	Szt./rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		1.1.2. Tworzenie warunków do trwałej współpracy w zakresie zarządzania transportem na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Utworzenie organizatora transportu międzygminnego i między-powiatowego – Związku Powiatowo-Gminnego.	Liczba Członków AKO należących i finansujących Związek Powiatowo-Gminny (PZMM AKO).	Szt.	Liczba Członków AKO objętych publicznym transportem zbiorowym organizowanym przez jeden podmiot (PZMM AKO).	Szt. ↑
		1.1.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i poprawa bezpieczeństwa na drogach.	Poprawa infrastruktury drogowej.	Długość nowych lub rozbudowanych dróg – poza TEN-T (LWK-RCO44).	Km	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, przebudowanych, rozbudowanych lub zmodernizowanych dróg (LWK-RCR055).	Pasażerokilometr /rok ↑
		1.1.4. Zapewnienie wysokiej dostępności infrastruktury kolejowej, w tym utworzenie i rozwój Kolei Aglomeracyjnej.	Poprawa dostępności do transportu kolejowego.	Długość nowych lub rozbudowanych linii kolejowych – poza TEN-T (LWK-PLRO086).	Km	Roczna liczba użytkowników nowo wybudowanych, rozbudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych (LWK-PLRR022).	Użytkownicy / rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
				Liczba zakupionych jednostek taboru kolejowego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej (LWK-PLRO086).	Szt.	Liczba osób korzystających z zakupionego lub zmodernizowanego kolejowego taboru pasażerskiego w ciągu roku (LWK-PLR022).	Osoby ↑
		1.15. Rozwój lokalnego lotniska Michałków.	Poprawa dostępności do transportu lotniczego.	Liczba wspartych portów lotniczych.	Szt.	Liczba osób korzystających z transportu lotniczego w ciągu roku.	Użytkownicy/rok ↑
	1.2. Wsparcie przyjaznej środowisku, zrównoważonej mobilności.	1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.	Stworzenie spójnego aglomeracyjnego systemu dróg rowerowych.	Wspierana infrastruktura rowerowa (LWK-RCO058).	Km	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej (LWK-RCR064).	Użytkownicy/rok ↑
Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź” (LWK-PLRO090)				Szt.			
		1.2.2. Rozwój wspólnych inicjatyw rowerowych, w tym AKO BIKE.	Zbudowanie marki AKO BIKE.	Liczba stworzonych aplikacji rowerowych.	Szt.	Roczna liczba użytkowników aplikacji rowerowej.	Użytkownicy/rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEN OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.	Zwiększenie ilości zero- i niskoemisyjnych środków transportu zbiorowego.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej (LWK-PLRO084).	Szt.	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego (LWK-RCR062).	Użytkownicy/rok ↑
		1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.	Wzrost pasażerów korzystających z transportu publicznego.	Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego (LWK-RCO057). Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego (LWK-RCO060).	Osoby	Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego (LWK-PLRR047).	Osoby ↑
			Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź” (LWK-PLRO090). Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (LWK-PLRO097).		Szt.	Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź” (LWK-PLRR021).	Szt. ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
2. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zorientowana na zieloną transformację i poprawę jakości środowiska.	2.1. Wsparcie zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi i adaptacji do zmian klimatu.	1.2.5. Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.	Poprawa energooszczędności.	Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych (LWK-PLRO165).	Szt.	Szacowana emisja gazów cieplarnianych (LWK-RCR029).	Tony równoważnika CO2/rok ↓
		1.2.6. Zmiana zachowań transportowych i wzmacnianie świadomości mieszkańców na temat skutków wykorzystywania różnych form transportu.	Poprawa świadomości mieszkańców w obszarze transportu.	Liczba wydarzeń/kampanii organizowanych rocznie (PZMM AKO).	Szt./rok	Sumaryczny zasięg wszystkich organizowanych wydarzeń/kampanii (PZMM AKO).	Osoby ↑
		2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczenie zjawiska suszy.	Poprawa stopnia retencjonowania wody.	Pojemność obiektów małej retencji (LWK-PLRO044).	M ³	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (LWK-RCR035).	Osoby ↑
		2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.	Zwiększenie powierzchni błękitno-zielonej infrastruktury.	Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urządzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych) (LWK-PLRO167). Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu (LWK-RCO026).	Szt. Ha		Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (LWK-RCR095).

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
				Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu (LWK-PLRO178).	Szt.		
		2.1.3. Rozwój systemów reagowania na klęski żywiołowe i katastrofy ekologiczne oraz wsparcie systemów ratownictwa.	Poprawa bezpieczeństwa.	Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof (LWK-PLRO041).	Szt.	Ludność korzystająca ze środków ochrony przeciwpowodziowej (LWK-RCR035).	Osoby ↑
				Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof (LWK-PLRO042).	Szt.	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed niekontrolowanymi pożarami (LWK-RCR036).	Osoby ↑
				Powierzchnia objęta środkami ochrony przed niekontrolowanymi pożarami (LWK-RCO028).	Ha		

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
				<p>Investycje w nowe lub zmodernizowane systemy monitorowania, gotowości, ostrzegania i reagowania w kontekście klęsk żywiołowych i katastrof w przypadku klęsk żywiołowych (LWK- RCO024).</p>	PLN		
		2.1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury gospodarki wodno-ściekowej.	<p>Wysoki dostęp do sieci wodociągowych i kanalizacji sanitarnej.</p>	<p>Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę (LWK-R-CO030).</p>	Km	<p>Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę (LWK-RCR041).</p>	Osoby ↑
				<p>Długość nowych lub zmodernizowanych sieci kanalizacyjnych w ramach zbiorowych systemów odprowadzania ścieków (LWK-R-CO031).</p>	Km	<p>Ludność przyłączona do zbiorowych systemów oczyszczania ścieków co najmniej II stopnia (LWK-RCR042).</p>	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
	2.2. Rozwój terenów zieleni oraz wsparcie ochrony przyrody.	2.2.1. Ochrona różnorodności krajobrazowej i biologicznej.	Poprawa ochrony przyrody i bioróżnorodności.	Liczba wspartych form ochrony przyrody (LWK-PLR0071).	Szt.	Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne (LWK-PLR042).	Szt. ↑
		2.2.2. Ochrona gleb i wsparcie terenów rolniczych.	Zwiększenie poziomu zrekrutowanych gruntów.	Powierzchnia wspieranych zrekrutowanych gruntów (LWK-RCO038).	Ha	Powierzchnia gruntów, które uległy rekultywacji.	Ha ↑
	2.3. Poprawa jakości powietrza oraz zwiększenie efektywności energetycznej.	2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.	Podniesienie świadomości ekologicznej.	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną (LWK-PLR0073).	Szt.	Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych (LWK-PLR060).	Osoby ↑
		2.3.1. Wykorzystanie OZE oraz nowych technologii w energetyce.	Wzrost wykorzystania OZE.	Dodatkowa zdolność wytworzenia energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej) (LWK-RCO022).	MW	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i cieplnej (LWK-PLR010).	MWh/rok ↑
	2.3.2. Wypracowanie wspólnych działań i nawiązanie na rzecz poprawy jakości powietrza.	Poprawa jakości powietrza atmosferycznego.	Liczba zintegrowanych działań podjętych na rzecz ochrony powietrza.	Szt.	Ludność objęta działaniami na rzecz ochrony powietrza.	Osoby ↑	

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEN OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		2.3.3. Termomodernizacja i ograniczanie strat ciepła w sektorze publicznym i mieszkaniowym.	Poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.	Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej (LWK-RCO019). Lokale mieszkalne o lepszej udoskonalonej charakterystyce energetycznej (LWK-RCO018).	M ³ Szt.	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, i budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) (LWK-RCR026).	MWh/rok ↑
	2.4. Wsparcie efektywnego i przyjaznego środowisku systemu gospodarowania odpadami oraz wdrażanie rozwiązań z zakresu gospodarki o obiegu zamkniętym.	2.4.1. Wypracowanie i wdrożenie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi. 2.4.2. Zwiększenie poziomu selektywnej zbiórki odpadów poprzez wypracowanie wspólnej polityki w tym zakresie. 2.4.3. Wdrożenie pełnego odzysku zasobów poprzez rozwój instalacji przekształcania odpadów.	Przejęcie na gospodarkę o obiegu zamkniętym w sektorze zagospodarowania odpadów.	Liczba wspartych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) (LWK-PLRO060). Inwestycje w obiekty do selektywnego zbierania odpadów (LWK-RCO107).	Szt. EUR	Liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów komunalnych (LWK-PLRR019). Odpady zbierane selektywnie (LWK-RCR103).	Osoby ↑ Tony/rok ↑
				Liczba wspartych instalacji termicznego przekształcania odpadów (LWK-PLRO181).	Szt.	Masa odpadów zagospodarowana w procesach innych niż recykling (LWK-PLRR041).	Tony/rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
3. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska integrująca lokalne wspólnoty i wzmacniająca wymiar społeczny.	3.1. Poprawa jakości i dostępności edukacji na wszystkich jej etapach.	3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.	Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej.	Dodatkowe zdolności w zakresie recyklingu odpadów (LWK-RCO034).	Tony/rok	Odpady poddane recyklingowi (LWK-RCR047).	Tony/rok ↑
				Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej (LWK-PLFCO01).	Osoby	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR02).	Osoby ↑
				Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej (LWK-PLFCO01).	Osoby		
	3.1.2. Rozwój i doposażenie infrastruktury edukacyjnej, w tym dla osób ze specjalnymi potrzebami.		Poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej.	Liczba wspartych szkół (LWK-PLRO125).	Szt.	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych (LWK-R-CR071).	Użytkownicy/rok ↑

Tabela 91. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.	Poprawa jakości edukacji ogólnej i zawodowej.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO07).	Szt.	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR01).	Osoby ↑
				Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO06).	Osoby		
				Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (LWK-PLFCO03).	Osoby		
				Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem (LWK-PLFCO04).	Osoby		

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		3.1.4. Rozwój edukacji włączającej.	Poprawa dostępu do edukacji włączającej.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO07). Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej (LWK-PLFCO12).	Szt. Szt.	Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty, które dostosowały warunki nauczania do potrzeb edukacji włączającej.	Szt. ↑
		3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Upowszechnienie poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (LWK-PLFCO03). Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem (LWK-PLFCO04). Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym (LWK-PLFCO13).	Osoby Osoby Osoby	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR01).	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		3.1.6. Dokształcanie nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	Podniesienie kompetencji nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu.	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO06).	Osoby	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR02).	Osoby ↑
		3.1.7. Wsparcie uczenia się przez całe życie, w tym rozwój Uniwersytetów III Wieku.	Poprawa kształcenia osób dorosłych.	Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych (LWK-PLGCO02).	Szt.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-EECR03).	Osoby ↑
	3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie równego dostępu do wysokiej jakości usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacja usług społecznych.	3.2.1. Rozwój usług opieki zdrowotnej, w tym poprzez inwestycje w infrastrukturę.	Poprawa infrastruktury opieki zdrowotnej.	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą (LWK-PLRO133).	Szt.	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej (LWK-RCR073).	Użytkownicy/rok ↑
		3.2.2. Realizacja programów zdrowotnych w obszarze rehabilitacji i profilaktyki.	Poprawa jakości zdrowia.	Liczba wdrożonych programów polityki zdrowotnej (LWK-PLDKCO01). Liczba osób objętych programem polityki zdrowotnej (LWK-PLKCO02).	Szt. Osoby	Liczba osób, które dzięki wsparciu w obszarze zdrowia podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie (LWK-PLDCR03).	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		3.2.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełno- sprawnościami i ich rodzin.	Poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Liczba podmiotów ekonomicznej objętych wsparciem (LWK-PLHCO01).	Szt.	Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych (LWK-PL-HCR01).	Szt. ↑
		3.2.4. Wsparcie usług opiekuńczych oraz mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego.	Wysoka jakość i szybki dostęp do usług społecznych.	Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie (LWK-PLKCO02).	Osoby	Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (LWK-PLKCR04).	Osoby ↑
		3.2.5. Realizacja włączającej społecznie polityki migracyjnej.	Poprawa integracji obywateli państw trzecich.	Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie (LWK-EECO13).	Osoby	Liczba osób z krajów trzecich, które uzyskały wsparcie w środowisku lokalnym.	Osoby ↑
		3.2.6. Rozwój pieczy zastępczej, wzmocnienie funkcji rodziny i opieki nad dziećmi do lat 3.	Poprawa jakości życia dzieci i młodzieży.	Całkowita liczba osób objętych wsparciem (LWK-EECO01). Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej (LWK-PLKCO01).	Osoby Osoby	Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu (LWK-PLKCR06).	Szt. ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
				Liczba objętych wsparciem miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (LWK-PLCCO08).	Szt.	Liczba funkcjonujących przez 12 miesięcy miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (nowo-utworzonych zarówno ze środków EFS+ jak i z innych środków, w tym ze środków RRF w ramach KPO) (LWK-PLCCR0).	Szt. ↑
		3.2.7. Rozwój i deinstytucjonalizacja usług społecznych.	Rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym.	Liczba opiekunów faktycznych/niefORMALNYCH objętych wsparciem w programie (LWK- PLKCO03).	Osoby	Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie (LWK-PLKLCR04).	Osoby ↑
	3.3. Ochrona i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.	3.3.1. Stworzenie dobrej rozpoznawalnego produktu kulturalnego integrującego gminy Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Wzmocnienie potencjału markowego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Liczba przeprowadzonych badań rynku.	Szt.	Liczba utworzonych aglomeracyjnych produktów kulturalnych.	Szt. ↑
		3.3.2. Renowacja obiektów zabytkowych.	Ochrona zabytków na terenie Aglomeracji.	Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (LWK-PLRO139).	Szt.	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne objęte wsparciem.	Osoby odwiedzające/rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		3.3.3. Wsparcie rozwoju instytucji kultury.	Wzmocnienie potencjału kulturowego.	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (LWK-PLRO14).	Szt.	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne objęte wsparciem.	Osoby odwiedzające/rok ↑
	3.4. Poprawa infrastruktury turystycznej oraz integracja związanej z nią oferty dla mieszkańców.	3.4.1. Tworzenie wspólnej atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego, w tym rozwój wspólnych inicjatyw w zakresie aktywności fizycznej.	Poprawa oferty spędzania czasu wolnego mieszkańców Aglomeracji.	Liczba zorganizowanych przez SAKO wydarzeń sportowo-rekreacyjnych.	Szt.	Liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach sportowo-rekreacyjnych zorganizowanych przez SAKO.	Osoby ↑
		3.4.2. Wsparcie tworzenia produktów lokalnych i turystycznych Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej.	Wzmocnienie potencjału markowego Aglomeracji.	Liczba przeprowadzonych badań rynku.	Szt.	Liczba wspartych aglomeracyjnych produktów turystycznych.	Szt. ↑
		3.4.3. Rozwój infrastruktury turystycznej.	Wzmocnienie atrakcyjności turystycznej.	Liczba obiektów turystycznych objętych wsparciem.	Szt.	Liczba osób odwiedzających obiekty turystyczne objęte wsparciem.	Osoby odwiedzające/rok ↑
	3.4.4. Wykorzystanie i wsparcie dziedzictwa kulturowego kolei wąskotorowej.	Wykorzystanie potencjału lokalnej turystyki kolejowej.	Wykorzystanie potencjału lokalnej turystyki kolejowej.	Liczba obiektów popularizujących dziedzictwo kulturowe kolei wąskotorowej objętych wsparciem.	Szt.	Liczba osób odwiedzających obiekty popularizujące dziedzictwo kulturowe kolei wąskotorowej.	Osoby odwiedzające/rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
	3.5. Integracja społeczności lokalnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego.	3.5.1. Wzmocnienie partycypacji społecznej i dialogu społecznego.	Wzmocnienie aktywności obywatelskiej mieszkańców.	Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego (w tym wolontariuszy) objętych wsparciem w programie (LWK-PLOCO07).	Osoby	Liczba organizacji społeczeństwa obywatelskiego, które poprawiły lub wprowadziły nowe metody działania lub rodzaje usług (LWK-PLOCR02).	Szt. ↑
		3.5.2. Podniesienie świadomości lokalnej i regionalnej.	Wzmocnienie tożsamości Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Liczba opracowanych dokumentów dotyczących budowania tożsamości ponadlokalnej.	Szt.	Liczba mieszkańców objętych działaniami w zakresie budowania tożsamości ponadlokalnej.	Osoby ↑
		3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	Utrzymanie aktywności społecznej Seniorów.	Całkowita liczba osób objętych wsparciem (LWK-EECO01).	Osoby	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu (LWK-PLHILCR01).	Osoby ↑
		3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.	Utrzymanie aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Całkowita liczba osób objętych wsparciem (LWK-EECO01)	Osoby	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu (LWK-PLHILCR01).	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
4. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska budująca silną, ponadlokalną pozycję gospodarczą.	4.1. Zapewnienie wysokiej aktywności gospodarczej i konkurencyjności Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	4.1.1. Stworzenie i promocja marki gospodarczej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Wypracowanie dobrze rozpoznawalnej marki Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-pro mocyjnych dotyczących rozwoju potencjału gospodarczego AKO.	Szt.	Liczba przedsiębiorstw objętych programem promocji marki Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Szt. ↑
		4.1.2. Wsparcie terenów inwestycyjnych oraz integracja oferty inwestycyjnej.	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych (LWK-PLRO145).	Ha	Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych (LWK-PLRR037).	Szt. ↑
		4.1.3. Wzmacnianie klastrów gospodarczych oraz instytucji otoczenia biznesu.	Wzmocnienie otoczenia biznesu.	Wytworzona zdolność inkubacji przedsiębiorstw (LWK-RCO015).	Szt.	MŚP korzystające z usług inkubatora przedsiębiorczości po jego utworzeniu (LWK-RCR018).	Szt./rok ↑
		4.1.4. Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego.	Zwiększenie wykorzystania formuły PPP na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Liczba podjętych działań informacyjnych na temat PPP.	Szt.	Liczba osób, którzy uzyskali wiedzę na temat PPP.	Osoby ↑
		4.1.5. Wsparcie rozwoju podmiotów gospodarczych w ramach inteligentnych specjalizacji.	Wzmocnienie potencjału innowacyjnego przedsiębiorstw.	Przedsiębiorstwa objęte wsparciem (w tym: mikro, małe, średnie, duże) (LWK-RCO001).	Szt.	MŚP prowadzące innowacje marketingowe lub organizacyjne (LWK-RCR004).	Szt. ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
	4.2. Wsparcie rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego.	4.2.1. Promocja produktów lokalnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Wysoce konkurencyjne i zrównoważone rolnictwo.	Ilość projektów na rzecz promocji lokalnych produktów rolnych.	Szt.	Odsetek gospodarstw rolnych uczestniczących we wspólnych projektach.	[%] ↑
		4.2.2. Integracja lokalnych producentów rolnych.					
		4.2.3. Rozwój inteligentnego i regeneratywnego rolnictwa.					
		4.3.1. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Biznesu.					
	4.3. Integracja i wzmocnienie współpracy pomiędzy samorządami, sektorem nauki i biznesu.	4.3.2. Rozwój współpracy międzysektorowej.	Wzmocnienie współpracy między biznesem a nauką.	Przedsiębiorstwa współpracujące z organizacjami badawczymi (LWK- RCO010).	Szt.	Liczba wdrożonych wyników prac B+R (LWK-PLR006).	Szt. ↑
		4.3.3. Rozwój szkolnictwa wyższego.	Wysokiej jakości szkolnictwo wyższe.	Liczba studentów objętych wsparciem w zakresie nabywania i rozwoju kompetencji lub kwalifikacji (LWK- PLECO15).	Osoby	Liczba osób uczestniczących w kształceniu na poziomie wyższym, które nabyły kompetencje lub kwalifikacje dzięki wsparciu EFS+ LWK- PLECR15).	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEN OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		4.3.4. Wsparcie działalności B+R+I.	Zwiększenie poziomu innowacyjności.	Organizacje badawcze uczestniczące we wspólnych projektach badawczych (LWK-RCO007).	Szt.	Liczba wdrożonych wyników prac B+R (LWK-PLR006).	Szt. ↑
	4.4. Wsparcie lokalnego rynku pracy.	4.4.1. Promowanie samozatrudnienia.	Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy.	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzonymi działalnością na własny rachunek, objętych wsparciem w programie (LWK-EECO05).	Osoby	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzonymi działalnością na własny rachunek, po opuszczeniu programu (LWK-EECR04).	Osoby ↑
		4.4.2. Wsparcie działań aktywizujących osoby bezrobotne.	Poprawa sytuacji na rynku pracy.	Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (LWK-EECO02).	Osoby	Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzonymi działalnością na własny rachunek, po opuszczeniu programu (LWK-EECO05).	Osoby ↑
		4.4.3. Wsparcie potencjału osób młodych dla rozwoju gospodarki innowacyjnej.	Wysoko wykwalifikowani pracownicy dla lokalnych przedsiębiorstw.	Liczba osób w wieku 18-29 lat objętych wsparciem w programie (LWK-EECO07).	Osoby	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-EECR03).	Osoby ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEN OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
5. Aglomeracja Kalisko-Ostrowska inteligentnie zarządzana, rozwijająca zdolności zarządcze i usługi publiczne o znaczeniu ponadlokalnym.	5.1. Integracja lokalnych polityk przestrzennych, ograniczenie rozlewania się zabudowy oraz rewitalizacja miast i wsi.	5.1.1. Integracja planowania strategicznego i planowania przestrzennego w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Efektywne wykorzystanie przestrzeni.	Powierzchnia obszarów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Ha	Liczba ludności zamieszkującej obszary objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.	Osoby ↑
		5.1.2. Współpraca gmin i powiatów w zakresie kształtowania wspólnej polityki przestrzennej.	Zintegrowana polityka przestrzenna AKO.	Liczba opracowanych analiz/strategii przestrzennych.	Szt.	Liczba jednostek samorządu terytorialnego objętych wspólną analizą/strategią przestrzenną.	Szt. ↑
	5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.	5.1.3. Rozwój aglomeracyjnego systemu informacji przestrzennej.	Rozszerzenie stosowania e-zasobów publicznych AKO.	Liczba podmiotów, które udostępniły informacje sektora publicznego/dane prywatne on-line (LWK-PLRO010).	Szt.	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy/rok ↑
		5.1.4. Rewitalizacja i odnowa terenów zdegradowanych.	Zwiększenie powierzchni zrewitalizowanych obszarów.	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (LWK-PLRO146).	Ha	Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (LWK-PLRO48).	Osoby ↑
	5.2. Rozwój cyfrowy, zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego oraz wdrażanie inteligentnych rozwiązań technologicznych.	5.2.1. Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego.	Zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do Internetu szerokopasmowego.	Dodatkowe lokale mieszkalne dysponujące szerokopasmowym dostępem do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCO041).	Szt.	Lokale mieszkalne z abonamentem na szerokopasmowy dostęp do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCR053).	Szt. ↑
		5.2.2. Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego.	Zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do Internetu szerokopasmowego.	Dodatkowe lokale mieszkalne dysponujące szerokopasmowym dostępem do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCO041).	Szt.	Lokale mieszkalne z abonamentem na szerokopasmowy dostęp do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCR053).	Szt. ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
				Dodatkowe przedsiębiorstwa dysponujące szerokopasmowym dostępem do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCO42).	Szt.	Przedsiębiorstwa z abonamentem na szeroko-pasmowy dostęp do sieci o bardzo wysokiej przepustowości (LWK-RCR054).	Szt. ↑
		5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.	Zwiększenie poziomu cyfryzacji w instytucjach publicznych.	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCO014).	Szt.	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy / rok ↑
				Liczba podmiotów wspartych w zakresie rozwoju usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-PLRO008).	Szt.		
		5.2.3. Utworzenie Aglomeracyjnego Centrum Danych i Analiz Lokalnych.	Integracja danych lokalnych w aglomeracyjną bazę.	Liczba utworzonych aglomeracyjnych baz danych.	Szt.	Liczba użytkowników aglomeracyjnej bazy danych.	Osoby ↑
		5.2.4. Rozwój kompetencji cyfrowych.	Zmniejszenie poziomu wykluczenia cyfrowego.	Liczba osób objętych szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych (LWK-PLRO013).	Osoby	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy / rok ↑

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa	Wzmocnienie cyberbezpieczeństwa.	Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa (LWK-PLRO014).	Szt.	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy/rok ↑
		5.2.6. Zwiększenie poziomu wykorzystania rozwiązań smart farming, smart city i smart village.	Wzmocnienie rozwoju miast i wsi w oparciu o technologie informatyczne i komunikacyjne.	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCO014).	Szt.	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy/rok ↑
	5.3. Wspieranie efektywnego zarządzania oraz budowanie pozytywnego wizerunku Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na zewnątrz.	5.3.1. Budowanie wewnętrznej i zewnętrznej sieci współpracy oraz partnerstwa ponadlokalnego.	Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych Biura SAKO oraz zbudowanie silnego partnerstwa ponadlokalnego.	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (LWK-RCO074).	Osoby	Nie dotyczy (LWK-ND001).	Nie dotyczy
		5.3.2. Wzmacnianie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.		Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO075)	Szt.		

Tabela 9.1. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK
		5.3.3. Rozwijanie kontaktów międzynarodowych.	Wzmocnienie współpracy transnarodowej i międzyregionalnej.	Liczba projektów w zakresie współpracy transnarodowej i międzyregionalnej.	Szt.	Liczba spotkań z partnerami z zagranicy.	Szt. ↑
		5.3.4. Rozwój kompetencji kadr lokalnych urzędów i instytucji publicznych.	Wysoka jakość administracji publicznej.	Liczba szkoleń dla pracowników administracji publicznej.	Szt.	Liczba pracowników administracji publicznej uczestniczących w szkoleniach.	Osoby ↑
		5.3.5. Poprawa systemu zarządzania bezpieczeństwem, w tym poprzez koordynację służb odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe.	Podniesienie efektywności działania służb i administracji publicznej w zapewnieniu porządku i bezpieczeństwa.	Liczba podpisanych porozumień w zakresie koordynacji prowadzonych działań w sytuacjach nadzwyczajnych.	Szt.	Liczba zorganizowanych lub udoskonalonych Gminnych Stanowisk Zarządzania Kryzysowego.	Szt. ↑

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNO-STKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029) ⁴¹	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029) ⁴²
1.2.1. Tworzenie zintegrowanej i bezpiecznej infrastruktury pieszej i rowerowej.	Stworzenie spójnego aglomeracyjnego systemu dróg rowerowych.	Wspierana infrastruktura rowerowa (LWK-RCO058).	Km	0	103	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej (LWK-RCR064).	Użytkownicy/rok ↑	0	105 500
		Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź” (LWK-PLR O090).	Szt.	0	7				
1.2.3. Inwestycje w tabor nisko- i zeroemisyjny wraz z infrastrukturą towarzyszącą, wsparcie rozwoju elektromobilności i wykorzystania technologii wodorowych.	Zwiększenie ilości zero- i niskoemisyjnych środków transportu zbiorowego.	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej (LWK-PLRO084).	Szt.	0	6	Roczna liczba użytkowników nowego lub zmodernizowanego transportu publicznego (LWK-RCR062).	Użytkownicy/rok ↑	0	324 000
		Pojemność ekologicznego taboru do zbiorowego transportu publicznego (LWK-RCO057).	Osoby	0	450				
2.1.1. Poprawa retencji wodnej i ograniczanie zjawiska suszy.	Poprawa stopnia retencionowania wody.	Pojemność obiektów małej retencji (LWK-PLRO044).	M ³	0	3 010	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej (LWK-RCR035).	Osoby ↑	0	100 000

⁴¹ Wartość docelowa wskaźnika produktu została oszacowana na podstawie projektów zgłoszonych w ramach instrumentu ZIT dla programu FEW 2021-2027 określonych na liście projektów do niniejszej Strategii.

⁴² Wartość docelowa wskaźnika rezultatu została oszacowana na podstawie projektów zgłoszonych w ramach instrumentu ZIT dla programu FEW 2021-2027 określonych na liście projektów do niniejszej Strategii.

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNO-STKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
2.1.2. Rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.	Zwiększenie powierzchni błękitno-zielonej infrastruktury.	Liczba wybudowanych, przebudowanych i wyremontowanych urzędzeń wodnych (w tym obiektów kompleksowych) (LWK-PLRO167).	Szt.	0	111				
		Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu (LWK-RCO026).	Ha	0	18,05	Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (LWK-RCR095).	Osoby ↑	0	363 610
2.2.3. Rozwój edukacji ekologicznej.	Podniesienie świadomości ekologicznej.	Liczba miast wspartych w zakresie adaptacji do zmian klimatu (LWK-PLRO178).	Szt.	0	6				
		Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych- edukacyjnych kształtujących świadomość ekologiczną (LWK-PLRO073).	Szt.	0	2	Zasięg działań/kampanii edukacyjno-informacyjnych (LWK-PLR060).	Osoby ↑	0	50 000

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNO-STKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
3.1.1. Wsparcie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej.	Poprawa dostępności i jakości edukacji przedszkolnej.	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej (LWK-PLFCO01).	Osoby	0	988	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR02).	Osoby ↑	0	30
		Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO06).	Osoby	0	30				
3.1.3. Wsparcie edukacji ogólnej i zawodowej dostosowanej do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez rozwój umiejętności uniwersalnych.	Poprawa jakości edukacji ogólnej i zawodowej.	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO07).	Szt.	0	103	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR01).	Osoby ↑	0	5 886
		Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO06).	Osoby	0	383				

Tabela 92. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021–2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
		Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (LWK-PLFCO03).	Osoby	0	6 114				
		Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem (LWK-PLFCO04).	Osoby	0	1 145				
3.1.5. Rozwój poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Upowszechnienie poradnictwa i doradztwa zawodowego.	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem (LWK-PLFCO03).	Osoby	0	1 000	Liczba uczniów, którzy ndbyli kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR01).	Osoby ↑	0	72

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNO-STKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY / STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
		Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem (LWK-PLFCO04).	Osoby	0	90				
		Liczba uczniów uczestniczących w doradztwie zawodowym (LWK- PLFCO13).	Osoby	0	1 090				
3.1.6. Doksztalcanie nauczycieli i instruktorów i praktycznej nauki zawodu.	Podniesienie kompetencji nauczycieli i instruktorów i praktycznej nauki zawodu.	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem (LWK-PLFCO06).	Osoby	0	413	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu (LWK-PLFCR02).	Osoby ↑	0	170
3.5.3. Rozwój polityki senioralnej oraz wsparcie wymiany międzypokoleniowej.	Utrzymanie aktywności społecznej seniorów.	Całkowita liczba osób objętych wsparciem (LWK- EECO01).	Osoby	0	2 650	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu (LWK-PLHILCR01).	Osoby ↑	0	2 650

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
3.5.4. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególności poprzez działania aktywizacyjne, edukacyjne i informacyjne.	Utrzymanie aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Całkowita liczba osób objętych wsparciem (LWK-EECO01).	Osoby	0	350	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu (LWK-PLHLCR01).	Osoby ↑	0	350
5.2.2. Poprawa dostępności cyfrowej usług publicznych.	Zwiększenie poziomu cyfryzacji w instytucjach publicznych.	Instytucje publiczne otrzymujące wsparcie na opracowywanie usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCO014).	Szt.	0	16	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy/rok ↑	0	20 500

Tabela 9.2. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY / STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029)
5.2.5. Zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa.	Wzmocnienie cyberbezpieczeństwa.	Liczba podmiotów wspartych w zakresie cyberbezpieczeństwa (LWK-PLR0014).	Szt.	0	11	Użytkownicy nowych i zmodernizowanych publicznych usług, produktów i procesów cyfrowych (LWK-RCR011).	Użytkownicy/rok ↑	0	6 500
5.3.2. Wzmocnienie kapitału instytucjonalnego Biura Stowarzyszenia Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.	Wzmocnienie zdolności instytucjonalnych Biura SAKO oraz zbudowanie silnego partnerstwa ponadlokalnego.	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (WLWK-RCO075).	Osoby	0	1	Nie dotyczy (LWK-ND001).	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
		Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (LWK-RCO074).	Osoby	0	377 251				

Źródło: Opracowanie własne.

Tabela 9.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021–2027.

KIERUNEK DZIAŁAŃ	REZULTATY	WSKAŹNIK PRODUKTU	JEDNO-STKA MIARY	WARTOŚĆ POŚREDNIA (2024)	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029) ⁴³	WSKAŹNIK REZULTATU	JEDNOSTKA MIARY/STOPIEŃ OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKA REZULTATU ↑ - WZROST ↓ - SPADEK	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ DOCELOWA (2029) ⁴⁴
1.2.4. Inwestycje infrastrukturalne z zakresu ITS oraz węzłów przesiadkowych.	Wzrost pasażerów korzystających z transportu publicznego.	Miasta z nowymi lub zmodernizowanymi cyfrowymi systemami transportu miejskiego (LWK-RCO060).	Szt.	0	2	Liczba ludności korzystającej z nowych lub zmodernizowanych cyfrowych systemów transportu miejskiego (LWK-PLR047).	Szt. ↑	0	3 510 000
		Liczba wspartych zintegrowanych węzłów przesiadkowych (LWK-PLR097).	Szt.	0	8	Liczba pojazdów korzystających z miejsc postojowych w wybudowanych, przebudowanych lub doposażonych obiektach „parkuj i jedź” (LWK-PLR021).	Szt. ↑	0	3 243
		Liczba wspartych obiektów „parkuj i jedź” (LWK-PLR090).	Szt.	0	10				

Źródło: Opracowanie własne.

43 Wartość docelowa wskaźnika produktu została oszacowana na podstawie projektów zgłoszonych do programu FEiKS 2021–2027 wynikających z listy projektów do niniejszej Strategii.

44 Wartość docelowa wskaźnika rezultatu została oszacowana na podstawie projektów zgłoszonych do programu FEiKS 2021–2027 wynikających z listy projektów do niniejszej Strategii.

10

10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (sooś) stanowi art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023, poz. 1094 ze zm.). Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 tej ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt „polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

W myśl tego zapisu „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” jest dokumentem, który wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Znajduje to również potwierdzenie w art. 6a. ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023, poz. 1259 ze zm.), który wskazuje, że przy opracowywaniu projektu koncepcji rozwoju kraju oraz projektów strategii rozwoju, programów, polityk publicznych i dokumentów programowych stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Procedura sooś stanowi formalny proces oceny oddziaływania dokumentu, w tym przypadku „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” na środowisko i polega na określeniu, jak realizacja jego zapisów wpłynie na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że sooś nie jest tylko odrębnym dokumentem, ale procedurą, w trakcie której powstają określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

Na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy ooś, organ opracowujący projekt dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 może, po uzgodnieniu z właściwymi organami (regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym) odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli stwierdzi, że realizacja postanowień takiego dokumentu albo jego zmiany nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000. Wyżej wskazane organy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku wydają opinie w przedmiotowej sprawie. W związku z tym Biuro Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska zwróciło się z wnioskiem do właściwych organów o odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”. Pisma w tej sprawie zostały wystosowane w dniu 27 grudnia 2022 roku do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu w piśmie z dnia 10 stycznia 2023 roku (data wpływu pisma do Biura SAKO: 23 stycznia 2023 roku, znak sprawy: DN-NS.9011.1550.2022) odstąpił od przyjęcia stanowiska w przedmiotowej sprawie. Organ wskazał, że nie posiada kompetencji do uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”. Z kolei Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem z dnia 25 stycznia 2023 roku (data wpływu pisma do Biura SAKO: 27 stycznia 2023 roku, znak sprawy: WOO-III.410.11.28.2022.PW.1) wskazał, że dla projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Według Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu projekt przedmiotowej Strategii jest dokumentem wyznaczającym ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Analiza przeprowadzona w Prognozie umożliwi ocenę wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko.

Zgodnie z art. 53 ust. 2 ustawy ooś, właściwy organ uzgadniając brak możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgadnia równocześnie zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym dnia 10 lutego 2023 roku wszczęte zostało postępowanie w ramach rozeznania rynku w formie zapytania ofertowego na „Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn.: „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”. W ramach postępowania wyłoniony został Wykonawca, który sporządził Prognozę projektu Strategii uwzględniającą wymagania, o których mowa w art. 51 ust. 2 ustawy ooś. Przedmiotowa Prognoza została opracowana w terminie do dnia 7 czerwca 2023 roku, zgodnie z umową Nr SAKO.SZIT_KS.10.4.2023 zawartą z Wykonawcą dnia 28 lutego 2023 roku oraz z harmonogramem prac określonym w uchwale Nr TO/1/2023 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 23 lutego 2023 roku, zmieniającej uchwałę Nr TO/13/2022 z dnia 5 sierpnia 2022 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, w tym trybu jej konsultacji.

Prognoza oddziaływania na środowisko opracowana została zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy ooś. W myśl tych zapisów prognoza oddziaływania na środowisko m.in. określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Ponadto prognoza przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, jak również rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy ooś, do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione: ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i art. 58 ww. ustawy, zgłoszone uwagi i wnioski, wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone, oraz propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Ponadto, w myśl art. 42 pkt 2 ustawy ooś, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie, zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

W dniu 12 kwietnia 2023 roku na podstawie uchwały Nr TO/1/2023 Rady Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej z dnia 23 lutego 2023 roku⁴⁵, w związku z art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy ooś, Zarząd Stowarzyszenia przystąpił do postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i podał do publicznej wiadomości informację o możliwości zapoznania się z Prognozą projektu dokumentu „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku”. Społeczeństwo w ustawowym terminie, tj. od dnia 12 kwietnia 2023 roku do dnia 4 maja 2023 roku miało możliwość wniesienia uwag i wniosków do projektu dokumentu. We wskazanym terminie wpłynęło kilkanaście uwag do projektu Prognozy.

Dnia 12 kwietnia br., na podstawie art. 54 ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt. 1 wyżej wskazanej ustawy ooś, zwrócono się z wnioskiem do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu i Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o wydanie opinii dla projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko. Opinia wydana została w ustawowym terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku. Uzyskano opinie obu podmiotów.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” stanowi załącznik Nr 3 do przedmiotowego dokumentu.

45 Uchwała Nr TO/1/2023 Rady Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej z dnia 23 lutego 2023 roku zmieniającą uchwałę Nr TO/13/2022 z dnia 5 sierpnia 2022 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej do 2030 roku” dla Obszaru Funkcjonalnego Aglomeracji Kalisko–Ostrowskiej, w tym trybu jej konsultacji.

11

11. Bibliografia

- Churski P., Herodowicz T., Konecka-Szydłowska B., Perdał R., 2020, Teoretyczny i praktyczny wymiar polityki rozwoju zorientowanej terytorialnie. Studia KPZK, Cykl monografii, T. 9/201, Warszawa.
- Churski P., Kołsut B., 2017, Potencjał rozwojowy gminy Powidz w okresie postępującej endogenizacji procesów rozwoju. *Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna*, 40: 35-52.
- Churski P., Motek P., 2016, Zintegrowane planowanie rozwoju – projekt przygotowania programu i uruchomienia kształcenia na nowym kierunku studiów w obszarze gospodarki przestrzennej.
- Drobniak A., Baron M., Churski P., Muster R., Nowakowska A., Pietrzykowski T., Rzeńca A., Trembaczowski Ł., Węgrzyn A., Zakrzewska-Półtorak A., 2020. Propozycje rekomendacji dla obszaru sprawiedliwa transformacja. Grupa ekspercka „Sprawiedliwa Transformacja” działająca w ramach Zespołu do spraw Rozwoju Przemysłu Odnawialnych Źródeł Energii i Korzyści dla Polskiej Gospodarki przy Ministrze Klimatu (Zarządzenie Ministra Klimatu z dn. 2.04.2020, poz. 2), 15 maja 2020, Katowice – Łódź – Poznań – Wrocław – Warszawa.
- Dziemianowicz W., Szmigiel-Rawska K., Nowicka P., Dąbrowska A., 2012, Planowanie strategiczne, Poradnik dla pracowników administracji publicznej, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa.
- Europejski Zielony Ład, 2019, Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Komisja Europejska, COM (2019) 640 final, 11.12.2019, Bruksela.
- Kołsut B., 2018, Czynniki i kierunki rozwoju gminy Powidz. Ekspertyzy i Raporty IGSEiGP UAM, t. 2, Poznań.
- Krajowa Polityka Miejska 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 czerwca 2022 r., Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, 2022, Warszawa.
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2019, Warszawa.
- Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, czerwiec 2022, Warszawa.
- Mazur S., 2017, Przyływy i odpływy decentralizacji. W: Polska regionów – Polska miast, IX Konferencja Krakowska, edited by J. Woźniak, Biblioteka Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju, IX, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków.
- Mierzejewska L., 2017, Kształtowanie regionalnej i lokalnej sieci osadniczej w Polsce w świetle idei zrównoważonego rozwoju. *Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny*, 79(4): 203–214.
- Molle W., 2007, *European Cohesion Policy*. Routledge, London.
- Ochrona i racjonalna gospodarka wodna na terenie Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, 2021, Załącznik do uchwały Nr TO/2/2021 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 22 stycznia 2021 roku, Kalisz.
- Plan Adaptacji do zmian klimatu Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, 2022, Załącznik do uchwały Nr TO/14/2022 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 31 sierpnia 2022 roku, Kalisz.
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego. *Wielkopolska 2020+*, 2019, Załącznik nr 1 do uchwały nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r., Poznań.
- Polityka Senioralna Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2020–2027, 2020, przyjęta uchwałą Nr 4/2020 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 15 kwietnia 2020 roku, Kalisz.
- Praca zbiorowa pod red. P. Churskiego, *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej*, 2022, Kalisz.

Praca zbiorowa pod red. M. Mysony, Raport diagnostyczno-strategiczny stanu istniejącego oraz sytuacji mobilnościowej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, 2022, Kalisz.

Program poprawy bezpieczeństwa – funkcjonowania systemu przeciwdziałania i ograniczania skutków występowania zjawisk katastrofalnych oraz awarii na obszarze Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na lata 2021-2027, 2021, załącznik do uchwały Nr 4/2021 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 16 czerwca 2021 roku, Kalisz.

Rogall H., 2010, Ekonomia zrównoważonego rozwoju. Teoria i praktyka, Wydawnictwo Zys i Spółka, Warszawa.

Śleszyński P., 2019, Kształtowanie powiązań funkcjonalnych Pleszewa na tle procesów społeczno-gospodarczych w miastach i regionie, opracowanie wykonane dla Urzędu Miasta i Gminy Pleszew, Warszawa.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r., Ministerstwo Rozwoju, Departament Strategii Rozwoju, 2017, Warszawa.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego. Poradnik praktyczny, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022, Warszawa, <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-rozwoju-ponadlokalnego--poradnik-dla-jednostek-samorzadu-terytorialnego> (dostęp 20.03 2022 r.).

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku. Samorząd Województwa Wielkopolskiego, 27 stycznia 2020, Poznań.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla rozwoju Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej, 2016, Załącznik do uchwały Nr 3/2016 Rady Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej z dnia 20 kwietnia 2016 roku, Kalisz.

Umowa partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce. Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022, Warszawa.

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz. U. z 2020, poz. 818).

Ustawa z dnia 15 lipca 2020 roku o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020, poz. 1378 ze zm.).

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 roku o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022, poz. 1079).

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023, poz. 1094 ze zm.).

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023, poz. 1259 ze zm.).

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023, poz. 40 ze zm.).

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022, poz. 1526 ze zm.).

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022, poz. 2094 ze zm.).

Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023, poz. 977).

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji (Dz. U. z 2021, poz. 485 ze zm.).

Ustawa z 15 września 2000 roku o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw wraz z kolejnymi zmianami (Dz. U. z 2023, poz. 1145).

Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, 2022, Warszawa.

12

12. Spis tabel i rycin

- Rycina 1.1.** Historia powstania Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.
- Rycina 1.2.** Filary działalności Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska.
- Rycina 1.3.** Dane statystyczne Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- Rycina 1.4.** Aglomeracja Kalisko-Ostrowska na tle kraju i województwa wielkopolskiego.
- Rycina 1.5.** Zasięg przestrzenny Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- Rycina 2.1.** Sieć transportu autobusowego w AKO w 2021 roku na tle rozmieszczenia ludności w układzie siatki kilometrowej.
- Rycina 2.2.** Połączenia autobusowe na terenie AKO w dzień roboczy szkolny.
- Rycina 2.3.** Istniejąca liniowa infrastruktura rowerowa na obszarze AKO.
- Rycina 2.4.** Zagospodarowanie przestrzenne – tereny zabudowy mieszkaniowej.
- Rycina 2.5.** Zagospodarowanie przestrzenne – rysunki kierunków studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.
- Rycina 2.6.** Diagnoza przestrzenna – komunikacja – układ drogowy.
- Rycina 2.7.** Wrażliwość Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na skutki suszy.
- Rycina 2.8.** Wskaźnik dostępności sieci kanalizacyjnej dla ludności miasta na obszarze AKO.
- Rycina 2.9.** Wskaźnik dostępności sieci kanalizacyjnej dla ludności wsi na obszarze AKO.
- Rycina 2.10.** Gminy AKO zrzeszone w Związku Komunalnym Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”.
- Rycina 2.11.** Zebrane odpady zmieszane na 1 mieszkańca [kg/os.].
- Rycina 2.12.** Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca.
- Rycina 2.13.** Porady lekarskie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca.
- Rycina 2.14.** Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- Rycina 2.15.** Wartości wskaźnika bPA dla gmin AKO.
- Rycina 2.16.** Zmiany liczby ludności w latach 2010–2020 (2010=100%).

- Rycina 2.17.** Prognozowany udział osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności AKO (2021-2030).
- Rycina 2.18.** Wskaźnik obciążenia demograficznego dla AKO.
- Rycina 2.19.** Linie, stacje i przystanki kolejowe w AKO.
- Rycina 2.20.** Diagnoza przestrzenna – środowisko przyrodnicze – pokrycie terenu i ochrona przyrody.
- Rycina 2.21.** Zasięg oddziaływania placówek z AKO w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej.
- Rycina 2.22.** Zasięg oddziaływania placówek z AKO w zakresie leczenia szpitalnego.
- Rycina 2.23.** Wskaźnik dynamiki liczby muzeów w latach 2010-2020.
- Rycina 2.24.** Wskaźnik dynamiki centrów kultury w latach 2011-2020 (2011=100%).
- Rycina 2.25.** Dynamika zmian liczby osób bezrobotnych w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w latach 2010-2020.
- Rycina 2.26.** Zabytki nieruchome w gminach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej w podziale na typy.
- Rycina 2.27.** Diagnoza przestrzenna – wody powierzchniowe i podziemne.
- Rycina 2.28.** Jakość wód w jednolitych częściach wód.
- Rycina 3.1.** Obszary wsparcia w „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 3.2.** Matryca obszarów wsparcia i celów strategicznych „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 3.3.** Model struktury części kierunkowej Strategii.
- Rycina 3.4.** Powiązanie celów szczegółowych programu FEW 2021-2027 i programu FEnIKS 2021-2027 z głównymi kierunkami działań „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 4.1.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – podstawowe elementy zagospodarowania.
- Rycina 4.2.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – wizualizacja kluczowych obszarów działań.
- Rycina 4.3.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – strefa wysokiej intensywności procesów osadniczych.
- Rycina 4.4.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – strefa średniej intensywności procesów osadniczych.
- Rycina 4.5.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych.
- Rycina 4.6.** Model struktury funkcjonalno-przestrzennej AKO – strefa zielonego pierścienia.
- Rycina 5.1.** Obszary strategicznej interwencji w Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- Rycina 6.1.** Struktura podmiotów uczestniczących w podejmowaniu i realizacji decyzji strategicznych.

- Rycina 6.2.** Członkowie Zespołu roboczego ds. Strategii.
- Rycina 6.3.** Certyfikat Członkostwa Stowarzyszenia Aglomeracja Kalisko-Ostrowska w „Światowej Sieci Miast i Gmin Przyjaznych Osobom Starszym” WHO.
- Rycina 6.4.** Członkowie projektu „Obszary Funkcjonalne w UE”.
- Rycina 6.5.** Struktura logiczna części kierunkowej Strategii oraz jej powiązanie z wdrażaniem.
- Rycina 6.6.** Struktura i system wdrażania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 6.7.** Dokumenty strategiczne i operacyjne do „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 6.8.** Schemat procesu opracowania i zatwierdzenia „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 6.9.** Schemat aktualizacji Strategii na wniosek Związku ZIT.
- Rycina 7.1.** Grupy społeczne, które zostały zaangażowane w prace nad „Strategią rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 7.2.** Techniki badań sondażowych i jakościowych wykorzystane w ramach procesu konsultacji społecznych.
- Rycina 7.3.** Proces zachodzenia zmiany przyzwyczajzeń.
- Rycina 8.1.** Potencjalne źródła finansowania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 8.2.** Potencjalne źródła finansowania „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Rycina 9.1.** Ramy czasowe ewaluacji „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
- Tabela 2.1.** Problemy strategiczne (słabe strony lub zagrożenia).
- Tabela 2.2.** Zestawienie gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie normowanych poziomów zanieczyszczeń w 2020 roku.
- Tabela 2.3.** Moc zainstalowana OZE w powiatach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej na tle średniej krajowej.
- Tabela 2.4.** Poziom uszczelnienia powierzchni w gminach Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.
- Tabela 2.5.** Liczba wybranych typów szkół na obszarze AKO w latach 2010–2018.
- Tabela 2.6.** Liczba uczniów w wybranych rodzajach szkół na obszarze AKO w latach 2010–2018.
- Tabela 2.7.** Potencjały strategiczne (mocne strony lub szanse).
- Tabela 2.8.** Liczba teatrów na 100 tys. mieszkańców w latach 2010–2020.
- Tabela 2.9.** Potrzeby rozwojowe AKO.
- Tabela 2.10.** Powierzchnia i udział form ochrony przyrody w gminach AKO.
- Tabela 2.11.** Liczba kotłów oraz szacowana kwota ich wymiany wskazane w programach ochrony powietrza.

- Tabela 3.1.** Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEW 2021-2027.
- Tabela 3.2.** Powiązanie części kierunkowej „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z celami szczegółowymi programu FEnIKS 2021-2027.
- Tabela 3.3.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Celami Zrównoważonego Rozwoju Agendy ONZ.
- Tabela 3.4.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Europejskim Zielonym Ładem.
- Tabela 3.5.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2030 roku (z perspektywą do 2030 roku).
- Tabela 3.6.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.
- Tabela 3.7.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajową Polityką Miejską 2030.
- Tabela 3.8.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Umową Partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021-2027 w Polsce.
- Tabela 3.9.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Krajowym Planem Odbudowy i Zwiększania Odporności.
- Tabela 3.10.** Spójność „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku” z Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.
- Tabela 5.1.** Powiązanie kluczowych kierunków działań dla AKO z SRWW 2030 z głównymi kierunkami działań Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku.
- Tabela 6.1.** Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach Celu strategicznego 1.
- Tabela 6.2.** Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 2.
- Tabela 6.3.** Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 3.
- Tabela 6.4.** Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 4
- Tabela 6.5.** Struktura ram realizacyjno-organizacyjnych dla głównych kierunków działań w ramach celu strategicznego 5.
- Tabela 8.1.** Wybrane miary budżetów JST wchodzących w skład AKO za lata 2015-2021 [mln zł].
- Tabela 8.2.** Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w ramach programu FEW 2021-2027.
- Tabela 8.3.** Ramy finansowe realizacji ZIT AKO w programie Fundusze na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.
- Tabela 9.1.** Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia.
- Tabela 9.2.** Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.
- Tabela 9.3.** Oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia w ramach alokacji ZIT programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027.

13

13. Załączniki

1. „Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej”.
2. Sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
3. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
4. Uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
5. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn. „Strategia rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.
6. Raport z badania ewaluacyjnego ex-ante projektu „Strategii rozwoju ponadlokalnego Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej do 2030 roku”.

**BIURO STOWARZYSZENIA
AGLOMERACJA KALISKO-OSTROWSKA**

**biuro@sako-info.pl
www.sako-info.pl**